

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
TREĆA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
Treći dan rada
2. novembar 2018. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Treće sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2018. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 85 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 87 narodnih poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Prelazimo na tačke 1–24 dnevnog reda (nastavak zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa):

– PREDLOG ZAKONA O SMANJENJU RIZIKA OD KATASTROFA I UPRAVLJANJU VANREDNIM SITUACIJAMA,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SPREČAVANJU NASILJA I NEDOLIČNOG PONAŠANJA NA SPORTSKIM PRIREDBAMA,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POLICIJI,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BEZBEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DETEKTIVSKOJ DELATNOSTI,

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIVATNOM OBEZBEĐENJU,

- PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI OD POŽARA,
- PREDLOG ZAKONA O KRITIČNOJ INFRASTRUKTURI,
- PREDLOG ZAKONA O ISPITIVANJU, ŽIGOSANJU I OBELEŽAVANJU ORUŽJA, NAPRAVA I MUNICIJE,
- PREDLOG ZAKONA O DOBROVOLJNOM VATROGASTVU,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENI ZAKONA O UREĐENJU SUDOVA,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU,
- PREDLOG ZAKONA O ZAŠTITI PODATAKA O LIČNOSTI,
- PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠENJU VANZAVODSKIH SANKCIJA I MERA,
- PREDLOG ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI,
- PREDLOG ZAKONA O LOBIRANJU,
- PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O OVERAVANJU POTPISA, RUKOPISA I PREPISA,
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU SUDIJA KOJI SE PRVI PUT BIRAJU NA SUDIJSKU FUNKCIJU (24.10.2018),
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU SUDIJA KOJI SE PRVI PUT BIRAJU NA SUDIJSKU FUNKCIJU (17.10.2018),
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU ZAMENIKA JAVNOG TUŽIOCA (23.10.2018),
- PREDLOG ODLUKE O IZBORU ZAMENIKA JAVNOG TUŽIOCA (12.10.2018),
- PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE PREDSEDNIKA VIŠEG SUDA U BEOGRADU,
- PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE PREDSEDNIKA PREKRŠAJNOG SUDA U NIŠU,
- PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE PREDSEDNIKA TREĆEG OSNOVNOG SUDA U BEOGRADU.

Da li još neko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa želi reč?

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Stevanović.

Izvolite.

ALEKSANDAR STEVANOVIĆ: Hvala lepo.

Poštovani potpredsedniče, uvaženi predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti, dame i gospodo, imamo set zakona od kojih neki predstavljaju, kako da kažem, regularno prilagođavanje zakona našem evropskom putu, posebno poglavljima 23 i 24, a to su stvari koje su dobre za našu zemlju jer je posao koji nas tu očekuje prilično velik. Takođe, imamo nekoliko zakona koji su, uslovno

rečeno, novi, ili vrlo sistemski definišu neke oblasti koje su bitne u Republici Srbiji. Nas u Pokretu centra uvek interesuju zakoni koji se tiču klasičnih funkcija države, a ovde uglavnom imamo nešto što se tiče pravosuđa, što se tiče bezbednosti i slobode građana Republike Srbije.

U svom izlaganju osvrnuću se na sedam zakona, koji su, s naše tačke gledišta, ključni. Suštinskih zamerki nemamo, ali imamo neke stvari na koje želimo ukazati i načelno i u pojedinostima, i neke stvari za koje želimo istaći da predstavljaju, kako bih rekao, jedan solidan napredak.

Prvi zakon, na koji nemamo neke suštinske primedbe ali imamo zabrinutost i imamo zabrinutost koju smo dobili od strane jedne institucije koja je starija od Republike Srbije... Kada je reč o zakonu koji se odnosi na zaštitu podataka o ličnosti, član 40. je ostavio (iako smo to čuli, osećam potrebu da to još jednom ponovim) jedan veliki prazan prostor da se privatnost može limitirati i nečim što nije zakon – podzakonskim aktima ili čak odlukama lica koja su ovlašćena da te odluke donose.

U svetu je prisutan trend straha za bezbednost, mi nismo jedini. Mi imamo sreću što nismo imali bezbedonosne izazove kakve imaju zemlje u drugim delovima sveta. Međutim, postoji taj veliki problem kada, u velikom strahu za našu bezbednost, za sigurnost svakog pojedinačnog građanina, štrpnemo malo previše slobode. Onda naši aparati prisile, naši aparati koji su državni, koji se brinu o slobodi i imovini lica, privatnih i fizičkih, u Srbiji, postanu aparati koji zadiru u naše živote više nego što je neophodno zbog bezbednosti Republike Srbije i svakog njenog građanina.

Niko u svetu nije našao dobar balans za koji bismo rekli da je najbolji, ali ja volim da pođem od činjenice da je kuća zamak svakog od nas, u koji Republika Srbija bez sudskog naloga koji se zasniva na dobrom razlogu, sa svom svojom silom ne može da uđe, pa makar ta kuća bila daščara, nemala prozore, vrata ili šta god drugo, kuća je zamak. Privatnost je to isto, samo na planu duše. Zadiranje u privatnost je, osim ako niste javna ličnost, a i tu treba da postoje razumne granice, nešto što nije dobro.

Ovde nije bilo toliko želje da mi budemo zemlja koja trkeljiše u privatnost ljudi, ali smo možda nehotično ostavili prostor, pogotovo u Srbiji, koja jeste jedno malo globalno selo, na srpski način, da podaci cure i da onda svako, ali baš svako, može postati predmet nečega što ne bi želeo da se dogodi njemu samom. To je, znači, jedna primedba načelne prirode. Kada bismo ubacili reč „zakon“, bilo bi manje brige; ili taksativno nabrojali koji su to slučajevi kada neko drugi može da zadire u privatnost. A mi znamo šta je to – pitanje bezbednosti.

Takođe, dobili smo pismo i od Njegove svetosti patrijarha srpskog i Svetog arhijerejskog sinoda. Mislim da je njihova zabrinutost možda i preterana, ali imajmo u vidu da je Crkva institucija starija od Republike Srbije,

moderne, obnovljene Republike Srbije, da mi tek dvadeset i nešto godina imamo pravu odvojenost crkve od države i da treba da se tome učimo, da treba da razumemo koliko je to kompleksna tematika, na koju neke zemlje nemaju odgovore ni dan-danas, posle dvesta godina.

U ovoj skupštini sede ljudi koji su bili svedoci kada je u našoj zemlji postojala ideologija koja je menjala veru i kada su ljudi koji veruju bili progonjeni, ili su im bile uskraćivane mogućnosti u životu. Stoga bi bilo dobro da se na tu zabrinutost odgovori ne tako što ovaj zakon ne bismo usvojili ili povukli, ali tako što bismo tu zabrinutost otklonili. Kao što je bitno da država ne zadire u crkvu, bitno je i da se ne dešava obratno. Nije u zloj nameri, siguran sam, ali je dug proces učenja na tome.

Drugi zakon koji podržavamo, iako je možda moguće tu oblast urediti bez zakona, jeste zakon o lobiranju. Međutim, GREKO preporuke... Nažalost, još uvek dobijamo GREKO preporuke, nismo još taj put završili, a biće dobro da ga završimo. Ja se, između ostalog, lično trudim da ga završim koliko mogu; verujem, i svi vi. GREKO nam je preporučio da uvedemo zakon o lobiranju.

I, dobro je iz jednog načelnog i principijelnog razloga, ako su nama puna usta da lobiramo u Briselu, Vašingtonu, Moskvi, Pekingu i svugde gde možemo raditi nešto dobro za Republiku Srbiju, jako je dobro da imamo zakon koji kaže kako se lobira u Beogradu. To nije nešto što je sporno. Zakon može smanjiti stepen korupcije, zakon će dovesti do transparentnosti, ali i dalje ostaje pitanje da li smo mi spremni da ga doslovno poštujemo. Tu će biti izazovi.

Kažem da moramo da mislimo sada, na vreme kako ćemo sprovoditi taj zakon. Nema ničeg lošeg u tome da grupa koje se zakon tiče objasni preko posrednika posledice, eventualne, tog zakona i šta bi neka druga rešenja mogla da donesu. Tanka je zamka između uvažavanja tih interesa i pravljenja zakona po meri neke interesne grupe, a nekad mi se čini da se to povremeno omakne u Srbiji.

Kada je reč o zakonu o sprečavanju nasilja na sportskim objektima, mi u grupi Pokreta centra i Slobodnih poslanika protiv smo svakog ekstremizma. Ekstremizam preziremo, osuđujemo i to ćemo uvek raditi. Ovaj zakon ima odredbe koje se tiču toga da ekstremizmu nema mesta na sportskim objektima, ne zbog toga što nas UEFA ili neke druge sportske federacije, evropske i svetske, kažnjavaju, nego zbog toga što je to nešto čemu ne bi trebalo da bude mesto u Republici Srbiji na bilo kom mestu.

Odredbe koje se odnose na mržnju, koje se odnose na to da se ne mogu koristiti pirotehnička sredstva, koja se odnose na pokušaje skrivanja identiteta ljudi koji su spremni da rade stvari koje nisu u interesu javnog reda i mira i uopšte ugleda naše zemlje, bezbednosti i slobode građana, jesu dobre odredbe.

Drago mi je što je iz zakona o sprečavanju nereda izbačena odredba kojom se sprečava preprodaja karata. Sprečavati preprodaju karata kada nema

bezbednosnog rizika jeste besmisleno, osim ako preprodaja nije motivisana utajom poreza. Kada se moraju znati ljudi koji jesu na sportskoj priredbi, onda preprodaja nije nešto što je u redu, ali u suštini preprodaja sama po sebi nije nešto što bi trebalo smatrati kažnjivim. Ako možete preprodavati bilo koju hartiju od vrednosti, trebalo bi da možete i to da radite. Doduše, neki drugi zakoni i dalje to limitiraju.

Kada je reč o zakonu koji se odnosi na plate službenika u policiji, volim da istaknem da plate jesu problem. Plate su svugde problem jer smo mi siromašna zemlja, ali onaj put koji čeka policiju je put da ljudi dobiju, kako bih rekao, realnu potvrdu da njihov rad ima smisla, da veće zalaganje ima mnogo više smisla, da preuzimanje odgovornosti ima smisla, da dan koji provedete sa policijskom dnevnicom upravo na događajima visokog rizika ima smisla. Ne kažem da se ne radi na tome da ima smisla, samo kažem da je put koji nas tu čeka jako dugačak. Isto ću reći da policija nije najgori deo, daleko od toga, našeg sistema; ja mislim da je jedan od boljih, ali da može biti mnogo bolja, jer zaštita imovine i građana jeste nešto što je ključna funkcija države.

Stoga sve što je vezano za podizanje motivacije mi pozdravljamo, pogotovo što je vezano za nešto što se odnosi na to da jednak posao nosi jednaku platu, da ne možete za sličan nivo posla i sličan nivo odgovornosti imati različite plate. I u redu je što se to dešava, šteta je što nismo mogli ranije to da otklonimo.

Konačno, opet primedba, ja sam se nadao da će tokom leta kada, smo imali paket zakona koji se odnosio, između ostalog, na raspetljavanje stečajeva i rad sa *NPL*, odnosno zajmovima za koje nije baš izvesno da će se u potpunosti naplatiti, proći odredba koja se tiče izmene Zakona o parničnom postupku.

Imali smo potpunu ludost da, kada prodate kao poverilac vaše potraživanje, da se oko te prodaje, odnosno korišćenja tog potraživanja od strane kupaca mora saglasiti dužnik. Nema boljeg načina da se prodaja potraživanja obesmisli i da se time smanji likvidnost privrede. Dobro je što je to urađeno. Šteta je što možda nije bilo letos u paketu, kada smo imali *close netting* i još neke stvari, jer bi onda moglo da se vidi da se prave koraci vezani za poboljšanje, odnosno smanjenje broja zajmova koji su teško naplativi, u potpunosti ili delimično.

Konačno, poslednja stvar, koja se tiče overe potpisa – i to je možda trebalo uraditi u vreme kada je sve to regulisano, ali, kažem, ne možete, kada donosite zakon, predvideti sve stvari. Otuda i jesu bile neke zabrinutosti koje su se ticale nekih drugih stvari, posebno kod zakona o ličnosti. U pitanju je institucija koja ima specifičnu težinu, a zabrinuta je. Nije dobro.

Dakle, u globalu, ovo nisu loši i rđavi zakoni. Zakoni su napisani solidno i uz neke amandmanske izmene koje bi pomogle tako što bi svi sagledali, na jedan državotvoran način, šta su dobre ili loše strane, to bi mogli biti dobri, jako dobri zakoni. Ono što će meni ostati kao gorak ukus, a i svima vama, to je što

sam ja zaključio da kada pripremamo te zakone uvek u jednom zakonu jako loše napišemo član 1. i jako loše napišemo naslov. Deo opozicije smatra da je naslov baš u jednom zakonu užasavajuće loš. Vlast smatra da je uvek jednak član loš, i to prvi. Jako je bitno, naravno, dobro definisati osnovne pojmove zakona, ali mislim da to nije praksa koja je dobra. A ja ću kao papagaj s vremena na vreme podsetiti – ovde se može državotvorno raspravljati i ovde kroz kvalitet rasprave možemo da podignemo kvalitet zakonodavstva u Srbiji.

Hvala vam na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane kolege narodni poslanici, uvaženi gosti iz nadležnih ministarstava u Vladi Republike Srbije, poštovani građani Srbije, pomaže Bog svima!

Pre svega želim da istaknem jednu načelnu primedbu, koja je, mislim, obeležila ove dve i po godine rada aktuelnog skupštinskog saziva, a to je da na dnevni red zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije praktično isključivo dolaze zakoni koji za glavno obrazloženje imaju da su u pitanju naša usklađivanja sa zakonodavstvom Evropske unije, da je to naša obaveza na putu Srbije ka Evropskoj uniji, da je to od izuzetnog značaja za otvaranje ne znam kojih pregovaračkih poglavlja, koja traju već dvadeset godina našeg puta Srbije u Evropsku uniju.

Tako mi neprestano ovde raspravljamo o nametnutim temama jedne uzaludne, prevaziđene i završene priče evropskih integracija države Srbije. Niko više u Srbiji i u Evropi ne veruje u ulazak Srbije u Evropsku uniju. Vodeći evropski zvaničnici su nam rekli da narednih deset godina nema šta ni da razmišljamo o toj temi. Nakon deset godina, niko ne zna kako će izgledati Evropska unija, a mi koji ovde sedimo sigurno nećemo biti oni koji će o tome odlučivati.

Dakle, sve ovo što mi radimo, gospodo ministri i uvažene kolege narodni poslanici, deluje kao jedan besmislen posao. Mi usklađujemo kompletnu državu Srbiju s jednom tvorevinom koja se u ovom trenutku nalazi u ozbiljnom problemu i koja će uskoro biti ozbiljno redefinisana, a zove se Evropska unija. Niko danas ne zna kako će Evropska unija izgledati za nekoliko meseci ili nekoliko godina, ili, recimo, posle izbora koji treba da budu na proleće iduće godine za Evropski parlament, ili bilo koje druge krize koja ozbiljno drma Evropu, a drmaju je sve krize, od bezbednosne do ekonomske. Zašto mi radimo taj uzaludan posao da čitavu državu Srbiju usklađujemo sa jednom briselskom tvorevinom, koja i sama ima ogromnu krizu u ovom trenutku?

S druge strane, za dve i po godine na dnevni red skupštinskog zasedanja ne može da dođe nijedna tema od našeg nacionalnog i državnog interesa.

Primeru radi, nijednom u ovom domu nismo razgovarali o Kosovu i Metohiji. Da li je to normalno? Evo, 14. novembra će se ponovo raspravljati o Kosovu i Metohiji u Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija. Da li je normalno da se o Kosovu i Metohiji ne raspravlja u Narodnoj skupštini Republike Srbije?

Da ne dužim, mislim da ste razumeli šta sam želeo da kažem. Da li će konačno u Narodnu skupštinu Republike Srbije doći neka tema koja nema veze sa Evropskom unijom i učenama, pritiscima i naredbama iz Brisela? Da li će ovde, recimo, doći tema cene maline ili drugog jagodičastog voća ili poljoprivrednih proizvoda uopšte u katastrofi u kojoj danas žive srpski seljaci? Da li to ne može da postane ovde tema zato što EU nije to dozvolila ili zato što će nam EU nametati sve teme Narodne skupštine Republike Srbije? Kada će cena goriva biti tema u Narodnoj skupštini Republike Srbije itd.?

(Predsedavajući: Pošto pričate o temama, gospodine Obradoviću, ja vas molim da počnete da pričate o temama koje su na dnevnom redu.)

Ono što je uvek bila moja konstruktivna ideja opozicionog nastupa jeste da prvo pomenem ono što je dobro, a onda i mnoge stvari koje su loše u vašim zakonskim predlozima.

Ono što je dobro jeste da mi želimo da podržimo da se kandidati koji se prvi put biraju na pravosudne funkcije biraju iz redova samog pravosuđa, odnosno sudijske i tužilačke prakse, odnosno sudijskih i tužilačkih pomoćnika. Dakle, to su kadrovi iz same „kuće“, iz pravosuđa, koji su stažirali, radili na samom izvoru. Oni svojim radom na neki način i dosad održavaju pravosudni sistem, koji je inače opterećen ozbiljnim političkim pritiscima i korupcijom.

Mislim da je na svima nama da konačno promenimo taj ambijent u pravosuđu i da ovi mladi kadrovi koji sada dolaze na pravosudne funkcije mogu da rade nesmetano po Ustavu i zakonima Republike Srbije, a ne po nalogu vladajuće Srpske napredne stranke. Uostalom, da podsetim javnost da se još uvek šest stotina sudija nije iščlanilo iz Srpske napredne stranke, odnosno Srpska napredna stranka nije dala nijedan dokaz da se šest stotina sudija nije iščlanilo iz SNS-a kada su vraćeni na funkcije.

Svakako mislim da pravosudni podmladak predstavlja jedno osveženje za srpsko pravosuđe i da ove kadrove koje sada biramo iz redova sudijskih i tužilačkih pomoćnika na neki način treba pozdraviti, podržati, dati im šansu, jer su to zaista ljudi koji su i do sada radili ogroman posao u pravosuđu.

Međutim, ono što mi ne možemo da podržimo i prihvatimo jeste ovaj Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, jer mislimo da je on samo još jedna kozmetička izmena, bez bilo kakve suštine.

Nasilje je danas u Srbiji sveprisutna pojava. Imate ga od rijaliti-šoua, „Parovi“ i „Zadruga“, do navijačkih stadiona. Ne možete, gospodine ministre, rešiti problem nasilja ako ne ukinete nacionalnu frekvenciju Televiziji Pink, ako

ne sprečite nasilje u medijima, ako ne zaustavite promociju pogrešnih obrazaca ponašanja iza kojih direktno stojite vi koji ste očito spremni i tenkovima da branite Televiziju Pink i Željka Mitrovića kao pravog ministra kulture u Vladi Republike Srbije.

Dakle, vi u „Parovima“ i „Zadruzi“ dajete obrazac ponašanja, između ostalog i na stadionima, a to je – vređanje tragično nastradalog deteta Milice Rakić u NATO bombardovanju, to su drugi oblici nasilja, i verbalnog i fizičkog, koje gledamo svako veče na televizijama sa nacionalnom frekvencijom. Kako očekujete da na stadionima imate nešto drugo? Dakle, zabranite Pink, zatvorite nacionalnu frekvenciju i zloupotrebu ovog javnog državnog dobra za vašu partijsku propagandnu mašineriju i nećete imati nikakav problem nasilja u javnosti.

(Predsedavajući: Kolega Obradoviću, molim vas da pričate o temama dnevnog reda.)

Hvala, predsedavajući, upravo o tome govorim. Dakle, kvarenje javnog morala, gospodine predsedavajući, a mislim da je vladajuća stranka za to posebno odgovorna, utiče i na ponašanje na stadionima.

Vi ovim zakonom izbegavate zapravo da progovorite o suštini, a to je da politika upravlja stadionom, da službe bezbednosti upravljaju stadionom, da imamo veliki problem sa upravama klubova u kojima sede vaši visoki funkcioneri, sa šefovima navijačkih grupa koji su zapravo službenici državne bezbednosti ili šefovi mafije, ili kombinovano jedno i drugo, naravno, sa menadžerima i drugim sportskim radnicima iza kojih stoji ozbiljan kriminal. To je srž problema, koga nema u vašem zakonu i koji vi neprestano izbegavate.

Rekao bih čak da je Srpska napredna stranka na neki način na vrhu te piramide huliganskih organizacija u Srbiji. Da li se sećate prebijanja novinara na predsedničkoj zakletvi Aleksandra Vučića ovde ispred Doma Narodne skupštine? Ko su oni momci koji su prebijali novinare i druge građane koji su tada protestovali? Da li oni imaju neke veze sa navijačkim grupama ili ne?

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću, molim vas da govorite o temama dnevnog reda.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Ovo je i te kako tema nasilja na sportskim stadionima, ja samo postavljam pitanja...

PREDSEDAVAJUĆI: Možemo da pričamo, kolega Obradoviću, ali to nije bilo na stadionu. Onda bi svako mogao da priča i onome što se desilo ispred Pinka kada su tri novinarke prebijene, je l' tako?

Nastavite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Gospodine predsedavajući, ako želite da polemishete sa mnom, imate pravo po Poslovniku da se javite za reč, sednete ovde u poslaničke klupe i kažete šta imate.

Nemojte me prekidati, govorim o zakonu...

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću, ja imam pravo da vas prekinem, prva stvar.

Druga stvar, samo želim da vam skrenem pažnju koliko izlazite iz teme dnevnog reda i šta može da se očekuje u daljem nastavku sednice. Znači, ako ostanete u temama dnevnog reda, možemo da nastavimo da radimo normalno.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Da li je tema dnevnog reda Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama? Da li iza određenih navijačkih grupa stoji politika? Da li iza određenih uprava klubova stoje političari na vlasti? Da li iza, recimo, rušenja u Savamali ili prebijanja novinara na predsedničkoj inauguraciji možda stoje neke navijačke grupe? Da li je možda njima oprošteno ono što rade na stadionima da bi na nekom drugom mestu radili prljave poslove za mafiju ili političare na vlasti? Dakle, ozbiljno pitanje, i te kako u vezi s temom dnevnog reda.

Drugo pitanje koje ovde želim da istaknem jeste pitanje koje se tiče Zakona o parničnom postupku. Evo već jednog zakona o lobiranju koji je donet: banke su glavni elemenat lobiranja u Srbiji i vi sada donosite zakon da biste izašli u susret bankama. To je zaista genijalno! Menjate Zakon o parničnom postupku. Umesto da rešavate probleme građana koje pljačkaju ove bankarske derikoke, vi dodatno stajete na stranu banaka i štitite banke. Banke su vas ovom izmenom i dopunom već izlobirale da država zaštiti njihov interes i da država zapravo rešava njihove problematične kredite onako kako njima, tj. bankama, odgovara.

Evo šta kaže ministar Nela Kuburović u svom obrazloženju – dosadašnje zakonsko rešenje predstavlja prepreku u razvoju tržišta problematičnih kredita pa je Akcionim planom za sprovođenje navedene strategije upravo predviđena izmena Zakona o parničnom postupku koja se predlaže.

Pazite, Vlada Republike Srbije hoće da omogući tržište problematičnih kredita umesto da reši pitanje problematičnih kredita bankarskih pljačkaša koji deru kožu sa leđa građana Srbije! Vi im još omogućavate da mogu da preprodaju naša kreditna zaduženja nekim trećim licima, primera radi stranim kompanijama, pa da mi na kraju postanemo dužnički robovi ko zna kojim stranim kompanijama koje će uzeti naše bankarske dugove.

Kada ćete da rešite problem 20.000 porodica koje imaju kredite indeksirane u švajcarskim francima? Kada ćete da sprovedite odluku Vrhovnog kasacionog suda da banke nisu imale pravo da naplaćuju procentualnu obradu troškova kredita i za više miliona evra opljačkaju građane Srbije prethodnih decenija? To je tema koju vi treba da rešite, gospodo ministre, a ne da lobirate za interese banaka i da sada bez moje dozvole, kao kreditnog korisnika, moje kreditno dugovanje i moj problematičan kredit banka može da preprodaje trećem licu bez moje saglasnosti. Znači, menjate zakon gde oni to dosad nisu

mogli bez moje saglasnosti i vi kao bankarski lobista sada dozvoljavate da oni mogu da preprodaju moj kreditni dug nekom trećem licu bez moje saglasnosti.

Pa za koga vi radite, gospođo Kuburović, za banke ili za građane Srbije? Kada ćete rešiti jedan jedini problem koji građani Srbije imaju sa bankarskim lopovima i pljačkašima u ovoj državi? Ovo je zakon o lobiranju pre zakona o lobiranju. Vi radite za banke. Vi radite za bankarske monopole, interese i lopove u Srbiji. To je problem onoga o čemu ja ovde želim da govorim.

Drugi problem, a mislim da ste sa najviše instance dobili mišljenje i da ga niste uvažili, jeste zakon koji se tiče obrade naših ličnih podataka, odnosno zaštite naših ličnih podataka. Evo, ovde je dopis Njegove svetosti patrijarha srpskog gospodina Irineja, koji je upućen, pretpostavljam, svim šefovima poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini Republike Srbije, pa tako i meni kao šefu Poslaničke grupe Srpskog pokreta Dveri, gde se jasno kaže da imamo situaciju u kojoj se Crkva buni protiv jednog zakona koji direktno zadire u prava Crkve, u samostalnost Crkve i njenih organa.

Na jednom mestu u dopisu Njegove svetosti kaže se – podsećamo da naši vernici članom 43. Ustava Republike Srbije imaju zajemčenu slobodu misli, savesti, uverenja i veroispovesti, a roditelji i zakonski staraoci imaju ustavno pravo da svojoj deci obezbede versko i moralno obrazovanje u skladu sa svojim uverenjem. Crkva tamo jasno traži da se članom 3. reguliše da se primena ne može odnositi na crkve i verske zajednice, niti njihova crkvena pravna lica, i da je posebno neprihvatljivo da Poverenik ima inspekcijska i druga ovlašćenja na svetotajinski odnos krštenja ili sklapanja braka verujućih ili postavljenja u čin člana jerarhije.

Dakle, Crkva od vas traži... A to ovde niste pomenuli u vašoj uvodnoj reči, kao što niste pomenuli da ste odbacili mišljenje Crkve koje vam je dato u javnoj raspravi po pitanju ovog zakona. Dakle, Crkva od vas jasno traži da se poštuju odredbe Ustava Republike Srbije i Zakona o crkvama i verskim zajednicama u delu kojim se garantuje autonomija crkava i verskih zajednica, a kojim odredbama je eksplicitno utvrđeno da su subjekti verske slobode slobodni i autonomni u određenju svog verskog identiteta, te da imaju pravo da samostalno uređuju i sprovode svoj poredak i organizaciju i da samostalno obavljaju svoje unutrašnje i javne poslove. Ne možete zakonom da propisujete da vam Crkva daje svoje knjige krštenih, svoje knjige venčanih, svoje podatke o licima koja treba da budu izabrana u crkveni čin. Ko je Poverenik ili ko je uopšte država i ko je uopšte Vlada da krši Ustav, da krši Zakon o crkvama i verskim zajednicama i da se meša u unutrašnja pitanja crkve?

To je generalni problem sa ovim zakonom. Već se u Srbiji previše trguje našim ličnim podacima. Već previše njih, a opet su banke među prvima, ima baze ličnih podataka građana, preprodaje baze naših ličnih podataka, koristi baze naših ličnih podataka u komercijalne svrhe. Da li sada hoćete da uzmete i

crkvu i crkvene podatke, pa da i to stavite na neko tržište preprodaje ličnih podataka? Otkud vam to pravo? Otkud vam pravo da se mešate u unutrašnju organizaciju crkve i da tražite od crkve bilo kakve podatke?

Mi smo se opredelili da budemo deo Crkve, mi smo dali svoje podatke u knjigu krštenja, knjigu venčanih. Ne razumem šta će to vama. Zašto vi ovim zakonom ulazite u crkvenu autonomiju i pokušavate da vi nešto tamo inspekcijski nadzirete ili ne znam šta radite? Ako je crkva već odvojena od države i ako je Ustavom ovako propisano, otkud vama pravo da to radite? Mislim da je ovo vrlo konkretno i jasno pitanje.

Kao što je konkretno i jasno pitanje upućeno od Poverenika Šabića i jasno govori o tome kako vi nameravate da zaustavite preprodaju naših ličnih podataka. Zašto to ne uradite zakonom? Zašto zakonom ne zabranite to tržište naših ličnih podataka i da neko koristi sve te državne baze i da neko od toga pravi neki komercijalni interes i jednostavno se poziva na nas a da nas ništa nije pitao?

Evo, da vam navedem još jedan konkretan primer: birački spiskovi. Otkud Srpskoj naprednoj stranci birački spisak? Otkud Srpskoj naprednoj stranci pravo da jedina u srpskoj politici ima birački spisak i da idu po biračkom spisku i obilaze građane, recimo, sada u opštini Lučani i popisuju birače, ko će za koga da glasa? Otkud vama, ljudi, pravo da ulazite u privatne kuće, da pozivate ljude telefonom na fiksni ili mobilni broj, da ih pitate za koga će da glasaju? Da li vi razumete šta radite? To je zabranjeno. Nemate pravo da ljude pitate za koga će da glasaju, nemate pravo da im upadate po kućama. Nemate pravo da zloupotrebljavate birački spisak, a to radite.

Pa mi vi kao ministar lepo odgovorite – zašto svi mi ne možemo da dobijemo birački spisak, zašto samo SNS ima birački spisak? Zar nije i to zloupotreba zaštite podataka o ličnosti? Ja mislim da jeste. A da li ste to stavili u zakon? Pa naravno da niste, da biste omogućili i dalje Srpskoj naprednoj stranci da zloupotrebljava birački spisak i bukvalno koristi naše lične podatke, a da niko drugi od političkih aktera na srpskoj političkoj sceni nema to pravo.

Idemo dalje. Što se tiče zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, to je tema koja je takođe veoma zanimljiva, a posebno su zanimljive ove nevladine organizacije koje sada uvodite u mogućnost da se bave besplatnom pravnom pomoći. Kod njih nikada ništa nije besplatno, jer upravo vi iz države finansirate te nevladine organizacije, a oni onda, kao, daju besplatnu pravnu pomoć. Kako daju besplatnu pravnu pomoć kad su na budžetu države Srbije i kad su finansirani od strane nadležnih ministarstava? Znači, oni dobijaju pare za to što nekome daju besplatnu pravnu pomoć. Ne? Pa nisam baš siguran.

Kome će da daju besplatnu pravnu pomoć? Da neće možda migrantima, za ovih sto hiljada ili više stotina hiljada migranata koje nameravate da naselite u Srbiji, po naredbi „centralnog komiteta“ iz Brisela, kada EU zatvori svoje

granice za migrante i kada ih vi budete „parkirali“ ovde u Srbiji i napunili upražnjena srpska sela? Da li je poenta ovog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći da pomognete te ranjive grupe? Kada ovde budemo imali više stotina hiljada migranata, po Dablinskom ili nekom drugom sporazumu, da vi tada lepo asistirate da oni mogu ovde da se smeste, da im renovirate sve kasarne, da im otkupite domaćinstva na selu, što već radite po lokalnim akcionim planovima, da im date pare da pokrenu biznis, da im jednostavno date sve ono što ne dajete sopstvenim građanima?

Ovde migranti bolje žive od građana Srbije. To je tema o kojoj ne sme da se priča u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Migranti u Srbiji bolje žive od građana Srbije. Njima otkupljujete domaćinstva na selu i planirate da im date da se nasele. Njima omogućavate sve besplatno – da jedu, da spavaju, da idu u školu. Šta obezbeđujete građanima Srbije?

Da li smo mi odgovorni za migrantsku krizu? Zašto bismo mi zbrinjavali migrante koji su pošli na zapad? Što oni izlaze iz Grčke i drugih evropskih zemalja, odnosno zemalja EU i dolaze u Srbiju? Što ne idu kroz te zemlje EU na zapad? Pa, čekajte, nismo valjda toliko naivni, jasno nam je da neko želi promenu strukture stanovništva u Evropi, jasno nam je da neko želi da nas naseli migrantima, jasno nam je da neko želi da napravi Evropi problem i da menja njenu civilizacijsku strukturu. I vi to, kao, ne vidite? I, kao, nije vam to jasno, šta se planira? I ne znate, kao, i nećete da kažete šta ste dogovorili sa Briselom i koliko ste stotina hiljada migranata prihvatili da primite kada vam „centralni komitet“ iz Brisela to bude naredio. Zbog koga renovirate ove kasarne po Srbiji? Zbog koga pravite ove lokalne akcione planove za migrante? Kao, to je slučajno ušlo sada u sve lokalne samouprave, koje imaju obavezu da donesu lokalne akcione planove o migrantima? Pa, nema slučajnosti, nismo valjda toliko naivni.

Idemo dalje, zakon o lobiranju. Ovo je vrlo interesantan zakon, a prva tema tog zakona, kada bude donet, trebalo bi da bude ispitano, recimo, kako je bivši gradonačelnik Njujorka Đulijani došao u kampanje Srpske napredne stranke i za koje pare? Pa, kad ste angažovali rumunsku i britansku agenciju 2012. i 2014. godine, da li ste joj platili od vaših para ili iz Vlade Republike Srbije da radi za Srpsku naprednu stranku? Pa, koliko je plaćen Toni Bler? Pa, koliko ste platili da Aleksandar Vučić ode na sastanak fondacije Bila Klinton? To su prava pitanja. Hajmo da vidimo taj zakon o lobiranju, da li će da se bavi time kako vi perete pare, kako vi plaćate te svoje lobiste po svetu? Čekajte, taj Toni Bler radi za pare. Ko mu je platio? Koliko mu je platio? Kad mu je platio? Kako mu je platio? Taj Bil Klinton radi za pare.

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Obradoviću.)

Izvinjavam se, koliko imam još vremena, predsedavajući, s obzirom na to da ste me prekinuli?

(Predsedavajući: Potrošili ste vreme, dvadeset minuta.)

Dobro, onda mi dozvolite samo da završim rečenicu.

Dakle, ono što ovde želim na kraju da istaknem, i to je moje završno pitanje za ministra pravde – koliko će koštati državu Srbiju svi oni pritvoreni koji su oslobođeni svih optužbi, jer se u javnosti pojavila informacija da 55.000.000 evra od 1. januara 2016. godine država mora da isplati onima koji su pogrešno uhapšeni, držani u pritvoru i oslobođeni svih optužbi? A znate koliko je to? To su dva klinička centra i četvrtina...

(Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Obradoviću.

Reč ima ministar, gospodin Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Poštovane dame i gospodo, ovde smo čuli više neverovatnih stvari i teško je uopšte... O nekim stvarima želim da odgovorim vrlo ozbiljno, a o nekim prosto ne znam šta bih rekao pošto se tvrdnje graniče sa nečim što možete da kupite na kiosku, ima ono SF kao oznaku, ili neki komični strip, ne znam kako bih to rekao. Ali zbog ljudi koji ovo gledaju hoću da to objasnim, da bi ljudi shvatili o čemu se radi.

Naime, ovde se često pominje mantra kako se ovde nešto radi po diktatu, evo, neko nam je naredio, naložio, mi moramo itd. Evo, recimo, uvodimo zakonom, potpuno menjamo sistem, uvodimo dobrovoljno vatrogastvo. Da li je to nešto loše za Srbiju? Da li je to nešto loše za građane, koji će imati mogućnost da dobrovoljne vatrogasno-spasilačke jedinice pomognu u gašenju požara profesionalcima i da tu tradiciju, koja postoji u nekim delovima Vojvodine i po 150 godina, negujemo i da pomognemo da ti ljudi koji to žele da urade dobrovoljno budu deo sistema i mehanizma koji pomaže građanima? Da li je to nešto loše za nas? Ako je loše, dajte da ga ne usvajamo. Ali ja mislim da je veoma dobro.

Ne samo to, sve ovo što je pred vama danas jesu zakoni koji podižu standarde u Srbiji. To je ono što ljudi ne razumeju. I često kada govore – evo, raspada se... Što, je l' se raspada Nemačka, nemaju hleba da jedu, nema, ekonomija Nemačke posrće, gubici na sve strane, nema Austrija, Nemačka, nemaju ljudi više, gde će, evo, napuštaju ljudi, iseljavaju se iz Nemačke koliko im loše ide?

Pa mi valjda želimo da dobijemo te standarde koje imaju te razvijene zemlje? Mi valjda želimo da živimo kao što oni žive. Valjda želimo da imamo normativnu uređenost onih zemalja koje su pokazale da su kroz svoj rad došle do toga da njihovi građani žive bolje i da su te društvene vrednosti za koje se oni zalažu to što žele i građani Srbije.

To je, nažalost, ta mantra gde nećete nikada da uđemo u suštinu. Ja hoću da uđem u suštinu. Hajde da vidimo zašto mi to radimo, hajde da vidimo koja

od tih zemalja... Da li će njihovi birokratski aparati na nivou EU funkcionisati na ovaj ili onaj način, da li će se prepucavati levica ili desnica, koga to briga? Pitajte nekoga u Donjoj Austriji da li ga je briga za to. Pitajte nekoga u Donjoj Austriji kako živi. Pitajte kako žive seljaci koji žive u njihovim selima. Mi hoćemo da naši ljudi žive tako i idemo prema onim zemljama koje su to omogućile. I bolje se živi u Srbiji, između ostalog, i zbog takve vrste uređenja koje gajimo.

Što se tiče pitanja Kosova i Metohije, pa ovde ste vi, gospodine Obradoviću, sa vašim koalicionim partnerima, kad ste donosili, pošto vi sad predstavljate i vaše koalicione partnere sa kojima ste u savezu... Vi ste donosili odluke da se o Kosovu i Metohiji više ne raspravlja u Ujedinjenim nacijama, nego u Evropskoj uniji. Vi ste nam rekli da je to vrhunska vrednost.

Koliko sam razumeo, vi ste sad najveći promoter Evropske unije u Srbiji, i ne samo EU, nego svega što EU nosi. Ja se čudim da vi ne nosite onu značicu Brisela *I love Brussels*. Nekako mi se čini da bi to išlo najbolje uz vas.

Dakle, vi ste se trudili da bude granica između Srba i Srba na Brnjaku i Jarinju. Vi ste doneli odluku da se o Kosovu i Metohiji do sada odlučuje isključivo u okvirima Evropske unije. Vi ste doneli odluke da se uputi pitanje Međunarodnom sudu pravde, koje je bilo katastrofalno po Republiku Srbiju. Vi ste donosili odluke kojima se uvodi carina, vi ste stavljali te pečate. Dakle, to ste sve vi uradili, vi i vaši koalicioni partneri. Ja tu više ne vidim razliku. Da li ste to radili vi, Đilas, Jeremić, potpuno je svejedno. Dakle, to ste vi. Vaša politika je – Evropska unija nema alternativu. Sve što EU zatraži, to mora da se ispuni za 24 sata, ako ne može brže. To je isključivo politika koju sprovodite vi i vaši koalicioni partneri. Mi ne.

Što se nas tiče, mi smatramo da Parlament treba da raspravlja, kao što raspravlja, o mnogim važnim temama, ali ne može da raspravlja o temi kolika će biti otkupna cena malina. Zašto? Koji je to sistem, da treba mi ovde da odredimo u Parlamentu i da Parlament Srbije izglasa kolika je cena malina na tržištu i da kažemo – mi smo sad odlučili da je 10 evra po kilogramu otkupna cena maline i super će da se prodaje? Ko će to da kupi? Super, neće kupiti ni kilogram iz Srbije, kupiće negde gde je mnogo jeftinije, kupiće u Poljskoj, kupiće u nekoj drugoj zemlji. To uređuje tržište, u svakoj normalnoj zemlji. Ako hoćete da imate napredak, ako hoćete da imate normalno uređenu zemlju, morate da poštujuete tržište. Da, treba da se borimo za to.

Jer to su jeftini poeni, to je – hajde da se dodvorimo nekom ko će... Evo, sad ću da kažem neku jeftinu parolu – hajde da pomognemo malinarima, hajde! Što ste ih vi i vaši koalicioni partneri tukli 2010. godine? Što ste im prevrtali traktore? Što ste ih vi i vaši koalicioni partneri maltretirali? Pretučeno za dan 170-180 ljudi, prevrnuti automobili policije, pretučeni policajci, sukob naroda na ulici. Vi i vaši koalicioni partneri, 2010. godine. Što ste to radili ako se sad

zalažete za malinare? Ne može. Vi ste tukli te ljude. Vi ste naređivali policiji da ide na narod, na malinare, na njihove barikade, vi i vaši koalicioni partneri. Vi ste tukli malinare. Kako ste mogli da tučete te ljude? Kako ste to mogli da radite? Vi ste to radili sa vašim koalicionim partnerima. Preuzimate sve ono... Vi se borite za iste vrednosti sa ljudima sa kojima ste u koaliciji. To su iste vrednosti, zalažete se za njih – Brisel i da tučemo malinare. To je suština politike, između ostalog.

Što se tiče nasilja, pa vi i vaši koalicioni partneri ste ključni inspiratori nasilja u ovoj zemlji. Ključni. Vi niste samo inspirator, vi ste prešli sa reči na dela. Vi niste hteli da budete ljudi koje će optuživati da samo pričaju o tome, vi lepo dođete do Televizije Pink – Goca Uzelac, Mara Dragović, šta će te dve novinarke, najbolje da dobiju batine, najbolje da ih pretučemo, najbolje jednoj da izlomimo rebra, a drugu da nokautiramo. Prosto je neverovatno da neko ko se praktično bavio nasiljem nad novinarima i nad ženama bilo šta može da priča o nasilju u ovoj skupštini, ali dobro, imate pravo.

Ovo što čujemo danas, pa ja vidim jednu užasnu agresiju vas i vaših koalicionih partnera prema medijima, prema novinarima i prema medijima – hajde da ukinemo frekvenciju svakom ko nam se ne sviđa, hajde da ukidamo frekvencije svima koji nešto kažu a da se to nama ne sviđa. A vi i vaši koalicioni partneri ste uveli rijaliti u Srbiji. Vi i Đilas ste očevi „Velikog brata“. Vi ste uveli rijaliti u našu zemlju. Vi ste doveli rijaliti-programe prvi, i to na državnu televiziju koju plaćaju svi građani Srbije. Televizija Pink je privatna televizija. Ovo plaćaju svi građani Srbije. Vi ste doveli „Velikog brata“. Vi i vaši koalicioni partneri, čije vrednosti ste preuzeli i za koje se borite. Dakle, Brisel, „Veliki brat“, ja volim da prebijam malinare – to smo do sada utvrdili da su nove vrednosti za koje se zalažete i podsećaćemo vas na te nove vrednosti svakoga dana.

To su vaše vrednosti. To su stvari za koje se vi zdušno zalažete, ispunjavanje svih vrednosti Brisela od jutra do mraka i, naravno, „Veliki brat“ i prebijanje novinara, pozivi na silovanje premijerke, prebijanje ljudi koji misle drugačije, nasilje. Svako ko vam se od novinara ne sviđa... Pa vi sa tim ljudima više ne razgovarate, vi te ljude najbrutalnije vređate, izbacujete iz prostorija. Da li su to te demokratske tekovine za koje se zalažete? Da li tako Srbija treba da izgleda? Da li se tako bori za jednu nepodeljenu, stabilnu Srbiju, domaćinsku Srbiju? Ne bih rekao. To je sve suprotno onome.

Što se tiče problematičnih kredita, hoću da vam kažem još jednu stvar, u ovom trenutku u Srbiji je 6,6% *NPL* kredita, dakle onih koji su rizični. Srbija je po tome uradila jednu veliku stvar, i Narodna banka i Ministarstvo finansija. Znate gde su bili najproblematičniji krediti? Meni se čini da se vi za te najviše borite, a to su krediti tajkuna. To su tajkuni poput Miškovića, poput drugih, poput onog iz „Farmakoma“ i ostalih; ti ljudi su uzimali kredite koji nisu mogli

da se naplate, ti ljudi su uzimali kredite koji su posle postajali teret države i koje je posle država novcem svih građana morala da plaća.

Meni se čini da vi u stvari... Ne znam za koga vi radite. Za tajkune koji su uzimali kredite, pa sad treba da im omogućite lakši izlazak iz tih kredita, ili radite za građane? Meni se čini da ne radite za građane. Meni se čini da ste sada na strani tajkuna. Hajde da se spreči svaki zakon kojim država može da spreči da neki tajkun u budućnosti uzme kredit koji ne može da se naplati, pošto je to bio glavni modus operandi vas i vaših partnera. To je bila stvar koja je bila, čini mi se, najlošija po ekonomiju Srbije.

Što se tiče migranata, ovde smo se naslušali naučne fantastike u prethodnih nekoliko godina. Ja moram zbog građana Srbije da kažem, ovde je sveukupno za četiri-pet godina oko 2.000 ljudi tražilo azil. Mnoge smo odbili za azil, dakle, nisu se stekli zakonski uslovi. Mnogi su napustili našu zemlju pre nego što je okončan proces odobrenja azila. To su oni koji su zaista tražili azil, oko dve hiljade ljudi. Nekoliko, možda desetak ili dvadeset, dobilo je pravo na azil.

Ali da vi kažete – ja ne mogu da verujem da neki drugi koji sede u ovim klupama i vaši su koalicioni partneri dele te vrednosti – da je užasno što smo tim ljudima dali da jedu?! Ja ne mogu da verujem. Ja ne mogu da verujem da jedan narodni poslanik može tako nešto da izgovori, da je užasno što smo ljudima koji su došli gladni dali da jedu. To je skandalozno! Naravno da ćemo uvek dati ljudima da jedu. Srbija je zemlja koja se ponosi tim. Mi smo zemlja koja hoće da bude normalna zemlja.

Te rasne teorije i sve ovo što čujemo nekad ovde mene užasno zabrinjava. Užasno me zabrinjava ne zbog toga što ih izgovarate vi nego što nema reakcije nekih ljudi koji sede u klupama oko vas, za koje znam da ne misle tako, ali ćute. Znae kako to posle bude: kada ćutite, onda preuzimate i te vrednosti koje vi lepo ovde ... Pa ću ja njima, kao što vama kažem, sutra reći, pošto su ćutali, da su to vrednosti za koje se zalažu, da migrantima ne dajemo da jedu, da im ne damo da dišu.

Kažete migranti žive bolje nego ljudi u Srbiji. Da li ste bili nekada u migrantskom kampu? Da li ste bili da vidite kako žive ti ljudi? Mukom naterani da dođu, potucaju se po ovim zemljama. Šta mislite, da oni vole to da rade? U Srbiji ih ima oko tri i po hiljade ukupno, i tako već godinama.

Po Dablinskom sporazumu... Kakav crni Dablinski sporazum? Pa mi nismo država članica Evropske unije. Niti smo potpisali nekakav Dablinski sporazum, niti smo članica EU, niti se odnosi bilo šta na nas. Ali to da ne damo migrantima da jedu, ja stvarno ne mogu da zamislim da je neko naše dete koje je bilo izbeglica, prolazilo kroz našu zemlju, došlo negde i oni mu kažu – šta ćeš ti da jedeš, šta ćeš ti ovde. Zaista ne mogu da verujem da bilo ko može da se založi za takvu vrednost.

Što se tiče kasarni, kasarne renoviramo za Vojsku i Policiju. Policija je preuzela jednu ili dve kasarne od Vojske, za kojima Vojska više nema potrebu i hoćemo da smestimo jedinice Žandarmerije koje su bile u potpuno neuslovnim uslovima. Hoćemo da pomognemo da vojska i policija imaju savremenije uslove, za njih renoviramo. Radimo u Mladenovcu jednu veliku kasarnu gde će biti centar za obuku Sektora za vanredne situacije, gde će se obučavati i vatrogasci. Tu ulažemo novac, u povećanje bezbednosti građana Republike Srbije.

Hoću da kažem građanima Srbije da ne treba da brinu. I Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo pravde svakog dana rade na tome da i naš pravni okvir ali i naše delovanje na terenu budu takvi da građani Srbije svakog dana budu sigurniji i bezbedniji.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović.

Izvolite.

(Boško Obradović: Replika.)

Polako, kolega Obradoviću, izazvali ste dovoljno replika. Samo polako.

(Boško Obradović: Tražim repliku.)

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, upravo je poslanik na početku svog obraćanja prvo istakao kako će da podrži listu kandidata sudija i zamenika javnih tužilaca koji se danas predlažu. Verujem da će biti dosledan u svojoj izjavi i da će biti ovde prilikom glasanja. Upravo na toj listi nalaze se i kandidati iz Pravosudne akademije, koju je poslanik, koliko se sećam, u nekim našim prethodnim zajedničkim diskusijama i te kako osporavao. To je znak, verovatno, da i on evoluira s obzirom na to da je to upravo jedna od vrednosti koje smo preuzeli iz Evropske unije.

Kada govorimo o šest stotina sudija koje su, po njegovom navodu, bile članovi Srpske napredne stranke, podsetiću da je Ustavom izričito zabranjeno da sudija može da bude član političke partije i da je upravo to jedan od razloga za njegovo razrešenje ukoliko bi se ta okolnost pojavila. Evo, za pet godina niko nije osporio kvalitet izbora sudija u tom pogledu, pa verujem da je imao dovoljno mogućnosti da pred Visokim savetom sudstva pokrene to pitanje, a to su upravo one sudije koje su njegovi koalicioni partneri razrešili 2009. godine.

Ovde je izrečeno nekoliko netačnosti i kada je reč o zakonu o lobiranju, Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti i zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći. Pre svega, osvrnula bih se na Zakon o zaštiti podataka o ličnosti s obzirom na to da se poziva na mišljenje Svetog arhijerejskog sinoda, kako Ministarstvo pravde nije razmatralo isto, niti je dostavilo odgovor. Slično mišljenje na početku javne rasprave Ministarstvo pravde dobilo je još u januaru i verujem da je i ovo mišljenje koje je sada stiglo stvar nerazumevanja. Ovde se govori da Ministarstvo pravde pokušava da nametne inspekcijske nadzore u Crkvi, da

pokušava da omogući Povereniku da preispituje crkvene knjige koje se odnose na krštenje, venčanje. Ali da je neko samo malo pažljivije pročitao odredbu člana 93, video bi da se ovim zakonom upravo zabranjuje da Poverenik ima bilo kakva inspekcijska ovlašćenja kada je reč o radu crkava i verskih zajednica.

Važeći zakon apsolutno ni na koji način ne isključuje crkve iz obrade podataka o ličnosti. To znači da po važećem zakonu, koji je donet 2009. godine, opšta pravila koja se odnose na sve organe vlasti, odnose se i na crkvu. Podsetiću vas da je na osnovu ovog zakona Poverenik i pokušao da naredi crkvama da vrše brisanja iz matičnih knjiga. Ovim zakonom pokušavamo da zaštitimo crkve i verske zajednice i omogućava im se da upravo za one podatke koje obrađuju, knjige koje vode sami u okviru crkve organizuju nadzorno telo koje će kontrolisati da li se ti podaci obrađuju na odgovarajući način.

Ni na koji način Ministarstvo pravde ne pokušava da ulazi u nadležnosti unutrašnje organizacije crkve. Suština jeste da i crkva, ukoliko obrađuje određene podatke fizičkih lica, treba da poštuje jedno od osnovnih ustavnih načela, a to je da se prilikom obrade podataka mora voditi računa o zaštiti podataka o ličnosti. Ovim zakonom se upravo to omogućava. Apsolutno je isključena mogućnost da Poverenik vrši bilo kakav inspekcijski nadzor ili da bilo ko oduzima matične knjige. S druge strane, ove knjige takođe imaju poseban sistem zaštite zato što ulaze i u arhivsku građu, tako da ni na koji način država ne može da ih uništi, niti da ih briše.

Takođe, uredba, direktiva EU koja je prepisana u zakon i sa kojom je naš zakon u potpunosti usklađen primenjuje se na sve zemlje članice EU, što znači da ove odredbe primenjuju i Bugarska pravoslavna crkva i Grčka pravoslavna crkva na identičan način, i niko od njih se nije bunio. S druge strane, Srpska pravoslavna crkva ima svoje eparhije po zemljama EU, gde takođe mora da se pridržava pravila koja tamo važe.

Na ovaj način upravo se štite fizička lica. Očigledno je da svako ko pristaje na krštenje, ko pristaje na zaključenje braka daje svoj lični pristanak da se njegovi podaci obrađuju i da se vodi evidencija u crkvama. A da li se ta evidencija vodi na odgovarajući način, da li se ustupa nekim drugim licima, to može samo da kontroliše telo u okviru crkve, a ne Poverenik, niti bilo koji drugi državni organ.

Takođe, ovde je izneto i par neistina što se tiče zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, da neko pokušava ovim zakonom da omogući raznim udruženjima da primaju naknade kako bi pružala besplatnu pravnu pomoć. Međutim, upravo ovaj zakon izričito propisuje ko se finansira od strane Republike Srbije kada pruža besplatnu pravnu pomoć. Besplatnu pravnu pomoć, a da primaju naknadu od strane Republike Srbije, mogu da imaju samo advokati, javni beležnici i posrednici. Udruženja su apsolutno isključena iz toga. Da ste malo pažljivije pogledali zakon, videli biste da to izričito stoji.

Udruženja i dalje pružaju pravnu pomoć u skladu s posebnim zakonima kojima je to propisano, kao što su Zakon o zabrani diskriminacije, Zakon o azilu, ali besplatnu pravnu pomoć koja se finansira od strane Republike Srbije, od strane jedinica lokalne samouprave imaju samo advokati, javni beležnici i posrednici. Međutim, kada je reč o javnim beležnicima i posrednicima, to će biti izuzetno redak broj slučajeva kada uopšte budu u situaciji da pružaju besplatnu pravnu pomoć.

Drugo, besplatna pravna pomoć ima širok krug korisnika. Svakako, najveći krug korisnika su građani Republike Srbije koji su korisnici socijalne pomoći, zatim građani Republike Srbije koji bi ukoliko bi morali da angažuju advokata da ostvare neko svoje pravo u sudskom postupku imali ugrožen socijalni status. Tako da je ovaj zakon upravo za najsiromašnije u Republici Srbiji, kako bi im se omogućio pristup pravdi, kako bi im se omogućilo da ostvare svoja prava u sudskom postupku, a ne, kako vi kažete, za desetine hiljada migranata, koji svakako imaju svoje pravo i u okviru Konvencije UN da pre svega imaju mogućnost podnošenja zahteva za azil u određenoj državi.

Što se tiče kredita, koje ste takođe pominjali, moram da vam kažem da, očigledno, ne poznajete dovoljno obligaciono pravo. Prodaja potraživanja je jedna od mogućnosti koja i danas postoji u svakom poslu. Suština jeste da se parnični postupci, koji i te kako dugo traju, pokušaju ubrzati na ovaj način, da se ne čeka saglasnost tuženog, koji je već tužen i koji očigledno duguje nešto pa je sasvim svejedno ko će biti tužilac na suprotnoj strani, da se postupci ubrzaju.

Ne znam na koji način ste mislili da mi iz Ministarstva pravde nateramo sudove da poštuju odluku Vrhovnog kasacionog suda, da li mislite da Ministarstvo pravde treba da daje direktive i uputstva sudovima ili su sudovi nezavisni i treba da postupaju u svakom konkretnom slučaju. Upravo mišljenje Vrhovnog kasacionog suda je vrlo jasno rečeno, da se svaki slučaj mora posebno preispitivati i da opšte mišljenje ne može da se primeni na svaki predmet kada je reč o spornim kreditima. Verujem da će sudovi svakako postupati u skladu sa Ustavom i zakonom i procenjivati u svakom konkretnom slučaju da li su ti ugovori bili ništavni ili ne u trenutku njihovog zaključenja.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po Poslovniku, narodni poslanik Ivan Kostić.

Izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Povređen je Poslovnik, član 106. Predsedavajući, morali ste da reagujete kada je dobacivano za vreme govora Boška Obradovića i kada je iznosio istine o ...

(Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Kostiću, povreda Poslovnika se odnosi na institut neposredne povrede, znači odmah kada je završio gospodin Obradović trebalo je da reklamirate.

(Ivan Kostić: Mi smo se javili, ali nismo dobili reč.)

Ne, niste bili prijavljeni, niste bili u sistemu.

(Narodni poslanik Ivan Kostić govori bez uključenog mikrofona.)

Ne znam ja šta ste vi mislili sada u ovom trenutku. To što ste mislili, reći ćete kada dođete na red, a ne kada vi hoćete.

Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Predsedavajući, malo neuobičajeno, smatram da ste povredili član 103, da je trebalo da dozvolite poslaniku Ivanu Kostiću da završi. Ovako ćemo imati tiradu da su uskraćena prava poslanicima koji predstavljaju opozicione stranke.

Molim vas, dozvolite mu da kaže šta ima i u čemu ste vi povredili Poslovnik, pa da se onda možda otvori mogućnost i nekom od nas da kažemo nešto o načinu povrede Poslovnika i o uvredljivim izrazima koje koriste pojedini poslanici. Ovako smo mi uskraćeni da čujemo šta ste vi to pogrešili u vođenju sednice.

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Gojković, prvo je dobio reč ministar Nebojša Stefanović, i kolega Kostić je reklamirao povredu Poslovnika na njegovo izlaganje, da sam ja tada prekršio Poslovnik. U međuvremenu je govorila ministar Nela Kuburović. A povrede Poslovnika se odnose na neposredno učinjenu povredu Poslovnika. Ali, evo, ako želi gospodin Kostić?

(Ivan Kostić: Ne, ne želim.)

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Samo, niste pitali da li hoću da se izjasnim.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

MAJA GOJKOVIĆ: Ne, hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Pre svega, hvala ministrima što su odgovorili na besmislene optužbe u ovom stručnom smislu, u smislu šta se sve nije razumelo kada se zakon čitao, ako se uopšte čitao.

Znate, kada koordinator ovog tajkunsko-ljotićevskog udruženja Dragana Đilasa ovde kaže da u Srbiji migranti žive bolje od građana Srbije, ja mogu samo da zaključim da su, izgleda, gospodin koordinator ali i Dragan Đilas i Vuk Jeremić neki migranti, je l' tako, dakle ljudi koji imaju, kako beše, Dragan Đilas 25.000.000 evra stečenih za vreme obavljanja političke funkcije, Vuk Jeremić sedam i po miliona potpuno neverovatnih donacija od strane vrlo spornih izvora,

belosvetskih, na planetarnom nivou. Ja sam ubeđen da oni žive mnogo bolje od građana Srbije, pa su oni, po logici koordinatora, neki migranti, je l' tako?

Što se tiče onih stvari u kojima je pomenuo direktno SNS, kaže – nasilje, kaže – televizija, potpuno ste u pravu, gospodine ministre, najveće nasilje, najgore nasilje koje smo mogli da vidimo ispred neke televizije bilo je za vreme skupa koji su ljotićeenci gospodina koordinatora organizovali zajedno s onim lažnim sindikalcem Veselinovićem. To je bilo ispred TV Pink. Tada su pretukli dve novinarke i verovatno time pokazali i svoj odnos prema medijima i svoj odnos prema ženama i svoje čuvene vrednosti.

Kada su to videli Dragan Đilas, Vuk Jeremić i ostali, nisu mogli ništa drugo nego da se iskreno oduševе pa da ih pozovu u svoje novo tajkunsko-ljotićeensko udruženje kao zaštitna lica, da taj gospodin Veselinović, je l' tako, sutra može da uradi, kao što je uradio „fantastično lepu“ i „primerenu“ stvar, sećate se onog čuvenog poziva na silovanje predsednice Vlade, a da ovi ljotićeenci mogu da pozivaju na vešanje.

To su sve stvari koje mogu da se pripišu isključivo onima koji su ih danas spomenuli, verovatno nesvesni da im se tema definitivno ne isplati.

Svašta je napričao ovde, ali pošto se dotakao teme Kosova i Metohije i pomenuo patrijarha srpskog, podsećam, na tu temu patrijarh srpski je izgovorio rečenicu – Aleksandar Vučić se lavovski bori za Kosovo i Metohiju. Tako nešto o gospodinu koordinatoru i ovim njegovim banditima nikada nećete čuti, budite uvereni.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Evo, meni je izuzetno drago da od ministra Nebojše Stefanovića pa nadalje niko ne može da nađe ni jednu jedinu zamerku na dvadeset godina dugu istoriju Srpskog pokreta Dveri, koji nikada nije bio na vlasti pa samim tim ne može ni da bude odgovoran za bilo koji bivši režim. Ali zato vaši sadašnji koalicioni partneri iz SPS-a mogu da budu odgovorni za bivši režim, ali njih nećete nikada da pomenete, gospodine ministre. Nećete da pomenete ni Zoranu Mihajlović, ni Maju Gojković, ni Gorana Vesića, ni Sinišu Malog, koji su i te kako sedeli u tim bivšim režimima. Iz toga ja mogu da zaključim: dobar je onaj „žuti“ koji se proda Srpskoj naprednoj stranci i on je aboliran, on je fenomenalan iako je bio bivši režim. Ako je član Demokratske stranke koji neće da se proda Srpskoj naprednoj stranci, e onda je kriminalac, onda je lopov, onda je bivši režim. Kako ovi koji su se prodali SNS-u odjednom postaju dobri bivši režim? Bilo da su SPS ili Mali, Vesić, Zorana Mihajlović ili Maja Gojković, koja je, ne zaboravite, podržala Borisa Tadića u drugom krugu predsedničkih

izbora 2012. godine, a danas ovde nama drži lekcije o bivšem režimu. Čekajte, to je tragikomedija.

Druga stvar, cena maline. Pa znamo ko je tržište u Srbiji, Dragan J. Vučićević, direktor „Informera“, on određuje cenu maline i vaši koalicioni partneri i vi iz SNS-a. Znači, vi odlučujete o tome. I uvoznički lobi koji uvozi ono što mi ovde možemo da proizvedemo i ubija, recimo, i cenu maline i svih drugih poljoprivrednih proizvoda. „Pink“ i „Informer“ nisu medijske kuće, to su medijski odbori Srpske napredne stranke, i to nisu novinari, to su propagandni centri vladajuće stranke. Nemojte mešati te dve stvari, gospodine ministre.

A jadni migranti, sa najsavremenijim mobilnim telefonima, sa 18–22 godine, u punoj snazi životnoj, sa bankarskim karticama gde podižu keš svaki dan na bankomatima, jesu li to jadni migranti, gospodine Stefanoviću? Pogledajte kako vam živi Srbija danas, pogledajte kako žive seljaci, koji ne mogu da poseju ništa u novoj poljoprivrednoj sezoni jer ste ih opljačkali niskom cenom maline a visokom cenom goriva u Srbiji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Obradoviću.

Pravo na repliku, narodni poslanik Maja Gojković.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Zahvaljujem.

Ne znam kojim dobrom me je spomenuo uopšte poslanik Boško Obradović, ničim izazvan, valjda je opsednut likom i delom Maje Gojković.

Ali bilo bi dobro da stvarno jednom razgovaramo o mrljama u mojoj karijeri, pa i u karijeri svih ostalih političara koje ste naveli, a ja ću da navedem samo jednu mrlju poslanika Boška Obradovića. To je da je on nedavno učestvovao u izbornoj kampanji koja se, ako se ne varam, a ne varam se, retko mi se to dešava, zvala „Da ovi odu, a da se oni ne vrate“. Koliko vidim, Boško Obradović se nalazi u onom društvu za koje je želeo da se nikada ne vrati, pa im sada zdušno pomaže, i to baš onim političarima koji imaju krupne mrlje.

Hoću Boška Obradovića da podsetim na to da je on sada glasnogovornik političara kao što je Vuk Jeremić, koji stvarno ima krupne mrlje u svojoj karijeri. Pa neka objasni Boško Obradović u Čačku i okolini kako to Vuk Jeremić nema nijednu mrlju, a milione i milione evra su mu druge države nedavno uplaćivale honorare, ne zna se za šta. To bi bilo lepo da vi objasnite svojim biračima jer ste ih zavaravali (jeste da ste dobili nula glasova za tu kampanju), da objasnite kako ste se pridružili onda ovima koji ne treba da se vrate. Pa da pitamo u kakvom se vi to društvu sada nalazite kada je isti taj Vuk Jeremić podizao državni avion da bi išao da gleda meč na Vimbldonu, da uživa sa svojom suprugom i prisustvuje teniskom meču. Da li je to nešto pozitivno, da li su to vrednosti koje vi zastupate kao glasnogovornik onih koji ne treba da se vrate i o kakvim to onda mrljama drugih političara vi pričate?

Inače, da vas obavestim, jutros sam krenula u Čačak, htela sam da vidim kako mesni odbor Dveri radi u Čačku. Međutim, rekli su mi da ne idem tamo jer jedan jedini član postoji tamo, Boško Obradović, pa bolje da se sedim ovde u Parlamentu i posmatram šta mesni odbor Dveri u Čačku radi, nego da prelazim toliki put a da nemam koga da sretnem tamo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Boško Obradović: Replika.)

Polako, kolega Obradoviću, kada diskutujete, vi napravite puno replika.

Pravo na repliku, narodni poslanik Marija Obradović.

Izvolite, koleginice.

MARIJA OBRADOVIĆ: Hvala.

Replika, član 107. Povređeno je dostojanstvo Parlamenta. Kada ljudi govore laži, neistine, onda to svakako jeste, zato što je izrečeno da nema nikakve mrlje kada je Srpski pokret Dveri u pitanju i da to nije moglo da bude pronađeno.

Svakome ko je malo pročitao biće vrlo jasno da ima mnogo mesta gde ne da su mrlje nego takve brljotine, za koje treba da slede ozbiljne sankcije. Samo ću da citiram kratko po stavkama, pa neka oni izaberu o čemu žele više detalja. Hoće li brlje sa mafijašima, crnogorskim i ruskim? Hoće li brlje sa Hilandarom, sa proneverenim novcem? Hoće li sa finansiranjem od Demokratske stranke Srbije? Dobili 50.000 evra, pet hiljada koštali troškovi, još pet uzeli za svoje zadovoljstvo, 40.000 dali onome koji im je i uplatio 50.000 evra. Hoće li brlje sa Demokratskom strankom, kako ih je Đilas finansirao sa svojim kumom redovno? Ali to nisu one Dveri, oni književnici i istoričari, znači to je kasnije preraslo. Pa ima kad su se zakleli u Hilandaru da nikada neće prerasti u političku organizaciju, da neće biti predsednika u Dverima, pa ništa od toga se nije dogodilo.

Ne znam, da vidim čega još tu ima... A, velika stavka – zloupotreba novca iz republičkog budžeta. Dvadeset devet miliona dinara uzeto, samo 25% opravdano kao namenski trošeno, sve ostalo predato njihovim firmama koje su vezane sa Dverima.

Evo, to vam je ovako taksativno, pa vi izaberite da pojasnim po svakoj stavci. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Meni je žao zato što toliko malo razumevanja čujem, odnosno, koliko shvatam, malo se poštuje sloboda govora i prava medija. Kako bi izgledala ta koalicija kada bi se vratili na vlast Đilas, Jeremić, Obradović i ostali članovi te koalicije, kako bi Srbija izgledala medijski? Neko bi procenjivao na partijskim odborima da li je medij podoban, da li novinara pretući... Ja sam toplo savetovao nekim novinarima, ima nekoliko prodavnica u Beogradu koje prodaju onu zaštitnu opremu, da je kupe, da nabave

za svaki slučaj. Tada bi mediji koji ne prođu partijsku selekciju Saveza morali da budu zatvoreni. I, ne daj bože ako se pojavi neki novinar to jutro i kaže neki stav, osim što će biti zatvorena kuća u kojoj radi, može da računa i da će da dobije batine; još ako je žena, duple batine. Dakle, to je onako sigurnost. E, sad, jedino što bi očigledno poraslo jeste prodaja ovih bedževa *I love Brussels*, tu bi skočila prodaja i tu možda treba razmišljati o biznisu.

Jedna stvar na koju, mislim, svaki čovek mora da reaguje jeste stvaranje te lažne slike o tome kako je Srbija ugrožena od strane nekakvih zlih migranata, koji su ovde došli da nas sve pobiju. Kada se setite one dece koja su prošla kroz Srbiju, kada se setite koliko su... Šta su ta deca kriva bilo kome? Šta su krive one žene koje su zbog rata, bede, nemaštine – zar zbog toga možemo da im zamerimo – prošle kroz Srbiju? Oni žele da idu u zapadnu Evropu, to nije sporno. Negde su im vrata zatvorena i neki od tih ljudi nisu mogli da odu, pokušavali su da prođu mora, mnogi od njih izgubili su život, davili se u toj vodi. U Srbiji su tretirani pristojno. Mnogi od njih... Mogu da vam kažem, bio sam ponosan i kao ministar unutrašnjih poslova ali i kao građanin naše zemlje zato što smo dobili stotine pisama, hiljade pisama tih ljudi koji su napisali o Srbiji jako lepo, koji su to napisali kada su bili u nekim drugim zemljama. Nisu imali nikakav razlog da to urade osim zato što su to zaista iskreno osećali. Napisali su pismo i rekli – u Srbiji nas niko nije tukao, pristojno su se odnosili prema nama, dali su nam da jedemo i pijemo, brinuli o nama dok smo bili na toj teritoriji.

A šta je drugo Srbija trebalo da uradi? Zar postoji neko ko bi uradio drugačije? Vidite dete... Pa ja vidim da bi neki drugi drugačije radili. Ali kada vidite dete, jedno dete koje je naučilo za nekoliko meseci koliko je bilo u Srbiji malo engleskog, malo srpskog, želi da se lepo oseća u zemlji u kojoj je u tom trenutku, a vrhunski talentovano dete, dete koje ume da crta, dete koje ume da pokaže umetnički talenat... A šta je to dete krivo za bilo šta, ili roditelji tog deteta ili njegov brat? Šta su oni krivi za bilo šta? Koje to telefone oni mogu da imaju? Ako ti ljudi toliko plivaju u novcu, ispada da imaju milione u svojim džepovima, zašto spavaju u kampovima, u kojima su uslovi zaista složeni? Ne zato što Srbija nije dobar domaćin nego zato što, znate, kada živite u kolektivnom smeštaju, kada živite u uslovima gde spavate sa 30-40 ljudi u jednoj prostoriji, to nije kao kada živite u svojoj kući.

Hoću da vam kažem, te priče, maltene, ovakvi i onakvi, da li ima među migrantima... Prošlo je kroz Srbiju preko 1.200.000, 1.300.000 migranata, verovatno raznih. Ti koji su bili imućniji i bogatiji spavali su po hotelima. Jesu podizali novac, plaćali krijumčare, mnoge smo i uhapsili. Ali to je bio onaj talas 2015. godine. Pogledajte ljude, ovih 3.200, 3.300, 3.400 ljudi koji se danas nalaze na teritoriji naše zemlje. Ti ljudi zaista nisu imućni, to zaista nisu bogati ljudi. Oni su zbog nemaštine i bede iz svoje zemlje pobjegli. Pa zar bi bogat

čovjek iz svoje zemlje bežao negde da se potuca i ide po kampovima? Seo bi u avion i odleteo.

Ali to je, nažalost, veoma opasna priča, koja treba suštinski da uplaši građane kako se nešto užasno sprema u Srbiji, stotine hiljada nekih ljudi treba da dođe. To je besmisleno. Prvo, kao da bi neko mogao da natera Srbiju da primi jednog čoveka ako mi to nećemo; drugo, ne postoji nijedan pravni osnov; treće, u našoj zemlji je azil zatražilo toliko malo ljudi i toliko malo ima osnov da ga dobije da je to toliko malo da mi ne bismo napunili kamp u Preševu tim ljudima. Dakle, to je ono što je potpuna istina.

Ono što je najopasnije jeste taj stalni pritisak na medije. Ne može da se dozvoli takva atmosfera u društvu da neko kaže – ne sviđa mi se ova televizija, ugasiću je, ne sviđaju mi se novine, hajde da ih cepamo. Mada nisu prvi koji bi cepali novine i palili ih. To je užasna stvar, užasna stvar kada se dogodi da pokušate da suzbijete mišljenje nekog samo zato što je drugačiji i zato što vam se ne sviđa. Nema opravdanja za to. Da li ima medija koji se meni ne sviđaju? Ima. Da li ima medija koji pišu na način za koji mislim da je potpuno besprizoran? Ali to je njihovo pravo.

Ako smatram da ima elemenata da tražim zaštitu, ja ću otići na sud. Kada sam to uradio, bio sam satanizovan. Nije satanizovan Dragan Đilas koji je petsto puta tužio medije; to je sve u redu i to je demokratija. Kada to neko drugi uradi, onda je to ogroman problem. Ali niko od nas nije tražio da se ti mediji ukidaju, da se podižu krivične prijave protiv novinara i da vraćamo verbalni delikt za napisanu ili izgovorenu reč i da te ljude prebijamo, zatvaramo ili tako nešto radimo. To je ono što je skandalozno. Mi ovde vidimo obrazac kako bi izgledala Srbija kada bi se, ne daj bože, ovi vratili na vlast.

To što neko nije bio u izvršnoj vlasti u nekom trenutku... Prihvatajući da bude deo koalicije, prihvata sve vrednosti te koalicije. Nisu u toj koaliciji neki bivši članovi tih stranaka, nego predsednici tih stranaka, njihove vođe, ljudi koji su uticali i odlučivali o životu i smrti u Srbiji, koji su uveli „Velikog brata“, koji su uveli rijaliti u našu zemlju, koji su imali tolike biznise da su imali promet u vreme kada su bili ministri, gradonačelnici i direktori osamnaest milijardi dinara (ne osamnaest miliona dinara, milijardi dinara!) na svojim firmama. Pa su se posle po čet-rumovima dogovarali sa Šolakom kako će to da prodaju pošto se oni nisu viđali, ne znaju kako izgledaju jedni i drugi; imali su one fotografije za prepoznavanje, znate ono – ima sliku, aha, da vidimo gde je ovaj što mu prodajem za dvadeset miliona, e, to je taj, treći sto od ulaza, hotel taj i taj. Stvarno ne znam ko bi mogao da veruje u to.

U svakom slučaju, građani Srbije treba da znaju da za razliku od ovih ljudi koji bi na tako neodgovoran način zatvarali naše fabrike... A već su pokušali da svečano zatvaraju fabrike gde rade ljudi, i čudi me da se nisu izvinili onim radnicima, ne vlasnicima fabrika, radnicima tih fabrika, zato što ti ljudi

primaju platu danas. Ti ljudi bi nam zatvarali fabrike, zatvarali bi nam medije, ne bi ništa otvorili, samo bi zatvarali. Mi nećemo da živimo u takvoj Srbiji, nećemo da živimo u Srbiji u kojoj se nešto zatvara. Hoćemo da živimo u Srbiji koja gradi tolerantno, otvoreno i demokratsko društvo i da morate da čujete i kada vam se nešto ne sviđa, koja god je televizija i koji god medij, koji god novinar, pa neka kaže šta god hoće, može da mi se ne sviđa koliko hoće, ali to je njihovo pravo i mi to moramo da poštujemo. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku ima narodni poslanik Boško Obradović.

Izvolite.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ako koristimo logiku ministra Nebojše Stefanovića, onda SNS deli iste vrednosti sa članom svoje koalicije Vukom Draškovićem i Srpskim pokretom obnove, koji se zalaže za ulazak Srbije u NATO. Šta ćemo sad, gospodine Stefanoviću? Jeste li vi za NATO kao vaš koalicioni partner Vuk Drašković? Nezgodno pitanje.

Ili da pitamo, recimo, koleginicu Maju Gojković koliko je stranaka dosad promenila, od Srpskog četničkog pokreta, preko Srpske radikalne stranke, Narodne partije, glasanja za Borisa Tadića u drugom krugu predsedničkih izbora 2012, pa do Srpske napredne stranke. Zamislite, meni koji sam bio protiv Borisa Tadića, koji sam bio i protiv Tomislava Nikolića jer su Dveri bojkotovale drugi krug predsedničkih izbora 2012, da se zna i zapamti, da meni prigovara neko da ja podržavam bivši režim, neko ko je u drugom krugu predsedničkih izbora 2012. glasao i podržao javno Borisa Tadića, tj. Maja Gojković, sadašnji predsednik Narodne skupštine! Pa čekajte, kome to, ljudi, nije smešno? Kome to nije smešno?

I druga stvar, kolegнице Marija Obradović, gde ste vi dobili ove podatke? Da li je ovo iz „Zadruga“, iz „Parova“, je l' vam „drvo mudrosti“ reklo? Imate li vi jedan dokaz za to što lažete? Pa zamislite, opljačkao Hilandar Boško Obradović! Pa kako iguman hilendarski i celo bratstvo prima Boška Obradovića i sve narodne poslanike i članove predsedništva Dveri svake godine po nekoliko puta u manastiru ako smo ih mi opljačkali? Pa, ljudi, to su monstruoze optužbe. To su neverovatne laži! Pa pitajte manastir da li smo ih opljačkali, nemojte brukati svetinju kakva je sveti Manastir Hilandar, nemojte više lagati.

Na kraju, dete od 18 do 27 godina sa najsavremenijim mobilnim telefonom i bankarskom karticom nije dete, gospodine ministre, nego možda potencijalni terorista koji je izvršio terorističke akte širom Evrope, a bio je nekakav migrant koga je trebalo da primimo, koji je prošao kroz Srbiju. Uostalom, nije valjda glup Viktor Orban zato što podiže zidove i ne dozvoljava da bilo ko uđe u Mađarsku.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću, čestitam.

Prvo pravo na repliku, narodni poslanik Maja Gojković.

Izvolite, koleginice.

MAJA GOJKOVIĆ: Hvala lepo.

Znači, danas Boško Obradović ima pik na mene, ali sve je u redu. Da vam kažem, prvo, u Srpskom četničkom pokretu nisam bila nikada. To znaju poslanici... Bez dobacivanja, gospođo Jerkov, jer vas ću spomenuti sada u svakom slučaju. To zna, recimo, jedna petina poslanika ovde; ako računamo većinu, onda zna skoro svako u ovom parlamentu.

Vrlo sam ponosna što neko iz vašeg kraja... A mislim da većina građana iz vašeg kraja jeste pripadala pokretu Draže Mihailovića, prema tome, molim vas da ne govorite pejorativno o tome. A moj deda je lično učestvovao u operaciji spasavanja 550 američkih pilota, u operaciji „Halijard“, i sigurno nije bio partizan, i na to sam takođe veoma ponosna, kao što je i zbrinjavao izbeglice iz Slovenije u Drugom svetskom ratu. To je ta časna i poštena Srbija, i čačanski kraj i Šumadija, koja sigurno ni u ovim vremenima ne bi ružno pričala o migrantima kako vi pričate, uvaženi poslaniče, i vaše pristalice, nego su pružili hleb, so i ono što su imali i primali migrante tada iz Slovenije na svoja ognjišta.

Nisam znala da ste vi toliko duhovit čovek, inače bih promenila mišljenje o vama. Da li sam ja bila u mnogobrojnim strankama ili nisam bila, o tome sude birači i to nije vaš problem. I, u čemu je problem, bila sam u pet hiljada jednoj ako će vam to olakšati malo stvar da pričamo o nekim drugim temama. Ali molila bih vas da ne pričate ružno o koleginicama iz vašeg najnovijeg pokreta „Svi zajedno“ za ne znam šta, ili iz one polovine vaše koalicije „Da se oni ne vrate“. A to je bila vaša parola. Pa ovako: Aleksandra Jerkov nije neko ko je bio rodonačelnik DS-a, je l' tako, nego je bila kod Nenada Čanka; Sanda Rašković Ivić je u ovaj parlament u ovom sazivu ušla kao prva na listi DSS-a, a sad je kod Vuka Jeremića; Dijana Vukomanović je dobila mesto zahvaljujući Ivici Dačiću i SPS-u, a sada zastupa ne znam ni ja šta, opet Vuka Jeremića.

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

Prema tome, vas bih posavetovala da ne pokrećete ovu bolnu temu za vašu koaliciju, jer u koaliciji „Da ovi odu, a da se oni ne vrate“ zaista se ne zna ko je na koji način ušao u Parlament, a u kojoj je trenutno poslaničkoj grupi. Tako da sam i kao predsednik Parlamenta zbunjena jer ne znam više u koji odbor koga da stavim i ko pripada kojoj delegaciji. A, inače, ja sam bila u koliko god hoćete partija, mene ne interesuje šta vi pričate.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Marija Obradović.

Izvolite, koleginice.

MARIJA OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Zaista se osećam jako loše kada neko kaže da lažem, da govorim neistine. Nikada za ovom govornicom i u ovoj zgradi nisam izgovorila nešto za šta nemam dokaze i nešto što nije istina, a to nije slučaj sa mojim sagovornicima, odnosno sa prethodnim govornicima koji su me optužili za to. Ali preći ćemo preko toga, suština je da Boško Obradović ovo što govori, govori u oči svojim biračima, ne meni lično. Kada o sebi govorite, vi njih ubeđujete da treba da nastave da glasaju za vas ili da počnu da glasaju za vas.

Pre nego što počnu da glasaju za vas, pošto ima malo onih koji već glasaju (u to smo se dobro uverili na nekoliko prethodnih izbora, a jedva čekam i ove lokalne da se potvrdi koliko ste moćni), reći ću vam, kada je Hilandar u pitanju, najbolje bi bilo da pitate Miloša Stojkovića iz Paraćina, koji je diplomirani teolog, koji je bio poverenik Dveri za Pomoravski okrug i Paraćin. On tvrdi da su proneverena finansijska sredstva dobijena od Manastira Hilandar. Ako taj čovek imenom i prezimenom tako nešto kaže, ima dokaze za to, onda to vi treba unutar vašeg pokreta da rešite, zbog čega neko laže o vama, a čini mi se da to nije u pitanju.

O tome koliko ste proneverili novca iz državnog budžeta takođe znam u dinar, mogu i da vam pročitam. Imam još nekih dvadesetak sekundi kako ne bih kršila pravila, jer tražim uvek da se strogo poštuju pravila i procedura, a onda moram prva da se ponašam po njima. Dakle, u ovih desetak sekundi – uplaćeno vam je 29.226.389 dinara, a vi ste opravdali samo 9.012.984. Mala razlika, dvadeset miliona.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Što se tiče NATO-a, mi smo vrlo jasno na poziciji da Srbija ne želi da uđe u NATO, ne pada nam na pamet. Mi želimo da imamo dobre odnose sa svima u svetu, ali ne pada nam na pamet da se priključujemo ni NATO-u ni bilo kojoj drugoj vojnoj alijansi, jer smatramo da je put neutralnosti Srbije nešto najbolje što Srbija može da ima za sebe i svoje građane.

Što se tiče onih koji su se nama priključili i bili deo naše liste koja se zvala „Aleksandar Vučić“, koja je nosila ime našeg predsednika, ti ljudi su prihvatili deo naših vrednosti za koje se mi zalažemo. U svakom slučaju, mi se borimo za ono što smatramo da je najbolje za Srbiju. S druge strane, vi ste pod kapom onih ljudi koji su bili, vi ste sad faktički deo koalicije koju oni predvode. Pa vama je Đilas šef, niste vi njemu. Zar neko u Srbiji misli da ste vi šef Draganu Đilasu? Stvarno to ne mogu da zamislim, a da je Đilas šef vama, to je već nešto što verujem da je potpuno realno da ljudi misle. Zato će oni bedževi *I love Brussels* najbolje da idu, samo da ubedimo još i neke druge ljude.

Ono što jeste stvar, ja shvatam da vi pokušavate da budete budući bivši režim. To je kod vas jedna nova konstrukcija, sa devizom – samo da se tajkuni vrate. To je povodom onih banaka.

Ono što jeste činjenica, ti ljudi koji ulaze u našu zemlju, migranti, bilo je raznih, i ovakvih i onakvih, i žena i dece i staraca, mnogih nemoćnih i bolesnih ljudi, i svima je Srbija bila dobar domaćin. Najveći broj njih, 99,9%, otišao je iz naše zemlje, ostalo ih je 3.500. Da li je bilo i muškaraca? Bilo je. Te priče, najsavremeniji mobilni telefoni, to jeste bilo, ali 2015. godine kada su imućniji migranti iz Sirije dolazili u Srbiju i kada su te mobilne telefone koristili da bi pratili rutu kojom se kreću. Ti ljudi su imali novca. To su bile obrazovane porodice iz Sirije, čije su plate bile solidne i u Siriji, pobegle od rata. Ti ljudi su bežali, pobegli, prošli kroz Srbiju.

Kada pogledate ove ljude koji su u migrantskim kampovima, pogledajte kako su oni obučeni, pogledajte njihovo imovinsko stanje. Videćete da je to veoma, veoma siromašan sloj ljudi. Ne bi jeli u kampu tu lošu hranu, jeli bi u restoranu. Imaju pravo da se kreću, nisu zatočenici ove zemlje, ušli bi u restoran, poručili nešto i jeli. Ne, jedu u kampu hranu zato što novca nemaju. Oni žele da dođu do Evrope, ali nije Srbija ta koja može da im omogući da uđu u bilo koju zemlju, niti mislimo da je normalno da neko bira gde će, šta će i kako će.

Ali to da će neko da ih, ne znam, u stotinama hiljada naseljava po Srbiji, potpuno je netačno. I potpuno su netačne one priče – e, postoje neka sela gde se otkupljuju imanja za njih. Dajte ime jednog sela, da je neki migrant naseljen u tom selu. Dajte ime jedne opštine, jednog sela. Gde je to? Gde je to država nekog naselila u nekom selu, otkupila kuću i dala migrantu kuću? Gde se to desilo? U kojoj opštini? U kojem selu? U kojoj kući? U kojem selu? Nema tog sela, ne postoji. Apsolutno ne postoji. Država Srbija da otkupi kuću i da je pokloni migrantu, to ne postoji. To se nije dogodilo. Prosto se nije dogodilo.

Ono što jeste tačno, to je da ćemo mi nastaviti da budemo dobri domaćini ljudima koji su se zatekli na našoj teritoriji. Njih ima oko 3.500 u ovom trenutku. Jednog dana ih je nešto manje, jednog dana nešto više, ali to se otprilike kreće između dve i tri hiljade. To je broj ljudi koji je zaista prisutan na našoj teritoriji. Ti ljudi se nalaze u kampovima. Te ljude pokušavamo da na svaki način zbrinemo jer mislimo da treba da pokažemo dobro lice, da treba da budemo dobri domaćini, da treba da se setimo da je i naš narod mnogo puta u istoriji bio izbeglički, mnogo puta je bio progonjen. I, da je u svakoj zemlji kroz koju smo prolazili u dugoj istoriji naše zemlje, našeg naroda nas neko dočekivao ovako kako vi predlažete da sačekamo migrante, nisam siguran da bi nas mnogo ostalo.

Dakle, Srbija mora da bude zemlja koja pokazuje brigu o ljudima. Srbija će se istovremeno boriti, kao što to radi sa svim ozbiljnijim službama u svetu, da se kod nas ne dogodi bilo kakav teroristički napad, kao što se nije ni dogodio, i vodićemo računa o tome da bezbednost građana bude apsolutno zaštićena.

PRESEDAVAJUĆI: Sada, u skladu sa članom 112. Poslovnika, određujem pauzu u trajanju od tri minuta.

(Posle pauze.)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo po redosledu narodnih poslanika prijavljenih za reč.

Reč ima kolega Muamer Zukorlić.

Reč ima narodni poslanik Sonja Pavlović.

Reč ima narodni poslanik Ana Karadžić.

Izvolite, kolegice.

ANA KARADŽIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, u svom obraćanju osvrnuću se na Predlog zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama.

Smatram da je ovaj zakon veoma važan s obzirom na katastrofalne poplave koje su nas zadesile 2014. godine. U to vreme bila sam u veću Gradske opštine Voždovac i moram priznati da nas poplave jesu iznenadile, ali pre svega hoću da izrazim zadovoljstvo zbog toga što smo radili timski, zato što su svi, i vojska i policija i građani, bili na terenu i pomagali jedni drugima. To je bio početak mandata nove gradske vlasti i verujem da nije bilo lako kada su tek ulazili u procedure i na neki način nisu bili prethodno pripremljeni za to. Zbog toga je ovaj zakon veoma važan jer se pre svega osvrće na preventivu.

Kada govorimo preventivi, važna je, nažalost, praksa koju smo dosad imali, a to su te poplave koje su nas zadesile. Ovde je važno što se sve spušta na lokalni nivo. Lokalna samouprava je ta koja je najviše sa građanima na terenu. Imaćemo procedure, imaćemo finansije i sve ostalo što će biti određeno za svaku lokalnu samoupravu, što je jako važno za sprovođenje tih preventivnih radnji. Pre svega bih naglasila važnost informacije da će gradske opštine Beograda biti tretirane kao pojedinačne lokalne samouprave jer, na primer, Gradska opština Voždovac ima broj stanovnika kao manji grad u Srbiji. Zbog toga je i važno da te procedure i finansije budu opredeljene podjednako.

Kada govorimo o nekoj koordinaciji između institucija, važna je jako koordinacija između Policije i Vojske. Sećam se jedne izjave meštana sa Zlatibora koji je rekao – ne znamo šta će biti sutra, ali se ne brinemo zato što su i vojska i policija na terenu i na terenu će i ostati.

Takođe bih se osvrnula na zakone iz pravosuđa, pre svega na Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Smatram da je taj zakon jako važan jer približavamo sudstvo građanima, pre svega vraćamo poverenje građana u sudstvo koje je narušeno, nažalost, 2009. godine „sećom“ sudija. Svi se jako dobro sećamo da je 730 sudija ostalo bez svojih sudijskih funkcija zato što su bili nepodobni tadašnjem režimu. To danas ne sme da se desi. To nije nešto na

čemu i kako radi ova vlada i iz tog razloga pozdravljam sve reforme koje se dešavaju u sudstvu: to što ulažemo u infrastrukturu, obnavljamo Palatu pravde, obnavljamo ostale institucije. Takođe, ulažemo u kadrove. Važno je što su danas pred nama predloženi ljudi koji su iz struke, koje je predložila struka, koji su bili ranije u sudovima i tužilaštvima i koji jako dobro znaju posao koji treba da rade. Pravosuđe je od vitalnog značaja za razvoj naše zemlje i verujem da ćete nastaviti da radite dobro, kao i dosad. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Đurišić. (Nije tu.)

Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvažene kolege i kolegice, poštovani članovi Vlade, uvaženi građani Srbije, na početku želim, poštovani ministre, da vam se zahvalim i čestitam na svim naporima koje činite kako bismo svi mi u Srbiji, naša deca, a zašto ne i ljudi u okruženju, živeli nešto bezbednije. Težak je i naporan posao koji rade ljudi iz Ministarstva unutrašnjih poslova uzevši u obzir pre svega činjenicu da su nam se u nekim prethodnim godinama i decenijama dešavali i da smo bili svedoci burnih istorijskih događaja, da smo bili svedoci i nekih klimatskih pojava, na koje čovek ne može ili može veoma malo uticati, a i nekih društvenih pojava na koje ne mogu uticati ni neka mnogo veća društva od ovog našeg. Nije lako, tim pre što se danas suočavate i sa nekim besmislenim optužbama koje slušamo već dani u ovom parlamentu, a i šire, u nekim medijima koji su očigledno pod uticajem bogatih opozicionih lidera.

Međutim, dobro je da polako taj sistem podižemo na noge, pa ću za početak govoriti o ovom Predlogu zakona o smanjenju rizika od katastrofa. Kao što smo rekli, mi kao društvo pre svega moramo da radimo na prevenciji i sprečavanju, tj. da na lakši način dođemo u situaciju da predupredimo neke stvari na koje možda ne bismo mogli uticati u njihovom samom začetku. To je suština ovog zakona.

Pročitao sam malo i član 15, koji govori o potrebi izrade procene rizika od katastrofa. Ovu procenu su, prema članu 15, dužni uraditi svi, počevši od Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinica lokalne samouprave, zatim zdravstvenih ustanova, svih ustanova u kojima su smeštena deca, privrednih društava, znači, svi važni faktori u Republici Srbiji, i to je ono što je verovatno najvažnije kada je u pitanju preventiva nekih katastrofa u Republici Srbiji.

Međutim, građani su više puta, zajedno sa državnim organima, bili nosioci zaštite: bili smo svedoci, i te 2014. godine, u situaciji velikih poplava; bilo je tu i teških zima, i nekih društvenih pojava, kao što je migrantska kriza. Vidim da ste u članu 36. konačno to stavili u zakon i definisali obaveze i prava koje građani imaju u tim situacijama.

Pogledao sam i član 47, izuzetno mi se sviđa. Izuzetno podržavam stav koji se odnosi na to da je nadležnost Republičkog štaba za vanredne situacije apsolutno postavljena nad svim lokalnim štabovima za vanredne situacije jer, ako ćete priznati, svi ovi događaji u nekim eventualnim katastrofama i jesu najveća odgovornost Republičkog štaba za vanredne situacije.

Drugi deo, koji se tiče Zakona o bezbednosti saobraćaja – dobro je što ćemo konačno staviti potpuno na stranu mogućnost da građani dva puta idu na tehnički pregled vozila. Doduše, ta odredba nije nikada ni zaživela u stvarnosti. I dobro je što troškove prvog tehničkog pregleda ovaj put prebacujemo, kada su u pitanju nova vozila, na proizvođače i uvoznike, jer, bože moj, ako je auto nov, podrazumeva se da je tehnički ispravan, a ako nije, to će biti trošak proizvođača ili uvoznika, a ne vozača. Time ćemo smanjiti nekakav pritisak na same građane.

Kada je u pitanju ovaj zakon o žigosanju i obeležavanju oružja i municije, svaki predlog koji će pozitivno uticati na nekakve privredne subjekte u Srbiji moramo podržati, između svega ostalog, jer ovaj zakon, kao što ste i rekli, pruža nadu, mogućnost i potencijal Zavodu u Kragujevcu, koji će biti u prilici da te usluge žigosanja oružja radi. Pored domaćih proizvođača, pružiće se mogućnost da možda taj posao radi za nekakve strane proizvođače, što može doprineti visini deviznog priliva u Srbiji i možda sačuvati pokoje radno mesto.

Na kraju, poštovani ministre, vezano za sve ovo, možda i nije deo ovoga, iskoristiću priliku da pohvalim rad Ministarstva, to prosto moram, i upravne poslove koje radite. Znam da se suočavate s obimnim poslovima kada je u pitanju rešavanje zahteva za državljanstvo naših sunarodnika svuda u svetu, naročito iz okruženja. To je broj zahteva koji se meri u stotinama hiljada, veoma veliki posao, i zadovoljan sam, prema onome što su reakcije građana, zaista vam čestitam, i vama i Upravi, kako taj posao zasad ide. To je veliki posao, od značaja za običnog čoveka, ali i u političkom smislu kada je naš korpus na Balkanu u pitanju.

Toliko što se tiče ovih zakonskih predloga koji dolaze iz Ministarstva unutrašnjih poslova.

Malo sam se bavio i Predlogom odluke o izboru zamenika javnog tužioca. Konsultovao sam se sa ljudima koji su involvirani u ovaj proces, koji su upućeni, sa građanima. Malo sam i sam izvlačio nekakve statistike. Uz dužno poštovanje prema svim kandidatima koji su predloženi u ovom predlogu i poštovanje njihovog ličnog i profesionalnog digniteta, zaista, njihove karakteristike su dosta dobre kada su u pitanju svi kandidati, mišljenja sam da u nekim slučajevima možda postoje i bolji predlozi.

Stoga ću iskoristiti pravo da osporim neke predloge kada je u pitanju izbor za zamenika javnog tužioca: pre svega, kada je u pitanju izbor za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Staroj Pazovi – Molnar

Aleksandra; za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Rumi kandidat Marković Marko; za zamenika javnog tužioca u Osnovnom javnom tužilaštvu u Kruševcu – Karić Mikica.

Isto pravo ću zadržati kada je u pitanju izbor za sudije koji se prvi put biraju na sudijsku funkciju. U pitanju je predlog za izbor sudije u Osnovnom sudu u Prokuplju, kandidat Dara Todorović.

Kažem opet, uz dužno poštovanje prema svim njihovim ličnim i profesionalnim karakteristikama, mišljenja sam da su možda postojali neki drugi, bolji predlozi, da se nisu našli u ovome što je danas Predlog odluke. Stoga ću zamoliti da još jednom ovo dobro razmotrimo. Zatražiću od predsedavajućeg pojedinačno izjašnjavanje o svakom od predloženih kandidata kako bi ta odluka bila što validnija i bolja.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministri Vlade Republike Srbije, poštovani građani, kada je u pitanju Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, meni je neizmerno zadovoljstvo što imam priliku da se susretnem sa dva ministra Vlade Republike Srbije koji pod apsolutnom kontrolom drže kompletno pravosuđe u Srbiji. Uticaj na tužilaštvo, na sudstvo, na policiju zapravo je u rukama ministarke Kuburović i ministra Stefanovića.

Ono što je sporno kada je ovaj zakon u pitanju jeste to što je on zapravo u neskladu sa samim Ustavom. Ako u članu 42. Ustava Republike Srbije stoji da su lični podaci podaci koji ni na koji način ne mogu da se koriste i zloupotrebe, onda ovaj zakon to sasvim sigurno omogućava onima kojima je to u interesu.

U članu 40. Predloga zakona stoji da se podaci o ličnosti više ne upotrebljavaju u skladu sa zakonom već, gospodine Stefanoviću, u skladu sa proizvoljnim mišljenjem i stavovima npr. direktora BIA, gospodina Gašića, kako ga Srpska napredna stranka naziva – Bata, što se sve češće i češće dešava u svakodnevnom životu građana Srbije. Recimo, kada se žena pobuni protiv loše zdravstvene usluge u jednom domu zdravlja, sutradan njeni lični podaci budu na naslovnoj strani „Informera“; kada jedan od tviteraša tvituje nešto protiv ove vlasti, dešava se da mu se slika iz Ministarstva unutrašnjih poslova pojavi na „Tviter“ profilu jedne od članica SNS-a, i mnogi drugi primeri.

Ali ono što posebno zabrinjava, a sa čim ste upoznati, makar sam vas lično upoznao s tom situacijom, jeste to kada jedan visoki zvaničnik BIA, pretpostavljamo zloupotrebom podataka o ličnosti, dolazi u situaciju da javno izgovori na jednom skupu gde sedi vaša premijerka, gospođa Brnabić, predsednica Vlade Republike Srbije, u njenom prisustvu, da je deo opozicije, deo nevladinog sektora i deo medija taj koji predstavlja opasnost po nacionalnu

bezbednost Srbije. Vi ste mi rekli, pre malo više od dve nedelje, da ćete se raspitati, da ćete videti sa direktorom Bezbednosno-informativne agencije o čemu je reč, da ćete pravovremeno obavestiti javnost.

Pošto ste bili predsednik Narodne skupštine i vrlo dobro znate proceduru, znate Poslovnik, znate da ste vi taj koji treba da odgovara ovde pred narodnim poslanicima. Na svako pitanje i svako obećanje i na svaki Poslovnik vi ste dužni da odgovorite, u skladu sa propisima. Vi to niste uradili. Ne znam da li ste zvali svog partijskog kolegu na čelu BIA da ga pitate na osnovu čega je Marko Parezanović rekao da je deo medija, deo sindikata, deo nevladinog sektora, deo opozicije pretnja po nacionalnu bezbednost Srbije? Na osnovu kog istraživanja? Da li su to ljudi koji su pratili opoziciju, novinare, deo nevladinog sektora? Da li su to ljudi koji prisluškuju nas koji sedimo kao opozicioni narodni poslanici u ovom parlamentu? Vi ste dužni da to odgovorite zato što sam vam to pitanje postavio kao član Odbora za odbranu i unutrašnje poslove, kojem vi naravno prisustvujete kao ministar i dužni ste da odgovorite na svako postavljeno pitanje.

Ne znam kako nije pretnja po nacionalnu bezbednost Srbije, na primer, „Nacionalna avangarda“, gospodine Stefanoviću, kao nevladina organizacija kojoj vi dajete političku podršku kao partija na vlasti, a koju vodi čovek koji je finansiran od strane Ministarstva inostranih poslova Ruske Federacije?

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Božoviću, ja vas molim da pričate o zakonima koji su na dnevnom redu.

(Balša Božović: Pričam o zakonu koji je na dnevnom redu, ne slušate me.)

Ne, ja vas odlično slušam...

(Balša Božović: Ne razumete me šta sam hteo da kažem.)

Odlično razumem šta vi hoćete, ali to kod mene ne prolazi. Malo sam iskusniji od vas, kolega Božoviću.

BALŠA BOŽOVIĆ: Vratite mi reč. Zahvaljujem.

Ja znam da su ovo pitanja koja bude pažnju vlasti, znam da su ovo pitanja koja veoma nerviraju vladajuću većinu, pa čak i Vladu Republike Srbije, ali je moja obaveza da, u ime građana koji su me izabrali, ne dopustim da ovakva neka stvar prođe neopaženo.

Dakle, zbog čega i na koji način, kada su u pitanju podaci o ličnosti, BIA ili sutra neka detektivska agencija mogu proizvoljno da koriste podatke svih nas i da budu na naslovnim stranama „Informera“ i raznih tabloida, a s druge strane, organizacije koje su finansirane od strane Ruske Federacije ne predstavljaju apsolutno nikakvu opasnost po nacionalnu bezbednost Srbije? Organizacije koje pozivaju visokog funkcionera Bezbednosno-informativne agencije da u prisustvu predsednice Vlade govori o tome kako smo mi neki izdajnici. Vi ste obećali, kao ministar unutrašnjih poslova.

Zašto se obraćam vama? Obraćam se vama zato što, za razliku od Nele Kuburović koja je ministarka pravde, vi ne samo da ste ministar unutrašnjih poslova i ne samo da ste neko ko ima najveći uticaj na Srpsku naprednu stranku već, za razliku od Dačića, koji je formalno zamenik premijera, vi ste suštinski premijer u ovoj vladi. Vi ste jedini čovek...

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Božoviću, vi očigledno u vašoj diskusiji želite da prozovete sve poslaničke grupe, političke stranke i što je god moguće više...

(Balša Božović: Zašto me prekidate?)

(Narodni poslanik Maja Videnović dobacuje sa mesta.)

Koleginice Videnović, izričem vam opomenu, jer ja upravo obrazlažem zašto sam gospodina Balšu Božovića prekinuo u njegovoj diskusiji, pa vas molim da mi to dozvolite.

Kolega Božoviću, to što vi pokušavate da svojom diskusijom izazovete što je god moguće veći broj replika u ovoj sali, jer ste spominjali i Srpsku naprednu stranku, i gospođu ministra Nelu Kuburović i Socijalističku partiju Srbije, odnosno njenog predsednika, ja vam sad kažem – takav način diskusije kod mene ne prolazi. Ja znam da vi želite da što više polemike ovde izazovete da biste dobili nagrađeno vreme, ali to u ovom slučaju, bar dok ja predsedavam, neće prolaziti. Nastavite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Nemojte da se ljutite, ali ne možete vi da mi pišete govore. Dakle, ja sam kao narodni poslanik slobodan da govorim o čemu god...

(Isključen mikrofonom.)

PREDSEDAVAJUĆI: Ne možete da govorite o čemu god želite. Pravila po Poslovniku su da možete da govorite samo o temi dnevnog reda. Ako ja nisam u pravu, vi zaista imate veliki problem da mi objasnite kakve veze sa predloženim zakonima ima prvi potpredsednik Vlade gospodin Ivica Dačić. Vi ste samo želeli da SPS reaguje na vašu diskusiju, da traže pravo na repliku, pa biste vi njima odgovarali, oni vama itd.

(Balša Božović: Pogrešno ste shvatili suštinu mog govora.)

Ne. Kolega Božoviću...

(Balša Božović: Nemojte da se ljutite. Vratite mi reč, želim da nastavim.)

Ja se na vas ne ljutim, vi mene ne možete da naljutite, ali vas molim da se pridržavate Poslovnika i teme dnevnog reda i diskutujete o tačkama koje su na dnevnom redu. Određena širina može, ali nemojte da to pravo zloupotrebljavate. Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Ponavljam još jednom, gospodine Stefanoviću, zašto se obraćam vama, to sam rekao pa me je prekinuo gospodin Arsić, zato što je to očigledno nešto što izgleda nije istina, da ste vi najmoćniji čovek u

Srpskoj naprednoj stranci, posle Aleksandra Vučića, to sam želeo da kažem, podrazumeva se, naravno.

Dakle, ono što je važno jeste da sam vama, pošto ste između ostalog upućeni u to kako funkcioniše Parlament pa pretpostavljam da i vi osuđujete način na koji Arsić vodi današnju sednicu... Ja sam postavio ovo pitanje predsednici Vlade Republike Srbije, u skladu sa Poslovnikom Narodne skupštine. Ona mi nije odgovorila u roku od dve nedelje, a sedela je na sastanku, odnosno tribini koju je organizovala „Nacionalna avangarda“.

Ono što je suštinsko pitanje jeste da li neodgovaranjem na to pitanje vi ostavljate mogućnost, sad i menjanjem ovog zakona, da se mi u svom poslu osećamo nesigurno, da mi moramo da se okrećemo kada izađemo na ulicu, da mi navodno treba da se bojimo ako neki građanin prepozna nas u nekim našim radnjama, da smo izdajnici Srbije, da smo pretnja po nacionalnu bezbednost, pa se, ne daj bože, nekome nešto desi na ulici?

Podsetiću vas da je Oliver Ivanović ubijen kao jedan od lidera opozicije u Srbiji i da je veoma važno da ne polemišemo ni o čemu drugom do o onome šta će danas biti moguće zloupotrebom ovog člana ovog zakona, člana broj 40. i člana 42. Ustava Republike Srbije, da ćete moći da zloupotrebljavate lične podatke građana Srbije u cilju političke borbe. To je ono što je suštinski nezakonito i neustavno. To ne samo da je neetički i nemoralno, to je ono što predstavlja opasnost i produbljuje strah kod građana Srbije.

Ja sam vas pitao da mi kao ministar odgovorite, i potpredsednik Vlade Republike Srbije, kada već Ana Brnabić možda i ne sme nešto da kaže po tom pitanju, možda nije ovlašćena; možda, kao što je rekla na samom početku, nema politički kapacitet u ovoj vladi. Ali imate ga vi, to je sasvim sigurno, ispred Aleksandra Vučića i SNS-a. Iz tog razloga želim da mi vi odgovorite na pitanje – da li ste pitali Batu Gašića, kako ga vi nazivate, zašto je Marko Parezanović i na osnovu čega odredio deo opozicije, deo nevladinog sektora i deo medija da predstavljaju opasnost po Srbiju, i na osnovu kojih podataka? Ako nije tačno to što je on izjavio već je to bilo njegovo lično mišljenje, zašto je taj čovek i dan-danas na svom poslu? Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Orliću, po kom osnovu želite reč?

Pravo na repliku. U redu.

Prvo reč ima ministar Nebojša Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Pa, nažalost, čini mi se da jedan deo ljudi koji ovde diskutuju ne vidi deo sopstvenog ponašanja u javnosti, društvenim mrežama i šta sve rade i do kog to stepena ide.

Hoću da vam kažem da me čudi da prosto ne primećujete, ili se pravite da ne vidite, satanizaciju ljudi koji misle drugačije. Njihove slike se objavljuju na internetu, nazivaju se svinjskom huntom, kriminalcima. Pozivaju se ljudi da

ih tuku na ulici, pozivaju se ljudi da ih dobro zapamte; kada se promeni vlast, da treba da vise. Prozivaju se tužioci i sudije, njihova imena se objavljuju na internetu kada se donese neka odluka koja se ne sviđa tim ljudima iz koalicije Đilas, Jeremić, Obradović, Janković i svi ostali koji jesu i koji nisu; prozivaju se i kažu – zapamtili smo vas.

Izvinite, zamislite kad bih ja o sudiji koji donese presudu koja mi se ne sviđa objavio na mom „tviter“ profilu ili negde – zapamtio sam ovog sudiju. Ceo svet bi se digao! I da nisam državni funkcioner, da sam običan građanin, ali zato što sam sa neke druge strane, zato što ne razmišljam isto, na takav način. E, da razmišljam kao oni, da sam na toj političkoj strani, to bi bilo u redu.

I u redu je da se objavljuju slike ljudi koji stoje na štandovima političkih stranaka, ili onih za koje oni samo pretpostavljaju iz njihovog javnog delovanja da su na bilo kojoj političkoj strani. Objavljuju slike tih ljudi na internetu i pozivaju ljude da im čine neko zlo, inspirišu mržnju prema tim ljudima. To se događa svakog dana. Svakog dana se to događa. Nije to izolovani incident, to se događa svakog dana. To je ono što je veoma opasno i to je ono što ljudi koji ovde istupaju u ime ovog saveza neće da primete. Njih to ne boli.

Njih smrt Ranka Panića, koji je ubijen 2008. godine od strane vlasti zato što je imao drugačije mišljenje, ne boli. Zna li koliko puta su pomenuli ime Ranka Panića? Nula puta, jer život Ranka Panića nije vredan. Zašto bi taj čovek trebalo da bude pominjan, pa on je bio na drugoj strani, on je drugačije mislio? To što ga je ubio neko ko je tada u ime vlasti bio na ulici, vlast ga poslala i taj koji je bio u ime vlasti na ulici ga je išutirao, i taj čovek je umro u bolnici od posledica tog šutiranja, to je u redu, zato što je Ranko Panić mislio drugačije. A taj što je mislio drugačije – šta fali što je ubijen.

Nije u vreme Aleksandra Vučića ubijen Ranko Panić. U vreme njihove vlasti je ubijen Ranko Panić, kada su oni bili sve i svja u Srbiji i određivali ko će da bude milijarder i kako će Mišković da lepo gradi u Srbiji, živi i bogati se, i svi oni zajedno s njim, u vreme kada je ubijen Ranko Panić i u vreme kada su ubijani novinari. Izvinite, nije Milan Pantić ubijen u vreme naše vlasti.

A znate li ko je otkrio ubice Ranka Panića? Mi. Njih to nije interesovalo mnogo godina. Tužilaštva, sudovi, istražni timovi, tada to nije bilo važno. Nisu hteli da pomenu danima, danima i danima.

I, odgovor gospodina Božovića „podnesite krivičnu prijavu“, to je, nažalost, odgovor koji simbolizuje nivo odnosa koji vam suštinski kaže – baš me briga za život tog čoveka. Nema čak ni bilo kakvog saosećanja, ne. Podnesite krivičnu prijavu. To je ono što je problematično i ono što vidim kao problem, da uvek postoje te podele.

Loše je kad se bilo kome pretilo. Ali, znate, nismo mi pretili Gocu Uzelac i Maru Dragović. Nije to uradio neko od ljudi iz Srpske napredne stranke. To se

dogodilo na mitingu Dveri. Zašto? Pa kao deo inspiracije svakodnevnog izlivanja mržnje protiv ljudi.

Šta ste rekli za Aleksandra Vučića? Pa ja više ne mogu da izgovorim šta se sve izgovori tokom jednog dana, ne u toku ovih šest godina. Od toga da je ubio sopstveno dete, što je bilo možda najmonstruoznije...

(Aleksandra Jerkov: Ko je to rekao?)

Bilo je u novinama, napisano je u novinama.

Od takvih stvari koje su napisane za Vučića do toga da je diktator, ubica, kriminalac. Svakoga dana. Izvinite, a šta te „divne“ reči o Aleksandru Vučiću i svakome od nas inspirišu kod naroda? Ljubav? Šta inspirišu? Inspirišu to da možda, kako kaže gospodin Božović, neko od tog naroda smatra da treba nešto da preduzme. Kad ovi ljudi kažu, oni veruju, jedan deo ljudi, ne preveliki ali jedan deo ljudi veruje tim rečima i može da uzme stvari u svoje ruke. Ja sam tako doživeo da je čovek došao ispred moje kuće, kaže, da gađa „zoljom“ moju kuću; prosto, tako mu došlo.

Dakle, problem je što se takva vrsta satanizacije svih koji misle drugačije vrši svakodnevno. Evo, čak i nekih nevladinih organizacija. Sve više mi se sviđa ova „Nacionalna avangarda“. Pravo da vam kažem, nisam bio na toj konferenciji, na tome što je bilo, sad mi je žao što nisam bio, zato što je očigledno da nešto žuljaju, da smetaju. Kako može neko da smeta zato što ima drugačiji stav, ako hoćemo demokratiju? Super, ne sviđa mi se njihov stav, pa šta sad? Koliko ima NVO čiji se stav meni ne sviđa? Pa je l' ja sad treba da vodim kampanju ovde u Skupštini protiv tih NVO, da pričam o njima, da ih satanizujem, da govorim o tome da su NATO plaćenici itd.?

Na kraju krajeva, gospodin Bojan Pajtić se javno kao predsednik Demokratske stranke založio za to da Srbija uđe u NATO, javno, 2016. godine. Bio je gospodin Balša Božović tu, svi iz njihove stranke; niko se od te izjave nikada nije ogradio, niko nije rekao ništa suprotno i njihov kor je da prihvate da Srbija bude deo NATO-a.

Ja vidim, ova vlast i SNS ima samo jednu ljubav, ljubav prema Srbiji. Nas ne interesuje niko drugi. Mi se ne zalažemo za to da Srbija bude deo NATO-a, ništa ni blizu, niti deo bilo kog drugog bloka, istočnog. Mi ne želimo da Srbija bude blokovski orijentisana, uključena ili član. Tačka. Ne interesuje nas to. Imamo jednak aršin, i ono što kaže naš predsednik u Moskvi, ono što kaže u Briselu i u Vašingtonu, potpuno je isto.

(Balša Božović: A Marko Parezanović?)

E sad, kad smo došli do Marka Parezanovića, pa mi smo uradili najbolju moguću stvar – doveli smo direktora BIA gospodina Gašića i Marka Parezanovića u ovaj dom, posle te izjave. Oni su pristupili u Narodnu skupštinu, na Odbor za kontrolu službi bezbednosti, koji treba da da odgovore na ta pitanja, i gospodin Parezanović i gospodin Gašić, posle izjave. Šta više treba ti ljudi da

urade? Da budu izloženi pitanjima narodnih poslanika, da svi dobiju pravo da ih pitaju šta im padne na pamet?

I sad traje produžena satanizacija Marka Parezanovića, čoveka koji je profesionalac Službe. Pustite, bre, ljudi, Marka Parezanovića. Nemojte te ljude da izlažete javnom linču. Ti ljudi se bore za bezbednost naše zemlje. To su ljudi koji rade u BIA mnogo pre nego što smo mi ikada bili na vlasti. Ti ljudi se bore za bezbednost Srbije. Njima je data prilika da dođu na Odbor i ljudima iz Odbora da postave ta pitanja. Postavlja se nagradno pitanje – zašto nisu iskoristili priliku kad su gospodin Gašić i gospodin Parezanović bili u Skupštini? To je bila idealna prilika da se njima postave ta pitanja. Ja mislim da je to najbolje.

Naš matični odbor, kojem ja pripadam, Odbor za unutrašnje poslove i odbranu, ne može postavljati pitanja jer je po Poslovniku Odbor za kontrolu službi bezbednosti nadležan za rad sa službama bezbednosti i postavljanje pitanja iz njihovog delokruga. Gospodin Gašić i gospodin Parezanović, došli ljudi, podneli izveštaj, odgovarali na pitanja, ne znam šta su više mogli da urade. Ne znam šta treba da uradimo. Da izvedemo Marka Parezanovića i Batu Gašića na Terazije da ih streljamo jer se njima ne sviđaju? To je skandalozno! To nećemo nikada da uradimo.

Dakle, mi želimo da razgovaramo sa svima o bezbednosti...

(Balša Božović dobacuje.)

(Predsedavajući: Kolega Božoviću, ne dobacujte više ministru.)

... Da razgovaramo o bezbednosti, da razgovaramo o tome šta može da se uradi. Na kraju krajeva, pred nama su važni zakoni. I kada sam bio poslanik ovog doma, uvek smo razgovarali o suštini. Da li je bio neki diskurs, jeste, naravno, ali rasprava treba da bude usmerena na ono što su zakoni.

Nažalost, opet kažem, satanizacija svih koji drugačije misle. Onda se bunite zbog toga što vas neko pominje negde, a vi sve vreme radite to isto. Pa to je skandalozno! Dakle, kad hoćete da promovirate neku društvenu vrednost, pođite od sebe. Prestanite vi to da radite. Prestanete da inspirišete takvu vrstu osećanja, pa onda dobijete i odgovor drugih građana. Ne možete ljude nazivati najpogrdnijim nazivima, ne možete im objavljivati slike po internetu, po medijima, pozivati da ti ljudi doživljavaju ko zna kakve neprijatnosti, možda i fizičko nasilje, samo zato što ti ljudi imaju drugačije mišljenje. To je stvar koja je veoma važna u našoj javnosti, i to mora da se prihvati.

Svako ko misli da je sve dozvoljeno – nije. Ima nešto... Obično ljudi kažu – nek se podnesu krivične prijave, hajde ovo, hajde ono. Nije sve napisano slovom zakona. Kao neko ko nosi određenu odgovornost zbog izrečene javne reči, kao nosilac javne funkcije, kao narodni poslanik, ministar, svejedno, morate da prihvatite da imate odgovornost za ono što govorite i za ono što

inspirišete kod drugih da govore. Kad se u ovom domu takve stvari kažu, onda ne treba da čudi što se to širi i kod običnih ljudi.

Često su ti koji to rade ljudi koji pripadaju određenim političkim strukturama i te političke strukture jako dobro znaju zašto to rade. Ali isto to ...

(Balša Božović: Znači, izdajnici smo.)

To je jedna reč koja se često... Nikad ih niko nije nazvao izdajnicima. Te reči se koriste jer treba da inspirišu negativan osećaj kod jednog dela građana, iako ih niko nikad nije nazvao takvim nazivom, zato što smatraju da će to stvarati kontraefekat i onda – evo, nas nazivaju izdajnicima. Niko vas ne naziva, gospodo, izdajnicima.

Dakle, kada govorimo o tome, možemo da pričamo koliko je ko milijardi dinara oteo, ko je doveo „Velikog brata“ na RTS, a znamo da je to bio Dragan Đilas, i sad njegov najnoviji koalicioni partner gospodin Obradović. To su te društvene vrednosti za koje se ta koalicija zalaže. O tome možemo da razgovaramo, ali o onim stvarima koje se nisu dogodile, koje se nisu desile, mislim da je besmisleno da se izjašnjavamo kad se nisu dogodile.

Još jednom kažem, imali ste priliku da postavite sva pitanja. Žao mi je što, kada su ljudi bili u sali, u Skupštini, na Odboru, niko nije došao da im postavi ta pitanja. Ja sam uveren, i na sledećoj sednici Odbora kada bude gospodin Gašić, imaćete priliku da mu postavite sva pitanja koja želite. Ja sam potpuno uveren u sposobnost Bezbednosno-informativne agencije da bude čvrsta odbrana bezbednosti Srbije. I potpuno sam uveren da direktor i svi njegovi saradnici mogu da pruže odgovore na sva pitanja koja im budu postavljena.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Balša Božović, po Poslovniku.

Izvolite.

BALŠA BOŽOVIĆ: Član 107. stav 1.

Dakle, gospodin Stefanović je, gospodine Arsiću, u nekoliko navrata pominjao da opozicija nije bila na Odboru da pita gospodina Gašića da li ona predstavlja opasnost po nacionalnu bezbednost ili ne. To zapravo nije istina zato što je, gospodine Arsiću, Odbor za bezbednost bio zatvoren za javnost i opozicija nije bila pozvana da učestvuje javno u raspravi kada je u pitanju ova tema.

Pod broj dva, isto tako želim da znate, kao što znate, gospodin Parezanović je u ime BIA, u ime Bratislava Gašića, javno saopštio optužbu da je opozicija pretnja po nacionalnu bezbednost. Očekujemo, zbog građana, da se javno kaže da li je to istina ili nije istina.

Gospodin Stefanovića je na Odboru za odbranu i unutrašnje poslove, o čemu postoji zapis, snimak, stenogram, meni obećao da će u naredna dva dana, od kada su prošle dve nedelje, da obavesti mene kao narodnog poslanika, a ja

javnost, zbog čega je Parezanović tvrdio da su pojedinci iz opozicije, pojedini mediji i deo nevladinog sektora opasnost po nacionalnu bezbednost Srbije.

Ovo danas bilo je samo izbegavanje odgovora, lažne optužbe i klevete na račun onih koji sede u Parlamentu i rade posao u ime građana.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Božoviću, vi sami sada ocenite, na osnovu ovog mog odgovora, šta ćete da ispadnete.

Odbor za kontrolu službi bezbednosti je kao i svaki drugi skupštini odbor ili radno telo, nazovite kako god hoćete. Članovi tog odbora su srazmerni broju poslanika koliko osvoji poslanička lista na izborima, odnosno koliko imaju poslanika u poslaničkom klubu. U samom Poslovniku je predviđeno da zbog pristupa tajnim podacima sednice Odbora budu zatvorene za javnost.

(Balša Božović: Javno su rekli da smo izdajnici.)

Kolega Božoviću, molim vas da me ne prekidate. Vaši predstavnici u tom odboru, samo trenutak da proverim, da li su prisustvovali sednici, ne znam, ali znam da je gospodin Milojević član tog odbora. Znači, bila je prisutna i opozicija. Znači, sada ste vi...

(Balša Božović: Nije tačno.)

Imala je mogućnost. Ne ulazim u problem da li su oni hteli da iskoriste neko svoje pravo ili ne.

Sledeći put, molim vas, kada rešite da reklamirate povredu Poslovnika, vodite računa o tome šta ćete da kažete. Znači, i narodni poslanici koji ne podržavaju Vladu Republike Srbije imaju pravo da prisustvuju Odboru za kontrolu službi bezbednosti ukoliko su članovi tog odbora ili zamenici članova tog odbora. Da ste malo duže poslanik, vi biste to znali.

(Boško Obradović: Replika.)

Nemate pravo na repliku.

(Boško Obradović: Tri puta me je pomenuo. Kako nemam pravo?)

Nije u negativnom kontekstu, gospodine Obradoviću.

Reč ima Marija Obradović, po Poslovniku.

MARIJA OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući Arsiću.

Vi ste dali šlagvort da ja nastavim u tom kontekstu, kada su pravila i procedure u pitanju. Treći put se danas javljam upravo da poništim ono što je bila izgovorena laž. Sve dok budemo neprestano ponavljali građanima da je ono što čuju od strane određenih poslanika opozicije neistina, da ne kažem neku grublju reč...

Predsednica sam Odbora za odbranu i unutrašnje poslove u Skupštini Srbije već petu godinu, članica Odbora za kontrolu službi bezbednosti. Redovno se pojavljujem na svakoj sednici. Za one ljude koji ne znaju, a vrlo je jednostavno, sve sednice Odbora za kontrolu službi bezbednosti su zatvorene i odvijaju se u posebnoj prostoriji, koja je posebno zaštićena, jer se razmatraju informacije i podaci koji ne mogu biti dostupni javnosti, osim članovima

Odbora, koji imaju posebne sertifikate za pristup različitim stepenima državne tajne, strogo poverljivo, poverljivo itd., neću da zamaram javnost. Oni ljudi koji nemaju sertifikate, za slučaj da se sada neko javi, ako su ušli u proces sertifikacije, popunili upitnike i počele su provere, takođe imaju pravo da prisustvuju tim odborima.

Nema razloga nijedan član odbora, a ima ih 17 i 17 zamenika u Odboru za odbranu i unutrašnje poslove, u Odboru za kontrolu službi bezbednosti devet, nema razloga da ne prisustvuju. Zašto ne dolaze? Zato što je zatvoreno za javnost. Zato što ih ne zanimaju odgovori nego ih zanima da prave cirkus u medijima, koji će biti prenet. Ali onog trena kada je to otvoreno za javnost, kao što se dešava na Odboru za odbranu i unutrašnje poslove... Ne zatvaram svaku sednicu jer volim da javnost prisustvuje i čuje šta se dešava, koji su rezultati MUP-a i Ministarstva odbrane. Ali kada moram da zatvorim sednicu Odbora za odbranu, retko ko dolazi, zato što ne želi da se bavi suštinom, ne želi odgovore, želi cirkus u medijima. A i kada dobiju prostor u medijima na otvorenoj sednici, oni zapravo ne govore o suštini jer ne poznaju i ne žele o suštini da pričaju. Zato mi je žao što ih nema više u medijima, jer novinari moraju da prenesu nešto što je suštinski rad u Parlamentu, a ne samo vređanje poslanika.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni? (Ne.)

Po Poslovniku, narodni poslanik Balša Božović.

BALŠA BOŽOVIĆ: Zahvaljujem. Reklamiram član 27.

Gospodine Arsiću, ova skupština se naziva Narodnom skupštinom. Dakle, to je skupština koja predstavlja građane, tj. narod. To joj je u nazivu i nema šta ovde da bude tajno. Nije ovo vaša privatna skupština pa da vi kažete – ne, ovo je tajno zato što nije u interesu vladajuće većine da ovo izađe u javnost. Ne, ovde je javnost. Ovo je centralna politička institucija, ovo je ovde politička arena i ne smete da tajite. Ne možete javno da optužite nekog da je pretnja za nacionalnu bezbednost, a onda tajno da saopštite, u zatvorenim zidovima, da ništa ne izađe, šta je zapravo on hteo da kaže. Ne, on je to rekao na nacionalnoj frekvenciji. On je rekao da su pojedini opozicioni lideri pretnja za nacionalnu bezbednost. Rekao je da su pojedini mediji i novinari pretnja za nacionalnu bezbednost. A onda izlazi naslovna strana „Ilustrovane politike“ koja novinare naziva psima i deo medija naziva psima, tačnije NIN, „Vreme“ i „Danas“.

Takođe, niste pominjali ili dopustili da se čuje ko je ubio advokata pre nekoliko meseci, ko se ubija na ulicama, ko je taj čuveni Mutavi, ko su ljudi koji se svakodnevno međusobno ubijaju i ginu na ulicama Srbije. Hoćete i za to da optužite neku vlast koja je bila pre vas? Ono što je važno, gospodine Arsiću, molim vas, ovde ne sme da bude tajni, sve mora da bude transparentno i ne možete da tajite. Ovo je narodna skupština građana, a ne Srpske napredne stranke. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Božoviću, ovaj poslovnik nisam ja pisao. Izuzeo sam se iz pisanja ovog poslovnika, bio sam u radnoj grupi.

(Radoslav Milojević: Nismo ni mi pisali.)

Kolega Milojeviću, stvarno želite da se proslavite i vi danas?

U ovom poslovniku piše da su sednice Odbora za kontrolu službi bezbednosti zatvorene za javnost. Ja to nisam izmislio, niti ova poslanička većina. Ako vam je problem da učestvujete u radu Narodne skupštine kao narodni poslanik i predstavnik građana a da to ne bude pred kamerama i novinarima, onda mislim da ne vršite svoju poslaničku funkciju u punom kapacitetu.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni o povredi Poslovnika u danu za glasanje? (Ne.)

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Član 103, gospodine predsedavajući.

(Boško Obradović: Povreda Poslovnika. Javio sam se pre Orlića.)

Slobodno primirite ovog neartikulisano koji više.

Ovo je bila zloupotreba prava na reklamiranje Poslovnika, očigledna. Toliko očigledna da mislim da ste u obavezi da oduzmete vreme za raspravu čoveku koji se očigledno nije javio zbog toga da nam pokaže koliko ne razume Poslovnik, mada se slažem da on hronično ne razume ništa. On je ovo uradio zbog klasične zloupotrebe. Dakle, obaveza je da oduzmete dva minuta, ovom prilikom to tražim.

Pominjao je zatvaranje sednica po Poslovniku koji su oni doneli sami, to ste dobro приметili, ali trebalo je intervenisati kada je pominjao gospodina Gašića. Pominjao ga je kao partijskog funkcionera, a dobro zna, više puta su čuli da je gospodin Gašić sve partijske aktivnosti zamrznuo. Dobro je to čuo i zna da gospodin Gašić obavlja važan posao za Republiku Srbiju.

A ja pokušavam uporno ceo dan da pronađem vest iz 2008. godine kada su oni birali Sašu Vukadinovića i u vestima koje objavljuju da je izabran najavljuju čoveka koji dolazi na mesto direktora BIA kao partijskog funkcionera Demokratske stranke. Ni jednu jedinu vest ne mogu da nađem ceo dan, možda je oni imaju, u kojoj piše da je on odustao od bavljenja politikom ili je obustavio te aktivnosti dok se bavio poslom u BIA. Ni jednu jedinu ne mogu da nađem.

Ali našao sam ove, i to su javno dostupni podaci: da su oni zloupotrebljavali sistem BIA kada su naše narodne poslanike prisluškivali pokušavajući tako da dođu do nekih osetljivih podataka o Aleksandru Vučiću, ali im je bilo džabe jer mi se nikada nismo bavili tim stvarima kojima se bave oni; da su oni zloupotrebljavali BIA i u onom slučaju o kome sam govorio juče, kada su nameštali sudije i tužioce, kada su njihovi predsednici opštinskih odbora potpisivali preporuke. Tada su od strane Društva sudija obavestili javnost da su pripadnici BIA, po nalogu Demokratske stranke, poverljive podatke o različitim

ljudima dostavljali njihovim opštinskim odborima. To su ljudi potvrdili na najvišem mestu. To su bile zloupotrebe.

Dalje, pominju neke mreže i neke izdaje, pominju medije. Ja na sajtu njihove Narodne stranke nađem vest da je ono što oni hoće da spreče po svaku cenu izdaja koju sprovodi Aleksandar Vučić na Kosovu i Metohiji. Mi nikada nikoga od njih ni jednom jedinom rečju nismo označili kao izdajnike. Njima je to zvanični stav, to se nalazi na njihovom sajtu, i to onda potpisuju i predsednik i zamenik predsednika i potpredsednik. Oni nas žigošu kao izdajnike.

(Predsedavajući: Zahvaljujem.)

Oni govore o medijima. Evo medija, da vidite kako u njihovim medijima može o Aleksandru Vučiću da se piše šta god ko hoće, evo da vidite kako direktor Đilasove i Šolakove televizije može da pljuje Aleksandra Vučića u Miškovićevom tabloidu. I šta im danas nije jasno, gde su naše zloupotrebe, gde su njihove slobode?

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Marijan Ristićević.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani predsedavajući, povredili ste čl. 108. i 109. Mada cenim vašu tolerantnost, trebalo je da opomenete gospodina Božovića jer se uglavnom služi neistinama.

Radi se o poslaniku koji je osetljiv na neke uvrede, a ja ću vam sada pokazati koliko je on osetljiv. Ovo je „tvit“ te velike demokratske gromade Balše Božovića, gde mojoj malenkosti, koji sam duplo stariji od njega, napiše: „Pali, majmune“. To su ovi fini, prefinjeni drugosrbijanci itd. Dakle, nema laži, nema prevare. Nadalje, on se zalaže za zaštitu novinara, on je protiv nasilja, ali to im ne smeta da napišu: „Bandere su spremne. Kako provodite poslednje dane, ološu?“ Upućeno Vučiću, Vučićeviću, „Informeru“, Đukanoviću i mojoj malenkosti.

Nadalje, pročitacu naravno i „tvit“ velike gromade Slaviše Lekića. Dakle, to su ovi koji su osetljivi. Nisam kablovski operater, nisam bio vlasnik medija, nemam sto miliona, nisam trgovac reklamama, nisam dao NUNS-u pare kao što je to uradio Dragan Đilas, pa Slaviša Lekić napiše: „Marijan Ristićević je u 'Upitniku'. Bujke ladno može da podnese ostavku, uspeo je što niko nije, uveo magarca u studio RTS-a“.

Idemo dalje, da vidimo koliko su ti osetljivi organizmi: „Vučiću, Vučićeviću, Ristićeviću, Mitroviću, jeste li već izabrali bandere sa kojih želite da visite?“

Da li je to taj govor tolerancije za koji se oni zalažu?

Idemo dalje. Kada su u pitanju novinari koji su ocenjeni kerovima, to je proizvod DS-a. Slaviša Lekić: „Kada apelujem na Vučića da veže kerove, ne mislim na Vučićevića, on je džukela“, novembar 2015. godine.

To što Balša Božović nije na nekim odborima, predlažem da odbore održavate na Maldivima ili nekim drugim belosvetskim ostrvima.

PREDSEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Boško Obradović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Hvala, predsedavajući. Zaista je grubo prekršen član 104. ovog poslovnika, koji kaže: „Ako se neko uvredljivo izrazi o narodnom poslaniku...”

(Vladimir Orlić: To je bilo, Marija je tražila 104.)

Da li mogu da nastavim ili...? Da li imam pravo da govorim ili ne? Ili će SNS da određuje ko govori u Narodnoj skupštini?

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginica Obradović, isto prezime kao i vi, već je reklamirala član 104. Poslovnika.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Odlično, onda član 27. Da li može taj?

PREDSEDAVAJUĆI: Član 27. je kolega Božović.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Možda 107, i to je bilo, je l'?

PREDSEDAVAJUĆI: Član 107, ne sećam se, pa iskoristite priliku.

BOŠKO OBRADOVIĆ: Zahvaljujem.

Dakle, gospodine predsedavajući, ako se daje pravo vladajućoj većini da govori, dostojanstvo Narodne skupštine jasno kaže da bi to isto pravo trebalo dati i opoziciji. Vi ste, ako se ne varam, prekinuli raspravu u Narodnoj skupštini Republike Srbije kada je pravo na repliku imalo nekoliko kolega narodnih poslanika iz opozicije. Ne znam otkud vam to pravo da prekinete debatu Narodne skupštine Republike Srbije kada opozicija dođe na red da replicira. Konkretno, ministar Nebojša Stefanović, koji je sada pobegao sa ovog zasedanja, tri puta me je pomenuo imenom i prezimenom.

(Predsedavajući: Kolega Obradoviću, nemojte tako. Gospodin Stefanović je tu, nije se uplašio od vas. Trenutno nije u sali, ali vi polemišete sa mnom ne sa ...)

Ne znam što je on pobegao, to vi razjasnite.

(Predsedavajući: Kad se bude vratio...)

Dobro, da se vratim na vas.

Dakle, svedoci ste i svi su videli i čuli u direktnom prenosu da me je ministar policije Nebojša Stefanović tri puta pomenuo po imenu i prezimenu, Boško Obradović, dva puta kao Dveri. Rekao je nešto da sam otimao, da sam nešto krao, da sam se nešto bogatio na račun građana Srbije, da sam, ne znam, radio nešto što je protivzakonito.

Dakle, da li je normalno da ja ne mogu da dobijem obična dva minuta da odgovorim na takve monstruozne laži i klevete? Da li je normalno da onemogućavate i gušite glas opozicije? Ja samo tražim pravo koje mi sleduje po ovom Poslovniku o radu Narodne skupštine, da imam pravo da odgovorim. Na

šta bi to ličilo kada bih ja govorio, ne znam, o poljima marihuane iza kojih stoji Marija Obradović? Da li je to taj nivo razgovora na kome treba da razgovaramo?

(Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Kolega Obradoviću...

(Boško Obradović: Pa to je taj nivo, gospodine Arsiću.)

... Da vam objasnim nivo, pošto stalno zahtevate neki nivo. Sednicu smo započeli oko 10 sati. Kolega koji je govorio pre vas govorio je nekih 10 minuta, znači 10.10. Posle toga ste vi imali 20 minuta, to je bilo 10.30 časova. Sve ostalo je bila vaša polemika sa ministrima ili kolegama poslanicima iz drugih poslaničkih grupa. E sad mi recite, za sat vremena ste imali polemiku i sa ministrima i sa poslanicima, a ja vam ne dozvoljavam da govorite u Narodnoj skupštini?

(Boško Obradović: Da li mogu da dovršim?)

Ne možete da dovršite, možete samo da se izjasnite da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o vašoj povredi Poslovnika.

(Boško Obradović: Naravno.)

Izjasniće se.

Reč ima ministar gospođa Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Ovde smo čuli teške uvrede, da potpredsednik Vlade Nebojša Stefanović i ja potpuno kontrolišemo pravosuđe, i sudstvo i tužilaštvo. Samo još nismo dobili obrazloženje na koji to način vršimo kontrolu. Očigledno misle da se obrazac koji je postojao do 2012. godine i dalje primenjuje, kada se sudije i tužioci biraju po stranačkim odborima, kada ministar pravde poziva članove Državnog veća tužilaca i Visokog saveta sudstva svakodnevno na sastanke, kada predsednik države gospodin Boris Tadić poziva na sastanke i predsednika Ustavnog suda i predsednicu Vrhovnog suda i Republičkog javnog tužioca da im da naredbu kako treba da se sprovede opšti reizbor.

Danas toga nema. Verovatno ne možete da poverujete, ali izbor sudija i tužilaca ne vrši se pod pritiskom Ministarstva pravde. Verujem da to mogu da vam potvrde i članovi Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca. Niti ih iko poziva u Ministarstvo da im daje direktive ko treba da se bira od kandidata. Veliki je broj sednica čak i gde ministar pravde ne prisustvuje kada se vrši izbor sudija i zamenika javnih tužilaca. Verujem da i zamenici tužilaca i sudije koje učestvuju u tim telima vrše izbor na profesionalan način i biraju najbolje kandidate, a ne kandidate koji su podobni odgovarajućoj političkoj stranci.

Pričate o pritiscima na pravosuđe, a do pre samo nekoliko dana upravo na vašem nalogu na „Fejsbuku“ bila je upućena pretnja višem javnom tužiocu Nataši Krivokapić, gde stoji izričito – zapamtili smo. Ja ne znam kako to drugačije da shvatim nego kao pritisak ili pretnju.

Takođe, deset dana u medijima imamo da Đilas ističe ime sudije koja je postupala u postupku po tužbi protiv Srpske napredne stranke, gde se proziva sudija koja je donela odluku u skladu sa Zakonom o parničnom postupku. Verujem da kolega, koji je završio isti fakultet kao ja, vrlo dobro zna za jedan od osnovnih instituta u Zakonu o parničnom postupku, a to je zahtev za vraćanje u pređašnje stanje, koji se koristi u gotovo svakom predmetu u parničnom postupku.

Pričate o pritiscima, a zaboravljate da se upravo Bezbednosno-informativna agencija i te kako koristila u postupku reizbora sudija. Nije to nešto što kažem ja, to je potvrdila i ministarka pravde Snežana Malović, koja je iznela izjavu u medijima da je upravo Visoki savet sudstva i Državno veće tužilaca na osnovu podataka koje je dobilo od BIA ... To je bilo nezakonito dostavljanje podataka.

Da vas podsetim da je u to vreme postojala i uredba koja je omogućavala BIA da vrši proveru kandidata koji se primaju na rad u sudove i tužilaštva. Nažalost, ta vam je uredba vrlo brzo bila ukinuta s obzirom na to da ste upravo vi doneli Zakon o zaštiti podataka 2009. godine, gde ograničavate kako se kontrolišu i obrađuju podaci kada nema saglasnosti fizičkog lica. Ta odredba još uvek postoji u članu 13. važećeg zakona, ali, srećom, Ustavni sud je reagovao na vreme, jer ste vi omogućili da se ta obrada podataka može ograničiti ne samo zakonom već i podzakonskim aktom. Ustavni sud je kasirao takvu odredbu pa je onemogućeno da podzakonskim aktima ograničavate zaštitu prava, odnosno obradu podataka o ličnosti.

Ono što želim da istaknem, to je pre svega zakon o zaštiti podataka o ličnosti, koji Republika Srbija donosi u potpunosti u skladu sa uredbom i direktivom EU. To znači da danas imamo Predlog zakona koji je potpuno u skladu sa propisima EU i imaćemo zakon s odredbama koje su istovetne u svim zemljama članicama. Da li to znači da svaka zemlja članica ozakonjuje zloupotrebu u razmeni podataka? Ja bih volela da vidim da li je to tako i u ostalim zemljama.

Ono što je takođe bitno kada govorimo o članu 40, koji predviđa određena ograničenja, verujem da znate, iako je Ustavom propisano neko pravo, ono može da se ograniči samo zakonom. Upravo ovaj zakon ograničava u kojim se situacijama određena prava ne primenjuju. Taksativno je nabrojano koje su to situacije, a to su situacije koje se odnose na procesuiranje, na istragu, na vođenje krivičnih postupaka kada je u pitanju bezbednost, nacionalna bezbednost i odbrana zemlje.

Još nešto što je kuriozitet ovog zakona u odnosu na zemlje članice Evropske unije: ni direktiva ni uredba koja su donete od strane EU ne primenjuju se na bezbednosne službe; ovog puta ovaj zakon će se primenjivati na Bezbednosno-informativnu agenciju. Članovi radne grupe bili su i

predstavници BIA, koji su prihvatili da ovim zakonom bude regulisan njihov rad. Tako da će opšti režim koji važi za sve ostale organe po ovom zakonu važiti i za BIA. Tako ćemo konačno znati ko i na koji način obrađuje podatke, kako postupaju sa njima.

Pre svega, građanima se daje mnogo veća zaštita, i u procesnom smislu, na koji način mogu da provere da li su im prava ugrožena ili ne, i na koji način mogu da ostvare sudsku zaštitu ukoliko dođe do povrede njihovog prava.

Takođe, istovetna odredba koja sada postoji u Predlogu zakona postoji i u Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. Ne znam kako se niste pobunili protiv takve odredbe u zakonu koji ste takođe vi donosili. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Član 112. je član Poslovnika sa kojim je imao problem ovaj koordinator Đilasove tajkunske-ljotićevske koalicije, on je primenjen u prepodnevnoj raspravi, je l' tako, već jednom. To on nešto nije razumeo šta je bilo.

Ja nisam shvatio za tragično to što nisam dobio pravo na repliku zato što je primenjen član 112. A njega, on kaže, to strašno pogađa.

Ja ukazujem na taj član i ovaj put.

Dakle, apsolutno je neprihvatljivo da se čoveku dozvoli ovde da dva i po – tri minuta direktno optužuje groznim, odvratnim sadržajima iz tabloida, a novine se tako zovu, novine se zovu „Tabloid“, kojima su se uvek služili i on i njegova grupa kad su napadali ovde na najbanalniji, najodvratniji mogući način i Aleksandra Vučića i ljude iz SNS-a, da to radi opet. To je najviše voleo onaj njegov Nogo, znate ko je. To je onaj što je pozivao na vešanje Aleksandra Vučića i Ane Brnabić, pa sad, izgleda, nešto su ga malo sklonili da ne bude oči javnosti.

A sad lično Boško Obradović sadržaje iz tog „Tabloida“, odvratnog, koristi ovde i pominje našu narodnu poslanicu. Koristi ovde sadržaje iz tog „Tabloida“, to je taj časopis, to su te novine, pošto su se neki ovde sablaznili, kao, prvi put čuju u životu, koji je optuživao Aleksandra Vučića da je ubio dete. E tim se vi koristite, to ste vi i to je vaša slika i prilika. I ovi što su kao sablažnjeni, prvi put čuju, ti koji to rade i to koriste, to su vam koordinatori. Čestitam na izboru.

Govorili su o slobodama. Pokazah ja lepo, evo, kako nema slobode danas. Evo kako ne može direktor programa Đilasove i Šolakove televizije na naslovnoj strani Miškovićevih novina da priča o Aleksandru Vučiću šta mu padne na pamet. Evo kako ne može da ga montira niko u vašim magazinima. Eno vam na internetu, na kom ste vi, kao, uskraćeni za neku slobodu – vi lično

pozivali na puč, na hapšenje Aleksandra Vučića od strane vojske i policije. Eno vam tamo pored tog vašeg što ste lepo i hrabro uradili vaš Željko Veselinović, koji je pozivao na silovanje. Toliko vi nemate slobode na internetu i ne možete da radite šta vam padne na pamet.

Pominjali su nekakva bežanja. Pošto su takvi i pošto znaju da ih narod jako dobro vidi i prepoznaje kao najgore od najgorih, oni će, da vi znate, gospodine predsedavajući, da pobegnu sa izbora u Kuli, sa izbora u Kladovu i sa izbora u Doljevcu, jer ne mogu dva čoveka da nađu da ih stave na listu, a kamoli da im neko potpiše.

Vama preporučujem član 112. još jednom. Nama se ovde radi, ne troši nam se vreme na ove koji sami ne znaju šta im je smisao života, a ni boravka ovde, osim da se bave tim tabloidima i da pokazuju ko su i šta su. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Razumem, kolega Orliću.

U skladu sa članom 112, određujem pauzu u trajanju od tri minuta.

(Posle pauze.)

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

(Balša Božović: Replika.)

Nastavljamo sa radom, kolega Božoviću. Morate sa gospodinom Arsićem kad se vrati u salu.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri, dame i gospodo narodni poslanici, opet je prethodni govornik, mislim na prethodnog govornika po listi, koji upravo napušta salu, dobio zadatak od svog šefa da danas na svaki mogući način, kako zna i ume, napadne i Aleksandra Vučića i Vladu Srbije i ministre i SNS.

Znate kako to funkcioniše? Njima Đilas, to je šef cele ove tužne skupine prekoputa nas, daje dnevne zadatke, koje oni moraju da izvršavaju svidelo se to njima ili ne. I namerno ih, predsedavajući, ne zovem opozicijom, zato što se opozicija ne ponaša tako kako se oni ponašaju. Znate, opozicija kao takva jedva čeka neke izbore, opozicija se raduje izborima, priželjkuje izbore, a ova naša nazviopozicija beži od izbora kao đavo od krsta, što kaže narod. Ne daj bože da budu izbori, samo ne daj bože da budu bilo kakvi izbori.

A što bežite od izbora? Što nas ne smenite? Evo, kažete da mi ne valjamo, ništa ne valja, najgora smo vlast. Evo, smenite nas na izborima. Evo vam prilike, sada će biti izbori u četiri lokalne samouprave u decembru, evo vam prilike, kandidujte se, smenite nas kad već ne valjamo, kad smo najgora vlast, imate priliku za to. Ali neće. Neće, predsedavajući, zato što ne mogu ni kandidate da pronađu. Ne mogu ni kandidate da nađu, a kamoli potpise da skupe. Onda ide priča o bojkotu. Onda ćemo mi da bojkotujemo te izbore, nema slobode medija,

ugnjetaćemo ih, ne valjaju zakoni. A to su njihovi zakoni. Pa mi nismo menjali te zakone, to su njihovi zakoni, oni su ih doneli, a sad im ne valjaju.

Tako je prethodni govornik ovde minutima iznosio najrazličitije optužbe, ko zna o čemu je pričao, neke potpuno paušalne i netačne podatke iznosio. Ali mene čudi da je on to govorio s obzirom na to da je u pitanju poslanik koji je član skupštinskog Odbora za odbranu i unutrašnje poslove i da kao takav ima pristup redovnim izveštajima o radu Ministarstva unutrašnjih poslova na tromesečnom nivou, na šestomesečnom nivou, na godišnjem nivou. U krajnjem slučaju, on ni reč o rezultatima Ministarstva unutrašnjih poslova nije rekao, dakle ni o rezultatima kada je reč o borbi protiv organizovanog kriminala, ni kada je reč o borbi protiv krijumčarenja i trgovine ljudima, ni o krijumčarenju i trgovini drogom, ni kada je reč o borbi protiv privrednog kriminala, dakle borbi protiv korupcije, zloupotrebama službenog položaja, borbi protiv sive ekonomije, ni kada je reč o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama, posebno kada je reč o Sektoru za vanredne situacije, o čemu, između ostalog, i danas raspravljamo. Znači, kada Ministarstvo unutrašnjih poslova nabavi nova vozila za Sektor za vanredne situacije, kada nabavi novu opremu, kada nabavi novu tehniku, to onda za njih nije značajno, to čak nije ni vest u njihovim medijima, to je onda od drugorazrednog značaja. A na stranu to što ništa ni o samim predlozima zakona nismo čuli.

Zašto ja sve ovo govorim, gospodine predsedavajući? Zbog političkog trenutka u kome se nalazimo. Zato što je jasno da se u Srbiji oformio jedan širok front, dakle u pitanju je širok front ali sa istim zadatkom, i u tom širokom frontu različiti ljudi imaju različite zadatke i različite uloge. Tako neki glume da su opozicija, neki glume da su novinari, nezavisni novinari, neki glume u tom frontu sindikalce, a neki glume da su nezavisni organi, poput onog nesrećnog Rodoljuba Šabića, ali sa istim zadatkom, sa jednim jedinim zadatkom, a to je kako po svaku cenu i na svaki mogući način napasti SNS i Aleksandra Vučića, i to rade svaki dan na onim njihovim medijima: N1, „Danas“, NIN, „Vreme“ i šta je već tu sve ostalo od tih njihovih medija.

Kolega Orlić je malopre pokazivao naslovnice nekih od tih medija i sramne slike koje smo mogli da vidimo, a ja ću podsetiti na još jednu naslovnu stranu jer mislim da je idealna prilika za to, i postavljam pitanje – u kojoj još zemlji u Evropi može na naslovnoj strani jednog nedelnog tabloida da izađe slika oca ministra unutrašnjih poslova, sa nekom najmonstruoznijom optužbom i ni dlaka im sa glave na fali zbog svega toga? Onda ih mi ugnjetavamo, onda oni nemaju slobodu izražavanja, ne postoji sloboda medija, a svaki dan u tim njihovim medijima jedino što rade, to je napad na članove Vlade, napad na Aleksandra Vučića, napad na Srpsku naprednu stranku.

Iz svih ovih razloga koje sam rekao, ali i zbog svih onih benefita koje će ovi zakoni doneti, a o čemu je lepo pričala i ovlašćena predstavница Srpske napredne stranke, želim da podržim predložene zakone. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Markoviću.

Povreda Poslovnika, Radoslav Milojević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJEVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Reklamiram član 106. Hteo bih, u skladu s tim članom, da vam postavim jedno pitanje – da li ispred sebe imate spisak i nazive poslaničkih grupa? Da li znate da svi mi pripadamo Poslaničkoj grupi DS, da li znate to, čiji je šef Goran Čirić? Ako možete da odgovorite na to i da zaustavite....

(Predsedavajući: Odgovoriću vam, samo ukažite kako sam ja to povredio Poslovnik.)

... I da zaustavite ovakve paušalne ocene. Mi u Demokratskoj stranci nemamo gazdu, niti imamo šefa, niti smo to nekad imali. Niti će neko od nas poslanika to da dozvoli, da se neko prema nama tako ponaša, bez obzira na to da li dolazio iz vlasti ili iz opozicije. Kao što je poslanički klub DS osudio i pozive ne silovanja i pozive na vešanja, kao što osuđujemo ono što radi vladajuća većina, osuđujemo i ono što rade pojedini pripadnici opozicije, bez obzira na versku, nacionalnu i političku pripadnost. Nama je bitna doslednost.

Ja vas molim da vodite sednicu u skladu sa Poslovnikom i da ne dozvoljavate ovakve optužbe i stvari sa kojima niko iz poslaničkog kluba DS nema nikakve veze. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala. Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Da.)

Vladimir Orlić, povreda Poslovnika.

Izvolite, kolega Orliću.

VLADIMIR ORLIĆ: Gospodine Marinkoviću, vredi razmisliti o primeni člana 103. i ovaj put. Ne insistiram, vi ćete sami doneti odluku kako mislite da je najispravnije, zato i ne tražim da se glasa, ali ovo je bila zloupotreba i zbog toga biste mogli da oduzmete vreme.

Ja sam, iskren da budem, mislio da se poslanik javio zbog toga što je želeo da objasni da je bio opravdano sprečen da prisustvuje toj sednici Odbora za kontrolu službi bezbednosti o kojoj smo pričali danas, na koju je bio uredno pozvan. Mogao je da prisustvuje kao i svi ostali, pa da pomogne svojim kolegama koje ne razumeju kako to funkcioniše. Ali on se, izgleda, nije javio zbog toga, tako da su moje nade tu potonule.

Povodom ovoga za šta se on javio, kako kaže, da obrazloži, da se razumemo, niko ništa nije pogrešio sa naše strane. Znači, mi smo samo ukazali na činjenicu da je stranka gospodina „Kenojčića“, Demokratska stranka, je l' tako, sada u savezu koji okuplja Dragan Đilas, a čiji je koordinator Boško

Obradović, je l' tako. Znači, to su činjenice. Ponosite se time, valjda zajedno idete po tribinama, vaš predsjednik Lutovac sedi rame uz rame sa Boškom Obradovićem i Draganom Đilasom. Boško Obradović se hvali da vam je svima koordinator.

Mogu da razumem da je neko time lično nezadovoljan, ali to ne znači da smo mi bilo šta pogrešili. Znači, mi smo samo istinu rekli kada smo napomenuli – Dragan Đilas ima ovde svog koordinatora Boška Obradovića, Ljotićevca, koji je zadužen da diriguje i da koordinira svim poslanicima koji pripadaju toj njegovoj grupaciji. Mi je zovemo tajkunsko-ljotićevska, narod je prepoznaje tako. Ako je gospodin ne prepoznaje tako, ja to ne znam.

Ali, da budemo do kraja precizni, šta god on lično mislio, sa čim se god on lično ne slagao, njegova politička stranka deli te vrednosti. Dakle, kada Veselinović kaže one odvratne stvari koje je rekao, a njegova stranka ne pozove Veselinovića na odgovornost već ga zadrži da predsedava tim njihovim savezom, onda ste se sa time složili. Kada ne tražite da se Dveri izbace nakon onog poziva na vešanje, vi ste i to prihvatili, sa manje ili više buke, ali vi ste te stvari prihvatili. Dakle, to da bude svima jasno gde se nalaze i šta dele, hteli ne hteli.

(Predsedavajući: Hvala.)

Završavam. A što se tiče potrebe da se nešto objasni, sledeći put kada je oseti, nek prvo objasni ono što je bilo vezano za Odbor za kontrolu službi. Ja sam siguran da se nije uplašio gospodina Gašića pa zato izbegao da dođe. To sigurno nije slučaj.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Orliću.

Ja stvarno više ne mogu s ovog mesta ni da pohvatam ni da razumem ko pripada kom savezu, da li je u savezu, to stvarno nas ovde ne interesuje.

Smatram da nisam povredio Poslovnik. Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.)

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18 časova zbog potrebe da Narodna skupština što pre donese zakone iz dnevnog reda ove sednice.

Kolega Milojeviću, po kom osnovu?

(Radoslav Milojević: Pomenut sam.)

Ne, vi niste pomenuti uopšte. Niste pomenuti ni imenom ni prezimenom. Drugo, nemate pravo na repliku pošto je kolega Orlić ukazao na povredu Poslovnika. Hvala vam na razumevanju, idemo dalje.

Reč ima Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, pre dva dana smo započeli raspravu o ovoj jednoj tački dnevnog reda u kojoj je sadržano 25

različitih predloga zakona i odluka. Naravno, nije bilo moguće ni tada, a teško i sada, da se o svakom predlogu ponešto kaže, ali to je odraz demokratije koju ovde na pogrešan način interpretira skupštinska većina.

Pomenula sam, kada sam pre dva dana govorila, izmene Zakona o uređenju sudova i tada se gospođa Nela Kuburović faktički saglasila s onim što sam rekla, ali je rekla nešto vrlo interesantno i zato se sada jednom rečenicom vraćam na to. Rekla je da su ovu izmenu Zakona predložili zato što ne bi bilo u redu da se primenjuje ovaj član koji se menja zato što postoji inicijativa kod Ustavnog suda, pa šta ako Ustavni sud oceni da ovaj član nije bio u skladu s Ustavom. To ne priliči ni ministru ni Vladi, jer, zaista, takva nesigurnost... Da li je moguće da predlažete nešto za šta unapred niste sigurni da nije u skladu s Ustavom? Od sada ćemo mi na svaki predlog, kada mislimo da je predlog loš, da kažemo – pokrenućemo inicijativu, i zaista ćemo je podneti, i onda to treba da znači, po toj logici, da se taj zakon neće usvajati.

Što se tiče Predloga zakona o izmenama Zakona o privatnom obezbeđenju, ovde ste predvideli izdavanje licenci za fizička lica i izdavanje licenci za zaštitu sa oružjem i bez oružja, ali nešto ne videsmo kriterijume gde se daje sa oružjem licenca, gde se daje bez oružja.

S tim u vezi, bilo bi interesantno, ministre, i tražimo takođe ovde odgovor od vas, možda nećete moći odmah, ali kada budemo po amandmanima – koliko u Srbiji ima štićenih lica koja se štite i imaju fizičko-tehničko obezbeđenje, odnosno fizičko obezbeđenje o trošku države Srbije, i koliko traju ta obezbeđenja? Naravno, zna se koja lica po zakonu moraju biti štićena, na njih se ovo pitanje ne odnosi, znate dobro na šta se ovde misli.

Interesantno je takođe da vi ovde predviđate da ćete nekim fizičkim licima da dajete mogućnost da nose oružje, i da postoji mnogo tih ljudi (to je očigledno, vi ćete reći koliko) koji se štite i imaju obezbeđenje, da bi narod razumeo šta govorim, o državnom trošku. S druge strane, potpuno privatnom obezbeđenju Vojislava Šešelja, koje ne traži pare od države, ne dozvoljavate da dobiju dozvolu za nošenje oružja. Da li vi to procenjujete da je on apsolutno bezbedan ili onako, eto, palo vam na pamet?

Što se tiče ovog zakona o kojem ćemo zapravo najviše govoriti u pojedinostima, o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama, rekli smo da taj zakon takođe nije dobar. Šta je suština? Ceo zakon je koncipiran na strategiji smanjenja rizika od katastrofa i upravljanja vanrednim situacijama. Tu strategiju usvaja Vlada. I, dozvolićete, nije to nikakva... Znae, nema tu one prave zakonske regulative da se kaže – to tako mora, to će tako biti. Nekako, kao da nismo naučili ništa iz onih tragičnih poplava iz maja 2014. godine.

Mi smo predložili, svi poslanici Srpske radikalne stranke su amandmanom predložili da u okviru ovog zakona, najhitnije ili najkasnije u

roku od 15-16 dana, ne znam tačno koliko je poslednji amandman, Vlada dodeli, zapravo da se zakonom obaveže da se dodeli diplomatski imunitet Srpsko-ruskom humanitarnom centru u Nišu. Mi smo uvereni da bi upravo to značajno doprinelo smanjenju rizika od katastrofa, pogotovo upravljanju vanrednim situacijama kada, ne daj bože, do neke od katastrofa dođe.

Kada je u pitanju Zakon o detektivskoj delatnosti, ovde zaista očekujem da ćete prihvatiti jedan naš amandman. Bojim se da ste prevideli nešto vrlo bitno, ili vam je loše prevedeno. I ovde se radi o korišćenju oružja, od strane detektiva. Tu ste menjali Zakon koji govori kako se oružje koristi (da ne trošim vreme sada), ali niste dirali član koji govori kako se oružje dobija. Faktički, skoro niko ne može dobiti oružje kada se onaj, čini mi se, član 30, koji vi niste dirali, pogleda.

Šta je još ovde interesantno? I ovde mislim da morate prihvatiti amandman, ministre. Predvideli ste za detektive licence, ali kako? Predvideli ste da detektivskom delatnošću mogu da se bave fizička lica, mi mislimo da to nije dobro i da to ne treba da se radi, predvideli ste da to mogu i pravna lica, odnosno preduzeća ili preduzetnici. I šta ste onda rekli? Licencu za obavljanje ove delatnosti mora da ima ovlašćeno lice u pravnom licu. Ali to nema veze s poslom; niste obavezali one detektive, ljude koji će biti detektivi, oni ne moraju imati licencu. Piše, gospođo, tačno ovako kako vam kažem, pogledajte amandman kada vam budu došli na red. Dakle, ovlašćeno lice u pravnom licu može biti lekar, može biti pekar, može biti ekonomista, koji će u okviru svoje redovne delatnosti da kaže – evo ja bih da se bavim i tom delatnošću, ode u APR, registruje to. Ali nije bitno da li on ima licencu, bitno je da li onaj koji se bavi tim poslom ima licencu.

Imamo značajne primedbe na zakon o zaštiti podataka, pre svega zato što je taj zakon prepisan, preveden samo, otprilike je to i rekla gospođa Kuburović. Ono što je za nas neprihvatljivo jeste da postoji mnogo mesta u ovom predlogu zakona gde su predviđeni različiti slučajevi za iznošenje podataka o ličnosti van Srbije.

Znate, koga su zmije ujedale, guštera se plaši. Mi dobro znamo kakvi su se sve podaci davali Haškom tribunalu, na osnovu čega su Srbi hapšeni, kakvi su se podaci davali sudovima i tužilaštvima Bosne i Hercegovine i Hrvatske. I danas-dan i BiH i Hrvatska svaki dan imaju nekog novog na spisku, niko ne zna tačno koliko oni ljudi, koliko Srba traže, jer svaki čas dopune te svoje spiskove. Mi se plašimo, poučeni dosadašnjim iskustvom, da bi ovi podaci mogli biti za tako nešto zloupotrebljeni i zato mislimo da to ne treba da ostane u zakonu.

Nije u pravu gospođa Kuburović kada se govorilo o primedbama Srpske pravoslavne crkve. Naša poslanička grupa je, uvažavajući stavove Srpske pravoslavne crkve, podnela amandmane upravo u skladu s onim što su oni od nas, od svih narodnih poslanika tražili. Nije u pravu gospođa Kuburović kada

kaže da, ako se neko krsti, venča u crkvi itd., on na taj način daje svoje podatke na uvid javnosti. To nije tačno. Država i crkva su odvojeni. Nečije opredeljenje da li je vernik ili nije, to je njegova lična stvar; možda ne želi da se zna da je venčan, možda ne želi da se zna da je kršten ili da mu je dete kršteno. Dakle, u crkvene knjige ne može da ulazi nikakav Poverenik. Zamislite nekog vašeg Šabića da može da ide tamo da vršlja po crkvenim knjigama! To je, jednostavno, nedopustivo.

Kada je u pitanju zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, ni tu gospođa Kuburović nije bila u pravu. Prvo, pravna pomoć pod vrlo povoljnim uslovima postoji i danas pri lokalnim samoupravama i ovo je moglo da se prilagodi, da to bude besplatno tamo gde treba. Ali nije dobro što se kroz ovaj zakon uvodi nevladin sektor u ovu pomoć građanima. Neko je ovde rekao da se na taj način te nevladine organizacije plaćaju iz budžeta. To nije tačno. Jedan je problem finansiranja nevladinih organizacija iz budžeta, a drugi je problem plaćanje obavljene usluge. Jer besplatna pravna pomoć je besplatna za građane, ali onaj ko vrši tu pravnu pomoć dobiće za to odgovarajući novac iz budžeta.

Sada će nam se nametnuti, na primer, onaj Milan Antonijević, naslednik Nataše Kandić u tom njihovom fondu humanitarnog prava, kako li se zovu, koji inače sebi dozvoljava da je on reper – kako on kaže, svi drugi pravници ima da čute, njegovo tumačenje samo važi. Neko takav će nam se nametnuti da daje pravnu pomoć i da ga za to plaćamo. To, jednostavno, ne može.

Ministre, pre dva dana ste nam obećali odgovore na pitanja o određenim aferama koje smo mi srpski radikali otvorili, koje se odnose na četiri ministra i na ministra i potpredsednika Vlade Rasima Ljajića. Zaista očekujemo odgovore na ta pitanja, ali vas molim – bez ličnih impresija. Vi ste prošli put rekli da vi ne verujete da je Rasim Ljajić umešan u tu aferu sa narkoticima, Ana Brnabić je rekla...

(Predsedavajući: Koleginice Radeta, kakve veze s temom sada ima, da li ste vi to pitali već jednom? Imali ste poslanička pitanja...)

Vi ste bili u belom svetu.

PREDSEDAVAJUĆI: Bio sam u belom svetu i radio u korist svoje zemlje i svog parlamenta. Nisam nikoga brutalno i na takav način optuživao kao što ste vi radili. Možete i imate pravo da postavite poslanička pitanja u skladu sa Poslovníkom, ali moje dostojanstvo neće dozvoliti da to radite sada i da brutalno razapinjete bilo koga, ne samo Rasima Ljajića nego bilo koga u ovoj sali. Molim vas da zadržimo minimum dostojanstva.

Koliko znam i koliko sam informisan, a mislim da sam dobro informisan, gospodin Nebojša Stefanović, ministar policije i potpredsednik Vlade, dao je vrlo jasan odgovor.

Hvala puno.

Reč ima dr Nebojša Stefanović.

(Vjerica Radeta: Nemojte da me prekidate, nemojte to da radite.)

Dobro, nastavite, imate vaše ...

VJERICA RADETA: Naravno da imam, i nemojte da pokušavate da na taj način vodite sednicu. Nebojša Stefanović je pre dva dana obećao Narodnoj skupštini ove odgovore i mi te odgovore tražimo. To što se vama to ne dopada, meni je žao.

Ovo nije ništa lično. Mi smo o Rasimu Ljajiću nekada iznosili i neke pozitivne stvari, dok nismo došli do ovih podataka sada. Dakle, ništa lično, ali ako se dođe do podataka da je potpredsednik Vlade umešan u neke narko-poslove, svakako da to ministar mora da ... Da vidimo kakva su operativna saznanja. Vidite i sami da se to uzburkalo i da u medijima svaki dan izbija neka nova informacija na tu temu.

Dakle, molila sam samo – bez ličnih impresija, jer to što je rekla Ana Brnabić da je ona iznenađena ovim što smo mi rekli... Znate, mnogi u Srbiji su iznenađeni da je ona sa mesta direktora NALED-a došla na mesto predsednika Vlade, ali desilo se. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Ministar dr Nebojša Stefanović.

Izvolite, ministre.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Hvala.

Što se tiče tačnog broja štićenih lica u Srbiji, ja ću vam pribaviti taj broj. Dakle, kreće se otprilike oko četrdeset. Pričam, naravno, o svim licima koja se štite i po zakonu i po uredbi i po odlukama državnih organa, u zavisnosti od njihove ugroženosti, bilo da se radi o sudijama, tužiocima ili bilo kojem drugom fizičkom licu. Imaću precizan broj pa ću tačno reći.

U svakom slučaju, što se tiče detektivske delatnosti, što se tiče fizičkog obezbeđenja i svih onih koji žele da obavljaju specijalističke poslove službenika obezbeđenja, nama je važno, mi smo se opredelili za to da izdajući posebne licence uvedemo jedan specifičan red u ovu oblast jer smo uočili da jedan deo ljudi želi da obavlja tu delatnost bez oružja, a jedan deo hoće sa oružjem.

Mi smo u Zakonu o privatnom obezbeđenju, koji se menja, u članu 7. koji menja važeći član 12, propisali da se licence za vršenje poslova privatnog obezbeđenja izdaju fizičkom licu koje ispunjava opšte uslove za dobijanje svake od utvrđenih vrsta licenci, odnosno tačke 1–9) faktički definišu šta su uslovi koje ono mora da ispuni da bi moglo da obavlja tu delatnost, odnosno da dobije licencu. Između ostalog, i šta su uslovi za dobijanje oružja, koji su već predviđeni zakonom kojim se utvrđuje šta su uslovi koje fizičko lice mora da ispuni da bi moglo da nosi oružje, da ga poseduje ili da ima dozvolu za nošenje oružja.

Mi smo prvi put ovim zakonom uveli i bezbednosnu smetnju, dakle definisali šta je bezbednosna smetnja tačno, da ne bi bilo da se to ostavi samo meritorno nekom državnom organu da po svom nahođenju ceni, već da faktički

može da kroz ove norme koje smo mi predvideli definiše da li neko lice ima bezbednosnu smetnju za obavljanje ovog posla.

Što se tiče ovog pitanja za licence koje ste rekli, član 5. kaže: „Licenca za obavljanje detektivske delatnosti može se izdati pravnom licu koje...“, pa tačka 5) „ima odgovorno lice u pravnom licu“. Dakle, ne – licence će se izdati odgovornom licu u pravnom licu. Jedino ako ne mislite na taj član?

U svakom slučaju, koliko ja vidim, mi smo predvideli da licencu za obavljanje detektivske delatnosti može dobiti, pod određenim uslovima, svako pravno lice. E sad, unutar pravnog lica, odgovorno lice pravnog lica može biti i detektiv i neko drugo lice koje nije detektiv niti ima licencu za obavljanje detektivske delatnosti. A fizička lica unutar pravnog lica koja će obavljati specijalizovanu detektivsku delatnost moraju da dobiju sopstvene licence za obavljanje detektivske delatnosti koje su predviđene. Dakle, u tom smislu mislim da je relativno jasno.

Ukoliko postoji nešto što treba da se popravi, uvek sam spreman da to definišemo precizno. Dakle, ako ima neko rešenje koje je preciznije od našeg, vi znate da ja nemam problem s tim, uvek mi je važno da zakon bude što precizniji da bi se izbegle bilo kakve nepreciznosti i pogrešno tumačenje.

Što se tiče onih odgovora, ja sam vam rekao, mi smo započeli 2014. i 2015. godine, po nalogu nadležnih tužilaštava, provere o privatizaciji „Tesla banke“ i potencijalnoj šteti za Republiku Srbiju koja je nastala zbog nenamenskog trošenja sredstava i raznih drugih krivičnih dela. Ti izveštaji su dostavljeni Višem tužilaštvu u Novom Sadu. Više tužilaštvo u Novom Sadu preduzima dalje mere vezane za ovaj slučaj i trenutno je u toku ta istraga. Konsultacije unutar kriminalističke policije su obavljene i taj predmet unutar policije vodi SBPOK. Pošto je složena istraga, kada bude završena u potpunosti, očekujem da ćemo moći da dobijemo informacije da li ima štete i ko su osumnjičena lica za tu štetu u Republici Srbiji.

Što se tiče gospodina Ljajića, ja sam rekao... Ne radi se o mojim ličnim uverenjima već sam rekao da Ministarstvo unutrašnjih poslova ne raspolaže podacima o tome da je gospodin Ljajić deo bilo kakve organizovane kriminalne grupe i izneo sam tada i svoje lično uverenje da bi meni bilo teško da poverujem u to. Ali nevezano za to da li ja lično verovao ili ne verovao, ne postoji bilo kakva informacija koja ukazuje da je on deo bilo kakve organizovane kriminalne grupe ili da je na bilo koji način prekršio zakone Republike Srbije.

Što se tiče ostalih informacija, to ću vam blagovremeno dostaviti, ono što budem mogao naravno, kao što sam i tada dao određena ograničenja u mogućnosti da vam odgovorim, u zavisnosti šta ja dobijem od odgovora i u kom je stepenu krivični postupak u toku. Očekujem, kada budem mogao da dam precizniji odgovor, da vam ga dam, da pružim odgovor Narodnoj skupštini, kao i dosad.

Mislim da sam odgovorio na najveći deo pitanja. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, dr Stefanoviću.

Povreda Poslovnika, dr Muamer Bačevac.

MUAMER BAČEVAC: Uvaženi predsedavajući, vi ste bili na dobrom putu kada ste prethodnu govornicu upozorili na tačku 106.

Ona zaista nema pravo da licitira moralom jednog čoveka koji je dobro poznat Srbiji. A dobro je poznat i prethodni govornik, odnosno govornica Srbiji po svojim amoralnim nastupima i „tvitovima“ kojima je uzbunila celu javnost na celom Balkanu.

Za njenu informaciju, Grad Novi Pazar i Skupština grada Novog Pazara doneli su odluku i mi smo uredili i dodelili ime platou u Novom Pazaru po pokojnoj Hatidži Mehmedović. Ima ona još koga ko stoji iza nje.

Gospodo, ako je vas Zukorlić malopre zvao na sastanak, vas dve, i tamo vam podelio zadatke na koji način da mu pomognete...

(Vjerica Radeta: Jesi li ti normalan? Da li sam ja izlazila oдавде?)

... Vi to nemojte da radite, jer kršite zakone ove države.

(Nataša Sp. Jovanović: Balvane, sedi dole!)

Gospodo, vi remetite tišinu za izbore za nacionalna vijeća i na najgori način zloupotrebljavate zakone ove države. Vi treba da budete sankcionisani za govor mržnje i sve ono što širite u ovoj državi. I, da vam ne padne na pamet da pomenete časno ime Rasima Ljajića, koji radi za ovu zemlju i za mir i zalaže se za sve ono protiv čega smo mi.

Ja vas molim da dostojanstveno nastavite da vodite ovu skupštinu i da kažnjavate izlive mržnje, a mi Bošnjaci nećemo dozvolite da se na našu čast udara na ovakav način.

Ako je Zukorlić vas malopre pozvao i častio kafom i podelio vam zadatke, to dovoljno govori o crno-zelenoj koaliciji, koja će mu doneti mnogo lošega u Sandžaku na predstojećim izborima.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Doktore Bačevac, smatram da nisam povredio Poslovnik. Kao što i sami znate, ja sam upozorio i koleginicu Radetu da to što je govorila nema veze sa dnevnim redom i da apsolutno nije u redu da na taj način govori o bilo kome, naravno, ne samo o Rasimu Ljajiću. Iako je očekivala da možda mi nemamo kičmu, koliko su svi mogli sad da se uvere, imamo i te kako i borićemo se do poslednjeg, tako da... Hvala.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

(Muamer Bačevac: Da.)

Hvala.

Narodni poslanik Vjerica Radeta, pravo na repliku Nebojši Stefanoviću. Izvolite.

VJERICA RADETA: Gospodine Stefanoviću, nisam zadovoljna odgovorom. Vi ste samo lepo rekli dokle je stigao ovaj predmet gde su Bojan Pajić i Boris Tadić oštetili državu za šest miliona evra i tu precizno znamo sada u kojoj je fazi taj postupak. Izgleda, za ove ostale ministre, i za Rasima Ljajića, da ćemo morati čekati da vas smenimo pa da onda radikalski ministar upozna javnost sa svim tim.

Pošto je ovde u pitanju, između ostalog, i ovaj zakon o obezbeđenju, o kojem ste i vi govorili, ja vas molim, malopre ste bili svedok da mi je ovaj moralni poslanik pretio prstom i nešto mi dobacivao, ja prosto ne smem da izađem iz ove sale pa molim da mi se neko obezbeđenje reguliše.

Kaže da ja ne smem da pomenem Rasima Ljajića kao moralnog čoveka, a on sme da govori kako sam ja nemoralna. A gde to stoji da on sme mene da nazove nemoralnom? I još se hvali da će po Hatidži Mehmedović neki trg u Pazaru dobiti ime, što je strašno! Ja tu Hatidžu Mehmedović nisam vredala ni na verskoj ni na nacionalnoj osnovi, već sam govorila o nekome ko je bio zlo. Zlo!

(Muamer Bačevac: Sram te bilo!)

Sram tebe bilo!

Bili ste ovde sve vreme i ovde sam sedela, pomerila se nisam, a ovaj vaš koji, kažete, ima kičmu...

(Isključen mikrofoni.)

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinite, gospodo Radeta. Dajem pauzu, u skladu sa članom 112, od pet minuta.

Molim narodne poslanike da se umire.

(Vjerica Radeta: Prekinuo si me u pola rečenice!)

Molim za mir i dostojanstveno ponašanje. Možemo da vodimo ovde, u skladu sa Poslovnikom, jednu debatu.

(Vjerica Radeta: Ne može u pola rečenice.)

Da, u pola rečenice zato što su narodni poslanici počeli jedni drugima da dobacuju...

(Vjerica Radeta: Pa šta ako dobacuju, meni ne smeta to!)

... Da psuju jedni druge, i ne želim to da dozvolim.

Pauza je pet minuta, kao što sam rekao.

Možete vikati koliko god želite, neću dozvoliti da ovde vlada nered i nedisciplina.

(Posle pauze.)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa daljim radom po redosledu prijavljenih.

(Vjerica Radeta: Ja nastavljam repliku.)

Nemate više pravo na repliku.

(Vjerica Radeta: Po Poslovniku.)

Ni po Poslovniku, tek sam započeo sednicu.

Reč ima narodni poslanik Dušica Stojković.

Izvolite.

DUŠICA STOJKOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Uvaženi potpredsedniče Vlade gospodine Stefanoviću sa saradnicima, ministarko Kuburović, drage kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, evo, čitav dan se u ovom domu Narodne skupštine bavimo politikom prošlosti, a ja želim da govorim o politici budućnosti, o politici koja će kroz usvajanje novih zakona zaista doneti benefite i višestruke koristi građanima Republike Srbije.

Ovo je trenutak da pokažemo da Republika Srbija zaista ima snage da se izbori sa svim nedaćama i nagomilanim problemima koje nam je kao prtljag ostavio prethodni režim. Oni bi sad, videli smo danas na delu, da se ponovo vrata, da se dokopaju svojih fotelja i da nastave da haraju i oćerupaju ono što su propustili da učine kada su bili na vlasti. Oni za građane i probleme građana, slobode i prava građana zaista ni na koji način nisu marili, njima je bilo važno nešto drugo. Oni su probleme građana gurali pod tepih. Njima je bilo važno nešto drugo, njima je bilo važno lično bogaćenje. Pogledajte im samo imovinske karte i apsolutno će vam sve biti jasno.

No, da se vratimo na dnevni red i ove zaista jako važne zakone. Mi danas raspravljamo o važnim zakonima, setu zakona iz oblasti Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva pravde. Reč je o novim zakonskim rešenjima ali i izmeni i dopuni starih zakonskih rešenja.

Ovo je važna materija, koja se odnosi kako na bezbednost građana, podizanje kapaciteta, reagovanje u akcijama zaštite i spasavanja ljudi, tako i na dalju reformu, nastavak reforme srpske policije kroz nastavak uvođenja koncepta karijernog napredovanja i svih onih pitanja koja se odnose na usaglašavanje plata u MUP-u.

Mi smo na neke zakone iz oblasti Ministarstva pravde čekali čak četrnaest-petnaest godina, reč je o zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći, zakonu o lobiranju, tako da je ovo zaista veliki uspeh i za vas, gospođo Kuburović i za vas, gospodine Stefanoviću, što je Vlada Republike Srbije uspela da sve relevantne institucije uveže i da mi danas raspravljamo o značajnim zakonima, koji će i te kako koristiti građanima koji žive u ovoj zemlji.

Svedoci smo da skoro svake godine imamo sve veći broj elementarnih nepogoda, nedaća izazvanih klizištima, nedaća izazvanih prirodnim ili ljudskim faktorima, kao što su poplave, zemljotresi, elementarne nepogode. Sve to ukazuje da su teme klimatskih promena, teme zaštite životne sredine i teme vezane za civilnu zaštitu važne teme i da ćemo se mi kao društvo i država i u narednim godinama i decenijama ovim temama i te kako baviti.

O tome svedoče i brojke u Srbiji. Poplave koje su zadesile Republiku Srbiju 2014. godine napravile su materijalnu štetu koja se procenjuje na 1,7 milijardi evra. Ove majske poplave odnele su veliki broj ljudskih života. Mnogobrojni građani ostali su bez krova nad glavom. Veliku štetu pretrpela je i privreda, pre svega mislim na energetski sektor, a između ostalog uništena su i 74 objekta zdravstvene zaštite, bolnice, škole, obdaništa. Procenjuje se da su štete u majskim poplavama, znači istorijskim poplavama koje su zadesile moju zemlju Republiku Srbiju, imale uticaja na 1,6 miliona ljudi, na posredan ili neposredan način. Znači, govorimo o razornim posledicama majskih poplava koje su se odnosile na čak 22% stanovništva koje žive u našoj zemlji.

Upravo zbog svega ovoga što sam iznela važno je da mi danas raspravljamo i da nađemo adekvatan zakonski odgovor, što predstavlja novi zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama.

Ovaj zakon zapravo se sastoji iz dva dela. Predlagač zakona je zaista vodio računa o svakom detalju. U ovom novom zakonu imamo deo postojećih rešenja, koja su zaista bila dobra u praksi, ali možemo da govorimo i o delovima zakona koji predstavljaju jedan nov, moderan evropski zakon, koji ide ukorak s vremenom i sa svim izazovima novog doba. U tekst zakona ubačena su inovativna rešenja; uklonjena je sva ona nepotrebna birokratija, pojednostavljene su procedure i zaista se nadam, pratićemo primenu ovog zakona, da će njegova primena u praksi biti što efikasnija.

Želim da ukažem sada na još jednu stvar. Jako mali broj jedinica lokalne samouprave, ali i privrednih društava, dosad je izradio procenu rizika od katastrofa i plan zaštite i spasavanja. Cilj predlagača, Vlade Republike Srbije, ali pre svih Ministarstva unutrašnjih poslova, jeste da se pomogne svim odgovornim subjektima u lancu da sačine svoje procene rizika od katastrofa i da sačine svoje planove zaštite i spasavanja. Na to nas obavezuju brojke. Zato je važno da nađemo adekvatan zakonski okvir za pojavu novih katastrofa i da na pravi način zakonodavno uredimo upravljanje i reagovanje u vanrednim situacijama.

Vinston Čerčil je rekao – umesto da brinemo, bolje je da unapred razmišljamo i planiramo. Upravo je to uradio ministar Stefanović, koji je zajedno sa svojim stručnim timom u Ministarstvu unutrašnjih poslova nakon detaljne analize pripremio rešenja kako da se normativno unapredi ovaj sistem reagovanja u vanrednim situacijama. Rešenja se danas nalaze pred nama narodnim poslanicima i, evo, već ulazimo u drugi dan da imamo prilike da o njima konkretno raspravljamo. Rešenja u ovom novom zakonu pre svega se odnose na jačanje kapaciteta zdravstvene zaštite, civilne zaštite, na modernizaciju i nabavku opreme, na reformu sektora vanrednih situacija, na podizanje kapaciteta štabova za vanredne situacije i jačanje obaveza jedinica lokalne samouprave i privrede.

Zaista sam se trudila da ovaj zakon koji je danas pred nama čitam i kao građanin na koga će ovaj zakon da se odnosi i da sebi i svima vama, svim našim dragim kolegama narodnim poslanicima, svim građanima i stručnoj javnosti odgovorim na pitanje šta želimo zapravo da postignemo ovim zakonom. Odgovori se nalaze pred nama, odgovori su u samom tekstu zakona.

Želimo, najpre, da podignemo svest građana koji žive u našoj zemlji, da podignemo svest kada je reč o preventivi. Preventiva je zapravo u fokusu ovog novog, modernog zakona i o tome moramo u narednim godinama i narednim decenijama više da razmišljamo. Praksa je pokazala da naše društvo, lokalne samouprave, ali i deo privrede... Prosto, da se nije dovoljno radilo kada je reč o reagovanju u vanrednim situacijama. Sada konačno imamo neku vrstu strateškog okvira, u koji smo uključili sve međunarodne standarde koji su nam dosad nedostajali, sve međunarodne standarde koje sadrže konvencije Organizacije ujedinjenih nacija i Evropske unije.

Na centralnom mestu sada je načelo supsidijarnosti. Mi želimo da upravo tu primarnu odgovornost za nereagovanje u vanrednoj situaciji ima ona vlast koja je najbliža građanima, a to su jedinice lokalne samouprave, to je privreda koja posluje u datim jedinicama lokalne samouprave.

Novi tekst zakona će zaista biti jedan veliki iskorak i kad je reč o primeni i usvajanju svih međunarodnih standarda. Reč je o usklađivanju sa direktivama OUN ali i smernicama EU koje se nalaze u Poglavlju 27 kada je reč o civilnoj zaštiti, preventivi i segmentu zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama. Brojke su takve da, prema pokazateljima OUN, kada pogledate jedan dinar uložen u preventivu, on vam se zaista višestruko vraća; smatra se da je taj odnos 1:8. Tako da ukoliko uložimo i jedan dinar u preventivu u Republici Srbiji, on će nam se zaista kroz godine pred nama višestruko isplatiti i višestruko vratiti.

Otpornost pojedinca i zajednice na katastrofe podiže se kroz dijalog i kroz jednu vrstu međusobne saradnje sa svim relevantnim institucijama u našoj zemlji, i na lokalnom i na nacionalnom nivou. Novinu predstavlja i formiranje nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa, koja će umnogome pomoći davanju adekvatnog odgovora na vanredne situacije i katastrofe u našoj zemlji.

Sada bih želela takođe da kažem da je jako važno da Srbija nije neko izolovano ostrvo, a to su pokazale i majske poplave iz 2014. godine. Procenjuje se da oko 90% svih katastrofa koje se dese u svetu zapravo jesu katastrofe izazvane prirodnim faktorom. U te katastrofe upravo spadaju i majske poplave iz 2014. godine, kada nije bila pogođena samo Republika Srbija, kada je bio pogođen čitav region, i Republika Srpska i Republika Hrvatska. Važno je da imamo međunarodnu saradnju, važno je da imamo zajednički međunarodni odgovor na sve katastrofe i da možemo da učestvujemo u svim programima i projektima međunarodne humanitarne pomoći.

Sada bih želela da ukažem na još jedan važan aspekt predloženog zakona, a to je uloga građana. Praksa je pokazala da su u prethodnom periodu, kada su bile poplave u našoj zemlji 2014, 2016. pa i ove 2018. godine, građani na neki način ili nisu reagovali ili su reagovali inertno u vanrednim situacijama. Imali smo prilike da vidimo i nesavesne građane koji su se kupali u svojim bazenima dok su drugi građani punili džakove vreća peskom i učestvovali u radu lokalnih štabova za vanredne situacije i pravili rečne nasipe koji su predstavljali neku branu od daljeg izlivanja reka.

To se sada menja i to je ono što je dobro u ovom novom zakonu. Propisuje se veća obaveza učešća građana u zaštiti od spasavanja na poziv nadležnog štaba, ali, isto tako, uvodi se i obaveza postupanja građana po naredbi za evakuaciju ljudi, stoke i materijalnih dobara. Zaista smatram da je ovo novina koja je neophodna; to je nešto što je dobro i što je zaista neophodno u ovakvim situacijama.

Kao neko ko dolazi iz Beograda, iz gradske opštine Rakovica, koja je takođe 2014. godine bila pogođena poplavama, želim da ukažem na jednu važnu novinu, a to je da se sva prava i obaveze koje su se odnosile na jedinice lokalne samouprave sada odnose i na beogradske opštine; znači, sva prava i obaveze koje su imale jedinice lokalne samouprave širom Srbije sada će se odnositi i na ukupno 17 beogradskih opština. Tokom majskih poplava u Beogradu, podsetiću vas, pored Obrenovca, koji je zaista bio najviše pogođen, bili su pogođeni i Lazarevac, Rakovica i Grocka. Važno je da izmenimo ovaj zakon upravo zbog svih Beograđana, bez obzira na to da li žive na Vračaru, Savskom vencu, Paliluli ili u Barajevu, Sopotu, Lazarevcu, Obrenovcu.

Glavna novina ovog zakona je i to da se uvodi mogućnost, pored jasnih i preciznih kaznenih odredaba, da se pojača kapacitet i uloga Republičkog štaba za vanredne situacije, koji po predloženom zakonskom rešenju može da raspusti lokalni štab za vanredne situacije. Takođe, on može da uvede privremeni štab za vanredne situacije kako bi se na što bolji način, što efikasnije reagovalo u datoj krizi, u datoj katastrofi i u vanrednim situacijama.

Benefiti ovog zakona su zaista mnogi i možemo ih videti od početka do kraja kada čitamo ovo zakonsko rešenje. U članu 15. Predloga zakona u stavu 4. uvodi se i obaveza da procenu rizika od katastrofa rade i pravna lica koja upravljaju poslovnim, trgovačkim, sportskim, ugostiteljskim i smeštajnim objektima i objektima za razonodu kapaciteta više od 100 lica, a ako su objekti namenjeni za boravak dece do 14 godina nezavisno od kapaciteta.

Ovo je jako važno, da i privredni subjekti budu svesni i da preuzmu deo odgovornosti u sistemu odgovornosti kada je reč o upravljanju vanrednim situacijama. Imali smo 2014. godine zaista nemile događaje sa fatalnim posledicama, poput onog incidenta u diskoteci u Novom Sadu, kada je čitav grad Novi Sad bio zavijen u crno, kada je šestoro mladih ljudi izgorelo u požaru.

Prosto smo želeli... I na ovome vam zaista, gospodine Stefanoviću, odajem priznanje, vodili ste računa o svim detaljima i predupredili ste... Preventivno želimo da reagujemo, da predupredimo sve ove negativne posledice i da deo odgovornosti moraju da preuzmu i privredni subjekti u našoj zemlji.

Sada bih se osvrnula na benefite koje donose i ostali zakoni koji su danas pred nama, iz delokruga Ministarstva unutrašnjih poslova. Nastavićemo dalje, kao SNS, da reformišemo srpsku policiju, nastavićemo da vršimo modernizaciju, profesionalizaciju kadra koji radi u srpskoj policiji. Omogućićemo ovim izmenama i dopunama Zakona o policiji da se zaista na adekvatan način ceni karijerno napredovanje.

Takođe, omogućićemo formiranje operativnih dobrovoljnih vatrogasnih društava, afirmisaćemo dobrovoljno vatrogastvo u Srbiji, ali i uvesti obavezu jedinica lokalne samouprave da u svojim lokalnim budžetima opredele sredstava za pripadnike dobrovoljnih vatrogasnih jedinica na lokalnu, koje će sada želeti da se ponovo registruju u APR-u, da formiraju svoju jedinicu i da ravnopravno učestvuju sa redovnim vatrogasnim službama u našoj zemlji.

Takođe, jedan jako značajan zakon je danas pred nama, koji će dovesti do toga da imamo veći stepen bezbednosti na našim sportskim priredbama, gde ćemo pooštriti kaznenu politiku, proširiti radnje u cilju suzbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja na našim sportskim priredbama. To je važno zbog naših građana, zbog porodičnih ljudi koji žele da odlaze na utakmice, na derbije, da učestvuju i da sa tribina zdušno podržavaju svoj sportski klub. Donošenje ovog zakona će to omogućiti.

Pošto polako ističe vreme koje je predviđeno za ovu raspravu, a da bih dala svojim kolegama priliku da se i oni aktivno uključe, želim da kažem sledeće. Kao neko ko gospodina Stefanovića zaista poznaje deset godina, znam da nijedno rešenje nije dovoljno dobro ukoliko nije najbolje rešenje. Okupili ste stručan tim u Ministarstvu unutrašnjih poslova, detaljno ste se bavili analizama pre nego što je ovih deset zakona ušlo u Narodnu skupštinu. Znam da ćete imati sluha za predloge koji dolaze sa ove strane, za predloge koji dolaze od strane narodnih poslanika, kako bismo imali što bolja zakonska rešenja. Od tih zakonskih rešenja višestruke koristi će imati građani Republike Srbije, imaće koristi naši privredni subjekti, jer želimo da stvorimo Republiku Srbiju kao jedno bolje, bezbednije, sigurnije mesto; želimo da usvojimo sve one standarde koji su nam dosad nedostajali. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima Vjerica Radeta, po Poslovniku.

VJERICA RADETA: Zadivljena sam, kolega Arsiću, što ste koleginci dozvolili da priča mnogo šire o temi. Mi to podržavamo i vi to dobro znate, ali vas član 116. obavezuje da takav odnos imate prema svim narodnim poslanicima.

Nije bilo nikakvog razloga da Marinković malopre prekine mene u pola rečenice jer su navodno poslanici jedni drugima nešto dobacivali. Meni to stvarno ne smeta. Ja sam vrlo skoncentrisana. Ja sam se obraćala ministru Stefanoviću. Vi niste bili tu, ali ne smete da sednete tu dok ne znate tačno šta je prethodilo nekom događaju.

(Predsedavajući: Znam odlično.)

Dakle, ja sam htela da kažem gospodinu Stefanoviću da nisam zadovoljna onim što je rekao i da nisu tačni podaci koje je izneo. Mi imamo drugačije podatke i uskoro će javnost biti upoznata s tim podacima.

Ovde je ovaj kolega, ja mu stvarno ne znam ime pošto retko govori – mada je on malopre rekao za koleginicu Jovanović i mene „one dve“ – rekao da smo bile na kafi sa muftijom Zukorlićem. Ne bih imala ništa protiv i da jesam, ali vi ste svedok i svi ovde prisutni su svedoci da se od deset sati nisam pomerila ni s ovog mesta, a kamoli da sam izašla iz sale. Dakle, nikako nisam mogla da budem na kafi sa muftijom Zukorlićem.

Istina je da sam u nekim ranijim periodima povremeno odlazila da popijem kafu sa Rasimom Ljajićem kada je ovde dolazio kao ministar, ali to je bilo u vreme kada nismo imali informaciju da je on na čelu narko-klana.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima Muamer Bačevac, po Poslovniku.

MUAMER BAČEVAC: Uvaženi predsedavajući, ne znam po kojem osnovu ste dali reč prethodnoj govornici. Apsolutno je... nakon govora Dušice, ne znam koji je način. Vi ste povredili član 104.

Ja sam bio vrlo jasan, ovde je zloupotrebljena nekoliko puta ova govornica. Za jednog časnog čoveka, koji je podigao sve čega se dotakao, koji je faktor stabilnosti i mira, koji je najvaženija ličnost i nekoliko puta proglašavan za „Najevropljanina“, koji je bošnjački Konrad Adenauer, dopustiti da se na ovakav način, bez ikakvog dokaza, govori, jeste nešto što vređa sve manjine u ovoj državi, naročito Bošnjake.

Vi znate da se ovde trenutno apsolutno zloupotrebljava izborna tišina za nacionalna vijeća, da mi od sinoć od 12 do nedelje u 12 ne smemo učestvovati u izborima, odnosno lobirati za bilo koju grupu. Ovo je direktno lobiranje Šešeljeve stranke, odnosno njegovih predstavnika za Muamera Zukorlića. To smo imali celu kampanju. To će proći i dovesti Zukorlića u katastrofalnu situaciju u Sandžaku, jer je sada obelodanjeno, znate kako mi kažemo – sa onim si na čijoj si veri. Znači, to je hadis božijeg poslanika.

Mi na pravi način želimo da unapredimo ovu državu, ali ova država mora da časne ljude uzme u odbranu. Pa sutra će oni mene da optuže tako. I kakve ličnosti? Iza nas postoje ozbiljne karijere, ozbiljne porodice. Ovo je prevršilo svaku meru i molim vas da reagujete, jer se unosi nemir među Bošnjake i sve druge manjine. Na kakav način mi ovde raspravljamo? Dozvoljava se jednoj poslanici koja je poznata po širenju mržnje da se direktno suprotstavlja Ustavu

ove države. Molim vas da se strogo držite Poslovnika i da ne dozvoljavate govor mržnje i paušalne odredbe ovakvih poslanika.

(Vjerica Radeta: Poslovnik.)

PRESEDAVAJUĆI: Sačekajte da odgovorim prvo kolegi Bačevcu.

Koleginica Radeta je diskutovala u vezi s članom 116. izražavajući sumnju da koleginica Dušica Stojković ne govori u skladu sa temom dnevnog reda i da je svoju diskusiju koncipirala u širokom... I to je počelo. Ja ne mogu da znam šta će koji poslanik u kom trenutku da kaže. Izražena je jedna sumnja i prezentovano da će biti dati dokazi i da nije zadovoljna odgovorom ministra.

(Muamer Bačevac: Kakve to veze ima sa Dušicom?)

U povredi Poslovnika.

Dešavalo se to u Skupštini, kada su neki izbori, da li lokalni, izbori za savete nacionalnih veća, da se Skupština Republike Srbije pretvori u predizborni poligon, što je po meni potpuno legitimno, ali zato molim kolege poslanike da sačuvaju dostojanstvo, i svoje i svojih kolega, i da njihove diskusije u tu svrhu budu usmerene u pravcu da uvažavaju jedan drugog.

Inače, smatram da ipak Narodna skupština ne može da se pretvori u mesto na kome se održavaju mitinzi kao da ste na otvorenom i kao da vam je sopstvena organizacija.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o vašoj povredi Poslovnika? (Ne.)

Po Poslovniku, narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Član 27. u vezi sa članom 107.

Zaista je malopre izrečena jedna ozbiljna uvreda celoj Poslaničkoj grupi SRS, a bogami i celoj Narodnoj skupštini.

Ako neko ima nešto da kaže za Rasima Ljajića, mi srpski radikali ovih dana imamo, i govorićemo. A na osnovu toga da neko zaključi da mi vređamo sve nacionalne manjine, kao bošnjačku i sve nacionalne manjine, ljudi moji, pa to je neverovatno! Kakve veze ima informacija kojom mi raspolažemo o učešću Ljajićevom u tom narko-kartelu sa nacionalnom manjinom i sa njegovom nacionalnom pripadnošću? Kakve veze ima sa bilo kojom nacionalnom manjinom?

Ako neko zaista uvažava nacionalne manjine, onda je to SRS. Nikada nas niste čuli, nikoga od nas, da smo na bilo koji način uvredili bilo koju nacionalnu manjinu, posebno ne muslimane ili, kako oni vole za sebe da kažu, Bošnjake, što nama apsolutno ne smeta. Pa mi se ponosimo što je član SRS Salih Selimović. Mi smo imali narodnog poslanik Sulejmana Spahu, mi smo imali narodne poslanike i drugih nacionalnih manjina i u rukovodstvu stranke imamo predstavnike nacionalnih manjina. Ovo je zaista uvredljivo. Razumem ja da oni imaju nalog i obavezu da brane lik i delo Rasima Ljajića, ali moraju da vode računa na koji način to rade.

Kaže, porodica Rasima Ljajića je ozbiljna porodica. Porodica Vjerice Radete je ozbiljna porodica, porodica Vojislava Šešelja je ozbiljna porodica, pa mu ovaj kaže da je ratni zločinac. Laže, naravno, jer Vojislav Šešelj nije ratni zločinac. Evo, gospođa Kuburović kao ministar pravde zna da protumači presudu, pa zna...

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

E imam još trideset sekundi, valjda smo ravnopravni u ovoj sali.

(Predsedavajući: Samo kažem da privodite kraju.)

Dakle, zna da protumači da nigde ne piše da je dr Vojislav Šešelj ratni zločinac. I nije ratni zločinac. I onda ugledu njegovom i njegove porodice ne smeta ako ga ovaj tu, kako se zove, Muamer Bučevac, ili kako, nazove ratnim zločincem.

(Predsedavajući: Molim vas, koleginice.)

Molim vas, završavam, kolega Arsiću, prosto moram bar dve sekunde više. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vladimir Marinković.

VLADIMIR MARINKOVIĆ: Uvaženi predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram povredu Poslovnika, čl. 27, 103. i 108.

Smatram da ste eklatantno prekršili Poslovnik i da je trebalo da opomenete i najstrože kaznite prethodnu govornicu zbog toga što, kako ste rekli, a to jeste nedozvoljeno na sednicama Narodne skupštine... Pogotovo ne znam zašto bi se neka stranka ovde iz Skupštine koja uopšte nije... Mi nismo uključeni u izbore za nacionalna veća nacionalnih manjina i Narodna skupština ne može da bude poligon i ne mogu neki ljudi ovde i neke stranke da koriste Narodnu skupštinu i da budu instruisani u smislu podrške nekom od kandidata za izbore za nacionalne savete nacionalnih manjina. Dajte da poštujemo parlamentarnu demokratiju, dajte da poštujemo ovaj visoki i cenjeni dom, našu Narodnu skupštinu, da poštujemo građane Republike Srbije.

Mene ne zanima da li je neko plaćen, da li mu je rečeno i ko mu je rekao da se ponaša na jedan ili na drugi način. Mi se ovde kao stranka trudimo da podržimo koaliciju, da podržimo većinu.

(Vjerica Radeta: Ko je plaćen? Kaži!)

Možete vikati koliko god želite, mi se borimo za ekonomski prosperitet naše zemlje, mi se borimo za političku demokratiju. Borimo se za modernizaciju naše zemlje, borimo se za najviše civilizacijske i demokratske vrednosti u našoj zemlji, borimo se za mir, borimo se za dijalog.

Poštujemo potpredsednika Vlade i ministra policije dr Nebojšu Stefanovića, poštujemo njegov autoritet, poštujemo njegov kredibilitet i mislim da je on u dve rečenice juče rekao ono što je ključna stvar.

To što neko pokušava da razapne potpredsednika Vlade Rasima Ljajića zbog izbora za nacionalne savete nacionalnih manjina, možda je to i legitimno, ali ako neko misli da se mi nećemo boriti ovde u Parlamentu protiv toga i da nećemo žestoko da uzvratimo, pa, grdno se prevario.

Želim da se izjasnimo u danu za glasanje.

PRESEDAVAJUĆI: Pošto želite da se Skupština izjasni u danu za glasanje, smatram da ne treba da vam pružim objašnjenje ili pojašnjenje u vezi s vašom reklamacijom povrede Poslovnika.

Sada određujem redovnu pauzu u trajanju od jednog sata.

Sa radom nastavljamo u 15 sati.

(Posle pauze – 15.00)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa daljom raspravom.

Reč ima narodni poslanik Jovan Jovanović.

Izvolite.

JOVAN JOVANOVIĆ: Hvala.

Poštovani ministri sa saradnicima, poštovane kolege, iako rizikujemo da postanemo dosadni, neophodno je da se svaki put ukaže na nastavak loše prakse stavljanja zakona na dnevni red po hitnom postupku, što je učinjeno i prilikom zakazivanja ove sednice.

Ovaj vid narušavanja principa parlamentarizma već je postao, nažalost, opšte mesto, zbog čega dobijamo kritike kako od EU tako i od drugih međunarodnih aktera koji se bave pitanjima demokratije i vladavine prava. Kritike su počele da stižu i od onih koji su dosad bili veoma blagonakloni prema vlastima u Srbiji, kao što je, na primer, gospodin Kukan, poslanik u Evropskom parlamentu, koji je zajedno sa svojim kolegama tokom ove nedelje boravio u Beogradu. On je, naime, izjavio da ovim tempom nije realno članstvo Srbije u EU 2025. godine, te da Srbija mora mnogo brže da se kreće, posebno ukazavši na nedostatke u oblastima pravosuđa i slobode medije.

Čini se da kod velikog broja evropskih zvaničnika sazreva svest da je zalaganje za poštovanje temeljnih evropskih vrednosti, a ne žmurenje na njihovo kršenje zbog nekih, tobože, viših ciljeva, jedina ispravna politika prema zemljama kandidatima koja može da dovede do željene stabilizacije i napretka tih društava.

Tu dolazimo do suštinskog pitanja koje se odnosi na neke zakone koji su na dnevnom redu ove sednice, a to je – koje su vrednosti kojima se rukovodi ova vlada? Da li su to one vrednosti koje bi trebalo da stoje iza ostvarenja strateškog cilja, a to je članstvo u EU, što je istakla i premijerka na samom početku svog ekspozee prošle godine, ili one koji vide evropske integracije kao

šargarepu, kao što to govori prvi potpredsednik Vlade i ministar spoljnih poslova? Postavlja se legitimno pitanje da li i u ostalim oblastima kao i, po mnogo čemu ključnom za budućnost Srbije, pitanju Kosova, ne postoji nikakav konkretan plan, kako je to juče izjavila predsednica Vlade.

Zbog osećaja neizvesnosti i nedostatka perspektive koji proizlaze iz takvog pristupa, pri čemu su najbolja metafora situacije u Srbiji, posle najnovije instalacije na Obilićevom vencu u Beogradu, tunnel koji nikuda ne vodi i lavirint ispred njega iz kojeg samo možemo da se vratimo u taj tunnel, doživljavamo egzodus pre svega onih koji bi najviše trebalo da doprinesu razvoju našeg društva. Takva siva zona nedorečenosti, nejasnosti, nepredvidljivosti i proizvoljnosti karakteriše i nekoliko predloga zakona koji su na dnevnom redu ove sednice i ja ću o njima govoriti.

To su, pre svega, Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, zakon o lobiranju i zakon o besplatnoj pravnoj pomoći. Stiće se utisak da se usvajanjem ovih, kao i prethodno velikog broja zakona tokom ovog saziva samo želi da se da privid ispunjavanja međunarodnih obaveza, pre svega u vezi sa procesom evropskih integracija, a da se pritom suštinski ostavlja prostor za brojne zloupotrebe.

Kad je reč o Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, ovim predlogom apsolutno se obesmišljava i sam naziv ovog zakona. Naime, izbrisano je pravno ograničenje kojim se policiji, obaveštajnim agencijama ili privatnim kompanijama omogućava da zadiru u privatnost građana samo kada je to propisano zakonom. Ostavljanjem nedefinisanog prostora za pristup tim podacima direktno se krši Ustav Republike Srbije, član 42, posebno stav 2, koji glasi: „Prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti uređuju se zakonom“.

Državne službe imaju i bez ovog zakona prostora za nadziranje, ali se novim zakonom otvara prostor za širok krug drugih subjekata da koriste podatke građana i da manipulišu tim podacima. Građani su zbog toga veoma uznemireni, jer danas postoji infrastruktura koja nije samo u vlasništvu države već i velikih kompanija, te postoji rizik od zloupotrebe podataka. Građani bi morali da znaju šta se sa tim podacima dešava, da smeju da ih preuzmu ili obrišu, a usvajanjem ovog zakona sve to bi moglo da bude onemogućeno. Stoga postoji velika, rekao bih opravdana, bojazan da će zakon najviše koristiti privatnim kompanijama koje zarađuju na našim podacima.

Sada nekoliko reči o zakonu o lobiranju. Svakako je neophodno da Srbija dobije zakon koji bi uređivao ovu oblast, jer je to jedna od brana postojanju zarobljene države. Na usvajanju su insistirale i međunarodne organizacije koje se pre svega bave borbom protiv korupcije. Ipak, plašim se da će dometi ovakvog zakona biti veoma ograničeni jer se ostavlja mogućnost bavljenja ovom delatnošću bez registrovanja.

Ono što su pokazala iskustva nekih zemalja iz regiona koje su usvojile ovaj model, kao što je npr. Slovenija, jeste da je nakon donošenja zakona bio veoma mali broj registrovanih lobista, što ukazuje, sa velikim stepenom verovatnoće, da se uticaji na donošenje odluke organa vlasti odvijaju na nekom drugom mestu. Na taj način, čini se da je ovakav fleksibilni tekst zakona o lobiranju, koji ostavlja mogućnost lobiranja onima koji nisu registrovani, upravo izlobiran od onih koji su se dosad time bavili na takav način i nameravaju to da nastave, što je u suprotnosti sa principom transparentnosti, kao i potencijalni izvor korupcije.

Konačno, ukratko o Predlogu zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Osnovna zamerka je da ograničavanje pružanja besplatnih pravnih usluga od strane drugih kvalifikovanih subjekata predstavlja nedozvoljenu povredu prava pristupa zastupniku po sopstvenom izboru i nedopustivo ograničenje prava advokata da odrede svoje naknade i da ponude svoje usluge *pro bono*.

Predlogom se zahteva od advokata koji želi pružiti pravnu pomoć da se vode u registru kod Ministarstva pravde. Dodavanjem dodatnih barijera inače kvalifikovanim advokatima rizikuje se ograničenje broja pružalaca pravne pomoći. Ovo takođe može da dovede do korišćenja političkog uticaja, te do proizvoljnih ili čak diskriminatornih odluka o tome ko pruža pravnu pomoć. Stoga uvođenje prekršajnih sankcija može odvratiti advokate koji nisu upisani u registar Ministarstva pravde da pruže pravnu pomoć licu kome je ta pomoć neophodna.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vladan Zagrađanin.

VLADAN ZAGRAĐANIN: Zahvaljujem, predsedavajući.

Pre svega, zahvalio bih kolegici Veri Paunović na ustupku redosleda govornika usled događaja koji se dogodio u našoj poslaničkoj grupi, o čemu svi znate.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, pred nama se danas nalazi set zakonskih predloga iz oblasti unutrašnjih poslova i bezbednosti ali i iz oblasti pravde i pravosuđa. Ne umanjujući značaj ostalih zakona koji se nalaze na dnevnom redu, a o njima će svakako govoriti moje kolege iz poslaničke grupe, ja ću se u svojoj diskusiji posvetiti zakonima iz oblasti bezbednosti.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama je izuzetno važan zakon, koji će unaprediti pravne mehanizme za sprečavanje rizika i pretnji od nasilja na sportskim priredbama. Zajedno sa izmenama i dopunama Zakona o privatnom obezbeđenju težimo da stvorimo takvo okruženje u kojem će posetioci sportskih manifestacija moći bezbedno da uživaju u sportskim priredbama. Nasilje, kao i nedolično ponašanje na sportskim priredbama u odnosu na raniji period je u

opadanju, međutim, i dalje se dešavaju incidenti na sportskim manifestacijama. U prethodnom periodu izveštaji sa sportskih manifestacija, umesto da budu isključivo u duhu sporta, neretko su zamenjeni izveštajima o nemilim događajima sa sportskih tribina, gde sama sportska priredba pada u neki drugi plan.

Normativni okvir je bitan deo Strategije za borbu protiv nasilja i nedoličnog ponašanja i danas ga dopunjujemo i nadograđujemo, uz sugestiju da bi čak trebalo da pooštrimo kaznene odredbe ovog zakona, jer nasilje koje se dešava na sportskim terenima nema samo uticaja na sport već i na samu poziciju, rejting i poslovanje naših sportskih klubova. Imamo slučaj da su klubovi često kažnjavani zbog ponašanja navijača, a kazne se manifestuju zatvaranjem stadiona, sportskih terena, čime klubovi trpe posledice ne samo finansijskih gubitaka već i značajno urušenog ugleda. I ne samo to, u ovom slučaju i država iz koje klub dolazi trpi posledice jer se ostavlja utisak da nije imala adekvatan sistem da se obračuna sa huliganstvom.

U borbi protiv nasilja na sportskim tribinama važno je uključivanje svih državnih organa, od MUP-a, preko Ministarstva pravde, Ministarstva sporta, Ministarstva obrazovanja i drugih državnih organa i društvenih subjekata. Upravo iz tog razloga konstituisan je i Nacionalni savet za sprečavanje negativnih pojava u sportu, koji ima zadatak da uveže sve relevantne subjekte kako bi se uticalo na smanjenje nasilja na tribinama.

Moram napomenuti da i te kako važnu ulogu po ovom pitanju imaju i mediji. Mediji bi trebalo da izveštavaju o sankcionisanju počinilaca ovih prekršaja i krivičnih dela. Na taj način javnost se upoznaje sa svim posledicama ovakvih postupaka, dok se na veliki broj mladih, među kojima ima i registrovanih počinilaca, deluje preventivno i vaspitno da se suzdrže od takvog ponašanja.

Važno je istaći da je i infrastruktura sportskih objekata bitan segment u borbi protiv nasilja i nedoličnog ponašanja jer se dobrom i modernom infrastruktururom omogućavaju uslovi za efikasniju bezbednosnu kontrolu na samoj sportskoj tribini. Trebalo bi razmotriti uvođenje video-nadzora na apsolutno svim stadionima i dvoranama da bi se državnim organima omogućilo da lakše rasvetle eventualno krivično delo, ali i da bi mogla da se izvrši analiza svih dešavanja na sportskoj manifestaciji, kako bi se ukazalo na neke propuste aktivnih učesnika u organizaciji i obezbeđivanju jedne sportske priredbe.

Zakon koji će upotpuniti normativni okvir i uticati na smanjenje nasilja na sportskim priredbama je i Zakon o privatnom obezbeđenju. Ovim izmenama se preciznije definišu nadležnosti i ovlašćenja redarske službe kao jednog bitnog činioca obezbeđenja u pogledu postupanja u određenim slučajevima, kako na sportskim priredbama tako i na drugim okupljanjima gde je neophodno njihovo prisustvo.

Sektor privatnog obezbeđenja je veoma razvijen i bitan je deo unutrašnje politike bezbednosti Republike Srbije i kao takav ima sve veću odgovornost. U prilog tome govori i podatak da je u ovom sektoru registrovano bilo blizu 33.000 ljudi, čak 890 privrednih subjekata koji se bave ovim poslom. Izmenama je predviđeno uvođenje posebnih licenci, uz odgovarajuće uslove, za sve one koji će se baviti ovom delatnošću.

U dosadašnjoj primeni Zakona o privatnom obezbeđenju uočeno je da postoji razlog za razgraničavanje određenih oblasti zaštite, tj. obezbeđenja. Ovo će svakako doprineti većoj profesionalizaciji ove delatnosti jer će svaki pripadnik privatnog obezbeđenja morati da bude adekvatno obučen i da prođe sve psihofizičke i bezbednosne provere kako bi mogao da se bavi ovim poslom.

Licence za obavljanje delatnosti privatnog obezbeđenja biće izdavane na pet godina, čime se skraćuje upravni postupak, ali se i privrednim subjektima smanjuju troškovi kako bi mogli više da investiraju u poboljšanje svojih kapaciteta i da se razvijaju u skladu sa evropskim standardima.

Zgodna je prilika i da se podsetimo da su i Zakon o privatnom obezbeđenju i zakon o detektivskim uslugama, o kojem ću takođe govoriti, prvi put doneti 2013. godine, kada je na čelu MUP-a bio Ivica Dačić. Zapravo se tada prvi put u pravnom sistemu Republike Srbije uređuju pitanja koja se odnose na specifičnosti vezane za obavljanje delatnosti privatnog obezbeđenja i detektivskih usluga. Oba predloga izmena zakona o kojima danas raspravljamo za cilj imaju dalju profesionalizaciju ovih delatnosti i podizanje nivoa kvaliteta usluga uzimajući u obzir njihov značajan doprinos ukupnom sistemu unutrašnje bezbednosti.

Predlog izmena i dopuna Zakona o detektivskoj delatnosti predviđa jednu novinu koja se odnosi na bezbednosnu proveru lica koja obavljaju ovu delatnost. To znači da će detektivskom delatnošću moći da se bave isključivo osobe koje nemaju nikakvu bezbednosnu smetnju za obavljanje posla iz njihovog delokruga rada. Ovo smatramo veoma značajnim.

Takođe, važna izmena se odnosi i na zaštitu podataka o ličnosti. Radi se o tome da će u postupku prikupljanja podataka prilikom obavljanja detektivskih poslova biti obezbeđena dodatna pravna sigurnost u pogledu zaštite podataka o ličnosti jer će se podaci prikupljeni na ovaj način koristiti samo u kontekstu ugovorenog posla.

Uveren sam da će ovakvo normativno zaokruživanje sektora bezbednosti doprineti realizaciji ciljeva proklamovanih i Strategijom nacionalne bezbednosti i da će takođe nova zakonska rešenja doprineti zaštiti prava zaposlenih u ovom sektoru, kao i njihovoj bezbednosti prilikom obavljanja poslova, ali i da će korisnici usluga biti zaštićeniji i zadovoljniji.

Još jedan veoma značajan zakon koji se nalazi na dnevnom redu i koji uspostavlja temelj za primenu novog sistema plata u Ministarstvu unutrašnjih

poslova jeste Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji. Prevažodno se ove izmene odnose na razdvajanje policijskih i državnih službenika, odnosno izuzimanje policijskih službenika iz sistema plata zaposlenih u javnom sektoru, što će doneti brojne pogodnosti.

Ono što na početku želim da istaknem, to je da će se ovim izmenama uvesti jedan pravičniji sistem vrednovanja i uvažavanja specifičnosti poslova policije na različitim nivoima, čime će se otkloniti određene nelogičnosti platnog sistema koji se sada primenjuje.

Reforma celokupnog sektora bezbednosti za Republiku Srbiju predstavlja jedan od važnijih uslova u pregovaračkom procesu sa Evropskom unijom. Poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbednost, kao i Akcioni plan koji ga prati jasan su okvir u kom pravcu treba da se razvija policija. Zakon o policiji koji je donet 2016. godine uspostavio je temelj za profesionalizaciju, depolitizaciju i kompletnu reorganizaciju ovog dela bezbednosnog sektora, čime je i otpočet proces reforme policije. Izmene i dopune koje su usledile i o kojima sam govorio u martu ove godine pratile su cilj reforme, a to je jačanje integriteta službe, veća pravna sigurnost građana i unapređenje uslova rada Ministarstva u celini.

Izmene i dopune Zakona o policiji o kojima danas raspravljamo zapravo treba da zaokruže započetu reformu policije, ovog puta kroz poboljšanje statusa ekonomskog i socijalnog položaja samih zaposlenih u MUP-u. Naime, ovde se uvode i novine koje su ranije najavljivane, u vidu platnih grupa i platnih razreda, koje će stvoriti jedinstven i funkcionalan sistem rada i organizacije MUP-a i konačno obezbediti jedan potpuno pravičan sistem određivanja koeficijenta i plata policijskih službenika. Osnovni princip novog sistema plata u MUP-u je – ista plata za isti posao, što u suštini zahteva grupisanje istih ili sličnih poslova po familijama poslova. Ono što je važno istaći, to je da nijedno pravo neće biti umanjeno, za šta je garancija odredba po kojoj je predviđeno zadržavanje zatečene plate prilikom primene novog platnog sistema.

Takođe, uvode se objektivni kriterijumi za vrednovanje poslova, koji se pre svega odnose na složenost poslova, kompetencije policijskih službenika, stepen odgovornosti, samostalnost u radu, kao i poslovnu komunikaciju. Dakle, predviđen je precizan sistem vrednovanja poslova, koji isključuje svaku mogućnost subjektivnosti, a samim tim i eventualnih zloupotreba, što je važno napomenuti.

Svesni smo da su policijski službenici ljudi koji rade najsloženije poslove u državi koji se odnose na čitavu bezbednost države i svih njenih građana. Svakako da uz sav rizik koji nosi njihov posao oni moraju da budu adekvatno nagrađeni kroz objektivno uvažavanje specifičnosti poslova koji se obavljaju u određenim organizacionim jedinicama ili na određenim radnim mestima u MUP-u. Upravo iz tog razloga mi ćemo sada imati preciznije definisane

pojmove koeficijenta, kategorizacije i korektivnog koeficijenta, pa će tako npr. Uprava kriminalističke policije, gde se nalazi Služba za borbu protiv organizovanog kriminala ili Specijalna antiteroristička jedinica, ili druge organizacione jedinice u Direkciji policije koje zahtevaju posebne veštine službenika, kao i izuzetan rizik za njih, npr. Žandarmerija, Interventna jedinica, Helikopterska jedinica, imati pripadajući koeficijent kategorizacije ili korektivni koeficijent.

Korektivni koeficijent je predviđen i za deficitarna zanimanja u MUP-u. Ovde je cilj da se zapravo kadrovi sa određenom strukom i obrazovnim profilom zadrže u Ministarstvu jer se, nažalost, sve više suočavamo sa odlaskom naših najstručnijih ljudi, koje moramo na neki način da motivišemo da ostanu i rade u svojoj zemlji.

Pored finansijske komponente, koja je važna i koja će ovim izmenama i dopunama Zakona o policiji biti pravičnija i veća, istakao bih da se MUP ozbiljno bavi kompletnom reorganizacijom kadrovske politike u policiji, koja podrazumeva sistem karijernog napredovanja kroz profesionalno usavršavanje policijskih službenika, ocenjivanje, stručno osposobljavanje, zdravstvenu i psihološku pomoć za sve zaposlene. Sve su to značajni koraci koje je MUP načinio u procesu svoje reforme a koji će svakako uticati na zadovoljstvo svih zaposlenih u sistemu MUP-a, čime se zapravo stvara jedna elitna služba, koja će u svojim redovima imati samo stručne i profesionalne ljude, što svakako podiže i kvalitet i odgovornost u obavljanju bezbednosnih poslova.

Ono što će dodatno motivisati pripadnike sektora bezbednosti i što dovoljno govori o činjenici koliko Vlada Republike Srbije vrednuje i ceni sve što pripadnici bezbednosnih službi rade za svoju državu jesu stanovi koje Vlada Republike Srbije planira da izgradi za policiju, vojsku i druge pripadnike bezbednosnog sektora. Taj zakon smo već doneli u maju ove godine. Ovo je veoma značajno i zaista treba pohvaliti napore čitave Vlade Republike Srbije što smo, u ne tako povoljnoj ekonomskoj situaciji, uspeli kroz ovakvo kontinuirano ulaganje, posvećenost reformama i razvoju celokupnog sistema bezbednosti da povratimo dostojanstvo svih pripadnika bezbednosnih službi.

Zbog vremena koje kao poslanička grupa imamo, prepustiću kolegama da govore o setu zakona iz oblasti vanrednih situacija i bezbednosti saobraćaja. Ja ću samo na kraju iskoristiti priliku da odam priznanje i pozdravim sve one hrabre i neustrašive ljude, pripadnike Sektora za vanredne situacije, koji u teškim okolnostima daju nemerljiv doprinos očuvanju bezbednosti i zaštiti ljudi i imovine. To je sektor gde su takođe predviđena dodatna ulaganja, i to treba pohvaliti, jer u ovom sektoru rade ljudi kojima svakako treba obezbediti najbolje uslove i opremu koja im je potrebna u obavljanju ovog nimalo lakog posla.

Poslanička grupa SPS će u danu za glasanje sa zadovoljstvom podržati usvajanje svih predloženih zakona. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević. Dva minuta i pedeset sedam sekundi.

Izvolite, kolega Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja ću svakako podržati sve ove zakone. Budući da naša poslanička grupa ima veoma malo vremena, ja ću preostalo vreme poslaničke grupe ustupiti gospodinu Miletiću i verujem da će on detaljno podržati, takođe, ove zakone. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nataša Vučković.

Izvolite, koleginice.

NATAŠA VUČKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Gospodo ministri, dame i gospodo narodni poslanici, zakoni o kojima mi danas ovde razgovaramo, a mislim da je više od dvadeset tačaka dnevnog reda objedinjeno u jednu, trebalo bi da doprinesu vladavini prava, trebalo bi da doprinesu sigurnosti pravnog poretka i sigurnosti svakog pojedinca. Mnogo je takvih zakona na današnjem dnevnom redu. Mnogi od njih su deo Nacionalnog programa za usvajanje pravnih tekovina EU, koji naravno podržavam, kao i većina poslanika sa liste koju predstavljam. Međutim, već sama činjenica da mi o ovih dvadeset osam zakona i odluka o kojima treba da razgovaramo, razgovaramo ovako ćuture, objedinjeno, nameće pitanje da li je Vladi stvarno stalo do vladavine prava i da li je ovom parlamentu stalo do vladavine prava.

Jedna od mojih prethodnica je rekla da se traže najbolja rešenja i da se očekuje da će Vlada čuti i mišljenje poslanika, računa se i mišljenje poslanika iz opozicije naravno. Kako je moguće da mislite da možete da čujete naše mišljenje o svim ovih zakonima kada na ovaj način o njima razgovaramo? Nemam, naravno, vremena da govorim o više njih jer i moje kolege žele da govore. Ja ću se fokusirati samo na jedan od njih, na jedan koji je najopasniji, koji sadrži jednu veliku opasnost i mogućnost ogromnih zloupotreba na planu urušavanja ljudskih osnovnih prava u ovoj zemlji, a to je pravo na privatnost i pravo na zaštitu podataka o ličnosti.

Vi znate, sećate se verovatno, da je već ranije Ustavni sud 2012. godine za ovaj sadašnji zakon, koji je donet u prethodno vreme, oglasio da su neke odredbe neustavne upravo zbog toga što se pravo zaštite podataka o ličnosti može ograničiti samo zakonom. Nerazumljivo mi je da ponovo pravite sada istu grešku i moje pitanje je – da li očekujete da će Ustavni sud ponovo ovo proglasiti neustavnim? Zašto? Zato što ste vi u članu 40, gde kažete „mogu se

ograničiti prava“, izbacili reč „zakonom“. To znači da prava mogu da se ograniče bilo kojim drugim pravnim tekstom, znači uredbom i tako dalje. To je vrlo opasno zato što vi time zadirete, pre svega, u ustavna prava građana. I zadirete u ono što je, na kraju krajeva, i evropskom konvencijom, čija je Republika Srbija potpisnica, proklamovano i utvrđeno, da se javne vlasti ne smeju mešati u pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života građana osim ako je takvo mešanje predviđeno zakonom.

Mi smo u tom smislu podneli amandmane i verujem da će se u duhu ovoga što je predstavica vladajuće većine rekla voditi računa o najboljim rešenjima. O najboljim rešenjima ne iz ugla Vlade, nego iz ugla građana. Moje duboko uverenje je da ćemo, ukoliko važne zakone budemo usvajali s ovakvim manjkavostima, greškama i odredbama koje su suprotne Ustavu, doprineti ne vladavini prava nego zapravo vladavini straha, koji se u Srbiji razvija na razne načine i kroz razna polja: i kroz medije, i kroz institucije, pa, na kraju krajeva, dobrim delom i kroz ovaj parlament.

Mislim da je vrlo važno da o ovom članu 40. vodimo ozbiljnu raspravu. Zato mi je žao što nemamo više vremena da se posvetimo ovom zakonu, da građanima kažemo šta je za njih tu opasno i zbog čega bi bilo bolje da se ovaj zakon promeni.

Jako je veliki broj naših građana suočen sa time da ne zna kako da zaštititi svoja prava. Kada pogledate istraživanja Jurofaunda (*Eurofound*), ogroman broj naših građana izražava ozbiljnu sumnju, nevericu i nepoverenje prema institucijama pred kojima treba da traži zaštitu svojih prava. Ogroman broj siromašnih građana nema pristup pravdi i bez obzira na to što ćemo mi danas možda doneti zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, pristup pravdi je različitim sistemskim rešenjima ozbiljno ugrožen.

Prema tome, molim vas da se zaista ozbiljno posvetimo razmatranju ovih zakonskih predloga upravo iz ugla onih ciljeva koje želimo da ostvarimo, a to je da harmonizujemo naš pravni poredak sa propisima Evropske unije kako bismo ovu zemlju pomerili napred. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, već nekoliko puta smo imali prilike da raspravljamo o članu 40. zakona o zaštiti podataka o ličnosti i više puta je ukazano da je upravo ovakva odredba kakva sada postoji u cilju zaštite fizičkih lica i njihovih podataka. Ponoviću i zašto – zato što je upravo zakonom o zaštiti podataka o ličnosti predviđeno kada može da se ograniči pravo koje je propisano Ustavom i od strane kojih organa.

I u važećem zakonu postoje određena ograničenja gde se kaže da se zakonom mogu ograničiti ali se ne precizira da je to upravo zakon o zaštiti

podataka o ličnosti, već ostavlja mogućnost da donosite neke druge zakone koji će dalje da razrađuju i ograničavaju ta prava. Nasuprot tome, upravo ovaj zakon je jedini koji može da ograniči prava fizičkih lica prilikom obrade podataka, u taksativno nabrojanim situacijama. To je deset situacija u kojima mogu da se ograniče prava fizičkih lica.

Ono na šta moram da skrenem pažnju, više puta je i ponovljeno, to je da se Srpska napredna stranka i Vlada Republike Srbije zalažu za evropske vrednosti. Ovaj predlog zakona je dokaz toga zato što je zakon o zaštiti podataka o ličnosti u potpunosti usklađen upravo sa evropskim dokumentima koji važe u svakoj državi članici EU, što je potvrdila i Evropska komisija kada je ovaj predlog zakona poslat na mišljenje, što je potvrdio *Eurojust*, i upravo ovakva odredba postoji u svim zemljama članicama EU.

Što se tiče zaštite prava građana i pristupa pravdi, mislim da ćemo zahvaljujući zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći, ukoliko bude potvrđen ovde u Parlamentu, obezbediti velikom broju korisnika da imaju pristup pravdi, na šta su čekali već nekoliko godina. Zakon, odnosno Ustav je donet 2006. godine i predvideo je kako se reguliše pravna pomoć u Republici Srbiji. Prvi put imamo jedinstveno regulisanje pravne pomoći, što će omogućiti širokom krugu korisnika da konačno ostvare svoje pravo i zaštitu svojih prava pred nadležnim organima. Hvala.

(Nataša Vučković: Replika.)

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Vučković, ni u jednom trenutku niste bili spomenuti.

(Nataša Vučković: Pogrešno tumačenje.)

Molim? Pogrešno je protumačila?

(Nataša Vučković: Da.)

Ne bih rekao. Žao mi je, nemate pravo na repliku.

Reč ima narodni poslanik Dubravka Filipovski.

Izvolite.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažene kolege i koleginice, poštovani građani Srbije, mi danas u ovom visokom domu raspravljamo o setu veoma važnih zakona iz oblasti pravosuđa i iz oblasti policije.

Složila bih se s vama, gospođo Kuburović, da set ovih zakona iz oblasti pravosuđa predstavlja jedan važan korak ka jačanju poverenja građana i građanki u institucije pravosuđa, u efikasnost sudova i ka smanjenju siromaštva i socijalnoj usklađenosti.

Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći je nastavak implementacije Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju nasilja nad ženama i decom, takozvane Istanbulske konvencije, koju je Srbija među prvim zemljama usvojila. On na jedan veoma jasan način pokazuje na koji način će se finansirati

besplatna pravna pomoć, kome se pruža besplatna pravna pomoć i ko je pružalac besplatne pravne pomoći, što će se jasno videti na elektronskom registru koji će biti na sajtu Ministarstva, što sa stanovišta transparentnosti predstavlja jedan veoma važan korak.

Ovaj zakon će početi da se primenjuje od oktobra 2019. godine. Do tada je veoma važno na pravi način uraditi podzakonska akta, jer upravo od podzakonskih akata zavisi kako će se ovaj zakon sprovoditi, naravno, sve tehničke i organizacione pripreme, ali, po mom mišljenju, i neku vrstu edukacije, koja je veoma važna. Videli smo, kada smo usvajali Zakon o sprečavanju nasilja nad ženama i decom, da je ta edukacija za policajce i za tužioce bila veoma važna. Moje mišljenje je, pošto je to nov zakon, da će to biti važno i za njegovu primenu, a imamo dovoljno vremena da se to uradi.

Suština zakona o zaštiti podataka o ličnosti je da se svakom građaninu omogućiti pravo na zaštitu svojih ličnih podataka, da mu se omogućiti njegova bezbednost, da se jasno preciziraju kriterijumi i nadležnosti Poverenika za informacije od javnog značaja kao nezavisne institucije i da građani upravo ovim zakonom imaju mogućnost da pokrenu pravni postupak ukoliko ne budu zadovoljni odgovorom Poverenika za informacije od javnog značaja, što je dosad bio slučaj samo u pokretanju upravnog postupka.

Zakon o lobiranju – nov zakon, antikorupcijski i preventivni zakon na koji se Srbija obavezala Akcionim planom iz Poglavlja 23 i preporukom GREKO-a. On povećava transparentnost u procedurama vezanim za donošenje zakona, uređaba i drugih propisa. Ovim predlogom zakona, što je najvažnije po mom mišljenju, daje se alat u ruke građanima da kada lobiraju za neki svoj problem u cilju donošenja zakona to mogu da rade na transparentan način, a državi oružje u borbi protiv korupcije.

Ovim predlogom zakona postaje vidljivo ko lobira jer postoji lobistički ugovor, koji će biti zaveden i za koji će se plaćati porez i svako može da ima uvid u to. Dakle smanjuje se uticaj sive zone, nema više lobiranja po nekim poluosvetljenim kuloarima; staje se na put kvazilobistima i neformalnim uticajima na donosiocima odluka. Zakon je definisao veoma jasno i sam proces lobiranja, uslove ko može da se bavi lobiranjem i sam postupak sprovođenja. Smatram da javnost treba da ima uvid u postupak lobiranja zbog toga što bi se na taj način otklonile sve predrasude koje su u našem društvu vezane za ovu delatnost.

Naš predlog zakona je najbliži slovenačkom Predlogu zakona o lobiranju. Dobro je da uzimamo dobre primere prakse iz regiona. U Crnoj Gori je uveden pre četiri godine. Znači, moći ćemo da razmenjujemo iskustva u ovoj oblasti i da se povezujemo u borbi protiv korupcije. Ali smatram da je veoma važno u startu razgraničiti šta je lobiranje a, s druge strane, šta lobiranje nije.

Još dve veoma važne napomene za predlog ovog zakona. Mislim da je veoma važna uloga Agencije za borbu protiv korupcije, kao i da lobisti budu iskusni ljudi, sa ličnim i profesionalnim integritetom. Sama odluka jedne zemlje da zakon postoji pokazuje odlučnost te zemlje u borbi protiv korupcije. Ovaj zakon, zajedno sa Zakonom o uzbunjivačima i Zakonom o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju kriminala, terorizma i korupcije, treba, po mom mišljenju, da u narednom periodu da značajan doprinos u borbi države Srbije protiv korupcije.

Što se tiče zakona iz oblasti policije, ministre Stefanoviću, mislim da su ovi zakoni dugo i temeljno pripremani, da imamo niz novih zakona, ali i da imamo izmene i dopune zakona zbog uočavanja nepravilnosti koje je praksa pokazala. Međutim, ono što je najvažnije za ove zakone iz oblasti i nadležnosti MUP-a, mislim da će građani Srbije odmah po njihovom stupanju na snagu moći da osete boljitak.

Zakon o platama u policiji će ispraviti unutrašnje nepravilnosti, ali sam sigurna da će uticati i na efikasnost same policije, na njihovu motivaciju, karijerno napredovanje ali i dodatnu sigurnost za sve zaposlene u MUP-u i njihove porodice.

Novi zakon o smanjenju rizika od katastrofa akcenat stavlja na prevenciju, na prevazilaženje ograničenja i problema s kojima smo se dosad suočavali, na unapređenje sistema zaštite i smanjenje rizika, na jačanje postojećih kapaciteta, na integrisano upravljanje, ali i na regionalnu saradnju.

Posle poplava koje su nas zadesile 2014. godine ništa više nije isto u ovoj oblasti. Postali smo svesni i sigurni da priroda ne bira ni mesto ni vreme kada će nastupiti poplava, požar, klizište i zbog toga visoka profesionalnost i mogućnost blagovremenog reagovanja mora biti prioritet Sektora za vanredne situacije.

Iskoristiću svoje izlaganje da istaknem da su veoma važne investicije države u ovoj oblasti. Mislim da to mora biti među najvažnijim prioritetima, jer samo na taj način važi ona dobro poznata maksima da jedan dinar uložen u preventivu smanjuje sedam dinara uložениh u problem kada se on desi.

Zakon o žigosanju oružja. Posle toliko decenija, ponovo imamo mogućnost da oružje žigošemo u svojoj zemlji, imamo mogućnost da postanemo i regionalni centar u toj oblasti.

Mislim da je zbog građana Srbije bilo važno istaći sve ovo. Ja ću u danu za glasanje podržati set zakona iz oblasti pravosuđa i Ministarstva unutrašnjih poslova. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mirčić.

MILORAD MIRČIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, mi ovde razmatramo izmene i dopune Zakona koje nam je ministar predstavio kao jednu,

uslovno rečeno, revoluciju kada je u pitanju bezbednost koja se odnosi na sportske objekte.

Mi ovde, gospodine Stefanoviću, imamo materijal koji kaže da je ovaj Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja donet 2003. godine, pa su usledile izmene 2007, pa 2009, pa 2011. godine i da ne nabrajam dalje. Uglavnom, uvek su te izmene bile obrazložene time da je to način da se spreči vandalizam u sportskim objektima. S druge strane, bez obzira na to koliko su gromoglasno najavljivane te izmene, kao i ova, nasilje je prisutno i dalje na sportskim terenima, u sportskim objektima. Zašto? Zato što se u suštini pokazalo kroz sve ove izmene i kroz donošenje ovog zakona da se mi u suštini bavimo posledicama; mi se ne bavimo sprečavanjem uzroka, nego posledicama.

Nedolično ponašanje i vandalizam su samo rezultat nečeg što se dešava u ovom društvu. Mi možemo da okrećemo glavu ili, što bi rekli, da je stavljamo u pesak kao noj, ali ne možemo da izbegnemo nešto što se dešava kod nas u Srbiji, a to je da je taj vandalizam, da je to nasilje poprimilo tolike i takve razmere da je jednostavno i sam predsednik države Aleksandar Vučić rekao da ne može da se bori protiv te pojave na sportskim stadionima. Na pitanje novinara, setite se samo, pre izvesnog vremena, da li može da se bori protiv svega onoga što se dešava na sportskim stadionima on je rekao da je nemoćan. Čak je tad u svom intervjuu, gospodine Stefanoviću, predsednik vaše partije i Srbije rekao da su uzroci mnogo dublji nego ponašanje, kako se kaže, tih mladih ljudi.

Ne možete uzrok ukloniti tako što ćete propisati da se vrata na stadionu otvaraju dva sata pre početka sportske priredbe. Ne možete tako što najavljujete revolucionarni potez, a to je da privatne agencije obezbeđuju redarske službe. Može jednim delom, ali to će trajati u jednom periodu koji je ograničen i ponovo ćemo imati situaciju da na tim istim sportskim stadionima, odnosno objektima gledamo, u direktnim ili nekim drugim prenosima, kako se pred našim očima odvija i manifestuje sve ono što je odraz organizovanog kriminala.

Kada biste, ministre, zajedno sa svojim saradnicima zašli po Srbiji i pitali obične ljude, oni bi vam rekli da su to organizovane bande i da su to opasne grupe koje su povezane s određenim nivoima vlasti. I onda biste mogli da reagujete.

Osnovni razlog za sve ovo je korist vođa tzv. grupa, njihova lična ekonomska, ili kakva god hoćete, korist. Ta korist se nalazi u ilegalnoj trgovini svim onim što je visokoprofitabilno, a to su cigarete, alkohol, droga i niz drugih artikala koji donose ogromnu zaradu tim pojedincima. Ti pojedinci i te grupe, u krajnjem slučaju, nisu opasni dok se ne povežu s određenim nivoima vlasti.

Mi srpski radikali ovde vam ukazujemo da postoji indicija i da postoje dokazi da je jedan od članova Vlade povezan sa tim grupama, da je na čelu takvih grupa. I, umesto da se sasluša, da dobijemo odgovor od vas, vi iznosite

svoj lični stav. Vi ste, gospodine Stefanoviću, najoperativniji deo Vlade, zajedno sa gospodinom Vulinom. Najoperativniji ministar je ministar policije. Ministar policije, kao i svi ministri u Vladi, ne može iznositi svoje impresije kao čvrsti dokaz da to jeste ili nije bilo tako. Morate potkrepiti to činjenicama, Ministarstvo unutrašnjih poslova mora da se oglasi i kaže – mi stojimo čvrsto iza toga da nema nijednog dokaza.

Pojavljuje se snimak na kome kriminalne grupe u Novom Pazaru, među kojima je vođa prvi saradnik Rasima Ljajića, Zajović... Njegov sin nanosi teške povrede mladiću iz Novog Pazara, koji završava u bolnici. Kako je reagovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova? Taj momak koji je to uradio nije odležao ni dana zatvora, nije odgovarao.

Drugo, pre izvesnog vremena list NIN je tužen od strane potpredsednika Vlade Srbije zato što je NIN izneo činjenicu da je brat Rasima Ljajića jedan od najvećih narko-dilera, odnosno trgovaca u Novom Pazaru. Tuži Rasim Ljajić, izgubi taj spor od NIN-a. Vi iznesete svoju ličnu impresiju, kažete – ja lično nisam ubeđen u to. Ne može ministar policije tako da reaguje. Ne može na tome da se bazira tvrdnja, potvrdna ili negacija, kako god hoćete; mora Ministarstvo unutrašnjih poslova dati zvanični stav. Ne može predsednik Vlade Ana Brnabić da kaže – ja mislim da to nije tako.

A onda imamo ovde salvu optužbi da mi to radimo zato što su izbori za nacionalno veće. Pa baš nas boli briga, uslovno rečeno, za bilo koje izbore, to je stvar pripadnika nacionalnih manjina koga će izabrati. Mi želimo da sprečimo posledice svega ovoga, da posledice ne budu još veće. Saznaće se kad-tad, kako ćete onda, ministre Stefanoviću? Za par godina sigurno nećete biti na toj funkciji. Kako ćete onda u javnosti da nastupate, da kažete – kao ministar policije nisam znao? Ili kao ranije predsednik koji je bio rekao – nisam obavešten.

Mora Bezbednosno-informativna agencija, mora Ministarstvo unutrašnjih poslova da se oglasi po ovom pitanju. Ne možete zatvarati oči zato što je to koalicioni partner Srpske napredne stranke.

E, taj kriminal koji je povezan sa vlašću, sa Vladom, on je najopasniji. Imamo nemile scene na fudbalskim utakmicama, čak i kada su međunarodnog karaktera, da igrači trče prema vođama, kolovođama tih narko-band, da se prvo njima zahvaljuju što su uopšte uspeli u životu ili što su dali gol ili ostvarili pobedu! I tu se zatvaraju oči. Zašto? Zato što u upravi tih istih klubova sede ljudi koji su bliski kriminalu i kriminalnim krugovima. I vi i dalje ćutite, vi zatvarate oči, zato što je struktura vlasništva nad fudbalskim klubovima veoma smešna, da ne kažem čudna.

Vi ste društvenu imovinu, društveni kapital, državni kapital dali pojedincima da upravljaju njim. I šta se stvaralo? Stvaralo se idolopoklonstvo prema onima koji su s one strane zakona, koji su se bavili kriminalom, koji su

se bavili švercom, trgovinom drogom, čak i ubistvima. Vi imate i dan-danas idolopoklonstvo prema Željku Ražnatoviću Arkanu, koji je prvi shvatio da se najbolje peru pare tako što ćete kupiti jedan fudbalski klub, a onda vas država neće uopšte kontrolisati koliki su ti transferi, koliko se plaćaju i u čije džepove idu. Umesto njega, pojavilo se na desetine takvih koji upravljaju klubovima, koji prodaju igrače, koji stavljaju pare u svoj džep. Tek kada se afera otkrije u Belgiji, saznamo da su menadžeri, da su sportski radnici iz Srbije i te kako umešani u te stvari, a vezane su za transfere.

Ovde te iste klubove, za koje se tvrdi da nemaju novca, da ne mogu da funkcionišu, gde država pomaže – i to selektivno pomaže, što je najgore, kako je ko sklon, da li je neko partizanovac ili zvezdaš iz vlasti, tako se i pomaže – terate da iznajmljuje privatno obezbeđenje, one koji će biti redari. To je možda dobro za neke klubove koji su finansijski situirani, a šta ćete sa „Radnikom“ iz Surdulice? Šta će Tončev, koji je jedva preživljava u toj istoj prvoj ligi, govorim o fudbalu, jer on je najatraktivniji, šta će on? Kako će on da preživi? Kako će taj mlad čovek da se bavi fudbalom u toj Surdulici ako još dodatne troškove ima?

Vi ovde ne navodite da je obaveza video-nadzora, gospodine Stefanoviću. Fudbal je nastao u Engleskoj i Engleska je jedna od država koje su se prve suočile sa vandalizmom, sa huliganstvom, sa ovim problemom, i jako su jednostavno rešili. Uveli su rigorozne kazne, ne tako što se neće alkohol u krugu od kilometra od sportskog objekta služiti, nego se tačno zna da svaki prekršaj na sportskom stadionu ili objektu podrazumeva dugogodišnju robiju, isključenje iz društvenih tokova i druge mere koje su jako rigorozne. Kako to rade? Video-nadzorom. Vi ovde kao opravdanje navodite – od 2.500 do 3.000 policajaca treba obezbediti. Ne, obezbedite u Beogradu oko stadiona i u unutrašnjosti video-nadzor, pa na osnovu tih snimaka, kad se konstatuje ko je počinilac određenog dela, pa da vidite da li će to da rade drugi put. Vi jednostavno dajete do znanja da će ta fizička kontrola moći da spreči huliganstvo.

Ono što je nama radikalima i te kako stalo, to je da u ovome predlogu zakona o sprečavanju posledica od poplava, požara i ostalih elementarnih nepogoda... Mi srpski radikali smo skupili u Vojvodini 31.175 potpisa da se formira centar, rusko-srpski centar za sprečavanje katastrofa, posledica od katastrofa, a da se u Nišu da diplomatski status onima koji rade u tom centru. Naišli smo na zid ćutanja, 31.000 građana koji žive na teritoriji Vojvodine jednostavno je ignorisana. Ne daj bože neke veće katastrofe, da li poplave ili požara, kasno je ili zaludno onda postavljati pitanje ko je odgovoran. Kada nastane katastrofa, onda svi ispaštamo zbog toga.

Drugo, u ovome predlogu imate dualizam kada je u pitanju sprovođenje određenih naloga. Imate da je u slučaju vanredne okolnosti MUP taj koji će

operativno da obavlja, odnosno sektor MUP-a, a u slučaju angažovanja vojske kažete da će vojne starešine da sprovede to. Znači, taj dualizam komande smo videli, loše iskustvo iz 2014. godine. Jedna komanda mora da postoji. Ne može se više razgovarati tako što ćete reći – Dikoviću, ti ćeš u Šabac. Ovde je mnogo ozbiljnija stvar kada je u pitanju sprečavanje eventualnih posledica. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospodin Stefanović.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Da počnem od ovog poslednjeg pitanja.

Srbija ima Štab za vanredne situacije, koji definiše kako se postupa u vanrednim situacijama i donosi odluke. Mi i zakonima koji su pred nama danas definišemo sve ono što može da bude i negativna posledica delovanja, recimo, lokalnih štabova, mogućnost preuzimanja od strane Republičkog štaba, nadležnosti, šta je ono što treba da uradimo da bismo osigurali bezbednost građana, i to funkcioniše.

Angažovanje vojske se definiše posebno, zato što za angažovanje vojske ima poseban zakon o tome. Ustav je definisao ko može da komanduje vojskom. Ne bi bilo dobro praviti presedane pa da na mala vrata uvodimo da se mogućnost komandovanja vojskom poverava bilo kome drugom osim strukturama koje Ustav predviđa, što ne bi bilo ni ustavno, naravno, te je zbog toga vojska, u smislu strukture komandovanja, definisana tim aktima.

Što se tiče delovanja na terenu, vojska, kada se dobije saglasnost onih koji su po Ustavu i zakonu nadležni da izdaju saglasnost za delovanje vojske, može biti potčinjena, u smislu aktivnosti na terenu, drugima, npr. Ministarstvu zdravlja koje odlučuje da li će se, recimo, raditi određena zaštita, da li će se raditi jedna procedura, druga ili treća. Naravno da Vojska neće raditi mimo propisa koje definiše Ministarstvo zdravlja ili Ministarstvo poljoprivrede ili drugo ministarstvo koje se bavi određenim delom zaštite.

Što se tiče Štaba za vanredne situacije, Štab za vanredne situacije definiše zadatke (naravno, odgovara Vladi Srbije) koji treba da se ispune i na takav način funkcioniše u smislu zaštite na terenu. Tu je dobro što ovim zakonima predviđamo i preciznije definisanje nadležnosti lokalnih štabova, šta je to što Vlada može da preduzme, odnosno Republički štab za vanredne situacije kada nemamo dovoljno dobro reagovanje, kad je neadekvatno reagovanje u smislu organizovanja zaštite stanovništva u vanrednim situacijama.

Takođe, kroz zakon o dobrovoljnom vatrogastvu mi definišemo sada i postojanje novih jedinica dobrovoljnih vatrogasnih društava, koje mogu da budu značajna potpora redovnim jedinicama vatrogasne zaštite i da na takav način doprinesu da u svojim sredinama budu među prvima koji će biti na licu mesta da pomognu redovnim jedinicama Sektora za vanredne situacije MUP-a Srbije.

Što se tiče ostalih međunarodnih subjekata, moram da kažem da mi je nedavno bio i zamenik ministra Ruske Federacije za vanredne situacije, koji je zadužen za rad Srpsko-ruskog humanitarnog centra, i on je zadovoljan našom saradnjom. Dakle, ruska strana je zadovoljna saradnjom, imamo dobru saradnju sa Rusko-srpskim humanitarnim centrom. To je centar koji ima dva direktora, jednog iz reda Ruske Federacije, jednog našeg, koji zajednički donose odluke o tome kako se Centar upotrebljava. Taj centar je dao dobre rezultate, dobro funkcioniše i učestvuje značajno u zaštiti našeg stanovništva kao pomoć u vanrednim situacijama.

Isto tako, Srbija je pristupila Evropskom mehanizmu civilne zaštite – taj mehanizam je bio veoma koristan i tokom poplava 2014. godine – jer mi hoćemo da pokažemo da u zaštiti svog stanovništva ne bismo od koga ćemo da primamo pomoć već tražimo pomoć tamo gde mislimo da je najefikasnije da je dobijemo.

Ono što je nama veoma važno jeste da se oslanjamo najviše na sopstvene snage. Zato smo i formirali centar koji će služiti za obuku vatrogasaca gde se faktički prvo sada kroz konkurs biraju vatrogasci, potpuno je drugačiji sistem nego ranije, ima posebna obuka za vatrogasno-spasilačke jedinice. Centar ćemo u narednim godinama u potpunosti razviti; on je počeo da funkcioniše, ali trebaće nam još sredstava da ga modernizujemo. Biće svakako jedan od najboljih u ovom delu Evrope jer ćemo koristeći sopstveno znanje biti u mogućnosti da obučavamo i druge, ne samo pripadnike vatrogasno-spasilačkih jedinica naše zemlje, ali naravno prvenstveno njih.

Što se tiče nasilja, što se tiče stadiona, što se tiče huligana i kriminalaca u redovima navijača, uvek sam bio protiv toga da se normalni ljudi koji idu na stadion da navijaju izjednačavaju sa kriminalcima. I o tome smo govorili ovde u Parlamentu. Mislim da svi dobro razumeju šta to treba da bude.

Slažem se da je jedna od najvažnijih mera... Nismo mi rekli da smo ovim izmenama i dopunama Zakona učinili stvar koja će u potpunosti rešiti sve probleme. Ovaj zakon se bavi određenim segmentima i propustima u nekim prethodnim vremenima koje smo imali u delovanju redarske službe, zato što svako ko je organizator... Ne može biti policija odgovorna za sve druge ljude u ovoj zemlji. Dete počne da vam se drogira, policija je kriva. Ne, vi ste krivi, niste obratili pažnju na svoje dete.

Ne može neko biti odgovoran ako organizuje sportsku manifestaciju na kojoj zarađuje novac, a da neko drugi obezbedi sve za njega. Izvinite, može, ali to platite onda. Uzmite lepo i angažujte 1.000, 2.000, 10.000 redara, organizujte koliko god redara je potrebno, i sa tim brojem redara obezbedićete da nema kontakta između grupa koje mogu biti rizične.

Imate procene rizika u kojima učestvuje MUP. Dakle, to je deo posla, a deo posla je da procenjujete rizike. Sednete, lepo dogovorite, kažete – ovde

postoji rizik, evo, navijači ovog kluba mogu ući u kontakt sa navijačima ovog kluba, tu ćemo da stavimo žičanu ogradu, stavićemo 500 redara, onemogućićemo njihov međusobni kontakt. Sprovešćemo kontrolu.

Pa kako unesu navijači baklju na stadion? Ne unesu je onog dana kad uđu na samu sportsku manifestaciju, jer su tada podvrgnuti rigoroznim pretresima. Te baklje unesu ljudi koji su bliski klubovima, ljudi koji su bliski redarskim službama. Kada tu dobijemo profesionalizaciju, neće biti baklji, neće biti petardi, neće biti topovskih udara, neće biti bilo kakvih predmeta koji ne smeju da se nađu na sportskim manifestacijama.

Naravno, kada dođe do narušavanja javnog reda i mira u nekom većem obimu, policija je tu da reaguje, i policija reaguje. Mi smo hapsili po utakmici često, ja dobijam te izveštaje, 50, 100, 150, 200 lica. E, to je, ovo što kaže gospodin Jojić, ključno pitanje zašto imamo propuste u tome da se ti ljudi koje mi uhapsimo oštro, oštro, oštro, oštro sankcionišu. Kada prvi budu osuđeni na pet, sedam, deset, dvanaest godina zatvora, drugi će razmisliti da li će ikada da pribegnu nasilju, da li će da se potuku, da li će da gađaju policiju kamenicama, da li će da prevrću neki automobil.

Mi jesmo smanjili to nasilje u odnosu na neki prethodni period kada je bilo značajno više i stradalih i povređenih itd., ali ga nismo u potpunosti zaustavili. Činjenica je da treba upotrebiti... Ja se slažem s upotrebom kamera. Stimulisaćemo, tražićemo i mi ćemo... Mi smo sad ušli u jedan veliki projekat investicija radi instaliranja većeg broja kamera, do kraja naredne godine preko hiljadu kamera na teritoriji grada Beograda, koje će omogućiti prepoznavanje lica i tablica i koje će faktički na jedan vrlo ozbiljan način povećati bezbednost na ulici jer će biti jako teško da se odnekud pojavite a da ne znamo odakle ste se pojavili.

Slažem se, ne samo upotreba tehničkih sredstava već rigorozna i dosledna primena svih tih normi u sudovima, u sudskim procesima. Ja ne utičem niti mogu da kažem sudijama šta će da rade, ali bih uvek tražio od njih da ako imaju i vide to kao jednu društvenu opasnost... Kao što se to radi u drugim zemljama, vi ste lepo rekli, u Engleskoj, da, ali zato što su te sudije izricale drakonske kazne.

Mi imamo dobre zakone. Evo, tu uvek uzimam kao primer zakon koji je stupio na snagu 1. juna 2017. godine, koji omogućava da se za ilegalno nošenje oružja i municije sankcioniše od dve do dvanaest godina zatvora. Vi, znači, nekom možete da odredite i deset godina zatvora za ilegalno nošenje oružja. Kada prvi bude dobio, a još nisam čuo za presudu od deset godina, kada prvi bude dobio deset godina, šest, sedam, nije važno, za ilegalno nošenje oružja, kada se ne bude tražio način „hajde da mu ublažimo kaznu“, kada prvi bude dobio takvu vrstu kazne, siguran sam da će svi drugi razmišljati da li će ikada ilegalno nositi oružje.

Što se tiče zaštitne opreme, nabavljamo zaštitnu opremu, nabavljaćemo je i ove i naredne godine. Moj cilj je da nema povređenih, ni građana ni policajaca. Naravno da smo u tome napredovali, ali ja apelujem na ljude koji dolaze na utakmice, jer tako će biti više navijača zato što će dolaziti ljudi koji zaista žele da dovedu svoju decu da gledaju te utakmice, da gledaju sportske manifestacije, da razmišljaju, kada se uhvate kamena, kada se prvi bace tim kamenom, šta izazivaju dalje. Jer to je zaista užasna stvar, pogodite nekoga kamenom u glavu, koleno, lice, telo, kakve posledice ljudi ostavljaju. Nekako, kao da se ne razmišlja o tome.

Pa nisu ti policajci glineni golubovi, niti su nam pali s Marsa, znam da vi to razumete; ti policajci su naši, naše komšije, prijatelji, rođaci, braća, ljudi koji žive među nama, normalni ljudi, građani naše zemlje, i dolaze tamo da urade svoj posao. Onda neko dođe i gađa ih kamenicama. Besmisleno, uopšte ne vidim poentu. Nije veliki broj tih ljudi, ali čini mi se da neki ljudi dolaze na stadione da bi se potukli sa policijom. Mi ih uhapsimo i onda dobiju ili prekršajne ili vrlo blage kazne. Nerazumljivo je i meni, ne mogu to da objasnim policajcima, da pričam sutra sa njima, da me pitaju – ministre, zašto je tako; ne mogu, niti sam sudija, niti mogu to da odredim.

Predloziću ono što jeste moja intencija, predloziću ministarki Kuburović određene izmene zakona koji nisu iz nadležnosti MUP-a ali su iz domena Ministarstva pravde, koji će pre svega sankcionisati krivična dela i prekršaje s elementima nasilja. Moja ideja je da se uvede propis koji će omogućiti stepenasto kažnjavanje, da tako kažemo, nešto kao propis koji bismo nazvali „propisom tri udarca“, u smislu da se za svako sledeće ponovljeno krivično delo, istovetno, sa elementima nasilja, značajno povećava kazna. Za prvo delo šest meseci, za drugo pet godina, za treće dvadeset, da taj koji se bude tri puta odlučio da nekog udari bejzbol palicom shvati da će za treći put otići na robiju i da se više sa nje neće vraćati, da će toliko da traje. Prosto, da uvedemo jednu vrstu sankcija koje će garantovati kažnjavanje, pogotovo povratnika, u krivičnim delima s elementima nasilja. Izvinite, ne možete nekog da udarite pesnicom u glavu svaki drugi dan i da to bude u redu. Možete, ali onda treba da idete u zatvor, i to na ozbiljnu robiju.

Konsultovaćemo se, naravno, sa Ministarstvom pravde šta je tu moguće, jer ne želim da izađemo sa konkretnim rešenjima pre nego što sa njima budem obavio konsultacije. Ideja nam je, i mi smo to počeli da pripremamo u našem ministarstvu, da u svim prekršajnim i krivičnim delima s elementima nasilja napravimo takvu vrstu kažnjavanja da će se ponavljanje krivičnog dela sankcionisati drakonski, i to je faktički vrlo važna stvar. Mi smo pripremili jednu inicijativu za izmenu Krivičnog zakonika koju ćemo uputiti Ministarstvu pravde, koja treba da olakša rad policijskih službenika i koja će dramatično sankcionisati one koji pribegavaju nasilju. To nam je prvenstveno.

Kada smo doneli zakon koji se, da kažem, bori sa nasiljem u porodici, koje je veliki problem zato što je to veoma složena materija, mi smo posle određenog vremena zaustavili trend rasta broja krivičnih dela. To sam uvek isticao kada smo pričali na Odboru za unutrašnje poslove i bezbednost, kod gospođe Obradović – jedino krivično delo sa kojim smo zaista imali veliki problem, da je u poslednje dve, tri ili četiri godine bilo u kontinuiranom rastu, bilo je nasilje u porodici. Kada smo doneli zakon, naravno da su prvi meseci primene zakona pokazali realnost situacije na terenu i koliko smo mera morali da donesemo. To pokazuje da smo to pravovremeno doneli, u smislu da je to bio momenat kada je trebalo, naravno i ranije, ali da je to bio momenat kada smo morali to da uradimo. I sada smo uspeali da zaustavimo trend rasta i imamo početak pada broja izvršenih krivičnih dela. Naravno, plus preventiva, plus rad sa ljudima itd.

Zašto to govorim? Zato što mislim da isti princip moramo primeniti i za ovu vrstu nasilja na sportskim manifestacijama i nasilja uopšte. Kada to bude oštro, drakonski, kada budemo dali, kao što smo dali, ovlašćenja policiji... Jer, ja sam uvek govorio, svi očekuju od policije rešenja, ali ne da se nikakvo ovlašćenje policiji da radi. Dajte policiji ovlašćenja da može da radi, a onda tražite rezultate, smenjajte, kažnjavajte i kritikujte. Kada policajac ne može ništa, najlakše je reći – e policija ne valja. A onda on kaže – ne smete da uradite ovo, ovde ne smete ovo, ovde tražite ovo.

Znate, kada tražimo nekada mere za prisluškivanje telefona narko-dilera, pa on ih menjaju, bukvalno, na nekoliko sati, menjaju one aparate. Nama nekada treba dva ili tri dana da dobijemo naredbu za prisluškivanje telefona. Pa on je već promenio peti telefon! Na tom telefonu nema više ništa. To je stvar koju moramo da radimo sa kolegama iz tužilaštva i iz sudova brže; mi im tu upravo skrećemo pažnju zato što to nije hir, to je sam operativna potreba. Zbog toga, neću da budem nekorektan, i ti ljudi to veoma dobro razumeju, samo što, da biste obezbedili poštovanje sigurnosti, bezbednosti, ljudskih prava, zaštite podataka, svega toga, veoma je složen mehanizam, da sve što je vezano za bezbednost bude ispoštovano i da dobijete operativnu upotrebu koja je brza i efikasna.

Zaista sam zahvalan na ovim raspravama, jer verujem da je ono što vi govorite vrlo dobronamerno. Ja to zaista tako razumem. Ja vam kažem najiskrenije, poznajem vas dovoljno dugo. Mi razgovaramo o važnoj temi za našu zemlju i takva vrsta dijaloga je korisna zato što mislim da dovodi do rezultata, da se prvo skreće pažnja javnosti na to šta sve moramo da uradimo, šta smo sve uradili i stvara se podrška javnosti za ove rigorozne, drakonske poteze koje, mislim, moramo da uradimo. Jer, prosto, meni je nepojmljivo... Nisam siguran da li bih odveo svoje dete, moja ćerka ima nepunih sedam godina, nisam siguran da li bih je odveo na neki derbi rizikujući da li će ona

tamo... Ne mora ništa da joj se dogodi, samo da ne gleda neki incident ili nešto, da me pita sutra – tata, šta je ovo? Ne znam šta da joj objasnim.

Zato mislim, iako smo uradili dosta na tome, i tu su radile kolege, da kažem, imamo sada prekršajne sudije na stadionima, tužioce, svi ljudi koji su aktivno uključeni u taj proces – nije dovoljno. Očigledno je da nije dovoljno, mora još. Zato ćemo mi predložiti, već radimo intenzivno na tome, hoćemo da to bude nešto što je realno, da to ne bude samo šuplja priča, spisak lepih želja koje ja dostavim Neli i kažem – hajde sada to pretočite u zakon, a oni ljudi kažu – kako da to uradimo. Zato radimo usaglašeno, kao što uvek radimo sa Ministarstvom pravde, da dođemo do rešenja koja će zadovoljiti ove norme koje mi hoćemo a da su realno moguća. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Milorad Mirčić.

MILORAD MIRČIĆ: Gledajte, ministre, ovde se radi o sledećem. Sve ovo što ste vi govorili, to su krajnje mere koje se preduzimaju; ovde treba preventivno delovati. Preventivno se deluje tako što se razvija tzv. služba analitike.

Kada su u pitanju nemiri, neredi, huliganstvo, sve veći i veći broj počinilaca jesu maloletna lica. Kada je u pitanju dilovanje droge, rasturanje droge, sve veći je broj, nažalost, maloletnih lica, dece. Ako se radi analitično, ako se prate određene grupe i pojedinci i svrstavaju u tzv. kritične grupe, onda, slikovito, da bi bilo mnogo jasnije, znači, dete koje se kao maloletno, od 15 ili 16 godina, bavilo dilovanjem ili nekom drugom vrstom kriminala, prati se kada postaje punoletno, preduzimaju se određene mere. Na tim javnim skupovima, kao što su prostori stadiona i sportski tereni, mora se voditi računa o takvim osobama, moraju se pratiti, to je suština. Englezi su bili uspešni u tome zato što su znali da su kriminalci pribegli jednoj prevari, obmani – uključili su maloletna lica, maloletnu decu, koja su napadala policajce, dilovala drogu, bila agresivna, čak su i oružani napadi bili uključeni. Iz tog razloga moramo da radimo.

Drugo, ako uključite UBPOK da preispita funkcionisanje fudbalskih klubova, njihove prihode, tokove novca, doći ćete do određenih pomaka, videćete kako se to radi. Znate, nije suština u tome da mi konstatujemo da je neko od menadžera ili da su neki iz uprave kluba ostvarili nekih prihod u transferu fudbalera. Država ovde troši ogromna sredstva, a oni se privatno bogate. Ovo što ste vi govorili o plaćanju redarske službe, to je u redu, ali samo da ulože u mere bezbednosti, a to je da se taj novac od transfera velikim delom uloži u sprečavanje huliganstva.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Evo, ja se pridružujem i pozivam ih isto da ulažu novac u bezbednost stadiona, da ih opreme, da ih obuču, da dovedu ljude i tehnička sredstva da to sve bude na takvom nivou da mi što manje strahujemo. Jer moj cilj je... Voleo bih kada bih mogao da pošaljem u nekoj situaciji jedno pet policajaca da dođu tamo, da se odšetaju tokom utakmice, da kažu da je sve u redu i da se vrate nazad, a da ne moram da šaljem petsto. Dakle, moj cilj je da smanjim prisustvo policije na svim sportskim manifestacijama jer je to skup ...

Samo da vam kažem vezano za maloletna lica, kod nas je stepen maloletničkog kriminala u padu. Kod nas nije taj slučaj. To kod nas nije slučaj, kod nas su, nažalost, ovi kriminalci punoletni, ali je, pogotovo kod heroinske mafije, stepen ćutanja i zatvorenosti tih grupa toliko visok. Nije to samo kod nas, inače takva vrsta prizme postoji, jako je teško probijati te grupe i traje da se nađu dokazi. Dakle, nije nam cilj da uhvatimo samo one koji su na ulici, one koji su ulični dileri; cilj nam je da dođemo do mreže.

Oni koji se unutar klubova bave distribucijom (pričam, unutar huligana, među navijačima) narkotika ili učestvuju u izvršenju drugih krivičnih dela veoma retko su, ti koji su na vrhu piramide, veoma retko su u kontaktu sa bilo kim. Ne koriste mobilne telefone, nekada ih možete videti u javnom prevozu, da se voze autobusom. Znači, bukvalno se trude da život sprovedu na takav način da biste, kada biste ih površno posmatrali, rekli – pa ovi ljudi su neki fini ljudi. U svakom slučaju, teško je da kažete – evo, imam dokaz za njih da ih uhapsim. Naravno da imaju ljude koji rade za njih različite akcije. Policija to zna i analitika u tom smislu postoji.

Samo što, da bi se došlo do kvalitetnih dokaza da se oni povežu sa kriminalom, da li pokušavaju da se infiltriraju u škole fudbala da mogu da plasiraju svoje fudbalere koje će kasnije da prodaju kroz transfer igrača i uzmu deo novca, da li će koristiti svoj uticaj na ovakav način, da se to dokaže i da to pred sudom može čvrsto da stoji i da dobije kvalitetan epilog...

Ono što jeste prvi korak je ovo nasilje koje možemo lako da dokumentujemo na sportskim manifestacijama – počinjeno nasilje, odmah uhapšen, odmah osuđen, upućen na izdržavanje istog dana. Mi smo čak i pribegavali sa Ministarstvom pravde da idemo što više na... Pričamo o ozbiljnijim, tamo gde nema krivičnog dela već ima elemenata prekršaja, ali da prekršaj bude odmah dosuđen i da može da ode 60 ili 90 dana u zatvor i za sitniji prekršaj, i da odmah imamo sankciju, za koju će ostali videti da nema popusta. Nema popuštanja. Dakle, tu sudovi mogu dosta da nam pomognu i verujem da će tako i biti.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Mirčiću, gospodin ministar se složio s vama.

Reč ima narodni poslanik Srbslav Filipović.

Izvolite.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, mi govorimo o važnim temama. Ovo je zaista jedan set izuzetno važnih zakona za sve naše građane, rekao bih životnih zakona, onih koji se tiču svakodnevnog života ljudi.

Malopre smo imali jednu diskusiju koja me je podstakla da prvo o tom zakonu govorim, o nečemu što je važno za naše ljude i za građane koji su često, rekao bih, veoma uplašeni kada se dogodi neko nasilje na sportskim borilištima. Pitaju se ljudi kako to da oni koji počine neko nasilje to ponove i kako ne uspevamo da se kao država trideset godina unazad konačno sa time izborimo na pravi način, da se to ne ponavlja.

Evo, čuli smo dobro od ministra Stefanovića sve ono što policija radi na sprečavanju nasilja i, kada se nasilje dogodi, koje su to mere koje policija preduzima kako bi nasilje zaustavila i izgređnike privela pravdi. Znamo gde je ono što u sistemu koči i uveren sam da ćemo imati dovoljno snage i kao društvo i kao država da se izborimo sa tim, kao što su to uspele moderne evropske zemlje.

Imao sam priliku, nažalost, da prisustvujem nasilju na utakmicama više puta, jer kao navijač Partizana redovno odlazim na utakmice. Bio sam i sa svojom starijom ćerkom na derbiju kada je došlo do nereda. Mogu da kažem da je, za razliku od perioda možda do 2012. godine, policija zaista na profesionalan način obavljala svoj posao. Pripadnici Žandarmerije tu zaslužuju svaku pohvalu. Kada se nasilje dogodilo na zapadnoj tribini, mi koji smo bili sa malom decom zaista smo imali jedan, rekao bih, visoko korektan tretman od strane pripadnika MUP-a, koji su zaštitili sve nevine ljude na tribinama, koji nisu bili učesnici nasilja, i zaista su na pravi način delovali kako bi se nasilje zaustavilo.

Ali šta je ono što je po mom dubokom uverenju, kao građanina Srbije i narodnog poslanika, potrebno da preduzmemo kao društvo, ne samo kao država? To je da radimo pre svega na edukaciji. Sve kreće iz kuće, iz porodice. Ono što naučimo u kući, ono što vidimo od svojih roditelja, od svojih bližnjih, od svoje braće, sestara, starijih od nas, ono što poprimimo od malih nogu od njih, to kasnije u životu primenjujemo, da li na sportskim borilištima, da li na svom radnom mestu ili nekom drugom. Tu moramo uticati na roditelje, na svest naših ljudi da decu učimo i usmeravamo ka onome šta sport jeste i da im objašnjavamo šta sport nije, da rivalstvo nije otići na derbi Partizan – Crvena zvezda, pretući nekoga i reći – evo, mi smo pobedili u toj tuči, nego je rivalstvo bodriti svoj klub, bez nasilja, bez baklji, bez bilo kakve fizičke sile uperene ka nekom drugom, bez mržnje, jer toga nam je previše bilo u društvu u nekim decenijama unazad. Da nije patriotizam u tome da li si policajca pogodio kamenom u glavu ili si ga udario, jer to je naš policajac, srpski policajac, to je

policajac koji štiti našu decu od narko-dilera, silovatelja, raznih manijaka i ludaka koji mogu da ugroze eventualno bezbednost naše dece.

Mi smo tu da im pokažemo taj minimum zahvalnosti koji možemo, kao roditelji i kao građani, da svoju decu učimo da policajac nije negativac već je on pozitivna ličnost u našem društvu prema kojoj moramo da pokažemo maksimalno uvažavanje i poštovanje. A to ćemo učiniti tako što će naša deca znati kako i na koji način treba da priđu policajcu na ulici, kako sa njim da razgovaraju i za šta sve mogu da se obrate pripadniku MUP-a. Naravno, nakon uticaja sredine u kojoj živimo, tu dolazi i uticaj škole i društva. Kažem, neophodna je stalna edukacija naše dece kako bismo u godinama koje su ispred nas iz godine u godinu smanjivali broj slučajeva nasilja među omladinom, pre svega na stadionima.

Takođe, želeo sam da govorim o Zakonu o bezbednosti saobraćaja na putevima jer me je nekoliko mojih prijatelja pitalo – aman, ljudi, ovolike saobraćajne kazne, pa samo da puniti budžet, samo da se uzmu pare od naroda. Ja kažem, ako sedneš u svoj automobil, vežeš pojas, em si sigurniji, em će sistem *airbag* da se otvori ako, ne daj bože, zatreba, ako se dogodi bilo kakva vrsta nesreće i, samim tim, ako poštuješ zakon, neće biti nikakvog novca koji će ti naplatiti kao kaznu pripadnik MUP-a. Znači, ako poštujemo zakon, time ne činimo nikakvu uslugu policiji, činimo uslugu sami sebi, pre svega zato što čuvamo svoj život i svoju ličnu bezbednost i bezbednost svoje dece. Kada sednem u automobil, moram da vodim računa o tome da poštujući saobraćajne propise i sve ono što je zakonom propisano pre svega štitim sebe, svoj život, život svoje porodice, ali i druge učesnike u saobraćaju.

U tom smislu, naši pripadnici saobraćajne policije takođe zaslužuju razumevanje i podršku građana, i onih koji jesu vozači i onih koji nisu, i pešaka. Time što ćemo poštovati u većoj meri saobraćajne propise, biće i manje novca od kazni u državnom budžetu. Verujem da je to sigurno cilj i ministra Stefanovića i njegovih saradnika, da se što manje kazni naplati, jer upravo će to biti onaj najbolji rezultat, koji policija i želi – manje stradalih, manje povređenih, manje nesreća na putevima.

Imao sam komšiju, koji je pre nekoliko dana nažalost, 71 godinu je imao čovek... Utvrdilo se da je nastradao kao pešak na Obrenovačkom putu, udario ga je vozač. Utvrdiće se da li je on pretrčavao ili vozač nije video, ali to je jedna crna tačka na koju mora da se obrati pažnja. Rekla mi je to i komšinica da vam prenesem ovde kao ministru unutrašnjih poslova, da treba obratiti pažnju na taj deo puta, vi ste sigurno čuli za tu nesreću, gde je pet ili šest lica nastradalo u roku od nekoliko godina. Zaista moraju da vode računa i vozači i pešaci, moramo da poštujemo saobraćajne znake i zakon kako bismo izbegli da nam se takve tragične stvari dešavaju.

Kada su u pitanju vanredne situacije, odbrana od poplava, prirodnih katastrofa, mi smo 2014. godine, kada su bile one strašne poplave, imali jednu situaciju koja je bila potpuno nova za nas, gde je preko milion i po građana bilo potencijalno ugroženo zbog tih poplava, i zaista smo kao društvo pokazali visok stepen jedinstva i snage. Zajedno sa državom, građani, država i institucije reagovali su na jedan dobar način, pripadnici Vojske i Policije su radeći svoj posao spasli mnogo ljudi i, rekao bih, spasli našu državu mnogo veće štete i katastrofe koja je mogla da usledi da nije bilo takve reakcije.

Ovakav zakon kakav imamo danas na dnevnom redu o kome raspravljamo umnogome će doprineti da kao društvo budemo spremniji za, ne daj bože, neke buduće katastrofe koje bi mogle da se dešavaju.

Naravno, tu je i zakon o lobiranju, koji ću da istaknem za kraj svog izlaganja kao nešto što je bilo preko potrebno našem društvu, pre svega u borbi protiv korupcije. Znam i neke slučajeve, da ljudi koji bi se usudili, tako da kažem, da neki novac prime kažu – pa to je za lobiranje. Upravo tu ćemo smanjiti prostor za to „nelegalno poslovanje“, primanje mita i korupciju i svešćemo neke stvari u okvire zakona.

Tako da sam siguran, evo za kraj, ceo set ovih zakona je dobar i sistemski rešava probleme koje imamo i dobar je za naše društvo. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima kolegistica Aleksandra Čabraja. Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Muamer Bačevac.

Izvolite.

MUAMER BAČEVAC: Poštovane kolegice i kolege, uvaženi ministre, ministarko, uvaženi gosti, poplava koja se dogodila u Republici Srbiji u maju 2014. godine, u razmerama koje nisu zapamćene poslednjih 120 godina, koja je ugrozila više od 1,6 miliona ljudi, ili 22% stanovništva naše države, koja je pogodila 38 opština i nanela materijalnu štetu od skoro 1,7 milijardi evra ili 4% BDP-a, ipak je, iako je donela mnogo lošeg, pomerila našu svest o katastrofama nabolje. Sudar s ogromnom opasnošću, čini mi se, razbistrio nam je pogled i jasno smo videli da je preventiva i pripremljenost nešto što je imperativ, da možemo lako izgubiti ne samo materijalno nego i, najbitnije, svoj život, život svojih najmilijih. Nažalost, desilo se da je u toj katastrofalnoj poplavi oko trideset osoba izgubilo život.

Zbog toga današnje izlaganje započinjem komentarom Zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama. Drago mi je da je potcrtana prevencija u ovom zakonu kao nešto što je izuzetno bitno. Podsetiću i vas i sebe na izuzetno bitnu činjenicu da je jedan dinar uložen u prevenciju jednak sedam dinara uloženi u otklanjanje posledica nepogoda, u ovom slučaju je to bila poplava. Stoga je izuzetno dobro što se novim zakonom menja, odnosno počinjemo da ozbiljnije razmišljamo o preventivi i, čini mi se,

eliminišemo onu našu svest, koja nije takva samo po ovom pitanju nego i po drugim pitanjima, da potpuno ne razmišljamo o nekim stvarima koje nam se ne dešavaju, a kada izbiju, onda smo unezvereni i ne znamo kako i kojim redom delovanja da reagujemo.

Drago mi je što je podsticaj za donošenje ovog zakona bila i Svetska konferencija u Sendaiju, u Japanu, koja je dala osnovne inpute, osnovna pravila i pravce u kojima treba menjati, promeniti i izmeniti ovaj zakon. Ovaj zakon je jako dobar i nama nasušno neophodan. S obzirom na to da smo u procesu pregovaranja sa EU i da približavamo svoje zakone evropskim, izuzetno raduje podatak da smo 95% evropskih propisa po ovom pitanju uklopili u ovaj zakon i da smo praktično zadovoljili sve evropske standarde u ovom zakonu. Podsećam, kao član Odbora za evropske integracije, da je Poglavlje 27 nešto što treba i otvoriti i zatvoriti i nešto što ćemo mi usvajanjem ovog zakona dočekati vrlo pripremljeno.

Cilj ovog zakona jeste da smanji rizik od katastrofa i obezbedi pravovremeno reagovanje na vanredne situacije. No, čini mi se da je najbitnija stvar ovog zakona to što s posebnom pažnjom gleda na lokalnu samoupravu, na njene ingerencije i podiže njen značaj, jer nepogode se dešavaju na lokalima i kako ćemo reagovati na lokalnu je najbitnija stvar, da li ćemo tu sanirati katastrofu ili će se ona proširiti. To smo i videli, da se poplava 2014. godine prelila iz okruženja, iz BiH na nas i da smo kao region bili pogođeni i primorani na zajedničko delovanje. Upravo ovim zakonom se poboljšava međunarodna saradnja, utanačeno je na koji način i kojim redom treba reagovati i to je dobra karakteristika ovog zakona.

Ono što se meni zaista sviđa i čime se daje veća ingerencija lokalnim samoupravama jeste i jedna novina koja se donosi u članu 50. ovog zakona, što dosad nije bilo pravilo, a to je da lokalne samouprave mogu osnivati profesionalne vatrogasne jedinice. To po dosadašnjem zakonu nije bilo moguće. I, naravno, da to sve može da se desi sa dozvolom i planom koji potpiše resorni ministar, u ovom slučaju ministar Stefanović.

Podsećam vas da smo mi u Novom Pazaru imali zaista loša iskustva sa požarima, sa stihijama vatre. Vi znate da smo pre nekoliko dana ili pre nekoliko nedelja imali jedan poguban požar, na koji naša vatrogasna jedinica nije optimalno reagovala i to je uzrokovalo i ljudske gubitke, nažalost, tri osobe su nastradale. Povodom toga, ja sam vam uputio apel i molbu da ojačate Vatrogasnu jedinicu u Novom Pazaru, i u ljudima i u opremi. Meni je drago što ste meni i pismeno odgovorili, ali, vidim, u najavi je da ojačamo kapacitete u vozilima, očigledno je da je tu jedan od glavnih problema. I, što ste već najavili, u okviru određenog vremena ova vatrogasna jedinica dobiće dva vozila, jedno je iz donacije Velsa, koje je specifičnih karakteristika i odgovara specifičnim

karakteristikama grada Novog Pazara, koji ima uske ulice i kojem trebaju ta prva probojna vozila specifičnih karakteristika. Na tome vam se zahvaljujem.

Naravno, moram da pohvalim nesebično delovanje građana, koji su po milioniti put pokazali na koji način se brani svoj grad i na koji način se reaguje prema komšijama bez obzira na to ko su i kolika je opasnost koja ugrožava.

Želim da kažem da se Grad Novi Pazar borio sa različitim stihijama i zaista je primer dobrog reagovanja ili vrhunskog reagovanja u vanrednim situacijama, kako on tako i njegov krizni štab. Mi smo imali i pre problema s poplavama i, vidite, i s ovim vatrenim stihijama, i već smo uspeli da se jednim kvalitetnim planom, izgradnjom dvanaest brana, antierozivnih, izborimo sa bujičnim poplavama koje su ugrožavale grad u nekoliko slučajeva. Ukoritilo se, uz pomoć Grada, uz pomoć Svetske banke i „Srbijavoda“ oko 1,6 kilometara reke Raške u industrijskoj zoni. Vrednost toga je bila 2,2 miliona evra.

(Vjerica Radeta: Evra?)

Molim vas da mi omogućite da govorim. Ovde je stvarno nemoguće govoriti zbog dobacivanja ovih ljudi koji ne znaju za pristojnost i za obraz. Ako možete da mi omogućite da govorim, ili da se pokupim i idem. Evo, sve vreme mi dobacuju, prete, psuju, nema smisla. Ovo nema smisla. Mene strah od njih nije, od njihovih laži, od njihovih nepristojnih stvari.

(Predsedavajući: Molim kolege poslanike da dozvole da kolega Bačevac završi svoju diskusiju.)

Ja vrlo uljudno diskutujem o zakonima.

Molim predsedavajućeg da mi omogući tišinu, da obrazložim zakon u njegovim detaljima.

(Predsedavajući: Nastavite, kolega Bačevac.)

Uvaženi građani Republike Srbije, upravo sam želeo da vam pokažem kako se ponašaju ozbiljni i odgovorni ljudi, univerzitetski obrazovani na državnim fakultetima, sa najboljim prosecima, koji su dokazani u svojim strukama, u svojim poslovima i kakvu želju imaju, iskrenu, da menjaju ovu zemlju, da daju doprinos i zakonima koje donosi policija i zakonima koje donosi pravosuđe jednim prodržavnim stavom, uljudnim stavom, uljudnim argumentima, nikako ne potvarama, nikako ne iznošenjem neistina i nikako u trenutku kada je to zakonom zabranjeno u uslovima izbora za nacionalna vijeća, u ovom slučaju za Bošnjake. Mislim da je ovo prevršilo svaku meru i da to i građani ove države treba da kazne na prvim sledećim izborima.

Govorim o zakonu koji je jako dobar, to je zakon o dobrovoljnim vatrogasnim društvima. Mi smo donošenjem Zakona o zaštiti od požara debatovali i pripremili mogućnost za jedan ovakav novi zakon. To je evropska praksa. Mi kao socijaldemokrate podržavamo sve evropske vrednosti i motor smo u evropskim integracijama ove države.

Još jednom želim da kažem da ćemo mi podržati sve ove afirmativne i pozitivne zakone, biti brana svakom nacionalizmu i primitivizmu, i sada i u budućnosti, biti brana svemu onom lošem što, nažalost, neki pokušavaju optužujući časne i poštene ljude da prikažu zarad svojih ličnih interesa, finansijskih, političkih, bilo kakvih. Mi ćemo biti brana takvim stvarima.

Socijaldemokratska partija Srbije je uvek baštinila ove vrednosti, vrednosti antifašizma, vrednosti bratstva i zajedničkog suživota naroda. Naravno, zalažemo se za iznošenje svih pojedinosti koje imate, o svim ministrima, ali, bogami, kažite nešto i o ovim poslanicima i o nekim drugim ljudima koji zaista treba da se posrame šta stoji iza njih.

(Predsedavajući: Kolega Bačevac, privodite kraju. Izlazite iz teme dnevnog reda.)

Znači, pozivam ministra da slobodno objavi sve što ima o svim ljudima koji su na političkoj sceni a, bogami, i o onima koji izigravaju ovde opoziciju, a to često nisu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Bačevac.

(Vjerica Radeta: Replika.)

Po kom osnovu, koleginice?

(Vjerica Radeta: Kako po kom osnovu? Sve vreme se poziva na ono što sam ja govorila.)

Ne, ni u jednom.

(Vjerica Radeta: Onda po Poslovniku.)

Koleginice Radeta, daću vam reč, ali vas molim da ne uvlačite Narodnu skupštinu u izbornu kampanju.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Molim vas, zaista imam pravo na repliku jer je bilo očigledno da je gospodina Bičevac, ako se tako preziva kolega, sve vreme govorio vezano za ono što sam ja u prethodnom delu govorila.

Ali nešto mi zaista nije jasno. On je na početku svog izlaganja govorio o izborima za savete nacionalnih manjina, o čemu mi uopšte nismo govorili, i na kraju kaže da se su oni, kao, socijaldemokrate. Sada, naše pitanje je – da li su oni stranka nacionalne manjine ili su Socijaldemokratska stranka? Ili, kad im treba, kada sami izlaze na izbore, onda su zbog lakših uslova za izlazak na izbore stranka nacionalne manjine, a kad su kod Vučića na izbornoj listi, onda su Socijaldemokratska stranka? To ne može tako. Ne možete, znate, prepodne biti Bošnjačka stranka, a popodne Socijaldemokratska stranka.

(Predsedavajući: Zahvaljujem, koleginice Radeta.)

Molim vas, samo još deset sekundi da pitam ministra Stefanovića...

PREDSEDAVAJUĆI: To ne može da bude po Poslovniku.

VJERICA RADETA: Zar nisam dobila repliku?

PREDSEDAVAJUĆI: Niste.

VJERICA RADETA: Niste primetili da sam replicirala?

PRESEDAVAJUĆI: Ne, ne, dobro znam po kom osnovu sam vam dao, vi ste još i reklamirali član 27...

VJERICA RADETA: Dobro, evo sada reklamiram član 32. u nastavku, samo deset sekundi. Da se ne bih ponovo javljala, znate, inače mogu i ponovo, kako god hoćete.

PRESEDAVAJUĆI: Završite.

VJERICA RADETA: Evo završavam. Da pitam ministra Stefanovića, on 2011. godine nije bio ministar, ali da vidi u svojim službama da ga nisu nešto prevarili, da mu nisu nešto sakrili, da mu nađu podatke o akciji MUP-a pod nazivom „Geto“. Tada je policija u Novom Pazaru...

(Isključen mikrofoni.)

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice Radeta, dva minuta.

(Vjerica Radeta: Nema smisla.)

PRESEDAVAJUĆI: Mnogo štošta nema smisla. Ali da odgovorim na reklamiranje čl. 27. i trideset i ... koji ste već rekli.

Ja sam diskusiju kolege Bačevca doživio kao narodnog poslanika, koji jeste iz Socijaldemokratske partije i pripadnik je manjinskog naroda, Bošnjaka. Potpuno legitimno. Nema nikakve...

Ne znam da li je njegova stranka ikad izašla na izbore kao manjinska stranka, kao pripadnici manjinskog naroda. Znam da su bili na izborima u Kosjeriću i da su izašli samostalno, kao stranka koja pripada većinskom narodu, i osvojili mandate.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni po ovom pitanju? (Ne.) Hvala lepo.

Reč ima koleginica Maja Videnović.

Izvolite.

MAJA VIDENOVIĆ: Gospodine potpredsedniče, gospođo ministarka, dr gospodine ministre, kada Vlada Republike Srbije po hitnom postupku dostavi u roku od tri dana više od 20, odnosno 25 predloga izmena i dopuna zakona... Samo građanima vrlo kratko da kažem da bi danas trebalo da govorimo o tome u kom stepenu korupcije danas Srbija živi, o tome kakvo je stanje u pravosuđu i na koji način biramo sudije i zamenike tužioca, o besplatnoj pravnoj pomoći.

Vreme koje nas obavezuje da govorimo o suštini... A zbog toga što su pretrpani aferama i svim onim što dolazi iz Vlade, građani nisu ispratili ono što je suština. Vreme koje mi predstoji me obavezuje da govorim o najopasnijoj stvari koju danas Vlada Republike Srbije u Parlamentu pokušava. Samo pokušava. Nadam se da će biti dovoljno razuma da ovako nešto opasno... Jer, samo da vas podsetim sve zajedno, vlast je smenjiva i verujem da vi niste u ovom trenutku u mogućnosti da tako nešto percipirate i shvatite, ali svaka vlast

je smenjiva. Ukoliko ovakav udar na državu i vladavinu prava uradite, nisam sigurna da možete da percipirate kakve će posledice biti.

Dakle, građanima, vrlo jasno: radi se o izmenama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti i činjenici da Ustav Republike Srbije kaže da se obrada podataka o ličnosti može isključivo precizirati, vrlo detaljno precizirati, zakonom. Vlada Republike Srbije i gospođa ministarka u potpuno neverovatnom obrazloženju... Ministarka, sada ću vas citirati zato što, verujte mi, niko od nas nije u mogućnosti da ovako nešto interpretira a kamoli ponovi. Dakle, Vlada bira da posebno osetljive podatke, a to su podaci o ličnosti, koji moraju... Ako neka oblast mora da bude taksativno navedena, ako neka oblast ne sme da ima prostor za zloupotrebu, to je ova oblast. A gospođa ministarka dolazi i kaže – ostavlja mogućnost da donosite i druge zakone kojima će biti ograničena prava, ali prava će biti ograničena samo ovim zakonom. Nisam sigurna da li ste vi svesni šta ste zapravo rekli.

O čemu se ovde, dame i gospodo kolege, građani i građanke, radi? Radi se o tome da je pravno ograničenje koje se policiji, koje se obaveštajnim agencijama, koje se bezbednosnim agencijama, kojima se više hiljada subjekata koji na bilo koji način imaju podatke o svakom od nas, podatke o svakom građaninu i građanki... Omogućava se da oni ta prava koriste kako im padne na pamet, omogućava se da ograničavaju prava građana bez obzira... Odnosno, izbacuje se iz ovog zakona reč „zakon“. Šta to znači i zašto je izbačeno?

S obzirom na to da ste pokušali da ponudite neko obrazloženje, koje je kontradiktorno, besmisleno, nije zasnovano na zakonu, ja vas pitam da nam onda odgovorite i sledeće: ako izbacujete reč „zakonom“, to znači da može po diskrecionoj odluci, na bilo koji način, ko tačno može da utvrdi na koji način će se ograničiti prava građana? U kojim slučajevima? Čime su propisana ta ograničenja? To su informacije koje ne nama nego građanima Srbije niste dali.

Znate, kada Vlada Srbije odluči da iz zakona izbacuje reč „zakon“, to vrlo jasno govori o potpuno jasnoj nameri, a to je da se ovaj zakon donosi u interesu BIA, a ne u interesu građana.

Mi smo pre tri nedelje imali neverovatan slučaj. Ministre Stefanoviću, sada se vama obraćam. Vi ste rekli – zašto kolege poslanici nisu bili na Odboru za kontrolu službi bezbednosti? To je potpuno legitimno pitanje, ali se apsolutno ne radi o tome. Gospodin načelnik u BIA je, u svojstvu autoriteta institucije koju predstavlja, pred premijerkom... On nije tako nešto rekao poslanicima na zatvorenoj sednici, on je građanima rekao da su pojedini predstavnici opozicionih stranaka, pojedini predstavnici medija, pojedini predstavnici nevladinih organizacija i sindikata najozbiljnija opasnost po bezbednost Republike Srbije. Nakon naših ponovljenih pitanja da vi građanima Srbije i nama koji njih predstavljamo odgovorite na osnovu kojih podataka je tako nešto

informisano i šta to zapravo znači, vi umesto odgovora dolazite ovde sa izmenama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, gde se izbacuje reč „zakon“.

Ovo je zakon gde će prava građana biti apsolutno ugrožena i zloupotrebljena. Mi smo danas svedoci činjenice da medicinski podaci, podaci o pacijentkinji i podaci koji posebno treba da budu zaštićeni završavaju na naslovnim stranama, u tabloidima, zato što je neko pokušao da se i na taj način obračunava sa nekakvom građankom koja se bunila zbog bilo čega.

Ne radi se o tome. Mi danas imamo situaciju da neko sa autoritetom institucije optužuje, odnosno govori da je neko najveća opasnost po bezbednost. Šta građani Srbije mogu da očekuju kada se usvoji ovo, kada ovo stupi na snagu? Njima ste dužni odgovore. Ja apelujem na kolege poslanike...

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

Samo da završim rečenicu, ako je dozvoljeno.

... Da se ovaj zakon, upozoravam vas sada, mislim da ni vi niste svesni posledica koje stoje pred svima nama, ne donosi u interesu građana; donosi se isključivo u interesu vlasti i bezbednosnih službi.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Stefanović.

Izvolite.

NEBOJŠA STEFANOVIĆ: Mislim da je najbolja situacija bila da tako važna pitanja postavite upravo ljudima koji su izrekli te rečenice. Ti ljudi dođu ovaj Dom Narodne skupštine, sednu u skupštinski odbor i daju mogućnost svim narodnim poslanicima, članovima tog odbora, da ih prorešetaju pitanjima i onda ti ljudi koji mogu da dođu da ih pitaju ne dođu. Onda se postavi pitanje zašto nisu došli, zašto ih nije interesovalo to što je bilo najvažnije pitanje za bezbednost građana Srbije. Njih to onda ne interesuje zato što tamo nema mogućnosti da se od toga pravi medijski spektakl. A kada njih nema, kad oni nisu tu da mogu da odgovore, onda se ta pitanja besomučno postavljaju.

Biće gospodin Gašić ponovo u Narodnoj skupštini, dolaziće na odbor, sedeće da razgovara. Doći će da odgovori na sva vaša pitanja, to nije ništa sporno, kao što je dolazio dosad, kao što sam i ja. Evo, tu su kolege koje su svedoci, na kraju krajeva, poslanici opozicije. Nijedan odbor nisam propustio, da dođem da položim račune odboru Narodne skupštine, da razgovaramo o našim izveštajima. Po tri-četiri sata nam traju sednice. Odgovaramo na sva moguća i nemoguća pitanja, koja nemaju nikakve veze sa temom, ali odgovaramo jer smatramo da narodni poslanici prvi treba da znaju. Kada su osetljive informacije, naravno da ne mogu biti podeljene s javnošću, jer je onda besmisleno. Koja to služba u svetu, ili odbor, radi?

Ali ono što ovde jeste ključno pitanje... Imali smo mogućnost, nakon te izjave, u danu kada su obojica, i Bratislav Gašić i Marko Parezanović, bili na sednici odbora i mogli neposredno da odgovore na konkretna pitanja koja im se

stavljaju na teret, da to raščiste i da narodni poslanici mogu to kasnije da objave u javnosti, da kažu – evo rekao nam je to (naravno, ono što može da se kaže), rekli su nam to, nisu nam rekli to, odgovorili su ili nisu odgovorili, zadovoljni smo ili nismo zadovoljni. Ali meni je neshvatljivo da ti ljudi dođu na sednicu odbora i da ih onda niko ništa ne pita.

Šta treba oni da rade? Treba da sede u nekom televizijskom studiju i da čekaju telefonski poziv da bi odgovorili? Ne znam šta. Došli su pred Narodnu skupštinu, gde im je i bilo mesto. Ljudi iz Bezbednosno-informativne agencije treba da odgovaraju pred odborom Narodne skupštine i oni su to i uradili. Niko ih ništa nije pitao i oni su mislili, očigledno, da više nema pitanja, nema spornih pitanja. Za mene onda više nema ništa nejasno. Došli, rekli – okej, došli smo da razgovaramo, niko nas ništa ne pita, znači sve je jasno. I vratili se ljudi nazad u svoju službu da rade.

Čekamo sledeću priliku, kada se ponovo pojave, biće taj odbor verovatno u nekom doglednom periodu, kao što mi dolazimo svakih par meseci, odgovara se na sva pitanja i odgovara se po svim tačkama dnevnog reda.

Nela Kuburović će sad sigurno uzeti reč, ali ona je toliko puta danas ponovila istu stvar i mislim da više nema nikog u Srbiji kome nije jasno. Dakle, non-stop se imputira nešto, potpuno ista teza, non-stop, non-stop, non-stop. Koliko god puta ona objašnjavala da je to definisano zakonom, da je definisano Ustavom, da je definisano propisima, da samo zakon može da ograniči... Hiljadu puta je žena ponovila. Ja slušam ove rasprave, kao da danas žena nije ni bila u Skupštini. Ili neko drugi nije bio u Skupštini. Ali, u svakom slučaju, čuli su građani Srbije objašnjenje stotinu puta.

Mi imamo praksu da određeni predstavnici „nezavisnih“ regulatornih tela najave otprilike šest meseci do godinu dana pre prestanka svog mandata da će se baviti politikom, uđu u političke vode, naravno demantuju da će se ikad kandidovati, pa se onda kandiduju, a onda, po napuštanju funkcije, iako su prethodno u nekim periodima bili politički funkcioneri određenih stranaka, počnu da se bave tim nezavisnim delatnostima, jer valjda su postali potpuno novi ljudi, presvukli se to jutro i nema šta. Onda završe mandat i vi već sada znate, pre samog kraja mandata, dok su još na funkcijama, da će oni prvog dana po napuštanju mandata, ili osamnaestog ili sto osamdesetog dana, svejedno, da se priključe tim političkim strankama i da se bave tom vrstom delatnosti.

Onda se postavlja pitanje kako možemo da imamo poverenje u njihovu dobru volju i u to da oni zaista sprovode nešto, kada se pozivamo na njihova mišljenja, da su to mišljenja koja treba da doprinesu boljem kvalitetu zakona. Ja to ne mislim, ali imaju pravo, i mi im ne osporavamo pravo ali ne može ni nama niko da ospori pravo da se tome suprotstavimo mišljenjem. Mi imamo drugačije mišljenje.

Evo, ja ne mislim kao ti ljudi, ali je na Narodnoj skupštini, na kraju, da prosudi ko je u pravu. Na Narodnoj skupštini je da glasanjem odluči da li će zakon biti donet, sa kakvim izmenama, ili neće biti izmena, ili hoće, i kakvih. Na Narodnoj skupštini je da odluči jer je narod dao legitimitet vama koji ste narodni poslanici. Vi ste sve nas birali, i nas koji smo članovi Vlade, i te ljude koji treba da polažu izveštaj Narodnoj skupštini, sve nas.

Ti ljudi moraju da shvate izvor. Ne može bilo ko iz nezavisnih regulatornih tela da dođe i kaže – ovo nije ustavno. Pa to može samo Ustavni sud. Nemojte da ti ljudi preuzimaju više nadležnosti i moći nego što im pripada po zakonu. Ko su oni da odlučuju o ustavnosti nečega? Zamislite kada bi ministar rekao – ovo je ustavno ili nije ustavno. Ko daje pravo ministru? Ko je ministar da to kaže? To može samo Ustavni sud. Ustavni sud je taj koji može da donese...

Kada Poverenik donese neko rešenje, pa nije to Sveto pismo. Može Upravni sud da obori to rešenje. Sud je taj koji u konačnoj instanci odlučuje da li je nešto zakonito ili nije, ne ovakvi ili onakvi ministri, ni nezavisni organi, ni bilo ko sličan, sud. Zato smo se izborili i vidite šta je Ministarstvo pravde uradilo, tu je veliki napor i veliki rad uložen, zajedno sa sudijama i Visokim savetom sudstva, ogroman rad, da promenimo sve ono što je bilo loše. Pa mi smo ranije imali politički postavljene sve moguće pravosudne organe!

Evo, pokazivao je jedan od naših kolega u Narodnoj skupštini obrazac kako se birao sudija – mišljenje predsednika opštine i predsednika opštinskog odbora tadašnjih vladajućih stranaka. Samo što nije bio nacrtan lik i fotokopija članske karte; bio je verovatno broj članske karte u toj stranci, njegov ili člana porodice.

To je ono što je bilo pogrešno i to je ono zašto smo imali kritike ne samo tadašnje opozicije u Srbiji, imali smo kritike i EU, koja je govorila...

Kada pogledate izveštaje Evropske unije o stanju u Srbiji 2008, 2009, 2010. i 2011. godine, pogledajte kakvi su bili izveštaji o stanju pravosuđa. Na kraju krajeva, pogledajte šta je rekla Verica Barać o stanju u medijima, o stanju u korupciji. Pogledajte kako su u Srbiji vrhunski vodili te oblasti, šta je tadašnji savet govorio o tome – da u Srbiji više ne postoji, u to vreme, 2011. godine, nijedan medij koji je slobodan, Verica Barać. Dakle, Evropska unija i Verica Barać su bili ljudi koji su dali najnižu moguću ocenu. Ne jedinicu, nulu su dali slobodama, pravdi, jednakosti, nezavisnosti sudskih institucija, stanju u medijima, stanju sloboda u društvu.

Veliki rad je bio potreban da se to što je uništavano godinama, što je satirano da se dovede do nivoa tako da danas, kako je rekla i ministarka Kuburović, Evropska unija kaže da smo radili dobar posao, Venecijanska komisija kaže da smo uradili dobar posao. Ali nije dovoljno, sada nije dovoljno ni to. Nije dovoljno ni to što Narodna skupština na kraju to kaže. Ništa nije

dovoljno. Bitno je da li to kaže jedan bivši funkcioner, koji će uskoro biti funkcioner budući, da li je on zadovoljan ili nije. Na tome treba da se temelji naše društvo.

Vidim da postoje neke tendencije, i to je opasnost kojoj Srbija mora da se odupre – ne može suverenitet koji potiče od naroda da bude zamenjen bilo kakvim drugim prenesenim pravima određenih funkcionera, ma ko oni bili, ako nemaju narodni suverenitet iza sebe, ako nemaju podršku naroda. Ne može neko ko postane izabran posrednim putem, neki funkcioner, ma koji funkcioner, evo, ni ministar... Mi imamo suverenitet odnosno legitimitet koji nam daje Narodna skupština jer smo izabrani od strane Narodne skupštine, ali ste vi ti koji imate narodni suverenitet. A najviši i jedini direktno izabran od strane naroda – predsednik Republike. Tako je u našem sistemu. Narodna skupština i predsednik Republike. On, kojeg narod bira direktno, i Narodna skupština, koja se bira na poslaničkim listama.

Vi ne smete nikada dozvoliti da u Srbiji dođemo u situaciju da nam neko uzima suverenitet tako što će odluke, protiv volje Narodne skupštine, donositi bilo kakvi organi. To vam sad kažem, jer vidim tendenciju u drugim zemljama, da se pojavljuju određeni ljudi koji hoće da uzmu narodni suverenitet, da donose odluke umesto naroda, protivno volji naroda. Jedini koji ima pravo u našoj zemlji da donosi odluke je narod. I, ma ko šta rekao, kada dođu izbori, taj narod izađe na izbore, glasa i da suverenitet, da pravo Narodnoj skupštini da svojom prenesenom vlašću na organe izvršne vlasti, izborom Vlade, odlučuje kako zemlja treba da ide, i da je kontroliše.

I, da se vratim na našu početnu temu, kada izvrši svoju kontrolnu ulogu, pozove predstavnike službi na sednicu, tada ima pravo da ih ispita, prorešeta i pita. Ne da od njih pravi rijaliti, ne da te ljude satanizuje i da pravi od tih ljudi nešto što oni nisu. Te ljude treba da pita na sednicama odbora, tu da ih propita dobro šta imaju da kažu, da daju odgovore na sva pitanja, da pruže uveravanja Narodnoj skupštini da se sve radi u skladu sa zakonom, i tada da Narodna skupština kaže da li je zadovoljna ili nije.

Još jednom vas molim, nemojte nikada dozvoliti da narodni suverenitet ove Narodne skupštine ode ma gde drugde. Svi ostali, kao što su to dužni narodni poslanici, dužni su da dođu ovde pred Narodnu skupštinu, pred njene odbore i da polažu račune, svidelo se to njima ili ne. Da li nam se sviđa ko je na vlasti, kome narod da najviše poverenja, izvinite, borite se za narodno poverenje. Ali nemojte, kad neko drugi ne može da osvoji narodno poverenje, da onaj ko ga osvoji ne može da sprovodi to narodno poverenje zato što to treba da radi neko ko je organ izabran ne znam ni ja odakle i otkuda. Ne može tako. U ovoj zemlji odlučuje naš narod, i samo je to moguće.

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Videnović, zasad nemate pravo na repliku.

Reč ima ministar Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Ovde je rečena neistina kako sam ja rekla da je ostavljena mogućnost da se drugim zakonima ograničavaju prava građana Republike Srbije kada je reč o obradi podataka o ličnosti, iako sam bila izričita i rekla da upravo samo ovaj zakon, Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, taksativno navodi u kojim su situacijama ograničena prava i obaveze građana prilikom obrade podataka.

Takođe se izriče još jedna neistina, a to je da se ovaj zakon piše za Bezbednosno-informativnu agenciju. Ja mogu da postavim pitanje – da li se sprečavanje istraga, otkrivanje krivičnih dela, vođenje evidencija o izrečenim kaznama, zaštita nezavisnosti sudstva odnosi na rad BIA ili se odnosi na rad pravosudnih organa, odnosno sudova i tužilaštava, za koje je sasvim normalno da imaju pristup svim podacima i da građani u određenim situacijama budu ograničeni da znaju da li se ti podaci obrađuju ili ne?

Upravo je zakon koji ste vi donosili 2009. godine omogućio da imamo različite zloupotrebe, da se većim brojem zakona ograničava građansko pravo. I ne samo zakonima već i podzakonskim aktima. Na sreću, Ustavni sud je takvu odredbu poništio.

Vrlo je simptomatično da Poverenik, kada mu je dostavljen Predlog zakona o zaštiti podataka o ličnosti, u svom mišljenju, koje možete da vidite i na njegovom sajtu ali i na sajtu Ministarstva pravde, nigde nije ukazao da je odredba člana 40. neustavna. Nigde se ne poziva na to da u ovoj odredbi ne stoji reč „zakon“. Ali nekoliko dana pre nego što je video da će se zakon naći u skupštinskoj proceduri, odjednom je došla naknadna pamet i pominje se kako je ova odredba neustavna. Ponavljam, verovatno se kandiduje za budućeg sudiju Ustavnog suda pa se predlaže predlagračima da ga uzmu u obzir jer se tokom sledeće godine biraju nove sudije Ustavnog suda. Možda gospodin Šabić ima nameru da bude neko ko će da se bavi ocenom ustavnosti zakona.

Ono što je vrlo bitno, što moram da kažem da građani znaju, prvi put se ovim zakonom i te kako šire prava građana, zato što im se daje mogućnost sudske zaštite. Ukoliko postoji bilo kakav vid sumnje da se zloupotrebljavaju njihovi podaci, ne moraju da čekaju da reaguje Poverenik i da zavise od njegove odluke, već mogu direktno da traže zaštitu od suda. To je nešto protiv čega je Poverenik bio tokom čitavog perioda javne rasprave, pa se pitam zašto, da li Poverenik misli da je on iznad suda ili ne, s obzirom na to da sud treba da preispituje njegove odluke.

Vrlo sam odgovorna i smatram da je zakon koji smo predložili u potpunosti sa evropskim standardima. To nije samo moje mišljenje, to je mišljenje i Evropske komisije, koja je dala pozitivno mišljenje na ovaj zakon, koji je u potpunosti usklađen i sa Uredbom i sa Direktivom EU. Verujem, ako

neko misli da ovim kršimo ljudska prava, da svakako Srbiji ne bi dao pozitivno mišljenje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala, ministarka.

(Maja Videnović: Replika.)

Da, ali vas nije niko pomenuo. Slušao sam, bio sam u sali.

(Maja Videnović: Svi su imali.)

Ja bih vam dao reč, ali pošto ni kolega Arsić nije čuo, a ni ja nisam čuo, ne mogu da nastavim tako što ću ja da vam dam repliku a on je procenio da, u skladu sa članom 104, nemate pravo na repliku. Sačekajte, molim vas, narednu priliku. Imajte razumevanja.

Reč ima Maja Mačužić Puzić.

MAJA MAČUŽIĆ PUZIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministri sa saradnicima, kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, na početku bih pohvalila set zakona koji je danas na dnevnom redu, a posebno zakone koji se danas prvi put predlažu, odnosno koji se sada prvi put donose u ovoj skupštini, i to: zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju u vanrednim situacijama, zakon o kritičnoj infrastrukturi, zakon o dobrovoljnom vatrogastvu, zakon o besplatnoj pravnoj pomoći i zakon o lobiranju.

Ozbiljnim radom na pripremi i donošenju predloga ovih novih zakona Vlada Republike Srbije i ministarstvo na čijem ste vi čelu pokazali su da se brinete o povećanju bezbednosti i poboljšanju kvaliteta života građana i građanki Srbije delujući preventivno, a ne da čekate, kao neki vaši prethodnici proteklih desetak godina, da dođe do problema pa da se onda reaguje i deluje kada šteta već bude naneta.

Danas ću se, kao vatrogasni oficir Vatrogasnog saveza Srbije, posebno osvrnuti na zakon o dobrovoljnom vatrogastvu koji se donosi po prvi put u Srbiji, a posebno je značajan za bezbednost naših građana i građanki. Ovim zakonom uspostaviće se sistem registracije i kontrole dobrovoljnih vatrogasnih društava od strane MUP-a, i to samo za ona društva koja u svom sastavu poseduju operativnu dobrovoljnu vatrogasnu jedinicu. Omogućiće se, takođe, omasovljenje dobrovoljnih vatrogasnih društava mlađim ljudima, kao i kvalitetnija obuka tih ljudi, što je prepoznato kao postojeći problem i ovaj zakon će to rešiti.

Zakon o dobrovoljnom vatrogastvu omogućiće da se dobrovoljna vatrogasna društva ne formiraju kao nekakve organizacije koje su služile u ranijem periodu svemu i svačemu, već reagovanju u slučaju gašenja požara. Suštinski, imaće jedinicu koja ima vozilo, ima dovoljne uslove, može da se uključi i da pomaže stanovništvu na teritoriji na kojoj je formirana.

Zakon će omogućiti, takođe, stvaranje dobrovoljnih vatrogasnih društava, pre svega operativnog karaktera, čiji su članovi spremni da učestvuju

ne samo u gašenju požara već i u drugim vanrednim situacijama kada je to potrebno i kada je pomoć potrebna profesionalnim jedinicama MUP-a, odnosno Sektoru za vanredne situacije, kako bi bili što efikasniji u suzbijanju elementarnih nepogoda.

Ono što me je posebno obradovalo a što ste, ministre Stefanoviću, pomenuli juče u toku izlaganja, to je da će oprema vatrogasne jedinice biti osavremenjena i zamenjena novom, a da će stara, koja je još uvek u funkciji, biti dodeljena, odnosno donirana novim dobrovoljnim vatrogasnim društvima.

Bez obzira na to što pojedini poslanici opozicije, ponavljam, naravno kad svrate u Skupštinu, omalovažavaju donošenje ovih zakona koji su danas na dnevnom redu, ja bih želela da ukažem na poseban značaj ovog zakona o kome govorim za grad Kraljevo, odakle dolazim, koji se prostire na čak preko 1.500 kilometara kvadratnih, u kome živi oko 130.000 ljudi i gde su vanredne situacije u poslednjoj deceniji gotovo svakodnevice: zemljotres koji se desio 2010. godine, sa ljudskim žrtvama, ogromnom materijalnom štetom; 2011, 2012, 2017. godine ogromni šumski požari u kojima je izgorelo preko 400 hektara šuma; velike poplave 2014. i 2016. godine. Grad koji nije opustošen samo delovanjem „žute družine“ u privrednom i kulturnom smislu, već su ga opustošile i razne elementarne nepogode. Grad kome su potrebna dobrovoljna vatrogasna društva, pre svega operativnog karaktera, čiji su članovi spremni da učestvuju u gašenju požara ali i drugim vanrednim situacijama.

Ne mogu da ne pomenem da u gradu Kraljevu funkcioniše u ovom trenutku oko desetak dobrovoljnih vatrogasnih društava, koja pomažu u vanrednim situacijama jedinici Sektora za vanredne situacije, koja broji tek oko 60 profesionalnih vatrogasaca.

Takođe bih pomenula jedno dobrovoljno vatrogasno društvo, a to je Dobrovoljno vatrogasno društvo Kraljevo, sa jako dugom tradicijom, koje postoji od 1931. godine i neguje i čuva tradiciju dobrovoljnog vatrogastva u Kraljevu, ali i u Srbiji, koje je vrlo aktivno u delovanju ali i u formiranju drugih dobrovoljnih vatrogasnih društava na teritoriji grada, i u čijem je sastavu prošle godine formirana ženska sekcija, koja danas broji preko 44 članice sa visokom stručnom spremom. One sprovode razne preventivne akcije u gradu, počevši od akcije „Kuća bez požara“, a takođe i edukacije mladih, sprovode kviz znanja iz oblasti zaštite od požara za učenike osnovnih škola i mnoge aktivnosti na prevenciji i preventivnom delovanju. Iako je preventiva jedna od ključnih aktivnosti ovog dobrovoljnog vatrogasnog društva, moram da pomenem i da su njihovi članovi bili aktivni učesnici u otklanjanju posledica svih pomenutih elementarnih nepogoda.

Da vam još jednom slikovito objasnim potrebu za postojanjem dobrovoljnih vatrogasnih društava na teritoriji grada kakvo je Kraljevo. Da bi na dojavu požara Vatrogasna jedinica grada Kraljeva, profesionalna vatrogasna

jedinica, reagovala u određenim delovima grada, potrebno je sat vremena vožnje. Možete da zamislite šta bi se desilo, recimo, s jednim seoskim domaćinstvom za sat vremena od izbijanja požara. Upravo je u takvim situacijama vrlo značajno postojanje dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Značajno je pomenuti da će ovaj zakon urediti ne samo funkcionisanje ovih dobrovoljnih vatrogasnih društava već i funkcionisanje saveza, omladinskih klubova, prava pripadnika ovih dobrovoljnih vatrogasnih jedinica i mnoge druge stvari vezane za dobrovoljno vatrogastvo. Nadam se da će se donošenjem ovog zakona i ovog seta zakona ne samo osnažiti postojeća dobrovoljna vatrogasna društva već stvoriti i formirati nova, koja će povećati bezbednost građana i građanki Srbije.

Na kraju, da podvučem još jednom, pohvalila bih, ministre, za set zakona koji je danas na dnevnom redu, za uloženi rad i trud na pripremi i podnošenju ovakvog predloga ovoj skupštini. Hvala vam.

U danu za glasanje ćemo, naravno, podržati ovaj set zakona.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Jelena Žarić Kovačević.

Izvolite, kolegice.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, predlog zakona o kome ću najpre govoriti jeste Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći jer je jako veliko interesovanje građana za donošenje ovog zakona a, s druge strane, govori se o novom zakonu, koji će na konkretan i kompletan način rešiti pitanje besplatne pravne pomoći.

Mi se sada nalazimo u situaciji kada besplatna pravna pomoć nije na jednak način dostupna svim građanima ili nije uopšte dostupna nekim građanima. Nalazimo se u situaciji kada ne postoje podaci koji bi omogućili uspešno upravljanje sistemom besplatne pravne pomoći, kada ne postoji kontrola kvaliteta pruženih usluga a, s druge strane, pružaoci usluga besplatne pravne pomoći nisu dovoljno motivisani. Sve su to znaci da što pre treba izgraditi normativno-pravni okvir sistema besplatne pravne pomoći.

Naravno, donošenjem ovog zakona stvoriće se neki novi troškovi za državu, pa i sa te strane treba sagledati problem. Dakle, biće novih troškova za obavljanje administrativnih poslova u samom ministarstvu, ali i na ime isplate naknade za pružanje usluga besplatne pravne pomoći. Izvori iz kojih će se finansirati besplatna pravna pomoć biće budžet Republike Srbije, budžeti jedinica lokalne samouprave, ali u ovom predlogu je dato rešenje da to mogu biti i neki drugi izvori kao što su npr. donacije.

Ono što bih istakla u ovom trenutku jeste da će za pružanje sekundarne besplatne pravne pomoći isplata ići na teret budžeta Republike Srbije 50% i 50% na teret budžeta jedinica lokalne samouprave, što govori da Vlada

Republike Srbije vodi računa o tome da se budžeti jedinica lokalne samouprave ne preoptereće.

Ono što je važno napomenuti jeste da se kaže ko ima pravo na besplatnu pravnu pomoć. To su oni građani koji ispunjavaju uslove za socijalnu pomoć, ali to su i oni građani koji bi, kada bi platili neku uslugu, sebe doveli u situaciju da bi morali da koriste socijalnu pomoć ili dečji dodatak. Dakle, to su oni građani koji pripadaju ranjivim kategorijama stanovništva. Takođe, precizirani su slučajevi u kojima se besplatna pravna pomoć neće odobriti, kao i slučajevi u kojima se to pružanje usluga može prekinuti. Na taj način će se na sistematičan način rešiti pitanje besplatne pravne pomoći.

Dalje, kada s druge strane govorimo o predlozima iz nadležnosti MUP-a, želim da kažem da će i ovog puta ti predlozi imati moju bezrezervnu podršku pre svega zbog toga što se svakodnevno vide uspesi koji postoje i koje čini MUP. Pre svega, vidimo da zaposleni imaju mnogo bolje uslove za rad, a samim tim to znači i da se građanima pruža zaštita na kvalitetniji i efikasniji način.

Pošto dosta može da se priča o tome, samo bih neke najopštije stvari izdvojila. Dakle, u prvoj polovini godine ukupan kriminal je smanjen za oko 3%; smanjen je broj prijavljenih krivičnih dela nasilja u porodici za 7,5%; smanjen je broj krivičnih dela protiv imovine za 12,3%; smanjen je broj krivičnih dela u oblasti maloletničkog kriminala za 9,4%. U odnosu na prošlu godinu, ovi podaci su mnogo bolji i upravo govore o rezultatima rada i uspesima Ministarstva unutrašnjih poslova.

Ne samo to, konkretni primeri predloženih izmena i dopuna, koji se mogu preslikati na praktičnu primenu zakona, govore u prilog tome da ove predloge treba podržati. Ono što bih istakla kao primer jednog od dobrih predloga za koje je nadležan MUP jeste Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama. Ovim predlogom će se uvesti nove pojave, koje ranije nisu bile inkriminisane, čime će postupak procesuiranja lica biti lakši a suzbijanje nasilja u vezi sa sportskim priredbama adekvatnije. Takođe, kada smo na terenu konkretnih primera, bliže je određena npr. zona zabrane prodaje ili konzumiranja alkohola prilikom održavanja sportskih priredaba.

Zbog vremena, završiću time da su pred nama zaista jako dobri predlozi zakona, koji će se dobro primenjivati u praksi i koje će svakako poslanici Srpske napredne stranke u danu za glasanje podržati. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima prof. dr Aleksandra Tomić.

Izvolite.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Uvaženi predsedavajući, poštovani ministri, kolege poslanici, imali smo prilike danas dosta da čujemo o zakonskim predlozima koje je Ministarstvo unutrašnjih poslova predložilo i ono što je

Ministarstvo pravosuđa dalo. Mislim da su ti zakoni dosta vremena čekali upravo zbog toga što je bilo potrebno rešiti velike probleme koji su se godinama nagomilavali neodgovornim, neadekvatnim ponašanjem države, svih vlada do 2012. godine.

Mi smo imali prilike da vidimo, kada pričamo o zakonima koji se odnose na upravljanje vanrednim situacijama, da zakoni doneseni 2009, 2011. i 2012. godine uopšte nisu adekvatno odgovorili na situacije koje su se desile, recimo, 2014. godine. Tada je ugroženo, dovedeno u pitanje 1,6 miliona ljudi, njihovi životi, odnosno njihova imovina, koja je branjena od strane Vlade Republike Srbije, svih raspoloživih sredstava, institucija, zatim u 119 opština na različite načine, po različitim nivoima. Tadašnja šteta, iz maja 2014. godine, iznosila je 1,7 milijardi evra.

Znači, bilo je potrebno zaista u što kraćem roku promeniti mehanizam funkcionisanja kad pričamo o vanrednim situacijama, o odbrani ne samo od poplava nego i onih situacija koje su moguće da se pojave kao izazovi u budućnosti. Na osnovu takvih gorkih iskustava, mislim da je jedan kvalitetan zakon danas pred nama poslanicima ovde. I nakon svih sanacija koje je trebalo završiti u kratkom vremenskom periodu, jer ljude koji su bili izmešteni iz njihovih domova treba vratiti u te kuće, adaptirati ih, sanirati gradove i opštine, mislim da je to bilo jedno veliko iskustvo, pre svega za građane Srbije ali i za institucije koje treba da rade ovakav posao.

Kad pričamo o riziku, treba predvideti sve moguće scenarije, adekvatno napraviti plan odgovora na te situacije; samim tim, posledice koje treba da saniramo treba da budu minimalne. Znači, država je dužna da zaštiti život ljudi, svih građana Srbije, njihovu imovinu, ali i da zaštiti ono što je državna imovina. Pre svega, ono što je potreba svih građana Srbije, kao što su elektrodistribucija, sistem telekomunikacija, zatim institucije kao što su bolnice, škole. Zbog toga se država odlučila na ovaj model, znači, da spusti odgovornost na lokalne samouprave.

Inače, u svetu postoje dva modela. Jedan je model velikih država, sa velikim brojem stanovnika, kao što su Amerika, Kina, donekle i Rusija. I, deo koji se odnosi na države EU i sve druge države koje su shvatile da svi ljudi koji su na lokalnu najbližu građanima svih gradova i opština, nevladine organizacije, lokalne samouprave, uz pomoć vojske, kada je to potrebno, na adekvatan način mogu da odgovore na ovakve rizične situacije.

Zbog toga smatram da je ovakav zakon, prema ovakvom načinu kako je postavljen, naravno u skladu sa Nacionalnim planom za smanjenje rizika od vanrednih situacija, suštinski pokazao da ste uveli vidove, odnosno finansijske mehanizme na osnovu kojih treba raditi upravo onu preventivu o kojoj su moje kolege govorile, a ne lečiti posledice. Zaista za to treba svaki poslanik u ovoj sali da se založi i da glasa, bez obzira na to kojoj stranci pripada.

Na kraju krajeva, treba reći, kada govorimo uopšte o Ministarstvu unutrašnjih poslova, da svako od poslanika treba da podrži uvek povećanje plata ljudi koji rade ovaj posao. Njihov posao u svakom vremenskom periodu je uvek jako težak, a ono koliko su plaćeni je nedovoljno adekvatno jer je stepen rizika njihovog posla veći. Jer način na koji oni napreduju u svojim službama... Na kraju krajeva, mnogo toga se menja, uspostavljaju se nove direktive, nove smernice i u svetu, u EU i u regionu. Srbija, koja je opredeljena ka EU, da poštuje te standarde, znači, mnogo toga menja.

Sve te promene zahtevaju veliki vid angažovanja tih ljudi koji imaju iskustva po nekim pravilima i treba, na kraju krajeva, da prihvate nova pravila po kojima treba da funkcionišu. Zbog toga, zaista, njihov posao uvek je dosta težak i treba podržati predlog kada je u pitanju sistem funkcionisanja i povećanja plata, koji treba da se u određenom, uvek pozitivnom, smeru kreće.

Takođe, mislim da za ovaj vid predloga zakona treba da postoji konsenzus i podrška. Ali ono što mi danas imamo prilike da vidimo, to je da oni koji se skupljaju kao opozicione stranke oko tzv. Saveza za Srbiju, očito putem neinformisanosti i manipulacije informacijama u javnosti, pokušavaju da sve ove dobre predloge koje mi danas imamo potpuno okrenu u nekom negativnom kontekstu, dezinformišu javnost i, ako mogu, unesu strah u domove naših građana. Pogotovo kada pričamo, recimo, o zakonu koji govori o zaštiti ličnosti, o njihovim podacima, o tome kako, ne znam, nisu izuzete određene ciljne grupe, za šta smo danas imali prilike više od deset puta da čujemo ministarku koja kaže koje ciljne grupe se nalaze, i zbog čega, o zaštiti podataka od značaja pojedinih ličnosti.

Isto tako, imamo neke pripadnike institucija koji vide sebe iznad institucija, iznad ove Narodne skupštine, koji jednostavno pojedine informacije o nekim ličnostima, kada ih pridobiju, na način pritiska, obavljajući neku svoju funkciju, onda jednostavno puštaju u javnost sve te podatke, i za to ne snose nikakve sankcije.

Znači, mi danas moramo građanima Srbije da kažemo šta ovi zakoni donose, istinu o tome, i koji su benefiti. Mi smo danas imali prilike da čujemo o tome, ali očito ćemo morati u budućnosti da se susrećemo s ovakvim informacijama kada su u pitanju oni koji sebe vide kao neku budućnost Srbije. Mislim da građani jako dobro prepoznaju, bez obzira na to što postoji pokušaj da se manipuliše informacijama u javnosti, ko radi zarad interesa građana Srbije a ko radi za neke svoje buduće interese, jer su i u prethodnom periodu, do 2012. godine, isključivo radili za svoje lične interese. Zbog toga se danas postavlja veliko pitanje zašto dosad, recimo, nije donet zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, zašto dosad nije donet zakon o lobiranju.

Mi zakon o lobiranju... Znači, u javnosti se ponovo stavio na „za“ i „protiv“ jedan zakon o kome govore UN, o tome da je donošenje ovakvog

zakona jednako borbi protiv korupcije, pored toga što su UN donele takvu jednu konvenciju, pored toga što je Savet Evrope, znači, 47 zemalja su u to vreme, još 2010. godine, donele ovakvu odluku, otprilike u više navrata. Mi smo negde u četvrtom krugu evaluacije sprečavanja korupcije u odnosu na narodne poslanike, sudije i tužioce. Najpre su donele zbog sebe, zbog svojih skupština, zbog svojih poslanika i stavili da su to evropski standardi, evropske direktive, jednostavno, preporučili i Srbiji da ovakav jedan zakon treba doneti. Znači, 2010, 2012. godine nisu doneseni ti zakoni zato što jednostavno nije bilo političke volje da se uopšte bave ovakvim temama.

Mi se danas kao država, i narodni poslanici i Vlada Republike Srbije i predsednik države, zaista odgovorno bavimo svim onim teškim pitanjima sa kojima se Srbija suočavala godinama, i to ne pre pet, deset, nego pre dvadeset i trideset godina. Ta pitanja zaista rešavamo na krajnje odgovoran način tako što pred građane Srbije idemo isključivo sa istinom o tome šta građani Srbije dobijaju, ne samo evropskim integracijama nego i zakonima iz ove oblasti, pogotovo kada je pravosuđe u pitanju, šta dobijamo poglavljima 23 i 24.

Zbog toga danas, kada građane Srbije pitate da li su priklonjeni tome da se nađemo kao članica EU u nekom budućem periodu ili su isključivo protiv EU, 60% građana se izjašnjava da su za evropske integracije, a 23% da su isključivo protiv. Svi oni procenti između pokazuju da oni još uvek žele da osete određene promene u svom svakodnevnom životu. To je pokazatelj, u stvari, kojim putem ide politika Srpske napredne stranke i da se ona kreće putem interesa građana Srbije.

Zbog toga smatram, kada bude došlo vreme, da treba da razmisle svi narodni poslanici, i oni koji se možda ne slažu sa politikom Srpske napredne stranke i njenih koalicionih partnera, i podrže ovakve zakonske predloge jer su oni zaista u interesu naše budućnosti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, dr Tomić.

Reč ima Krsto Janjušević.

Izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministri sa saradnicima, uvažene kolege, Srbija ima najveći privredni rast u regionu i najveći priliv stranih investicija. Smatram da je za to MUP izuzetno zaslužan zato što kada strani investitor odlučuje da li će doći u Srbiju uzima parametre vezane za bezbednost i onaj deo koji je u nadležnosti MUP-a.

Imamo značajan napredak u svakom segmentu vezano za rad MUP-a: 15% je smanjena stopa kriminala u odnosu na prošlu godinu, imamo 45% više uhvaćenih lica prilikom izvršenja krivičnog dela, veći broj uhapšenih u delu privrednog kriminala i korupcije, veću količinu zaplenjene droge, dakle u svakom delu napredak. Od 2008. do 2012. godine u Srbiji se dogodilo 608

ubistava; od 2014. do 2018. godine dogodilo se 400 ubistava iako se kreira atmosfera da se svaki dan ubije po sto ljudi zarad nekih drugih interesa i političkih poena.

Ono što je veoma važno, za vreme ove i prošle vlade u Srbiji policija nije nikada podigla ruku na političkog neistomišljenika. Nakon ubedljive pobeđe Aleksandra Vučića na predsedničkim izborima desili su se neki protesti, koji su trajali nekoliko dana. Iako je grad bio bezbedan za vreme tih protestnih šetnji, niko od njih nije mogao da vidi jednog policajca na ulici.

Godine 2008. Ranko Panić poslednjeg koga je u životu video, video je policajca. Ono što je zabrinjavajuće, a to se desilo pre nekoliko meseci, prilikom rasprave gospodina Martinovića s jednim od Tadićevih poslanika, koji je na temu Ranka Panića prokomentarisao – pustite to, to je bilo pre deset godina...

Mogao bi taj Tadićev poslanik, ako sme, da ode porodici Ranka Panića i kaže – zašto plaćete, pustite, to je bilo pre deset godina. Ili – zašto palite sveću i idete na groblje, pustite, to je bilo pre deset godina. Baš me zanima kako bi prošao.

To je bilo vreme kada je policija upala u redakciju „Borbe“ i ispitivala urednicu „Borbe“ zašto i odakle joj informacija da objavi neku vest, a Saša Janković objavio da je sloboda medija i te kako prisutna.

Imali smo nedavno slučaj jednog manijaka koji je napao devojčicu u autobusu GSP-a i velika pomoć je bila što je taj autobus imao sigurnosne kamere. Kada smo na temi Poverenika i Zaštitnika, treba se setiti koje je mišljenje Šabić imao o uvođenju sigurnosnih kamera. I od toga su hteli da naprave famu, teoriju zavere, a one su zapravo pomogle da se otkrije taj manijak. Sigurnosne kamere imaju svi autobusi u svim metropolama širom sveta. Verovatno bi ga Šabić pronašao preko „tvita“, da se on pitao i da je neko slušao njega.

Naslušali smo se svega, naslušali smo se brige o Kosovu i Metohiji onih kojima su odjednom puna usta Kosova i Metohije, a džepovi još puniji evra. Oni su na pogrom našeg stanovništva iz južne srpske pokrajine, kada su bili na vlasti, reagovali jednim ostrim saopštenjem, a narod je očekivao nešto više. Još mnogo toga je narod od njih očekivao i dobijao uvek suprotno očekivanjima.

Kada se saberu i oduzmu njihova dela, ona staju u one četiri Jeremićeve tvrdnje: da će biti raspisani parlamentarni izbori i referendum sa datumom koji je naveo – nije se dogodilo; da Angela Merkel neće primiti Aleksandra Vučića – sutradan su imali sastanak; da Vladimir Putin neće primiti Aleksandra Vučića – za par dana je imao sastanak; i četvrta tvrdnja „nisam uzeo katarske pare“ – istinu nije teško zaključiti iz prethodne tri.

Dakle, kada pričaju o bezbednosti Srba u južnoj srpskoj pokrajini, narod je zaključio jedno – veće svetinje za njih su belosvetski skupoceni hoteli i pare katarske ambasade, nego Gračanica i Pećka patrijaršija.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Janjuševiću.

Reč ima Vera Paunović.

VERA PAUNOVIĆ: Poštovani potpredsedniče, poštovani ministre i ostali članovi Vlade, poštovane kolegice i kolege narodni poslanici, na dnevnom redu današnje sednice nalazi se više značajnih zakonskih projekata, ali ja bih izdvojila predloženi zakon o besplatnoj pravnoj pomoći.

Od usvajanja važećeg Ustava prošlo je gotovo punih dvanaest godina, a da pojedini važni zakoni koje taj Ustav izričito pominje u međuvremenu nisu doneti. Upravo Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći spada u tu grupu zakona, jer je njegovo donošenje predviđeno samim Ustavom, koji u članu 67. stav 3. propisuje da se zakonom određuje kada je pravna pomoć besplatna. Svakako da je izostanak ovog zakona dosad bio veliki nedostatak našeg pravnog sistema.

Jedno od osnovnih načela na kojima bi trebalo da počiva sistem pravosuđa jeste mogućnost da svaka strana koja se obraća sudovima ima jednake šanse da iznese svoje stanovište u sporu, a to neretko nije bio slučaj ako jedna strana nema dovoljno finansijskih sredstava da unajmi profesionalne pravne zastupnike, a samim tim ni njen stav nije bio u mogućnosti da dođe do izražaja. I pored možda predugog čekanja, dobro je što se donošenjem ovog zakona rešava i ovaj problem.

Najpre, u članu 4. određeno je ko ima pravo na dobijanje pravne pomoći. To je učinjeno na jedan kompleksan način tako što je najpre za osnovni kriterijum za ispunjavanje uslova za besplatnu pravnu pomoć uzeto istovremeno ispunjavanje uslova za korišćenje socijalne pomoći, a zatim su u stavu 3. tog člana propisani i brojni drugi slučajevi kada uslov za pružanje pravne pomoći neće biti isključivo vezan za ekonomski položaj pojedinca: u slučajevima kada je stranka u postupku dete, izbeglica, osoba s invaliditetom, tražilac azila i slično. Mislim da je ovakvo određenje potencijalnih korisnika besplatne pravne pomoći urađeno na jedan korektan način jer se ima u vidu kako ekonomsko stanje samog pojedinca tako i njegov socijalni položaj u društvu, odnosno pripadnost nekoj od osetljivih društvenih grupa.

S druge strane, u članu 7. Predloga zakona definisani su slučajevi kada se besplatna pravna pomoć neće pružiti. Tu su definisane one situacije koje se po logici stvari kose sa članom 4: privredni sporovi, registracija pravnih lica itd.

Što se tiče pravne pomoći, predviđena su dva glavna oblika te pomoći i u skladu s tim je određen krug njihovih pružalaca. U užem smislu, pravna pomoć će se sastojati od poslova zastupanja, odbrane i sastavljanja podnesaka. Ako se ima u vidu da su ovo elementarne i važne procesnopravne radnje, onda je logično što su one Predlogom zakona poverene isključivo advokaturi, službama pravne pomoći u opštini i specijalizovanim udruženjima, a da ih mogu obavljati samo advokati i diplomirani pravnici.

U širem smislu, zakon je prepoznao i druge oblike pomoći nazivajući ih pravnom podrškom, a tu će spadati pomoć pri popunjavanju formulara, sastavljanje javnobeležničkih isprava, posredovanje u mirnom rešavanju sporova, davanje opštih informacija. Te radnje će, s obzirom na njihov manji značaj, moći da preuzmu i drugi pružaoci: javni beležnici, posrednici i pravne klinike pri pravnim fakultetima. Ovi oblici pravne pomoći biće preko udruženja dostupni svim licima, bez obzira na to da li ispunjavaju napred navedene kriterijume.

Postupak za ostvarivanje besplatne pomoći vodiće se pred opštinskim ili gradskim organom uprave, prema mestu prebivališta podnosioca ili sedišta pružaoca. O njoj će odlučivati posebno lice u tim organima u roku od osam dana, a u hitnim slučajevima u roku od tri dana. Tražilac će u slučaju negativnog odgovora imati mogućnost da se žali ministarstvu nadležnom za poslove državne uprave.

Finansiranje pružanja pomoći vršiće se ili iz budžeta lokalnih samouprava, a u slučajevima kada to rade advokati i pravnici po polovinu troškova snosiće opština ili Republika. Poseban deo zakona bavi se i besplatnom pomoći vezanom za sporove s inostranim elementom.

Poštovani narodni poslanici, poštovani građani Srbije, ja pripadam Partiji ujedinjenih penzionera Srbije, koja se u svom fokusu zalaže za zaštitu i poboljšanje položaja penzionera i ostalih socijalno ugroženih kategorija. Stoga smatram da je donošenje ovakvog zakona veoma važno za ostvarivanje i zaštitu njihovih građanskih prava. Takođe, ovim zakonom se otvara mogućnost da se jedan broj dosad neangažovanih pravnika zaposli i uključi u pravni sistem države, a sve to bi trebalo da rezultira poboljšanim položajem ugroženih pojedinaca.

Stoga će Poslanička grupa PUPS u danu za glasanje dati svoju podršku za usvajanje ovog zakona i ostalih zakonskih predloga koji se nalaze na dnevnom redu današnje sednice. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Jahja Fehratović.

Nije prisutan.

Stefana Miladinović.

Izvolite, koleginice.

STEFANA MILADINOVIĆ: Hvala, gospodine Marinkoviću.

Poštovana ministarka, gosti iz oba ministarstva, moj kolega Vladan Zagrađanin danas je obradio nekoliko zakona iz seta zakona u nadležnosti MUP-a, a ja ću se osvrnuti u nekoliko minuta na predloge zakona koji se tiču vanrednih situacija.

Samo upravljanje krizama aktuelizovano je u prethodnim decenijama jer savremeno društvo donosi brojne izazove, rizike i pretnje na koje je neophodno

doneti i usvojiti brojne nove odgovore. Svedočimo svi ovde, i koleginica Aleksandra Tomić je upravo to i pomenula, da smo u prethodnih nekoliko godina brojne sistemske zakone usvojili u Narodnoj skupštini i svi oni su doneli upravo te moderne, nove, savremene prakse i istakli prevenciju kao nešto što je ključno u sistemu zaštite i spasavanja. Vanredni događaji kojima smo svedočili u poslednjim godinama i odgovori na iste, pre svega mislim na ad hok reagovanja javnih službi i drugih subjekata sistema, ukazali su na neophodnost daljeg razvoja celokupnog sistema zaštite u našoj državi.

Usvajanjem zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama staviće se van snage važeći Zakon o vanrednim situacijama, ali ovaj novi zakon ostavlja temelj postojećeg sistema i uvodi neke nove procedure; reguliše na drugačiji način pitanja planskih dokumenata; ispravlja greške i propuste u samom funkcionisanju sistema; određuje na drugačiji način odgovornost subjekata u sistemu; unapređuje koordinaciju javnih službi i privatnog sektora, što je izuzetno važno, posebno zbog pravovremenog odnosno blagovremenog reagovanja.

Sistem je dosad bio postavljen tako da je svaki nivo teritorijalne organizacije imao odgovornost, i pripremu i odgovor u skladu sa zakonom, odnosno zakonskim mandatom i operativnim kapacitetima, što se na različitim primerima pokazalo kao da nisu realni kapaciteti i lokalne samouprave su imale više operativnu ulogu, dok je regionalni nivo bio neka vrsta medijatora. Iskustva iz 2014. godine i poplava ali i neke druge vanredne situacije pokazali su koliko je važna i kakva je uloga lokalnih samouprava i njihovog reagovanja. U ovom novom zakonu lokalne samouprave dobijaju neka nova rešenja i odgovornosti. Mi se slažemo, tj. podržaćemo ova rešenja.

Nešto više o tome će govoriti moja koleginica Danijela Stojadinović, koja je 2014. godine kao zamenica predsednika Opštine Svilajnac bila i zamenik šefa Štaba za vanredne situacije, pa će iz svog iskustva dati komentar na ovaj zakon.

Sama uloga nacionalnog, odnosno državnog nivoa ostaje ista, to je naravno jasno, od usvajanja strategija, koordinacije i nadzora nad celokupnim sistemom. Republički štab za vanredne situacije će kroz nacionalnu platformu, to je nešto što je novo u ovom zakonu i to treba naglasiti, okupljati akademsku zajednicu, različite subjekte, predstavnike različitih strukovnih i drugih udruženja, čime će svi zajedno na jedan, možemo slobodno da kažemo, savremen, moderan način dizajnirati kompletan sistem, koji je deo sistema nacionalne bezbednosti.

Koleginica Danijela će govoriti nešto više i o novom zakonu o dobrovoljnom vatrogastvu. Činjenica da raspravljamo o ovom predlogu zakona govori da država zaista želi da podstiče dobrovoljno vatrogastvo i kroz neka

predložena rešenja se vidi da želimo da afirmišemo upravo ovo sa javnim službama i jedinicama lokalne samouprave.

Upravo zbog kompleksnosti vanrednih situacija, odnosno činjenice da se pojavom vanrednih situacija ugrožavaju kritični kapaciteti i oni objekti i postrojenja koji su od vitalnog značaja za funkcionisanje države i društva, u svetu je razvijen sistem zaštite kritične infrastrukture, koji je dobio svoj normativni okvir.

Svakodnevno raste broj destruktivnih aktivnosti, tome svi svedočimo. One se ispoljavaju u obliku vandalizma, sve češće u obliku terorističkih aktivnosti, različitih sabotaza, ali i neodgovornog ponašanja. Objekti kritične infrastrukture sve više su međusobno povezani i zavisni i raste njihova ranjivost; zato je važno da se nacionalnim zakonodavstvima upravo termin „kritična infrastruktura“ jasno definiše.

Posebno je značajno da se definišu one kritične infrastrukture, odnosno objekti, postrojenja infrastrukture koji podrazumevaju javno-privatno partnerstvo. Ovo se pokazalo i u svetskoj praksi kao prilično problematično, a s obzirom na to da mi u Srbiji tek razvijamo sistem, odnosno koncept javno-privatnog partnerstva, mislim da će ovo biti u implementaciji ovog zakona možda i najveći izazov.

Sam pojam je relativno nov. Prvi put je u našim dokumentima pomenut u Uredbi Vlade o sadržaju i načinu izrade plana zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama. Pominje se i u Nacionalnoj strategiji razvoja informacionog društva. Naravno, kritičnu infrastrukturu kroz različite zakone prepoznavamo kao objekte od strateškog značaja, posebnog značaja itd. Znači, zakonom se utvrđuje i uređuje nacionalna i evropska kritična infrastruktura i vrši identifikacija i određivanje te kritične infrastrukture Republike Srbije. Obično se to definiše kroz utvrđivanje samih sektora. Mi smo pristupili modelu od osam, neću ih sada navoditi.

Sve u svemu, sve što je propisano ovim zakonom zapravo je ono što je od vitalnog značaja za državu i za zaštitu ovih objekata, jer zaštita i bezbednost ovih objekata, odnosno kritične infrastrukture jeste i pitanje nacionalne bezbednosti.

Osvrnula bih se ukratko na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima. Početkom ove godine imali smo sveobuhvatne izmene i dopune ovog zakona. Neću se posebno osvrnati na pitanje tehničkih pregleda, odnosno ukidanje obaveza tehničkih pregleda. Slažemo se i moja poslanička grupa podržava ova rešenja kada je to u pitanju. Pohvalila bih praksu koja je uspostavljena, a jeste poenta Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, da periodično, na osnovu godišnjih analiza stanja bezbednosti saobraćaja, vršimo korekciju prekršaja i kaznenih odredaba u tom smislu.

U članu 1. Predloga zakona kojim se menja član 7. važećeg zakona definišu se vozila za sportska takmičenja. Ovo je navelo kolegu Dejana Radenkovića i mene da podnesemo amandman kojim bi se na drugačiji način, tj. preciznije, definisalo vozilo od istorijskog značaja. Mi smo taj amandman podneli, doduše sa ispravkom; upravo ta ispravka se odnosi na potrebu da se konačno reši pitanje vozila od istorijskog značaja i napravi jasna razlika između motornih vozila koja podležu registraciji i potrebna je za njih i klasifikacija, u odnosu na vozila koja zapravo predstavljaju eksponate.

U svakom slučaju, sve zakone ćemo podržati. U raspravi o amandmanima, mi smo podneli više desetina amandmana, nadam se da ćemo imati prilike da o njima govorimo.

Toliko od mene, ostaviću vreme i za svoje kolege. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Miladinović.

Reč ima narodni poslanik Grozdana Banac.

Izvolite.

GROZDANA BANAC: Hvala, gospodine predsedavajući.

Poštovane kolegice i kolege poslanici, saradnici sa gospođom ministarkom pravde i saradnici gospodina Stefanovića, na dnevnom redu današnje sednice nalazi se više zakona iz oblasti unutrašnjih poslova i pravosudnog sistema. Poseban akcenat stavila bih na Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji.

Svakom od nas je jasno da je policija jedan vrlo složen organizacioni sistem, da tu postoji niz različitih odnosa subordinacije, koordinacije i međusobne povezanosti nadležnosti, da je u njemu zaposleno više desetina hiljada naših građana na najraznovrsnijim poslovima, počev od naših policajaca, sa kojima se susrećemo svakog dana kako nastoje da brinu o očuvanju javnog reda i mira na ulicama, preko klasičnih državnih službenika koji se više bave rutinskim birokratskim poslovima, pa do onih operativaca čiji rad nije vidljiv i poznat širem krugu javnosti. Ako to znamo, onda je lako izvesti zaključak da je uređenje takvog sistema u smislu prava i obaveza onih koji su u njemu zaposleni težak zadatak, jer je toliki obim raznovrsnih poslova i izvršilaca teško obuhvatiti nekim jednostavnim opštim zakonskim normama koje bi važile za sve zaposlene podjednako.

Uz sve dužno poštovanje svakog zaposlenog i njegovog posla, ne može se istim aršinima meriti rad nekog policajca zaposlenog u nekoj manjoj opštini s onim ko radi u interventnoj službi u Beogradu, Novom Sadu ili Nišu, kao što se ni njihovi rizici ne mogu uporediti s onima koji su radno angažovani na obezbeđenju državne granice ili u Kopnenoj zoni bezbednosti. Stoga predložene izmene Zakona o policiji imaju za cilj da se na jedan bolji i pravedniji način urede radnopravni odnosi u ovom sistemu.

Mislim da je to uređeno na korektan način u novom članu 185a, jer se uvodi drugačija i pravilnija formula za izračunavanje koeficijenta za obračun plata. On će ubuduće uvažavati daleko više parametara koji se odnose na karakteristike posla koji se obavlja na konkretnom, pojedinačnom radnom mestu, zvanja, činove, način organizovanja radnog vremena, posebno vrednovanje specifičnog rada u smenama i turnusima, njihove pravilne promene. Takođe će se precizno pojasniti ko ima pravo na korektivne koeficijente za specifičnost posla, a to su poslovi suzbijanja organizovanog kriminala, terorizma, korupcije, otkrivanja ratnih zločina.

Međutim, ovim izmenama ministru se daje pravo da taj koeficijent odredi i u drugim slučajevima, ako se oceni da se pojedini poslovi obavljaju pod privremeno otežanim okolnostima, ali i za slučajeve da je potrebno intervenisati zarad sprečavanja odliva najstručnijih kadrova za čijim radom postoji veća potreba. U članu 188. predviđeno je da se mogu propisati nove vrste naknada za policijske službenike za rad pod otežanim terenskim uslovima i na specifičnim poslovima koji se obavljaju na određeno vreme van mesta rada.

U nekoliko novih članova posebno je precizirano da se zadržava prethodno utvrđena i zatečena osnovna plata ako dođe do novog raspoređivanja policijskog službenika ili promene radnog mesta po usvajanju ovih izmena i dopuna Zakona, čime se čuva sigurnost zarade.

Drugi bitan zakon koji je, rekla bih, malo ostao u senci jeste zakon o dobrovoljnom vatrogastvu. Ovaj vid ispoljavanja ljudske solidarnosti i pomoći je kod nas imao duboke korene, ponegde stare i više od stotinu godina. Nažalost, ta tradicija vremenom je gotovo potpuno zamrla, pa se ni sada važeći Zakon o odbrani od požara gotovo nije ni bavio ovom materijom. Sada se ispravlja ovaj propust i stvaraju uslovi za reafirmaciju ovih udruženja građana, a na korist cele zajednice.

Zakoni iz oblasti pravosuđa su takođe važni, posebno Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, kojim se konačno reguliše ovo ustavno pravo najugroženijih građana, čije je donošenje dugo vremena bilo odlagano usled otpora različitih grupa unutar pravosudnog sistema. Više je o tome govorila moja koleginica Vera Paunović pa neću ponavljati.

U danu za glasanje Partija ujedinjenih penzionera glasaće i daće podršku za ceo ovaj set zakona, koji će zaista unaprediti našu zajednicu. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Banac.

Reč ima narodni poslanik Danijela Stojadinović.

Izvolite.

DANIJELA STOJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Gospođo ministar, gospodine Mariću, gospodine Daboviću, drago mi je da je danas ovaj zakon na dnevnom redu s obzirom na to da smo nedavno, 2014. godine, imali neprijatna iskustva sa poplavama, u kojima sam učestvovala, i

drago mi je da se kroz ovaj predlog zakona ispravljaju neke stvari s kojima smo kuburili u to vreme.

Planirala sam da o ovome mnogo duže pričam, međutim, ostalo je malo vremena, tako da ću da se fokusiram na osnove. Cilj ovog zakona je da pravno uredi i uspostavi jedinstvo i ujedinjen sistem, koji je usklađen sa realnim potrebama zaštite i spasavanja stanovništva i materijalnih dobara, jer smo nekako dosad uvek reagovali tek u trenutku kada treba da se reaguje. Vidim da se u ovom predlogu zakona govori o preventivi, koja je daleko bitnija, i da su se od tada pa do sada mnoge stvari promenile baš u tom preventivnom smislu, koji je od velikog značaja.

Ja bih ukazala na nešto što je i tada bio problem, a to je da su mnoge lokalne samouprave dosta dugo radile na osnovnim dokumentima, a to su dokumenta koja su osnov zaštite: rizik od katastrofa i plan zaštite i spasavanja. Problem je bio što mnoge lokalne samouprave nisu imale adekvatne ljude za to pa to nije bilo dobro odrađeno, ili su skupljale neki novac pa je taj novac išao ljudima koji u tom trenutku nisu imali licencu, tako da su te opštine finansirale nešto što u stvari nisu mogle da koriste.

Jako mi je drago da će to sada biti kontrolisano, da će licencirana osoba moći na tome da radi i da će konačno lokalne samouprave imati svoje prave planove za zaštitu i spasavanje i, takođe, pravilnik o metodologiji, koji će biti jedinstven za sve, koji je vrlo značajan, znači, nemamo razlike od jedne do druge lokalne samouprave. To su, po meni, jako pozitivni pomaci.

Sada nekoliko rečenica o ovom drugom zakonu, koji je takođe naišao na veliko odobravanje, a to je Predlog zakona o dobrovoljnom vatrogastvu. Vidim da su savezi jako pozdravili ovo. Ima novina u smislu uvođenja vatrogasnih jedinica, a s obzirom na to da ima 150 društava i 300 saveza, njihovo angažovanje, u smislu dobijanja vozila, o čemu je ministar govorio, i njihovo uključivanje u rad i pomoć MUP-u i regularnim jedinicama bili bi od velikog značaja.

A posebno su oduševljeni finansiranjem, jer će prema ovom predlogu zakona biti obezbeđeno i finansiranje, doduše od 2019. godine, ali u tom smislu je napravljen veliki pomak. Finansiranje će imati iz tri osnove: od Republike, lokalne zajednice, pomoću donacija, poklona. I, imaće jedan prostor za sopstvene prihode, pa bih vas zamolila da ovom prilikom ili sledeće nedelje kada budemo razgovarali o tome objasnite da li je to u skladu sa pravilnicima koji tek treba da se prave, gde će to biti tačno objašnjeno, kakve su nadležnosti dobrovoljnih društava

I, da napomenem da je svuda, u Sloveniji pogotovo, čast biti dobrovoljni vatrogasac i da je ovim napravljen jedan dobar pomak.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Želim da vas obavestim da je vreme vaše poslaničke grupe isteklo.

Sledeći govornik je gospodin Dragan Jovanović.

Izvolite, kolega Jovanoviću.

DRAGAN JOVANOVIĆ: Gospodine predsedavajući, gospodo ministre, uvažene dame i gospodo narodni poslanici, koristim priliku da pozdravim i načelnika Sektora za vanredne situacije gospodina Predraga Marića, s kojim sam imao prilike da sarađujem toliki niz godina pa mi je zadovoljstvo da mogu da ga pozdravim i u Narodnoj skupštini.

Pre svega, osvrnuću se na Predlog zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama jer sam i sam po funkciji, kao dugogodišnji predsednik opštine, bio šef štaba za vanredne situacije na teritoriji lokalne samouprave i znam kakvi su sve tu problemi. Nebrojeno puta i danas i prekuče u toku rasprave čula se ovde reč – preventiva. Svi se slažemo da je preventiva najvažnija. Međutim, treba dosta toga uraditi da preventiva pomogne.

Ono što je dobro, gospodine Mariću, pošto trenutno nemamo ministra Stefanovića u sali, jeste da prijem ljudi, popuna vatrogasnih brigada po lokalnim samoupravama ide dobro, za razliku od nekog prethodnog perioda, treba otvoreno da kažemo, kada su ti ljudi primani po političkoj liniji. Danas je to potpuno drugačije, imamo konkurse, obuke, i to je dobro.

Malopre sam pomenuo da sam 2014. godine bio šef Štaba za vanredne situacije u Opštini Topola; bio sam, nažalost, i svedok pogibije, odnosno utapanja vatrogasca-spasioca za vreme onih velikih majskih poplava i znam koliko je to težak i odgovoran posao.

Da bi preventiva pomogla i da bi pomogla dobra popunjenost vatrogasnih brigada, potrebna je njihova tehnička opremljenost. Nažalost, mi u manjim sredinama po Srbiji, gospodine Mariću, imamo dosta stara vozila; negde su još oni stari FAP-ovi, koji su stari po trideset i više godina. Imamo opštine u brdsko-planinskim područjima gde npr. u toku ove jeseni, imamo dosta paljenja trave i svega ostaloga, i dok stignu vozila do njih, ta stara vozila, prođe i po sat vremena i, nažalost, dese se stopostotne štete. To je nešto za šta vi zajedno sa Ministarstvom, Vlada i mi kao Narodna skupština, kada donosimo budžet za narednu godinu, moramo iznaći rešenje, da se ta tehnička popunjenost vozila... Zatim, dosta manjih jedinica, nažalost, u svom sastavu nemaju makaze za sečenje lima prilikom udesa itd. Tako da je to ono što je neophodno da kupimo i da ljudima pomognemo.

S druge strane, jedan sam od narodnih poslanika koji su u prošlom i ovom sazivu Parlamenta govorili dosta o Zakonu o protivgradnoj zaštiti. Nažalost, kada govorimo o zakonu o vanrednim situacijama, ne možemo da se ne osvrnemo na sve ono što su seljaci, kako u Šumadiji tako i u celoj Srbiji, pretrpeli ove godine, štete od grada. Zdušno sam se zalagao, kao i moje kolege poslanici, da se donese nov Zakon o protivgradnoj zaštiti. Mi smo ga doneli, ali

taj zakon je predvideo da sistem iz Ministarstva unutrašnjih poslova pređe u Ministarstvo poljoprivrede. To se pokazalo kao veoma loše.

Molim vas, kada sagledavate kako se određeni zakoni primenjuju, da mi već u narednoj godini pokušamo da vratimo, jer se ovo pokazalo kao katastrofalno loše. Kupovina raketa, prevoz raketa, automatizacija sistema, to može da funkcioniše samo ako bude pri MUP-u, i vaše kolege to jasno i glasno treba da čuju. Jeste da smo nekada imali rasprave žestoko oko svega toga, ali se pokazalo da Ministarstvo poljoprivrede nema način ili nema dobru volju, ne znam kako bih to tačno nazvao, da na adekvatan način upravlja protivgradnom zaštitom.

Da bi se taj sistem uredio, kažem još jednom, da bismo imali dovoljan broj raketa na svim protivgradnim stanicama, da bi se radila automatizacija adekvatno na celoj teritoriji Republike Srbije, potrebno je da MUP preuzme brigu o protivgradnoj zaštiti. Mislim da bismo time na pravi način pomogli našim seljacima i uopšte poljoprivrednim proizvođačima.

Shodno vremenu koje imam na raspolaganju, samo ću reći da su ove izmene zakona veliki korak napred, da ćemo u danu za glasanje, naravno, moje kolege i ja podržati ove izmene. A biće prilike da i u raspravi o pojedinostima još dosta kažem o svemu ovome. Hvala puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Jovanoviću.

Reč ima Milija Miletić.

Izvolite, kolega Miletiću.

MILIJA MILETIĆ: Ministre Kuburović, uvaženi saradnici iz Ministarstva pravde, Ministarstva unutrašnjih poslova, kolege poslanici, građani Srbije, ja sam Milija Miletić i dolazim iz Svrljiga, a to je najlepša opština u Srbiji, koja se nalazi pored grada Niša, to je najlepší grad u Srbiji. Izabran sam sa liste Srpske napredne stranke, ali u Skupštini Srbije predstavljam Ujedinjenu seljačku stranku.

Pošto smo svedoci loših stvari koje su se dešavale u prethodnom periodu, naša mala opština iz koje ja dolazim, opština Svrljig, zatim Bela Palanka, Gadžin Han i veliki broj takvih opština uvek su bile u velikim problemima kada su bile teške situacije, kada su bili požari 2007. godine, 2010. godine kada su bile poplave, kada je bila suša, kada je bio grad, kada je bila zima. Sve se to dešavalo u našim malim opštinama. Zato ću ja ovde govoriti o tim stvarima.

Jeste, imam malo vremena, ali napomenuću samo nekoliko stvari.

Vrlo je bitno da sad ovaj zakon usvojimo. Vrlo je bitno zato što smo mi kao lokalna samouprava, kada sam ja bio predsednik Opštine, do 2014. godine, imali organizaciju Regionalnog štaba za vanredne situacije, kada je s nama bio gospodin Predrag Marić, gde smo svi zajedno učestvovali u svim tim aktivnostima: bilo je i gašenje požara 2007. godine, 2010. godine odbrane od poplava, zaštita od zime, od velikog snega. Stvarno je bila velika potreba za

formiranjem dobrovoljnog vatrogasnog društva. To je nešto vrlo bitno. Mi smo to uradili, i o tome može da kaže i gospodin Marić. Imali smo i jednu akciju gde su naši ljudi koji rade u tom društvu bili aktivni, pomagali našim vatrogascima.

Vrlo je bitno za sve nas u ovom zakonu... Ja sam policijski sin, meni je otac bio policajac, i za mene je vrlo bitno da policajci, ljudi koji rade na bezbednosti naših građana, imaju mogućnost da imaju veću platu, da onaj ko mnogo radi ima veću platu. Normalno, ne smemo zaboraviti one ljude u policiji koji rade na upravnim poslovima, one ljude koji rade sa strankama, jer su ti ljudi vrlo bitni u sistemu MUP-a.

Još jednom, mislim da je sve ovo što sada radimo dobro. Mislim da je potrebno da u narednom periodu još više stavimo akcenat na te male opštine, male sredine, na ta dobrovoljna vatrogasna društva, da ona mogu biti aktivnija i da se tim društvima obezbedi čak i oprema.

Mi smo iz lokalne samouprave obezbedili opremu za Dobrovoljno vatrogasno društvo. Ta oprema je sada kod naših ljudi. Očekujemo da zajedno, uz još bolju edukaciju, uz pomoć naših vatrogasaca, radimo na poboljšanju uslova, jer opština Svrlijig, Bela Palanka, te male opštine imaju veliku teritoriju, brdsko-planinska područja i stvarno treba bolja organizacija.

Ujedno bih sada, pošto ministar Stefanović nije tu, podsetio njegove kolege saradnike...

(Predsedavajući: Vreme, kolega Miletiću.)

Samo da završim, izvinite.

... Kada ste bili kod nas, u Svrlijigu je otvorena Policijska stanica, novi objekat, tada je obećano da se obezbedi jedno terensko vozilo, neki džip ili tako nešto, baš zbog potrebe da se zaštitimo od teških stvari, da dođemo u svakom trenutku do svakog našeg sela, do svakog našeg građanina.

Još jednom, hvala. Ja ću kao poslanik Ujedinjene seljačke stranke glasati za sve ove zakone. Mislim da je neophodno da ovo usvojimo, jer je to potrebno građanima Srbije. Hvala još jednom.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Miletiću.

Reč ima Aleksandra Majkić.

ALEKSANDRA MAJKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovana ministarka sa saradnicima, kao i predstavnici drugog ministarstva koji su danas sa nama, u diskusiji ću se osvrnuti na dva nova zakona koja su danas pred nama, a to su dva potpuno nova zakona – zakon o dobrovoljnom vatrogastvu i zakon o besplatnoj pravnoj pomoći.

Zakon o dobrovoljnom vatrogastvu u potpunosti će ubuduće regulisati ovu oblast nakon usvajanja ovog zakona. Dosad smo imali nekoliko odredaba u različitim zakonima koje su regulisale ovu oblast, ali su svakako dobrovoljni

vatrogasci svojim radom u prethodnim decenijama zaslužili da imaju potpuno nov i svoj zakon.

Ko su dobrovoljni vatrogasci? To su svi oni dobri ljudi kojima nikada nije bio problem da idu na mesta gde je rizično, odakle se drugi izvlače. To su ljudi koji često, bez nedostatka osnovne zaštitne opreme i potpuno besplatno, bez ikakve naknade, odlaze da gase požare i sprečavaju ostale nepogode koje se dešavaju na teritoriji naše lepe zemlje. Zbog toga te ljude često treba pominjati, često o njima i na svim mestima treba govoriti.

Dobrovoljno vatrogastvo u određenim delovima Srbije ima dugu tradiciju. Tako je prvo dobrovoljno vatrogasno društvo osnovano u Zemunu, u Kikindi je osnovano 1875. godine, u Kragujevcu 1887. godine i ono se godinama razvija. Tako je 1945. godine na teritoriji cele Srbije bilo oko šeststo članova dobrovoljnih vatrogasnih društava. Danas samo na teritoriji grada Kikinde, iz koje ja dolazim, ima isti toliki broj članova, doduše ne možemo reći da su svi aktivni. Kikinda ima devet sela i u svakom selu postoji dobrovoljno vatrogasno društvo i vatrogasni dom. Oni su trenutno u projektu prekogranične saradnje sa Rumunijom, gde treba da im se obezbedi određena zaštitna oprema (odela, cipele) i da dobiju mnogo bolju obuku nego što su imali dosad.

Ali naravno da i dalje postoje problemi. Bez obzira na to što je način finansiranja ovih dobrovoljnih vatrogasnih društava u Kikindi bolji nego u drugim lokalnim samoupravama, i dalje postoje problemi oko opreme. I dalje postoji problem sa kamionima koji su stari 30-40 godina; veliki je problem sa registracijom tih kamiona. Postoji i problem što neka seoske mesne zajednice nemaju ni kamione, nego traktorima vuku cisterne s vodom da bi ugasili požar. Koliko ova dobrovoljna vatrogasna društva i dobrovoljni vatrogasci u Kikindi, a verujem i celoj Srbiji znače, govori i precizan podatak da je samo u prvih dvadeset dana u oktobru u Kikindi na poljima bilo 170 požara, a u jednom trenutku je bilo devet požara u isto vreme. Da nije bilo ovih članova dobrovoljnih vatrogasnih društava, posledice bi bile mnogo veće i teže na sve ono što se izdešavalo u poljima.

Zbog toga pozdravljam donošenje ovog zakona, očuvanje onoga što se odnosi na dobrovoljno vatrogastvo, jer i mnogo razvijenije zemlje Evrope čuvaju dobrovoljce, pa tako i mi treba da sledimo taj put. Takođe pozdravljam to što će se ovim zakonom na neki način urediti buduće finansiranje dobrovoljnih vatrogasnih društava, članom 30. Međutim, pokazalo se da svim tim dobrovoljnim vatrogascima, bez obzira na to što je, naravno, potrebno da imaju dobru opremu i da imaju, na neki način, redovno finansiranje za njihove redovne potrebe, ne za plate, ono što je najbitnije, to je da ih pominjemo i da oni čak i bez reči hvale rade ono što je najbolje za njihovu sredinu, tj. da spasu ljude i imovinu u toj sredini.

Što se tiče zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, mi sedamnaest godina čekamo na donošenje ovog zakona. Prva radna grupa za donošenje ovog zakona formirana je 2001. godine. Drago mi je što je država spremna da opredeli velika sredstva kako bi se sproveo ovaj zakon. Koliko je meni poznato, jedna i po milijarda dinara je opredeljena za ovo. Isplaćivaće se iz budžeta lokalne samouprave, a takođe iz budžeta Republike Srbije.

Zakonom je određen širok krug lica koja mogu da ispunjavaju uslove za pružanje besplatne pravne pomoći. Takođe je određen postupak za pružanje pravne pomoći. Ono što je meni posebno drago jeste to što je na ovaj način kojim je u zakonu određen krug pružalaca besplatne pravne pomoći nakon niza godina sa advokaturom postignut dogovor da to bude ovakvo rešenje, zbog toga što se struci i profesionalizmu izašlo u susret samim definisanjem ko može da pruži besplatnu pravnu pomoć licima u Srbiji.

Ovaj zakon je korak napred ka većem poverenju u pravosuđe Republike Srbije i sigurno je da će onima koji imaju najslabije materijalno stanje u Srbiji, a takođe i ranjivim grupama doneti lakši pristup pravdi. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Ljupka Mihajlovska.

LjUPKA MIHAJLOVSKA: Hvala najlepše, predsedavajući.

Dame i gospodo, građanke i građani, ministar policije, nažalost, trenutno nije u sali i jako mi je žao, tako da ću u nadi da će se vratiti, kasnije govoriti o tim zakonima. A možda se i neće vratiti pošto sam upravo dobila informaciju da su ispred „Komtrejda“ izbačeni polaznici IT akademije koju je organizovala Vlada Republike Srbije u okviru prekvalifikacija i dokvalifikacija i da je raskinula ugovor sa „Komtrejdom“ uz obrazloženje da nemaju dovoljno stručne kadrove. Šta se dešava, ne znam, nadam se da ćemo imati više informacija o tome.

Iskreno, bilo je teško pripremiti se za ovu sednicu, između ostalog i zbog toga što zaista nema mnogo primedaba na većinu zakona koji su danas ovde pred nama i ja ću se sada osvrnuti na set zakona za koje je zaduženo Ministarstvo pravde. Naravno, za mene lično, a verujem i za većinu ljudi koji se dugo bave ljudskim pravima, jedan od najvažnijih zakona jeste zakon o besplatnoj pravnoj podršci.

U ovom zakonu sam videla komentare većine organizacija civilnog društva, odnosno nevladinih organizacija. Videla sam da ste većinu komentara, konkretno „Jukoma“, usvojili, kao i brojne druge komentare, i zaista to pohvaljujem. Pohvaljujem i to što su u zakonu prepoznate određene kategorije osetljivih društvenih grupa kao one kategorije ljudi koji mogu dobiti besplatnu pravnu pomoć.

Ono što je takođe važno da još jednom istaknem jeste to što je nevladinim organizacijama ostavljena mogućnost da nastave sa pružanjem besplatne pravne

pomoći. Dobro je da ste prepoznali da su oni ključni akteri u tom smislu s obzirom na to da kada su one to radile, pravosuđe je malo znalo ili nimalo znalo o stanju ljudskih prava, i dobro je da je njima omogućeno ovim zakonom i da su negde, kako i sami kažete u obrazloženju, sistemski prepoznati.

Možda neke eventualne nedoumice ili izazovi koji bi mogli da se dese u skladu s ovim zakonom jesu, recimo, konkretno član 4, koji kaže da i onaj koji ne ispunjava uslove, u smislu ako nije korisnik socijalne pomoći, ima pravo ako bi ga korišćenje pravnih usluga dovelo u situaciju za potrebu socijalne pomoći. Ne znam kako će se to meriti, mislim da će to biti veliki izazov. Kao i ovo da se odbija postupak u kome je očigledno da tražilac besplatne pravne pomoći nema izgleda na uspeh. Tu možemo zapasti u jednu nezgodnu situaciju, koja bi mogla da proistekne iz nečije subjektivne procene da li postoje izgledi da se spor obavi na kvalitetan način.

To su možda neki izazovi koje sam ja primetila u zakonu, ali načelno još jednom želim da pohvalim ovaj zakon. Mislim da je to veliki pomak za ostvarivanje osnovnih prava, posebno kod ljudi koji su finansijski i na drugi način ugroženi.

Kratko ću se osvrnuti na Predlog zakona o dopuni Zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa. Tu nemam nikakvu primedbu na ovaj član koji menjate, ali sam iskreno očekivala još kada je on došao (on je došao dosta ranije u odnosu na ove druge zakone u skupštinsku proceduru) da ćete menjati član 17, odnosno onaj deo koji se odnosi na klauzulu kada je reč o potpisivanju lica koja ne mogu da daju svojeručni potpis. Ovde konkretno mislim na osobe s invaliditetom, recimo, slepe i slabovide ili druge ljude koji iz bilo kog razloga ne mogu svojeručno da se potpišu. Imamo izmenu Zakona o sprečavanju diskriminacije osoba sa invaliditetom u vezi s korišćenjem faksimila, ali, nažalost, koliko mi je poznato i koliko su mi ljudi govorili, kod javnog beležnika imaju velikih problema s tim jer se faksimil ne priznaje kao legalno sredstvo za potpis, tako da se nadam da će uskoro i u tom smislu doći do tih izmena.

Htela sam da se osvrnem na ovaj zakon za koji je zadužen MUP, a to je Predlog zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama. Opet moram da kažem, kada analiziram zakone, uvek ih analiziram iz ugla osoba sa invaliditetom i kako oni utiču na osobe sa invaliditetom. Zaista se iskreno nadam da će se kroz strategiju koja je predviđena ovim zakonom, a i kroz druge zakonske akte, prepoznati neophodnost da se osobe sa invaliditetom uključe u sva dalja planiranja kada je reč o evakuaciji u vanrednim situacijama.

Pretpostavljam da predstavnici Ministarstva znaju da je na Trećoj konferenciji UN u Japanu ovo bila jedna od ključnih tema i da smo dobili, između ostalog, i preporuku Komiteta UN u odnosu na inicijalni izveštaj koji smo podneli, a koji se odnosi na sprovođenje Konvencije UN o pravima osoba sa invaliditetom, da smo u ovom smislu malo toga preduzeli.

Pohvaljujem da se u zakonu osobe sa invaliditetom prepoznaju kao grupacija koja ima prednost pri evakuaciji, ali, s druge strane, kada govorimo o ljudima sa invaliditetom, ovde ne mislim samo na to da oni treba da budu neko ko se evakuiše, već oni vrlo korisno mogu uticati na zajednicu da i sami budu oni koji pomažu pri evakuaciji, pri nekoj vanrednoj situaciji, posebno ako govorimo o ljudima koji imaju neki drugi oblik invaliditeta a ne samo telesni. Tako da se nadam da će se ovo takođe uvrstiti u izradu strategije i da ćete uključiti organizacije koje se bave osobama sa invaliditetom jer, prema procenama Svetske zdravstvene organizacije, oko 15% ukupnog stanovništva su osobe sa invaliditetom. To je veliki broj.

Takođe i podaci sa ove konferencije u Japanu koju sam pomenula kažu da je stopa smrtnosti u opasnim situacijama od dva do četiri puta veća kada je reč o ljudima sa invaliditetom. Dakle, govorim i o svetlosnim signalizacijama za ljude koji ne čuju i o raznim drugim modelima koje bi trebalo uvrstiti, pa i u Zakon o planiranju i izgradnji, jer vi verovatno dobro znate da neko ko se otežano kreće ne može da koristi protivpožarne stepenice.

Toliko od mene. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Mihajlovska.

Reč ima Dijana Vukomanović.

Izvolite.

DIJANA VUKOMANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Pošto kolege poslanici iz vladajuće koalicije nesebično hvale ministra Stefanovića, dozvolite da i ja svoje izlaganje započnem pohvalama. Kao i moja uvažena kolegica, šefica naše grupe dr Sanda Rašković, pohvaliću načelnika Sektora za vanredne situacije Predraga Marića. Ja sam ubeđena da zbog njegovih sposobnosti i sposobnosti njegovog tima, neće mu zameriti ministar zato što ga hvali opozicija... A, takođe, jer samo kvalitetni ljudi, pogotovo u vanrednim situacijama, sposobni da organizuju timove i intervencije u vanrednim situacijama, preko su potrebni ovoj državi, koja je, pa i po ovom dnevnom redu, u nekom katastrofičnom stanju.

Moje uvažene kolege su već govorile, svedočile su iz svojih jedinica lokalne samouprave koliko naša država nema kapacitete da reaguje na neke vanredne izazove, u slučaju nekih nesreća izazvanih bilo ljudskom greškom ili nekom višom silom.

Ali, evo, na tragu ovih pohvala, dozvolite da se u srpskom parlamentu čuje i pohvala i zahvalnost Udruženju vatrogasaca iz Južnog Velsa. Mislim da se kolega dr Bačevac iz Novog Pazara već zahvaljivao na opremi koju oni kontinuirano već nekoliko godina pružaju Srbiji. Nedavno su uputili tri navalna vozila kao neku vrstu donacije. Još 2012. godine je grupa vatrogasaca iz Velike Britanije, odnosno iz Južnog Velsa dovezla šest vozila za pomoć vatrogascima,

odnosno to je bila donacija. Vozili su kroz pet-šest evropskih država, preko 22.000 kilometara.

Kad već pričamo o požarima, moram da konstatujem – da nije bilo vatrogasaca iz Raške, možda bi požar koji je izbio u Novom Pazaru bio i katastrofalniji. Hoću reći koliko je država Srbija u stanju ljudske, životne potrebe za opremom, za novcem iz budžeta koji će se ulagati na zaštitu građanstva i ljudi na terenu širom Srbije. Političari koji su na vlasti treba da se manu politikantstva i zamagljivanja realnih društvenih potreba. Mi sad idemo u susret formulisanju nacrtu budžeta za 2019. godinu i zaista apelujem na vlast da mnogo veća sredstva usredsredi na rešavanje spasavanja ljudskih života. Usled ovih globalnih klimatskih promena, mislim da će građanstvo u Srbiji, stanovništvo, biti u sve većoj potrebi za takvim usmeravanjem sredstava.

Ja ću se isto kao i moja uvažena kolegica Mihajlovska osvrnuti, pošto imam ograničeno vreme, na ovaj zakon o besplatnoj pravnoj pomoći i reći ono što je već očigledno. Dakle, ovo nije neki novi institut koji ne postoji u našem društvu, jer je već i Komitet pravnika za ljudska prava mapirao oko 95 različitih organizacija. Postoje različite organizacije koje *pro bono* ... Ta čuvena reč, kojoj se obradujete kada vam advokat kaže da će neka od njegovih usluga biti *pro bono*, ali zaista je mnogo ljudi koji su u potrazi za pravdom u zemlji Srbiji, u bezizlaznom položaju i potrebna im je pomoć stručnih ljudi.

Vi znate, gospođo ministar, koliko su strukovna udruženja, advokati, sa opravdanom argumentacijom isticali da donošenje zakona o besplatnoj pravnoj pomoći neće rešiti kvalitet ili ubrzati pristup pravdi u Srbiji. Oni imaju, naravno, svoje strukovne, veoma ubedljive argumente, ali ja se bojim da na ovaj način sročenim zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći mi jednostavno dajemo politički legitimitet jednoj socijalnoj segregaciji u Srbiji, odnosno govorimo da će samo siromašni ljudi u Srbiji, a to su, naravno, ovde navedene kategorije i pogotovo ranjive kategorije, jednostavno biti osuđeni na dobijanje besplatne pravne pomoći.

Pritom, recimo, konkretno u članu 32. stav 4, vi ste uneli jednu odredbu koja zaista kaže da taj diplomirani pravnik, sa tri godine iskustva u struci, ukoliko za osam dana ne donosi rešenje o dodeljivanju prava na besplatnu pravnu pomoć... Doduše, i ovaj rok od tri dana po prijemu zahteva, odnosno dostavljanja dopunske dokumentacije... Smatra se da je zahtev odbijen. Zašto se ovde nije pisalo – smatra se da je zahtev, odnosno organ uprave, odnosno taj diplomirani pravnik... Zašto ovde niste napisali – smatra se da je zahtev prihvaćen? Jer tih, koliko ste izračunali, ovde ste se pozivali na istraživanja koja je radila Svetska banka, ako je preko 600.000 potencijalnih korisnika besplatne pravne pomoći, ja mislim da je ovde trebalo da se donese upravo to rešenje – ako organ uprave čuti, odnosno nije sposoban da u roku od osam dana donese rešenje, da se smatra da je zahtev prihvaćen.

Vi znate koliko ti siromašni ljudi ne poznaju prava. Neki od njih su nepismeni, ne mogu uopšte pred šalterom da dobiju neki papir, mada se ovde govori o digitalizaciji. Ja mislim da je upravo u članu 32. stav 4. trebalo da piše da se zahtev prihvata ako organ uprave ćuti.

Hvala vam, nemam više vremena.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Vukomanović.

Gospodin Novica Tončev, povreda Poslovnika.

Izvolite.

NOVICA TONČEV: Poštovani predsedavajući, povreda člana 27.

Malo smo se udaljili od goruće teme, a to je o našem stanju u pravosuđu. Kako moja poslanička grupa nema više vremena, ja bih hteo da ukažem i na tu temu, koja je vrlo važna za naš pravosudni sistem.

Hoću da pozdravim vas i ministarku i da govorim povodom povrede Poslovnika o Predlogu odluke o izboru sudija koji se prvi put biraju na funkciju.

Ja dolazim iz jedne male opštine, gde je za izbor predložen sudija iz Beograda. Hoću da podsetim ministarku, da li će taj sudija stvarno da ostane u Surdulici, što bih ja voleo, da ne budu male opštine kao neki „protočni bojler“ gde će da nam dolaze sudije i da se posle nekoliko meseci vraćaju, a tu trpimo i mi, i građani, kao i predmeti koji stoje. Ali bih voleo, pošto je Surdulica malo i lepo mesto za življenje, da sudije koje dođu iz Beograda ostanu da žive u Surdulici.

Druga stvar na koju bih hteo da ukažem... Znam, ministarka, da vi ne možete da utičete, a i nije po zakonu da utičemo na sudije i tužioce, ali imamo veliki problem u pravosuđu u Pčinjskom regionu. Posebno sam ja kao narodni poslanik bio izložen progonu tužiteljke Danijele Trajković. Ja sam vam dao predmet, koji hoću da pogledate lično. Ako ja kao narodni poslanik ne mogu da dokažem da li je ova fotografija koja je ovde šminka ili je teška telesna povreda, onda ne znam kako će ostali građani da reaguju na to, te vas molim da malo više obratite pažnju na stvari koje se dešavaju u Pčinjskom okrugu i na rad pravosuđa.

Ja vam se zahvaljujem što ste mi dali šansu da kažem ovo.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Tončev.

Smatram da nisam povredio Poslovnik.

Naravno, uvek imate šansu da ukažete na povredu Poslovnika kao i na sve drugo, u skladu sa Poslovnikom.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.)
Hvala vam.

Reč ima Vera Jovanović.

Izvolite.

VERA JOVANOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući Marinkoviću, ministarko Kuburović sa saradnicima, saradnici ministra Stefanovića, kolege poslanici, Predlogom zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama postiže se prevencija i spremnost pojedinaca i zajednice za brzo reagovanje.

Katastrofa predstavlja elementarnu nepogodu ili tehničko-tehnološku nesreću čije posledice ugrožavaju bezbednost, život i zdravlje većeg broja ljudi, materijalna i kulturna dobra. Elementarna nepogoda je pojava hidrološkog, meteorološkog, geološkog ili biološkog porekla prouzrokovana delovanjem prirodnih sila. Takođe, nepogode su zemljotresi, poplave, bujice, oluje, jaka kiša, atmosferska pražnjenja, grad, suša, odroni, klizišta, snežni nanosi i lavine. Jedna od tehničko-tehnoloških nesreća je iznenadni i nekontrolisani događaj ili niz događaja koji je izmakao kontroli prilikom upravljanja određenim sredstvima za rad i prilikom postupanja s opasnim materijama u proizvodnji, upotrebi, transportu, prometu, preradi, skladištenju i odlaganju, a to se uglavnom odnosi na požar, eksploziju, havariju, saobraćajni udes u drumskom, rečnom, vazdušnom saobraćaju.

Ono što je veoma važno, a predviđeno je ovim zakonom, jeste efikasno reagovanje u slučaju katastrofa i preduzimanje operativnih mera od strane štaba za vanredne situacije na nivou jedinica lokalne samouprave. Ovaj zakon daje ovlašćenja Republičkom štabu za vanredne situacije da u slučajevima kada izostane pravovremena reakcija može odreagovati Republički štab.

Član 15. stav 3. predloženog zakona predviđa da procenu rizika od katastrofa izrađuju privredna društva i druga pravna lica koja u svom sastavu imaju organizacione celine čiji su kapaciteti, obim i značaj delatnosti od posebnog značaja za privredu Republike Srbije iz oblasti energetike, telekomunikacija, rudarstva i saobraćaja.

Procenu rizika vrši pravno lice koje upravlja poslovnim objektima kapaciteta više od sto lica, a ako je u pitanju boravak dece do 14 godina izrada procene se vrši bez obzira na broj dece. Svake tri godine se vrše, a periodično ažuriraju, procene rizika, što je regulisano ovim zakonom.

Po članu 16, budžeti opština i gradova će se opteretiti, ali to je ulaganje u preventivu i svaki dinar uloženi u preventivu vraća se osmostruko. Prema dosadašnjim lošim iskustvima, kada imamo situaciju da se gradi sve i svašta na mnogim lokacijama gde postoje veliki identifikovani rizici, onda će se procenom rizika ovim planom određivati zona rizika i smanjiti mogućnost ovakvih pojava.

Ovim zakonom se uvode značajne novine u načinu izrade procene rizika i plana zaštite, načinu izrade procene rizika i spasavanju u smislu davanja nadležnosti pravnim licima koja moraju imati potrebno ovlašćenje od strane MUP-a, u skladu sa članom 19. ovog zakona. U stavu 4. ovog člana precizira se vremenski period od pet godina za koji važi dobijena licenca i ovlašćenje, nakon

čega se mora ponovo obnoviti postupak. U dosadašnjoj praksi polaganja stručnog ispita za dobijanje licence za izradu procene rizika i plana zaštite i spasavanja primećen je veoma nizak nivo znanja kandidata, pa je predviđena obaveza pohađanja obuke. Ministarstvo unutrašnjih poslova će propisati potrebne uslove za dobijanje ovlašćenja za izvođenje navedene obuke.

Lokalna samouprava donosi akt o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite; izrađuje i donosi procenu rizika; obrazuje štab za vanredne situacije; određuje subjekte od posebnog značaja; planira i obezbeđuje budžetska sredstva; obrazuje jedinice civilne zaštite. Jedinice lokalne samouprave mogu biti oslobođene obaveze obrazovanja jedinica opšte namene, ali samo pod uslovom da na svojoj teritoriji imaju obučenu jedinicu sa dvadeset pripadnika.

Koliko je bilo bitno donošenje ovog zakona govori činjenica da je Republika Srbija doživela katastrofalne poplave u maju 2014. godine, a takve razmere poplava nisu zabeležene u poslednjih 120 godina. Poplava je zahvatila 38 opština centralne Srbije, imovinu više od 1.600.000 ljudi. Da bi se bolje razumelo, to je 22% od ukupnog broja stanovnika Srbije. Najteža situacija je bila u Obrenovcu, ali zahvaljujući angažovanju Žandarmerije, Vojske, a posebno Sektora za vanredne situacije, ugroženom stanovništvu je pružena pomoć. Policijskim i vojnim helikopterima prevoženi su ugroženi građani, a jedan takav slučaj pamte svi građani, kada je policijski helikopter spasio bebu od samo jedne godine starosti iz Poljana kod Obrenovca. Ugroženo stanovništvo je spasavano helikopterima, kamionima, čamcima, bagerima, građani Srbije su pokazali solidarnost, a Vlada Srbije, na čelu sa premijerom, a sada predsednikom, Aleksandrom Vučićem, ministrom Nebojšom Stefanovićem i ministrom odbrane Gašićem učinili su napor da katastrofu drže pod kontrolom.

Ta katastrofa zahvatila je i moju opštinu Rakovicu, ali zahvaljujući Štabu opštine Rakovica, na čelu sa predsednikom Opštine, poplavljeni građani su smešteni u tadašnji hotel DMB-a i građanima su obezbedili hranu, odeću, obuću i smeštaj.

Ove poplave su imale i svoje heroje. Jedan od njih je i život dao spasavajući druge, a to je mladi Dejan Lazarević iz Topole, vatrogasac, koji je sahranjen 18. maja 2014. godine, koga su ispratili porodica, prijatelji vatrogasci, naravno i naš ministar Nebojša Stefanović.

Iskreno se nadam, kolege poslanici, da ćemo ovaj set zakona sa zadovoljstvom prihvatiti u danu za glasanje. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite, koleginice.

MILANKA JEVTIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvažena ministarko sa saradnicima, članovi Ministarstva unutrašnjih poslova, kolege poslanici i poslanice, poštovani građani Republike Srbije, pred nama se nalaze predlozi zakona iz dve oblasti, i to iz oblasti Ministarstva unutrašnjih poslova i predlozi zakona koji se odnose na Ministarstvo pravde. I jedni i drugi zakoni sa aspekta Srpske napredne stranke predstavljaju i te kako značajan iskorak napred u smislu bezbednosti građana, u smislu bezbednosti Republike Srbije, u smislu jednake dostupnosti pravde za sve građane Srbije. U tom smislu, Srpska napredna stranka, nema dileme, u danu za glasanje podržaće sve predložene zakone.

Sada ću se osvrnuti na Predlog zakona o proceni rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama, koji je i te kako značajan s aspekta bezbednosti građana, posebno u situacijama kada nastupi neka od katastrofa, koje mogu biti različitog oblika: od požara, poplava, zemljotresa itd.

Moram da istaknem veliki značaj ovog zakona pre svega na planu uspostavljanja preventivnih aktivnosti i preventivnih planova zaštite. Zašto su preventivni planovi zaštite, odnosno preventivni planovi otklanjanja rizika važni? Zato što se njima na precizan način targetira konkretni rizik, a onda se taj rizik na adekvatan način obrađuje u tom smislu da se posledice njegovog nastanka svedu na najmanju moguću meru, ako već ne postoji mogućnost da se on izbegne.

Moram da naglasim da tokom poplava 2014. godine, koje su bile najveće poplave u poslednjih 120 godina, nijedna jedinica lokalne samouprave ni privredno društvo na teritoriji Republike Srbije nisu imali plan procene rizika i plan zaštite i spasavanja na čiju je izradu dalo saglasnost Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Pretpostavka je da se samo ovakvim načinom, odnosno samo ovakvim planovima jedinica lokalne samouprave, na čiju izradu saglasnost daje Ministarstvo unutrašnjih poslova, i te kako može uticati na smanjenje rizika od katastrofa, najvećih mogućih, a najveće katastrofe su svakako gubljenje ljudskih života. Upravo je pri poplavama 2014. godine došlo i do gubljenja ljudskih života. Vlada, na čijem je čelu tada bio sada predsednik a tada premijer Aleksandar Vučić, 20. maja 2014. godine proglasila je trodnevnu žalost na teritoriji Republike Srbije.

Takođe želim da stavim akcenat na poseban značaj Republičkog štaba civilne zaštite, pre svega na specijalizovane jedinice, jer one, kao ni čitava civilna zaštita praktično, „žuto preduzeće“ Đilasa apsolutno nisu interesovale. Moram da naglasim da je od 2012. godine do sada formirano oko dvesta specijalizovanih jedinica Republičkog štaba civilne zaštite, da su one smešteni po okruzima, da je u planu da se od 2020. godine počne i s aktivnim uključivanjem rezerve, a sve u cilju poboljšanja bezbednosti naših građana.

Moram da istaknem i da je za pripadnike snaga specijalnih jedinica kupljeno 2.000 komada garderobe. Takođe moram da istaknem da je popunjenost četiri elitne jedinice 100%, da je popunjenost drugih specijalizovanih jedinica 90%. Moram da naglasim da se aktivnostima kojima se bave specijalizovane jedinice, odnosno odzivom na civilnu zaštitu... Poslednji odziv je bio 93%, i to je najveći odziv, čak i kad se poredi s odzivom u bivšoj Jugoslaviji.

Ono što nadalje želim da kažem, to je da je zakon o besplatnoj pravnoj pomoći takođe i te kako značajan iskorak napred. On se oslanja na ratifikovanu, potpisanu Istanbulsku konvenciju. Što je najvažnije, on omogućava jednak pristup pravdi svim građanima. To je ono što je i Ustavom garantovano. Naravno, zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći tačno je određen krug lica ali nikako ne mogu da se složim da se on odnosi samo na socijalno najugroženije. On se odnosi i na druge građane koji bi plaćanjem pravne pomoći i podrške došli u tešku materijalnu situaciju, tako da ostvare pravo na novčanu socijalnu pomoć.

Moram da istaknem da i udruženja, koja takođe mogu da pružaju ovu pravnu pomoć preko advokata, imaju projektna finansiranja, znači mogu da se ne finansiraju direktno iz republičkog budžeta i, naravno, tim projektnim finansiranjem mogu da pružaju i te usluge.

Ovde smo od predstavnika „žutog Đilasovog preduzeća“, od njegovih poslanika, kojih doduše nema sada, čuli da ovde nema vladavine prava. Moram da istaknem da u njihovo vreme nije bilo vladavine prava, da je u njihovo vreme bilo 30.000 pravnonevidljivih lica, uglavnom su to bili Romi; da je pravnonevidljiva lica, odnosno Rome, Đilas prisilno iseljavao iz Beograda, tobož zato što nisu imali ovde prebivalište. Oni su bili pravnonevidljivi – postojali su, a u stvari nisu postojali. Tek je dolaskom Srpske napredne stranke usvojen Zakon o vanparničnom postupku, kojim se tim licima omogućava naknadni upis mesta i vremena rođenja, i taj broj je sada smanjen na oko 5.000. Ovim zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći upravo su i ova lica predviđena da im se ta pomoć pruža.

Srpska napredna stranka podržaće sve ono što se tiče boljitka građana i Srbije. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima Ana Stevanović. Nije prisutna.

Sledeća je Ljiljana Malušić.

Izvolite, koleginice.

LjILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvažena ministarko sa saradnicima iz Ministarstva, dame i gospodo poslanici, ja ću govoriti o Predlogu zakona o smanjenju rizika od katastrofa i

upravljanju vanrednim situacijama, ali pre toga samo par rečenica o rezultatima Ministarstva unutrašnjih poslova.

Naime, kada je na čelo MUP-a došao gospodin Nebojša Stefanović, situacija se drastično promenila nabolje. Šta to znači? To znači da je 2018. godine za 3% umanjen kriminal u odnosu na prvih šest meseci u 2017. godini, što znači da je bilo 1.300 manje krivičnih dela nego u 2017. godini. Takođe, u odnosu na period 2008–2012. smanjena su teška krivična dela ili ubistva za 34%; znači, 2018. godine 34%, što je fantastičan rezultat! To je otprilike za trećinu manje ubistava nego u periodu 2008–2012. godine.

Takođe, Ministarstvo unutrašnjih poslova zaista brine o svojim zaposlenima, na više načina, pre svega o njihovom standardu. Prvo, povećane su plate, i biće povećane. Zatim, grade se stanovi, i to po izuzetno povoljnim cenama, koje su mnogo manje od tržišnih cena, petsto evra je kvadrat za sve službe bezbednosti: MUP, Vojska, BIA i njihove penzionisane kolege. To je nešto što je zaista za divljenje s obzirom na to da znamo da su stanovi kod gospodina Đilasa bili 1.250 evra plus PDV. Znači, plus uniforme, plus odeća. Bravo za Ministarstvo unutrašnjih poslova! Takođe, možda ne bi bilo loše da se svi poslanici u ovom visokom domu, kad budemo govorili o budžetu, slože s tim da se izglasa malo veća cifra za MUP. Toliko o njima zasad.

A sad konkretno zakon. Setimo se samo tužne 2014. godine kada su bile enormno velike poplave. Kad je urađena procena, trajala je pet nedelja, bila je poražavajuća: poginulo je 33 ljudi, odnosno udavilo se ili nestalo, a materijalna šteta – 1,7 milijardi evra. U tim poplavama najviše je stradala proizvodnja, zatim socijalne usluge, kao i rudarstvo i energetika. Sreća u nesreći je što nije došlo do teže havarije s obzirom na to da su se pojavile i podzemne vode, pa nije došlo do teške ekološke katastrofe.

Treba naglasiti da su u toj poplavi stradali i kategorisani putevi. Najveću štetu pretrpeo je Koridor 10 kod Dimitrovgrada; samo jedna deonica koštala je otprilike deset miliona evra. Mostova kod kategorisanih puteva je nestalo, srušeno trideset, a oštećeno pedeset; kod nekategorisanih puteva dvesta mostova. Obrenovac je najteže prošao u tim poplavama, evakuisano je 24.000 ljudi. Mnogo ljudi je ostalo bez svojih domova. Ukupno je obuhvaćeno poplavama 38 opština, evakuisano 32.000 ljudi. Indirektno i direktno u poplavama je bilo oštećeno mnogo ljudi, otprilike 1.600.000, što je 22% kompletne populacije. Takođe, oštećene su škole, oštećeni su domovi zdravlja, mnogi su iseljeni, prestalo je da se radi po školama, završena je ta školska godina, a 51.800 mesta je bilo zatvoreno. Desilo se, ne ponovilo se.

Mi imamo u Srbiji 140 kolektivnih centara pomoći Crvenog krsta. To nije bilo dovoljno, tako da su mnogi kulturni i sportski centri otvorili vrata ljudima koji su doživeli ovu tragediju u svakom pogledu. Sama sam prisustvovala tome i tada je pokazan veliki stepen empatije, čime se ja ponosim,

mislim na kompletnu Srbiju. Mislim da to čoveka čini čovekom i da u svim situacijama ponekad nemamo dovoljno svesti da mi kao građani moramo maksimalno da pomognemo, svi koji su sposobni, u svim situacijama. Nadam se da se tako nešto neće ponoviti.

Ono što ovaj zakon konkretno donosi jeste pre svega plan smanjenja rizika za nivo Republike, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, što je dobro. Rade se novi planovi sa ciljem planiranja i preuzimanja preventivnih mera. To je najvažnije.

Zatim, zona neposrednog rizika – ne sme se graditi tamo gde postoje rizici. Treba da se napravi i registar rizika da bi se znalo koja su mesta baš rizična, znači direktno pored reka, zatim u blizini rudnika, elektrana itd. I, eksterni plan zaštite od velikog udesa, a to je novina u zakonu na osnovu SEVESO direktive EU – da se pored mesta koja su kontaminirana ili se pretpostavlja da nešto može da se desi tako nešto ne radi, odnosno da se ne gradi.

Hvala na pažnji. Srpska napredna stranka će u danu za glasanje glasati za sve ove predloge zakona.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Marija Jevđić.

Izvolite.

MARIJA JEVĐIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, poštovana ministarko, gosti iz Ministarstva unutrašnjih poslova, Predlog zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama dolazi kao odgovor na sve izazove koji su nas u vidu elementarnih nepogoda zadesili poslednjih godina, pre svega kada je reč o zemljotresima, poplavama, klizištima i drugim vidovima elementarnih nepogoda.

Kao narodna poslanica koja dolazi iz Kraljeva, mogu slobodno reći da poslednje decenije gotovo da nije bilo godine bez neke ekstremne situacije izazvane pre svega prirodnim katastrofama. Evo, upravo sutra, 3. novembra, navršava se osam godina od kada je Kraljevo pogodio zemljotres, koji je nažalost imao i ljudske žrtve, a manje ili više je oštećeno preko 12.000 objekata. Moram da iskoristim priliku i napomenem da je dva sata posle zemljotresa stigao tadašnji ministar policije Ivica Dačić i da su upravo policajci, vatrogasci i pripadnici Vojske bili prvi koji su, dok je još postojala opasnost, pomagali u raščišćavanju ruševina. Takođe, i vi ste, gospodine Mariću, bili non-stop u Kraljevu u tim za Kraljevcane teškim danima.

Ono što iz današnje perspektive, gledano na ovaj tragičan dan, možemo reći jeste da je novembarski zemljotres iz 2010. godine za Kraljevo bio ono što su majske poplave iz 2014. godine bile za Srbiju, a to je spoznaja da smo u

vremenima tranzicije zaboravili i zapostavili sistem za delovanje u vanrednim situacijama.

Za Jedinstvenu Srbiju, namera predlagača ovog zakona, odnosno Ministarstva unutrašnjih poslova, da se akcenat i značaj prida lokalnu, odnosno lokalnim samoupravama i svim institucijama koje su od značaja za ovu temu jeste dobra i umnogome će doprineti da se pravovremeno reaguje na prirodne katastrofe. Ovaj predlog zakona prati ciljeve Sendai okvira, odnosno da država ima primarnu ulogu u smanjenju rizika od katastrofa, ali da tu odgovornost treba da podeli i da uključi lokalnu vlast, privatni sektor i druge institucije.

S druge strane, upravo u akcentu na lokal leži moja bojaznost kada su u pitanju kapaciteti lokalnih samouprava, posebno manjih opština, koje nemaju dovoljno niti ljudskih niti materijalnih kapaciteta za realizaciju zakonski propisanih obaveza. Vi ste i za ovaj mogući problem našli rešenje, i ono se nalazi u članu 29. predloženog zakona, a to je mogućnost lokalnih samouprava za udruživanje i time dostizanje odgovarajućeg nivoa kako kvaliteta tako i kvantiteta, ako pričamo o brojkama i sredstvima.

Ovom prilikom želim da istaknem da je upravo inicijativa za ovakav vid odgovora na sve izazove izazvane klimatskim promenama i pre svega prirodnim katastrofama došla od Grada Kraljeva, od onog dela Gradske uprave koji je nadležan za ove poslove, a nosi naziv Odeljenje za poslove civilne zaštite. Upravo je formiranjem ovog odeljenja namera lokalnih političkih aktera bila da se sa problemima koje nose katastrofe sa sobom suočava preventivnim merama i aktivnostima, kao i formiranjem civilne zaštite.

Nova zakonska rešenja, u smislu uvođenja instituta poput registra rizika, planova za smanjenje rizika, umnogome će uticati na kvalitet budućih rešenja. Treba voditi računa da podzakonski akti i sve ono što sledi u primeni ovog zakona bude sinhronizovano, ali istovremeno i u funkciji održivog razvoja lokalnih samouprava, kao i Republike Srbije u celini.

Ono što želim da istaknem možda kao nepotpuno zakonsko rešenje jeste da se lokalne samouprave kažnjavaju ako nešto finansiraju, odnosno ne finansiraju, što se navodi u delu XII Kaznene odredbe ovog predloga zakona. Kazne su predviđene za sve u sistemu, čak i za poverenike civilne zaštite, koji su, složićete se, ipak veliki entuzijasti i dobrovoljci, odnosno volonteri kada su u pitanju aktivnosti civilne zaštite na lokalnu.

Ovo su neke moje sugestije, ali svakako Jedinstvena Srbija želi da pohvali donošenje ovog zakona, koji će dalje poslužiti kao kvalitetan alat u cilju adekvatnog odgovora na katastrofe.

Što se tiče Predloga zakona o policiji, po prvi put se izjednačavaju plate, tako da će policijski službenik u Kraljevu i u Beogradu imati iste plate; ljudi se bave istim poslovima, tako da nema potrebe da se ne tretiraju jednako. U poslednjih godinu dana primetan je broj uniformisanih policajaca na ulicama

grada i u razgovoru sa sugrađanima stekla sam utisak da se osećaju bezbednije zbog toga. Policajci su dobili nove uniforme i mislim da se nikada nije više vodilo računa o potrebama i problemima policajaca, ali ja želim da pomenem i policijske inspektore, koji su stub Ministarstva. Za razliku od policajaca, oni ne dobijaju uniforme već od svojih plata odvajaju novac za odela pošto rade u civilu, i nadam se da će se u nekom narednom periodu i njima pomoći u tom smislu.

Poslanička grupa Jedinstvena Srbija podnela je tri amandmana na Predlog zakona o smanjenju rizika od katastrofa. Nadam se da će biti usvojeni. Bez obzira na to, Poslanička grupa Jedinstvena Srbija podržaće sve predloge zakona koji su na dnevnom redu ove sednice. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Srđan Nogo.

Izvolite.

SRĐAN NOGO: Zahvaljujem.

Predlog izmene člana Zakona o parničnom postupku koji je pred nama je loš i sporan. Naime, iz vašeg obrazloženja vidi se da vi taj član menjate da biste izašli u susret bankama, odnosno da biste omogućili lakšu trgovinu problematičnim kreditima i da biste omogućili da se na mestu tužioca u nekom parničnom postupku koji je tom prilikom pokrenut novo pravno lice, koje je preuzelo to potraživanje, pojavi kao tužilac, bez saglasnosti tuženog.

Najpre da vam kažem da je to u direktnoj suprotnosti Zakonu o bankama, član 5. stav 2, koji propisuje da se niko osim banaka ne može baviti davanjem kredita. Možemo se setiti da je i ranije taj član kršen i da smo imali jedan slučaj sa „Dajnersom“, kada je tužilaštvo godinama uterivalo dugove za račun privatne firme „Dajners“, koja je neovlašćeno izdavala kreditne kartice. O tome se govorilo u Narodnoj skupštini sa moje strane, čak su neki poslanici vladajuće većine to iznosili i pre mene, kada nisam bio poslanik.

Ako je u toku parnični postupak povodom naplate kredita koji je pokrenula banka, naplata kredita je deo kreditnog posla, a vi sada praktično omogućavate da u kreditni posao uđe neko ko nije banka. To je kršenje zakona. Ova izmena je sporna zato što smatramo da treba da ostane saglasnost tužioca. To što je neko tužen ne znači da je dužan, jer to tek treba da se utvrdi u sudskom postupku, sudskom presudom, a ovde je postupak u toku.

Ovde se daje mogućnost banci, koja je recimo nekoga tužila i u privrednom sudu, gde su sporovi velike vrednosti i velike su takse, proizvela neke ozbiljne troškove i zna da će izgubiti postupak, da prosto prepusti taj navodni dug za mala finansijska sredstva nekom DOO, koji nema neki veliki ulog, i na taj način izbegne plaćanje troškova postupka.

Ali nije to samo za banke, i za javna preduzeća, na primer, Infostan ili Parking servis, koji su pokrenuli ogromne postupke izvršenja, koji su sada pred

sudovima i gde postoji sudska praksa koja jasno ukazuje da će oni gubiti te sporove – imaju mogućnost da se izvuku iz toga i da se to prebaci na neki DOO, koji ima osnivački ulog hiljadu dinara, i da hiljade građana ne mogu da naplate desetine hiljada dinara svojih troškova koje su dobili pred sudom. To je ozbiljan problem.

Dobro znate da ovde postoji jedan kartel advokata, direktora banaka, direktora javnih preduzeća, koji su na ovaj način ispumpavali novac i od građana i od samih javnih preduzeća. Ovo je njihova kombinacija.

Dalje, dokle se u ovoj državi izlazi u susret bankama? Stalno se donose zakoni u korist banaka. Kada će nešto u korist naroda, u korist građana? Ovi zakoni treba zbog toga da se donose, a sudovi da rade u interesu građana i da sprovode zakone.

Zašto se ne reši slučaj *CHF*-a? Evropski sud pravde, cela Evropa, svi su to rešili. Evo, pre par dana i sud u Splitu – ništava je klauzula o švajcarskim francima i ništav je sam ugovor. Jedino se kod nas taj problem ne rešava.

Dalje da vas pitam, gospođo ministarka, evo ja sam konstruktivna opozicija – da li vi želite da napunite budžet? Vrhovni kasacioni sud je zauzeo stav da trošak obrade kredita nije dozvoljen ukoliko banka nije jasno predložila koji je to trošak. Država je uzela milijarde evra kredita u zadnjih osamnaest godina gde su troškovi bili od 0,5 do 1%. To je sada sa kamatama desetine miliona evra. Šta radi pravobranilac? Vi predlažete, a Vlada postavlja i pravobranioca i njegove zamenike. Zašto oni ne pokrenu postupak da obezbede državi novac u budžetu?

Da ne pominjem euribor i libor. Svugde u tim ugovorima gde se zadužuju država ili javna preduzeća a država je garant, stoji i euribor i libor, plus kamatna stopa. A imate i odluke Evropske komisije i sudova iz EU, znači i suda u Londonu, gde su sa preko dvanaest milijardi evra kaznili banke. I mi možemo da se pozivamo na te slučajeve. Imamo „Sosijete ženeral“, koja je davala velike kredite državi; ona je svugde ugovarala euribor i libor. Zašto ih ne tužimo? I, evo novca za budžet.

Da ne govorim da za dinarske kredite koje je država uzimala, ili javna preduzeća, stoji indeksna klauzula u evrima. To su stotine miliona evra koji mogu da se obezbede za budžet, ali nažalost ne postoji takva volja.

Što se tiče izbora sudija i tužilaca, kao i zakona o uređenju sudova i lobiranja, ja sam najveći kritičar, i u ovoj skupštini i u političkom životu, srpskog pravosuđa i stalno sam govorio o problemima. Govorio sam i o partijskim uticajima, koji nisu mali i koji su karakteristika, naročito za 18 godina. Ima jedan veći problem od toga, koji daleko više pogađa građane, a to su kriminal i korupcija unutar pravosuđa. To je mnogo gore nego bilo kakav politički uticaj, zato što je daleko šireg zahvata, a za nacionalnu bezbednost je još opasnije kada na pravosuđe utiče neko spolja. Mi sada hoćemo ustavnim

amandmanima da izmestimo pravosuđe iz sistema države Srbije praktično, da ga učinimo potpuno neodgovornim nikome nego stranim centrima moći. Da li su faktor moći Ambasada SAD, USAID i Soroš u pravosuđu?

Evo, sad ću vam ilustrovati primerom. Sad smo izabrali nove neke sudije, pa tako u obrazloženju predsednika Visokog saveta sudstva za, recimo, sudiju Oliveru Đurić, koja iz Prvog prelazi u Viši sud, kaže se, između ostalog – razlozi za izbor, da je dva puta, 2007. i 2012. godine, u organizaciji Kancelarije stalnog pravnog savetnika Ambasade SAD u Beogradu i organizaciji programa Open gold u SAD bila na seminarima i poznaje engleski jezik. To je razlog za napredovanje sudije?

Reći ću vam još jednu drugu stvar kada pričamo o lobiranju. Ovde je jedan stenogram audio-snimka razgovora koji su mnogo pre vašeg vremena, kada ste vi bili ministar, vodili tadašnji visoki oficiri CIA Dejvid Rouzmen, Bil Džejmison i Šon Ficpatrik sa nekim tadašnjim nosiocima vlasti u Srbiji, gde su objašnjavali kako CIA i američki sudovi sarađuju i kako američki sudovi vole da izlaze u susret CIA. To nije bitno za ovu temu, ja ću o tome tek govoriti, ali šta je bitno? Bitno je da imamo situaciju da oni napominju da saradnici CIA neće odgovarati, ukoliko CIA stane iza njih, ni za slučajeve trgovine drogom, oružjem ili ubistva.

Da li je to sada, mnogo godina kasnije, slučaj sa našim pravosuđem? Evo vam dva primera: šta ćemo sa slučajem Momčila Perišića, zašto se ne završava postupak? Čovek je uhvaćen u špijunaži. Drugi slučaj, suđenje za ubistvo Zorana Đinđića; Milan Veruović svedoči da su jedino on i dva službenika Američke ambasade bili prisutni na svim ročištima. Samo oni. Zašto je Američka ambasada toliko bila zainteresovana za taj slučaj? Očigledno ima razloga.

Što se tiče besplatne pravne pomoći, lepo je što ste rekli da milijardu i po izdvajamo iz budžeta za besplatnu pravnu pomoć, ali bih vam postavio jedno drugo pitanje – zašto je pristup pravdi u Srbiji skup? Izuzetno nam je skup pristup pravdi, nemojte da se lažemo. Mi imamo takse koje idu od 98.000 dinara, revizija i 400.000 dinara može da bude, ročište 55.000, prigovor na veštačenje 90.000. Uveli smo notare, javne izvršitelja. Čemu tolike takse, ljudi? Dajte pristup pravdi svima. Ako mogu Upravni i Ustavni sud da budu 700, 900 dinara, zašto su Privredni sud ili drugi sudovi toliko digli takse? Sve to poskupljuje pristup pravdi. Znači, to je pravi problem.

A evo vam sredstva kako da obezbedite opet u budžetu, da finansirate besplatnu pravnu pomoć: mi svake godine plaćamo 4,6 milijardi za neosnovani pritvor, za nezakonit pritvor, za troškove odbrane. Da li se ikada država, a ima tu mogućnost, regresirala? Da li se ikada država regresirala od nekog sudije ili tužioca? Pet hiljada pritvora godišnje, a trideset jemstava. Pa da li su oni ljudi normalni? Taj sudija, čim tužilac predloži pritvor, određuje pritvor. Gde to ima?

Da predloži vešanje, hoće li da vešaju ljude? Pa posle – ukida se. Šta ćemo tad? Znači, zašto se ne regresiramo od tih ljudi?

Ovde u Skupštini, i Vlada Đukanović i Petar Jojić, svaka im čast, pored mene... Bili smo protiv izbora Goce Čolić; 535 optužnica je palo ženi, 110.000.000 dinara država platila. Zna li koliko je ona koštala ovu državu? Ona se i dalje, jelte, vodi kao službenik tužilaštva. To su ozbiljni i realni problemi u pravosuđu, koje mi moramo da rešavamo.

Za kraj, besplatna pravna pomoć, žao mi je što tu nije ministar Stefanović, i Zakon o policiji. Loše je što ste ostavili mogućnost da udruženja građana zastupaju tražioce azila, kao i za neke manjinske grupe. Tu ste izašli Sorošu u susret.

Međutim, kad smo kod azila, podsetiću vas, pre par nedelja ste imali sednicu Vlade gde ste ukinuli bezvizni režim sa Iranom. Ta sednica je bila izuzetno brza, dva minuta, stigla direktiva iz Brisela i vi niste znali zašto ste to uradili. Evo, ja ću vam sada reći zašto ste to uradili. Ovde imam ekskluzivnu dokumentaciju koju je Stoltenberg pokazao Vučiću; znači, ovde je dokumentacija o MOIS-u. Znaće ljudi šta je MOIS, iranska služba. Znači, ljudi su iz Irana, infiltrirali se, dolazili su ovde sa pasošima, pasoši se sklanjaju i infiltriraju se među migrante ili su sa srpskim pasošima prelazili u EU. To je Stoltenberg pokazao Vučiću i zato ste vi to ekspresno uradili.

Upozoravam ministra, ja znam da on nema veze sa tim, ministar Stefanović, ali to što ja znam njega neće abolirati od odgovornosti, neka obrati pažnju kako se izdaju pasoši. I, ako želi, pošto ovo nije za čitanje u Narodnoj skupštini, ja mu mogu pokazati ove materijale, ali njemu lično. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, žao mi je što kolega koji je takođe pravnik očigledno nije razumeo odredbu Zakona o parničnom postupku i poziva se na Zakon o bankama.

Zakon o bankama, tačno je, kaže da samo banke mogu da izdaju kredite, ali ovo se ne odnosi na izdavanje kredita, već je reč o dugu i klasičnom ustupanju potraživanja.

Verujem da ste, kao i ja, izučili dobro zakone o obligacionim odnosima, gde postoji mogućnost ustupanja potraživanja.

Šta je cilj ove odredbe i šta je ono što se dešavalo u praksi? Privredni apelacioni sud je zauzeo stav da ukoliko dođe do ustupanja potraživanja od strane banke prema drugom pravnom licu, prvi postupak koji je započeo mora da se okonča. Samim tim što neko više nije u ulozi tužioca, jasno je da gubi spor i da će taj tužbeni zahtev biti prema njemu odbijen. A to dovodi do pokretanja drugog postupka, parničnog takođe, i upravo za potraživanje jednog istog duga

dolazimo u situaciju da vodimo dva parnična postupka, da dva puta angažujemo sudove, što ste sami rekli da nije nimalo jeftino.

Upravo su u privrednim sporovima visoke sudske takse. Takve takse ne odnose se na sporove gde se javljaju fizička lica. Cilj ove izmene upravo jeste bio da se ubrza sudski postupak, da umesto dva postupka imamo jedan postupak, koji može da se okonča u relativno kratkom roku.

Ne razumem zašto se naplata kredita poistovećuje sa komunalnim uslugama. Pominje se Infostan. Mislim da to apsolutno nema nikakve veze. Ne znam na osnovu čega znate da će Infostan da izgubi sporove koje je pokrenuo za naplatu potraživanja prema građanima. Verujem da je reč o prinudnom izvršenju. Veliki broj takvih postupaka je u toku.

Pozivate se na neka komunalna preduzeća koja su vršila zloupotrebu kada je reč o izvršenju potraživanja, ali moram da vam kažem da je upravo ovo Ministarstvo pravde, i ja dok sam bila na čelu, pokretalo određene postupke protiv pojedinih komunalnih preduzeća i da se ti predmeti nalaze u Tužilaštvu za organizovani kriminal upravo zbog toga što su bile određene zloupotrebe.

Još nešto. Kada je reč o pristupu pravdi, sudske takse su u poslednjih nekoliko godina, odnosno poslednje tri godine, i te kako smanjene. Za 50% su smanjene sudske takse, naročito u postupku izvršenja, koji jeste najskuplji postupak. Ono što ćemo svakako i dalje da radimo jeste da pokušamo da sudskim taksama predupredimo da se onemogućići licima da pristupe pravdi.

Besplatna pravna pomoć mislim da je i te kako bitna. Ono što takođe želim da istaknem jeste da će se u ovom slučaju troškovi, odnosno naknade koje će se naplaćivati, za lica koja budu vršila pravnu pomoć, utvrditi na osnovu tarife koju utvrdi Ministarstvo pravde. Ta tarifa koju utvrdi Ministarstvo pravde svakako neće odgovarati advokatskoj tarifi. S druge strane, kada se vratimo na troškove postupka, moram da vas podsetim da advokatsku tarifu ne donosi ni Vlada, ni Ministarstvo pravde, već upravo donose advokati. Ukoliko imate primedaba na visinu tih troškova, morate se obratiti advokatima.

Imali ste još nekoliko pitanja. Postavljali ste pitanje za konkretne predmete. Mislim da od mene ne očekujte da vam odgovorim o bilo kojem pojedinačnom postupku. Kao ministar pravde dosad nijednom nisam komentarisala postupak i smatram da treba na tome da se insistira, i na samim poslanicima. Ne želim da Parlament vrši pritisak na bilo koga, ili tužioca ili sudiju. Žao mi je to tu nije i gospodin Tončev, koji je malopre pominjao konkretnog tužioca, što mislim da nije korektno, niti ministar pravde može da utiče na postupanje u konkretnom predmetu za koji je on zainteresovan.

Upravo je koalicija kojoj vi pripadate nekoliko puta u poslednjih desetak dana na neki način u Parlamentu označavala pojedine sudije i tužioce. Označavala je i tužioca koji je upravo pokrenuo postupak u odnosu na vas zbog pozivanje na vešanje premijerke i predsednika Vučića, pa postavljam onda

pitanje – kako treba da se oseća tužilac koji treba da postupa u konkretnom predmetu kada se o njemu govori u skupštinskoj raspravi i kada upravo o njoj imamo takve komentare i pretnje na društvenim mrežama?

Još jednom kažem, žao mi je što niste razumeli Zakon o parničnom postupku. Ne odnosi se na kreditiranje, odnosi se na klasično ustupanje potraživanja, i to je jedan od osnovnih instituta koji je propisan i Zakonom o obligacionim odnosima. A svrha Ministarstva pravde je upravo bila da rasteretimo sudove, da ubrzamo postupak i da imamo efikasnije pravosuđe. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima Marija Obradović, pravo na repliku.

Izvolite.

MARIJA OBRADOVIĆ: Hvala.

Morala sam da reagujem kao ovlašćena i kao neko ko poznaje ovu materiju. Ono što smo čuli tokom prethodnog izlaganja je još jednom prilika da se uznemiri srpska javnost i da se iznošenjem neistina i laži pravi lažna uznemirenost i budi netrpeljivost prema migrantima, prema ljudima koji kroz tešku nevolju prolaze i preko teritorije naše zemlje i zemalja u regionu.

Apsolutno je netačno i glupost da je bilo koji državljanin Irana sa srpskim pasošem, srpskim dokumentom... Može da se pokazuje taj papir do sutra, postoji evidencija. Niko od iranskih državljana nije prošao granicu sa srpskim pasošem. Da li su iranski državljani ilegalno prolazili, to je druga priča. Da li je zbog toga ukinut bezvizni režim sa Iranom, to je druga priča. Nemojte da menjate teze. Nemojte da pravite uznemirenost u društvu.

To ste uradili i sa vešanjem, pozivanjem na vešanje premijerke i predsednika. Ali mi nećemo biti zemlja silovatelja i onih koji pozivaju na vešanje, mi ćemo biti pristojna, normalna, napredna Srbija, u kojoj se na vlast dolazi nikako silom, samo pristojnošću i vrednim radom. Zbog toga se mi razlikujemo od vas. Svaka vam čast na tome.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Kolega Jovanoviću, samo mi recite po kom osnovu.

(Neđo Jovanović: Po Poslovniku.)

Po Poslovniku? Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Član 107, imajući u vidu da je određenim dezinformacijama došlo do činjenice koja podrazumeva mogućnost da građani na sasvim pogrešan način percipiraju rad Skupštine, što u svakom slučaju dovodi do degradacije ovog parlamenta, što ne smete da dozvolite. Ja vas molim da ubuduće skrenete pažnju, pod jedan, da se ni u kom slučaju ne odvajamo od teme, jer korišćenje populizma i političkog marketinga u ovoj skupštini radi pribavljanja političkih poena neće nas daleko odvesti.

Sigurno je da neće dovesti ni one koji na taj način u ovom parlamentu iznose sušte neistine, kao što je, recimo, vezano za sudske takse. Pa od ukupnog iznosa sudskih taksi samo 40% se vraća sudovima, koliko ja znam, ako je to tačno, a potrebe sudova su neuporedivo veće. Odakle treba servisirati troškove koji se vezuju za prevozna sredstva, za sve ono što podrazumeva tehničke potrebe pravosuđa u Srbiji? Odakle? Da li će to možda da obezbedi stranka Dveri? Neće, sigurno. Da li će to da obezbede oni koji podržavaju stranku Dveri? Neće, sigurno.

Ali zato Ministarstvo pravde zaista, i ovo i u prethodnom sazivu, čini ogromne napore da servisiraju pravosuđe na najbolji mogući način i to u punom kapacitetu i čini. Veliki broj osnovnih sredstava sudovima je dodelilo upravo Ministarstvo pravde, i to preko Uprave ili Direkcije za upravljanje imovinom oduzetom iz krivičnih dela. Koliko je samo prevoznih sredstava došlo u sudove na taj način.

Molim vas, zaista, kad govorimo o pravosuđu, da se koristimo činjenicama.

Na ovaj način ćemo dovesti građane u veliku zabluđu. A ko to želi, ima određeni plan...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega.)

... To smišljeno radi. Smišljeno radi da podrije sistem ove države, da podrije državu.

Nije to tek tako rečeno posle onoga što je rečeno – ajde da obesimo predsednika države, premijerku itd., nego ćemo sad da nastavimo pa ćemo da urušimo i pravni sistem Republike Srbije.

Molim vas da se ubuduće ovako nešto ni u kom slučaju ne toleriše i da vodite računa o postupanju narodnih poslanika na ovaj način, jer ovo nije u duhu parlamentarizma. Zahvaljujem se.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega.

Dobićete, kolega Jojiću, polako. Polako. Evo, sad ste se odjavili.

Prvo treba da odgovorim kolegi na povredu Poslovnika.

Slažem se da je bilo nekog šireg tumačenja teme dnevnog reda, ali svaki narodni poslanik ima pravo da iznese svoj politički stav, tako da smatram da nisam prekršio Poslovnik.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika? (Ne.) Hvala.

Pravo na repliku, narodni poslanik Petar Jojić.

PETAR JOJIĆ: Dame i gospodo, ne bih želeo da utičem na nosioce pravosudnih funkcija, nije mi to namera. Ali, gledano iz prošlosti, koliko su dosmanlije prouzrokovale troškova budžetu Republike Srbije samo u akciji „Sablja“, kada je uhapšeno i privedeno 12.500 ljudi, s obzirom da to utiče na poreske obveznike (jer to plaćaju poreski obveznici), ja bih zamolio i postavio

pitanje gospođi ministarki da nam kaže koliko je iz budžeta Republike Srbije moralo biti isplaćeno troškova vezano za akciju „Sablja“, koja je ostavila teške posledice po demokratiju i prava naših građana.

I na kraju, ti građani su morali da plate sve ono što su prouzrokovali oni koji su vodili pravosuđe u to vreme, a gledali su samo svoje interese. Sudije i tužioci u to vreme, zna se kako su bili birani – birani su po političkoj liniji. Ljudi koji su pre svega ostvarivali određena prava, ali gledali samo kako će ko da se okoristi i kako će koja politička stranka, odnosno njihova, dosmanlijska, „žuta“ stranka da bude privilegovana i zaštićena.

Prema nekim mojim saznanjima, troškovi su veliki. Ali da ja ne bih bio u zabludi, a to je vrlo interesantno i za građane i poreske obveznike, gospođu ministarka – koliko je država u vezi s tom akcijom „Sablja“ morala da plati troškova, koliko neosnovanog pritvora, koliko je bilo podignuto optužnica, koliko je građana osuđeno po tim optužnicama, koliko je oslobođeno i, na kraju, rezultat i rekapitulacija koliko ti troškovi iznose za naše poreske obveznike?

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega.)

To ne treba da bude, ja mislim, nikakva tajna, jer je to u interesu svih građana u Republici Srbiji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Jojiću.

Pravo na repliku, narodni poslanik Srđan Nogo.

SRĐAN NOGO: Dadoste mi odgovor samo što se tiče ZPP-a. Odmah da vam tu kažem, postupak kreditnog posla se tiče odobravanja kredita, korišćenja kredita i naplate kredita, tako da niko ne može da se uključi u kreditni posao, ne može da preuzme potraživanje iz kreditnog posla, jer je to suprotno i Zakonu o bankama, čini krivično delo a i KZ 87. takođe upućuje na činjenje krivičnog dela. Tako da moramo o tome da vodimo računa.

Sama formulacija ne govori da se zakon odnosi samo na banke, tako da može Parking servis. Vi dobro znate za sudsku praksu koja je već ustanovila da se dnevna naplatna karta za parking, da to što je neko vlasnik saobraćajne dozvole i da se na njega vodi taj auto ne znači da je on vozio, mora se dokazati ko je vozio, i masovno se gube postupci. Parking servis je masovno počeo da gubi postupke, zauzeta sudska praksa, i evo kombinacije kako da se Parking servis izvuče iz toga. Samo na to ukazujem. I to je ozbiljan problem. Na to nemate odgovor, kao što nemate odgovor i na druge stvari.

Što se tiče izazivanja panike, ja sam javno upozorio, znači Stoltenberg je došao, pokazao vam zašto, vi ste izmenili tu odluku Vlade, ukinuli bezvizni režim. Rekao sam da se nešto radi iza leđa ministru policije, ali da to njega ne abolira i ukazao mu da dobro isprati taj slučaj. Imam dokumentaciju. Šta treba, da čitam sad ovde imena saradnika iranske službe i firmi preko kojih oni rade? Ne pada mi na pamet to da radim. Ovo je ozbiljna stvar i ovo nije stvar za javnost. Moje je dobronamerno ukazivanje na takve stvari.

Ali ono što je zanimljivo, gospođo ministarka, jeste da vi znate da je protiv mene pokrenut postupak. Saslušan sam u policiji kao građanin. To obaveštenje nemam, da je protiv mene pokrenut postupak. Kako to tužilac Momčilović obaveštava vas, a ne obaveštava mene? Vrlo zanimljivo. Ja se, naravno, neću pozivati na imunitet u tom slučaju.

Samo da vam kažem, zaista se borim za Srbiju kao društvo normalnih ljudi, gde se neće tolerisati ni kriminal, ni korupcija, ni izdaja. Ne vidim šta je tu sporno.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nataša St. Jovanović.

NATAŠA ST. JOVANOVIĆ: Hvala, uvaženi predsedavajući.

Poštovana ministarko sa saradnicima, poštovani saradnici iz MUP-a, kolege narodni poslanici, na kraju ovog dugog dana osvrnula bih se na rezultate MUP-a od kada je na njegovom čelu ministar Nebojša Stefanović. Poboljšana je lična i imovinska sigurnost građana; poboljšani su rezultati rada u borbi protiv organizovanog kriminala; pružena je adekvatna i efikasna reakcija na migrantsku krizu; poboljšana je bezbednost u saobraćaju. Osim navedenog, treba napomenuti da su značajni rezultati postignuti u sledećem: u upravnim poslovima, Sektoru unutrašnje kontrole, informacionim tehnologijama, finansijama, gde su vraćene sve obaveze iz prethodnih godina; urađena je modernizacija vozila, opremanje zaposlenih uniformama i veliki napredak u pružanju pomoći u vanrednim situacijama.

Napredak ovog ministarstva predstavlja temelj za celokupni napredak i prosperitet zemlje, jer bez mira, sigurnosti i bezbednosti građana ne može se pričati ni o ekonomskom napretku zemlje, o investicijama, o školama, o zdravstvu.

Pošto su mnoge moje kolege već pričale, a podnela sam i amandmane na Predlog zakona o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama, baziraću se ovog puta na Zakonu o bezbednosti saobraćaja, gde je pooštavanje sankcija za prekoračenje brzine van naselja, kao što i vlasnici automobila koji su stariji od 15 neće biti u obavezi da obavljaju tehnički pregled vozila na svakih šest meseci imajući u vidu standard građana. Ovim zakonom odlaže se prvi redovni tehnički pregled za novoprodukovana vozila koja su prvi put registrovana u Srbiji.

Podaci Svetske zdravstvene organizacije pokazuju da godišnje u svetu 1,3 miliona ljudi izgubi život u saobraćajnim nesrećama, od dvadeset do pedeset miliona bude povređeno, a na osnovu toga postoji trend rasta broja stradalih. Komisija za globalnu bezbednost saobraćaja pokrenula je inicijativu za proglašenje decenije akcije bezbednosti u saobraćaju. Predviđa se da uz održivo angažovanje na prevenciji saobraćajnih nezgoda na putevima u deceniji od 2011. do 2020. godine može da se spreči stradanje.

Statistika pokazuje da se u našoj zemlji u proseku godišnje dogodi više od 60.000 saobraćajnih nezgoda u kojima 800 lica izgubi život, da najviše stradaju mladi od 18 do 25 godina. Ipak, usvajanjem novog Zakona o bezbednosti saobraćaja broj saobraćajnih nezgoda i posledica je značajno smanjen, pa je Srbija izašla iz zone visokog javnog rizika u poređenju s drugim evropskim zemljama.

Ono što je važno istaći o Zakonu o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama jeste da je cilj da se spreče učestali neredi na tribinama zbog kojih sve češće ceh plaćaju klubovi, reprezentacija i koji ugrožavaju reputaciju zemlje. Zakon koji treba da bude osnova za sprečavanje nereda na tribinama donet je 2003. godine. Dosad je menjan nekoliko puta, a poslednja izmena je bila 2013. godine. Nijedna verzija dosad nije dala prevelike rezultate u borbi protiv huligana, koji se kriju iza imena navijača.

Policija prilikom obezbeđivanja sportskih događaja mora da izvede oko 2.500-3.000 svojih pripadnika prilikom organizovanja događaja visokog rizika, posebno fudbalskih derbija, kako bi se sprečili incidenti, što iziskuje velike troškove.

Zakon, između ostalog, zabranjuje prodaju i konzumiranje alkoholnih pića u objektima na udaljenosti od jednog kilometra u Beogradu, Kragujevcu, Nišu, Novom Sadu, a u manjim mestima do 300 metara, što je značajna preventiva.

Spisak šta sve spada u nasilje i nedolično ponašanje širi se i na pokušaj unošenja i isticanja u sportskom objektu obeležja kojima se vređaju nacionalna, verska, rasna i druga osećanja, ili izaziva mržnja i netrpeljivost, a kontrola se proširuje i van stadiona.

Citirala bih na samom kraju našeg predsednika, gospodina Aleksandra Vučića, koji je na izvanredan, slikovit način rekao šta je bitno u životu, a šta je demagogija: „Priče o Istoku i Zapadu, diktaturi i cenzuri, vojnim i političkim savezima, naciji, veri, partizanima i četnicima, kapitalizmu i socijalizmu, globalizaciji i postkapitalizmu, uglavnom su floskule i zamajavanja pred onim što se zove život. I to iz jednog veoma prostog razloga, zato što ne nude rešenja za običan život, za život svakog građanina ove zemlje koji traje danas i ovde i koji moramo da popravljamo, ne pričom, ne velikim mislima, već nizom praktičnih rešenja.“ To upravo i radimo. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima kolegunica Studenka Kovačević.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovana ministarko sa saradnicima, zbog građana Srbije demantovaću neistinite tvrdnje onog kolege poslanika kog uporno proganjaju migranti i reći da je suština zakona o besplatnoj pravnoj pomoći upravo ono što mu i sam naziv kaže – omogućavanje našim građanima koji ne mogu da plate pravnu pomoć da tu pomoć dobiju besplatno, odnosno da

te troškove umesto njih snose država i lokalne samouprave. Razumem da kolegu boli činjenica da je Srpska napredna stranka uspela da ovu zemlju dovede u situaciju da je sposobna da svojim građanima na mnogim poljima pruža pomoć i vodi računa o interesima građana, pa mu samo preostaju pokušaji izvrtanja činjenica.

Država Srbija će za potrebe građana za besplatnu pravnu pomoć godišnje u republičkom budžetu izdvajati 1,5 milijardi dinara. Zakonom su propisani i uslovi za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć i određen je krug korisnika ove pomoći. Na taj način smo sigurni da će pomoć biti pružena tačno onima kojima je zaista potrebna, odnosno onima koji su u teškoj situaciji, a to su korisnici socijalne zaštite, korisnici prava na dečji dodatak, osobe sa invaliditetom itd.

Pružanje besplatne pravne pomoći sastoji se od pružanja pravnog saveta, sastavljanja podnesaka, zastupanja i odbrane od strane advokata i službi pravne pomoći u jedinicama lokalne samouprave.

Što se tiče udruženja koja se bave zaštitom ljudskih i manjinskih prava i sloboda koja se upišu u registar pružalaca besplatne pravne podrške, ovim zakonom će im biti omogućeno da pomognu svim ranjivim grupama, i to pre svega žrtvama nasilja u porodici, žrtvama partnerskog nasilja, osobama sa invaliditetom itd.

Zakonom su propisane i obaveze pružalaca besplatne pravne pomoći i podrške, što znači da im je zabranjeno da od klijenata traže ili prime nadoknadu. Propisan je čak i nadzor nad sprovođenjem zakona i kontrola kvaliteta pružanja usluge, kao i formiranje saveta za praćenje sistema besplatne pravne pomoći.

Mislim da ovaj zakon pruža ogromnu sigurnost svima onima koji su u pravnom problemu, a nisu u mogućnosti da za pravnu informaciju ili pravnu uslugu plate. Ovim je država pokazala veliku odgovornost i razumevanje za svoje građane i ponovo pokazala da je dobrobit građana primarna kroz sva zakonska rešenja koja mi ovde donosimo. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Jelena Vujić Obradović.

JELENA VUJIĆ OBRADOVIĆ: Poštovani predsedavajući, poslanici Jedinstvene Srbije smatraju da će se usvajanjem predloženih zakonskih rešenja dati doprinos uspostavljanju zaštite građana Srbije, bezbednosti i pravdi.

S tim u vezi, poštovani predsedavajući, poštovani predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti, uvaženi građani Srbije, pred nama je osamnaest vrlo važnih zakona koje su podneli Ministarstvo pravde i Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao i kadrovska rešenja koja su podneli Državno veće tužilaca i Visoki savet sudstva. Poslanička grupa Jedinstvene Srbije daće punu podršku svim zakonskim predlozima, kao i kadrovskim rešenjima koja su podneli Državno veće tužilaca i Visoki savet sudstva uvažavajući, pre svega, struku.

Ja ću govoriti o zakonima iz oblasti pravosuđa, ali s obzirom na to da mi je malo vremena ostalo, samo par rečenica ću da kažem o Ministarstvu unutrašnjih poslova i radu i dostignućima koja su dosad postigli. Tako da sve pohvale, uvaženi ministre Stefanoviću, kao i vama, gospodine Mariću, na svemu što doprinosite u vanrednim situacijama u Republici Srbiji.

Što se tiče zakona o pravosuđu, gospođo Kuburović, uvažena ministarka, ovo je samo još jedan put reformi pravosudnog sistema, u koji puno ulažete, tako da pred sobom imamo izmene i dopune Zakona o parničnom postupku, Zakona o uređenju sudova i Predlog zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Svakako da će Poslanička grupa Jedinствене Srbije podržati sve predloge.

Što se tiče zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, s obzirom na to da ovaj zakon već deset godina čeka, svaka vam čast. Ja sam ranije bila i uključena u tim kada je u pitanju ombudsman, tj. Zaštitnik prava građana i besplatna pravna pomoć, tako da je ovo vrlo važna stvar za građane Srbije jer sada brinete o svim kategorijama stanovništva. U mom kraju se obično kaže – nema novca ni za advokata. Nadam se da će ova rečenica otići u istoriju, jer ko ima novca, on će platiti advokata, a sada će sve kategorije, naročito... Ne samo ugrožene kategorije, nego postoje prosto situacije kada građani Srbije nisu u mogućnosti možda da obezbede advokata, pa će im ova pravna pomoć sada biti omogućena.

Srbija je postala jaka i stabilna država zahvaljujući sadašnjoj vlasti, zahvaljujući dobro vođenim reformama i politici ministarstava, pre svega Ministarstva pravosuđa jer je ono na čelu i donošenja i promene Ustava. Naravno, na čelu sa Aleksandrom Vučićem...

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

Samo da završim, to je jedan sekund.

Ovim zakonom pokazujemo da Srbija misli na sve socijalne kategorije stanovništva.

Ja ću vas samo zamoliti, s obzirom na to da dolazim iz opštine Aleksandrovac, znam koliko ste radili na mreži sudova, ali postoje opštine koje su izgubile sud i svele se pod sudsku jedinicu, tako da tu ima velikih problema, naročito kada je u pitanju parnični postupak i, recimo, overa ugovora i sličnih stvari, da o tome u narednom periodu odlučujemo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine Republike Srbije, drago mi je što gospodu iz Ministarstva unutrašnjih dela i gospođu ministarku pravde vidimo vrlo često u ovom visokom domu, sa velikim brojem njihovih saradnika, ima ih ovde večeras dva puta više nego čitave opozicije, a znali su ih danas i juče kritikovati. To govori o vama i vašem odnosu prema radu i vašoj posvećenosti.

Ministar unutrašnjih dela dr Stefanović svojevremeno je kao predsednik Narodne skupštine Republike Srbije predsedavao ovom visokom domu i, po opštoj oceni uvaženih narodnih poslanika, kako pozicije tako i opozicije, najbolje u poslednjih dvadeset godina. Ništa slabije gospodin dr Stefanović ne obavlja ni funkciju ministra unutrašnjih dela Republike Srbije, a to pokazuju rezultati postignuti pod njegovim rukovodstvom, što mi iz Srpske napredne stranke ističemo s velikim zadovoljstvom.

Ovaj zakon o smanjenju rizika od katastrofa doprineće zasigurno ubrzanoj modernizaciji Republike Srbije koju sprovodi Vlada Republike Srbije, najveći broj uvaženih narodnih poslanika u ovom visokom domu i najveći broj građana Republike Srbije, a motor ubrzane modernizacije Republike Srbije je uvaženi predsednik Republike gospodin Aleksandar Vučić. Zakon je veoma dobro koncipiran...

Molim vas, umirite ove koji ovde godinama proklinju narodne poslanike, a i druge. Molim vas, ove neartikulisane krikove, gospodine Arsiću, dužni ste da to...

(Predsedavajući: Kolega Atlagiću, vi ste profesor, siguran sam da oni ne mogu da vas ometaju. Samo nastavite.)

Ne mogu mene, ali zbog građana.

Zakon je veoma dobro koncipiran i zasigurno će pridoneti smanjenju rizika od katastrofa, a usklađen je i sa pozitivnim propisima Evropske unije. Republika Srbija gubi svake godine od poplava 120.000.000 dinara, a u katastrofalnim poplavama gospodnje 2014. godine 1.700.000.000. Država Srbija je 2014. godine zahvaljujući tadašnjem predsedniku Vlade a današnjem predsedniku Republike, gospodinu Vučiću, reagovala vrlo brzo i efikasno kako bi pomogla ugroženom stanovništvu. Ministarstvo unutrašnjih poslova, Vojska Srbije, građani Republike Srbije bili su jedinstveni i na visini zadatka.

Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine gospodine Arsiću, na visini zadatka nisu bili neki opozicioni lideri, a danas su narodni poslanici u ovom visokom domu. Pokušali su muke i tragediju našega naroda da iskoriste u prikupljanju jeftinih političkih poena.

Među njima je bio i gospodin Zoran Živković, u narodu znan i kao Poljoprivrednik u Pokušaju, koji je 30. maja gospodnje 2014. godine izjavio... Poštovani građani Republike Srbije, nemojte biti šokirani ovom njegovom izjavom. „Poplave su vešto smišljena medijska manipulacija. Moram priznati da sam i ja naseo na propagandu“, to je rekao gospodin Zoran Živković, Poljoprivrednik u Pokušaju.

Poštovani građani Srbije, da li možete verovati da je ova osoba bila predsednik Vlade Republike Srbije? Njegov lider stranke zalagao se za bombardovanje Republike Srbije. Da li je neko mogao poverovati da će oni koji su nagovarali NATO prašinare da ubijaju našu decu, kada su došli na vlast 2000.

godine, doneti nešto dobro Republici Srbiji? Naravno da nije, samo oni koji boluju od amnezije.

Moram da napomenem da je 97% građana Republike Srbije koji su osetili posledice poplava 2014. godine bilo zadovoljno pomoći koju su dobili od države Srbije. To je jedno istraživanje pokazalo, iako je BIRN lagao da je bilo manipulacija oko izbora firme koja je trebalo da bude zadužena za ispumpavanje vode na kopu „Tamnava – Zapadno polje“, što je demantovala i Svetska banka naglašavajući da je tender bio sproveden u skladu s važećim propisima.

Poštovani narodni poslanici i poštovani građani Srbije, reći ću vam ko je BIRN pa će vam biti jasno zašto je tako bezočno lagao, i oni koji su se juče i danas pozivali na njega u ovoj skupštini i klevetali gospodina dr Martinovića i dr Vladu Orlića. BIRN je nastavljajući medijske organizacije poznate pod nazivom Institut za istraživanje o ratu i miru. U Srbiji je poznat po tome što je objavio tekst kraljevačkog novinara Filipovića u kojem je on optužio Vojsku Jugoslavije da je 1999. godine na KiM namerno pobila najmanje 800 albanske dece mlađe od pet godina, što je bila notorna laž! Novinar Filipović je osuđen u Vojnom sudu za klevetu i špijunažu a, gle čuda, pomilovali su ga petooktobarski prvoborci i domaći NATO prašinari kad su došli na vlast.

Bivša vlast Demokratske stranke nije pridavala pažnju odbrani od poplava. Direktor „Kolubare“ i TENT-a iz Demokratske stranke nije želeo da potpiše polisu osiguranja jer je 1. marta 2012. godine izbacio nadoknadu štete od poplava. Zbog takve njihove neodgovornosti, izgubili smo desetine miliona evra.

Čega su se, gospodo narodni poslanici i poštovani građani, dotakle stranke bivšeg režima, uništile su. Uništili su našu prošlost, našu sadašnjost, uništili su budućnost dece naše. A da su ostali na vlasti još samo godinu dana, uništili bi i naše korene. Na kraju, sve što je drug Tito stvorio, Slobodan Milošević sačuvao, DOS je pljačkaškom privatizacijom uništio, a Vučić ponovo, evo, sagradio.

Poštovani narodni poslanici, evo ih ponovo, udružili su se u nekakav Savez za Srbiju, ja ga nazivam „savez za drugu pljačku Srbije“, i Vuk Jeremić zvani Vuk Potomak, i Dragan Đilas zvani Điki Mafija, i Saša Janković zvani Sale Prangija, i Boško Obradović zvani Boško Lupetiv, i Saša Radulović zvani Kralj Stečaja, i Dušan Petrović zvani Dušan Kravoubica, Janko Veselinović zvani Janko Stanokradica, i Nenad Čanak zvani Neša Gicoje, i Balša Božović zvani Golobradi Gusar sa Maldiva, i Zoran Živković zvani Poljoprivrednik u Pokušaju i, gle čuda, Zoran Lutovac zvani Zalutovac, i Čeda Jovanović zvani Čedo Šmrkanović. Evo ih, ponovo su se udružili u taj Savez za Srbiju, a to je savez za drugu pljačku Srbije, to je savez lopuža, prevaranata, bandita, lezijedovića, luftiguza i vetrogonja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branislav Mihajlović.

Reč ima narodni poslanik Radoslav Cokić.

Izvolite.

RADOSLAV COKIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovana ministarka, poštovani predstavnici Ministarstva, u potpunosti podržavam zakone o kojima već više dana razgovaramo.

Pokušaću da budem vrlo koncizan i kratak.

Samo o Zakonu o vanrednim situacijama mogao bih da pričam veoma dugo jer sam se u tri mandata nalazio na čelu štabova vanrednih situacija: i kada je bilo bombardovanje 1999. godine u Smederevskoj Palanci, pa kada smo posle toga imali 3.000 ljudi koji su došli sa Kosova, već 10. jula imali smo strašnu poplavu koja je opet zadesila te ljude koji su bili izbegli. U sledećem mandatu, od 2004. do 2008. godine, to je bilo mirno, nekoliko požara koje smo lako sanirali. A 2014. godine nalazio sam se na čelu Regionalnog štaba Podunavskog okruga, suočio se sa neočekivanim vremenskim prilikama, jer ono što je uvek moglo da zadesi Smederevo jeste poplava od Dunava, a ovog puta jedna mala reka Ralja, koja je potok, potpuno je napravila haos; i ne samo tu, već na čitavoj teritoriji kuda je prolazila. Zbog toga podržavam ove mere, koje su korak napred.

Govorimo ovde o preventivi. Preventiva nije laka stvar, to podrazumeva mnogo aktivnosti i mnogo novca. Preventiva podrazumeva i vodotokove, i puteve, i protivpožarnu zaštitu i opremu koju treba da imamo za naše vatrogasce.

Podržavam i vatrogasna društva apsolutno, kao i prenošenje nadležnosti, kao čovek koji ima iskustva u ovoj oblasti, na gradske opštine u gradu Beogradu, jer su oni prvi koji treba da se susretnu sa vanrednim situacijama i, normalno, da sa Republičkim štabom za vanredne situacije to rešavaju. To su kompleksni problemi. Mi idemo napred donoseći ove zakone.

Kada je u pitanju bezbednost u saobraćaju, reći ću samo jednu stvar o kojoj se mnogo ne govori, a to je sledeće: morali bismo da poštujemo saobraćajnu signalizaciju i saobraćajne propise. Na taj način bismo u znatnom procentu smanjili nemile događaje u saobraćaju.

Ono što posebno želim da naglasim, o čemu se ne govori, jeste da se u manjim opštinama, gde regionalni putevi nisu osvetljeni, mladi ljudi kreću desnom stranom kolovoza i samim tim sebe stavljaju u vrlo delikatnu situaciju, i vozače, koji ih ne vide. Mnogo ljudi smo izgubili na taj način.

Edukacija je potrebna u svakoj oblasti. Ja sam daleke 1980. godine stekao vozačku dozvolu, a ni sad nemam naviku da vežem pojas. Oni mladi koji su je kasnije stekli, prvo što urade kad sednu u automobil jeste da vežu pojas.

Molim vas, edukacija, stalna priča, pre svega sa mladim ljudima, daje rezultate, a to nije skupo.

Podržavam i zakone iz oblasti pravosuđa. Morao bih vama, gospođo Kuburović, da uputim jednu molbu. Naime, ukazom kralja Petra uspostavljen je sud u Smederevskoj Palanci 1. juna 1927. godine. Prvog januara 2010. godine ukinut je sud u Smederevskoj Palanci, u mestu koje ima 52.000 stanovnika. Mislim da su obeležja jednog grada lokalna samouprava, policija, sud, pa vas molim da, poštujući važeća zakonska akta, razmotrite mogućnost kako bi ne samo Smederevska Palanka već i gradovi sa sličnim brojem stanovnika ponovo dobili osnovne sudove.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Stanija Kompirović.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažena ministarko sa saradnicima, saradnici Ministarstva unutrašnjih poslova, imamo osamnaest veoma važnih zakona iz Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva pravde. Svi imaju isti cilj – da unaprede život građana u budućem periodu.

Policija je garant bezbednosti za građane Srbije pa zato treba ulagati u bezbednost. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije dosledno i uz angažovanje svih raspoloživih resursa primenjuje nacionalne i pravne propise u cilju suzbijanja nasilja i nedoličnog ponašanja, te ovde imamo i dopunu zakona o nedoličnom ponašanju na sportskim priredbama, koji će omogućiti da se stepen bezbednosti na svim sportskim događanjima podigne na viši nivo.

Zadržaću se na zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći. Predloženi zakon o besplatnoj pravnoj pomoći iz više razloga je izuzetno važan za našu državu i građane jer uvodi ravnopravnost svih građana za pristup sudu bez obzira na materijalni status i ekonomski položaj. On nosi dimenziju pravde, pravičnosti i pravo na pravično suđenje.

Opravdane razloge za donošenje ovog zakona možemo naći kako u domaćim propisima tako i u mnogobrojnim međunarodnim dokumentima koje se Srbija obavezala da poštuje. Kada govorimo o unutrašnjem pravu, onda pre svega treba ukazati na odredbe Ustava Republike Srbije, i to pre svega člana 32, kojim je garantovano pravo na pravično suđenje i člana 67, koji jemči svakom pojedincu pravnu pomoć, u skladu sa zakonom, čime je po prvi put u domaćem pravnom sistemu pravo na pravnu pomoć uzdignuto na nivo osnovnog, Ustavom garantovanog ljudskog prava. Ovo rešenje sasvim je u skladu sa uporednim pravnim trendovima, praksom Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama.

Takođe, pored ustavne obaveze, i mnogobrojni ratifikovani međunarodni akti obavezuju Srbiju da zakonom uredi pružanje pravne pomoći, razvije sistem besplatne pravne pomoći zasnovan na međunarodnim i regionalnim

dokumentima o ljudskim pravima. U tom kontekstu treba pomenuti samo neke od njih, poput Opšte deklaracije o pravima čoveka, koja u odredbi člana 10. predviđa da svako ima potpuno jednako pravo na pravično i javno suđenje pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, koji će odlučiti o njegovim pravima i obavezama i osnovanosti svake krivične optužbe protiv njega.

Jedan od instrumenta za ostvarivanje prava na pristup pravdi i zadovoljavanje standarda pravičnog suđenja jeste i pravo na pravnu pomoć. Iako Ustav Republike Srbije jemči pravo na pravnu pomoć, pružanje pravne pomoći, uključujući i besplatnu pravnu pomoć, nije na adekvatan način regulisano, niti postoji celovito uređen sistem pružanja te pomoći.

U tom smislu, ukazujemo da su odredbe o pravnoj pomoći sadržane u više zakona, koji regulišu samo pojedine vidove pravne pomoći. Tu treba pre svega spomenuti Zakon o lokalnoj samoupravi, u kome je predviđeno da opština organizuje službu pravne pomoći građanima, Zakon o advokaturi, koji predviđa da Advokatska komora može organizovati pružanje besplatne pravne pomoći, Zakon o krivičnom postupku, Zakon o parničnom postupku, koji predviđa da osobe koje su stranke u parničnom postupku zbog nedostatka novca mogu da budu oslobođene te obaveze delimično ili potpuno, kao i druge naše zakone koji su omogućavali pružanje pomoći, ali ne u potpunosti.

Usvajanjem zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, kao i utvrđivanjem svih tih obaveza stvoriće se uslovi da pravna pomoć, u skladu s evropskim i međunarodnim standardima i praksama, bude dostupna i našim građanima.

Uzimajući u obzir sve pozitivne efekte koje će proizvesti usvajanje predloženog zakona, Poslanička grupa Srpske napredne stranke će u danu za glasanje sa zadovoljstvom podržati predložene zakone.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima kolegistica Branka Stamenković. Nije tu.

Kolega Branimir Rančić.

Izvolite, imate šezdeset sekundi.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem.

Konkretno ću se zadržati na jednom primeru kada je u pitanju ovaj zakon o vanrednim situacijama i reći da je, pod pokroviteljstvom Stalne konferencije gradova i opština, 27. oktobra 2018. godine u Gradskoj kući u Nišu održan prvi sastanak predstavnika dvadesetak opština i gradova iz sliva Južne Morave sa čelnicima Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima i Kancelarije UNDP-a u Beogradu. Cilj sastanka je, kako je istaknuto, upoznavanje sa inicijativom za udruživanje i bolju saradnju lokalnih samouprava s ovog područja u situacijama prirodnih nepogoda i vanrednih situacija i preventivno delovanje kako bi takvih situacija bilo što manje. U praksi se pokazalo da je neophodno ponovo uspostaviti sistem sličan sistemu civilne zaštite...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Rančiću.)

U redu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem i ja vama.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa pitam – da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika?

Niko se ne prijavljuje.

Saglasno članu 98. stav 4. Poslovnika, zaključujem zajednički načelni i jedinstveni pretres o predlozima akata iz tačaka 1–24. dnevnog reda.

Prelazimo na 25. tačku dnevnog reda – PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE (jedinstveni pretres).

Pre otvaranja jedinstvenog pretresa podsećam vas, da shodno članu 97. Poslovnika Narodne skupštine, ukupno vreme rasprave za poslaničke grupe iznosi pet sati, kao i da se ovo vreme raspoređuje na poslaničke grupe srazmerno broju narodnih poslanika članova poslaničke grupe.

Molim poslaničke grupe da, ukoliko to već nisu učinile, podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 192. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram jedinstveni pretres o Predlogu odluke o izmenama Odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Republike Srbije.

Da li predstavnik predlagača, narodni poslanik Vjerica Radeta, želi reč? (Ne.)

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Ne.)

Pošto nijedna poslanička grupa nije prijavila narodne poslanike za raspravu po ovom predlogu odluke, na osnovu člana 98. stav 4. Poslovnika zaključujem jedinstveni pretres o Predlogu odluke.

Ovim bismo završili sa današnjim radom. Nastavljamo u ponedeljak u 10.00 sati raspravom u pojedinostima o prvoj tački dnevnog reda. Zahvaljujem.

(Sednica je prekinuta u 19.50 časova.)